

MAGNETOFONSKI SNIMAK
16. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 29.12.1999. godine sa početkom u 15.30 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
PERO SKOPLJAK

Na sjednici Kolegija kojeg ste vi podržali, usuglasili smo se da uvjete za 16. sjednicu, u okolnostima koje smo već sami sebi decidirali, zaista nemamo. U stvari, mi bismo imali samo 25 minuta rada, dok formalni dio posla za otvaranje 16. sjednice odradimo, praktično bi to bilo 4 sata, a zastupnici iz bošnjačkog naroda imaju svoje vjerske obveze, odnosno iftar. Prema tome, i dogovor je bio prethodni da se radi do 16 sati. Ja smatram da za počinjanje 16. sjednice nemamo nikakvih uvjeta. Prema tome, ja vam čestitam Novu godinu i sve blagdane koje imate i sjednicu ćemo zakazati naknadno sa dnevnim redom, vjerojatno 11.01. To je zaključak Kolegija.

BRANKO DOKIĆ

Ja podržavam predsjedavajućeg, ali da i ja jednom zloupotrijebim repliku u ime Partije demokratskog progresa, i u svoje ime, želim svim poslanicima i narodu BiH da čestitam božićne praznike, Bajram, novogodišnje praznike i Srbi su uvijek bili u prioritetu, njima dvije nove godine. Hvala vam lijepa.

PERO SKOPLJAK

Ja se željama pridružujem.

**/Konsultativni razgovor poslije nastavka 15. sjednice oko zakazivanja
16. sjednice/**

MAGNETOFONSKI SNIMAK
16. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 12.01.2000. sa početkom u 12.50 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
MIRKO BANJAC

Gospodo poslanici, poštovani gosti,

Otvaram 16. sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Na sjednicu su pored poslanika pozvani: predsjedavajući i članovi Predsjedništva BiH, kopredsjedavajući i potpredsjedavajući i članovi Savjeta ministara BiH, predstavnici OHR-a, predstavnici OSCE-a, gospodin Drago Ljubičić, delegat u Domu naroda BiH, kao predlagač Nacrta izbornog zakona, predstavnici Posmatračke misije u BiH, predstavnici Misije UN u BiH, predstavnik FAR projekta, predstavnik Političkog odjela ambasade SAD u BiH, na sjednicu su pozvani i predstavnici sredstava javnog informisanja. Sve prisutne srdačno pozdravljam i zahvaljujem se što su našli i vremena i volje da prisustvuju našoj sjednici. Još jednom svima vama, poštovana gospodo poslanici, cijenjeni gosti, predstavnici sredstava informisanja, želim srećnu i uspješnu 2000. godinu. Želim vama i vašim porodicama, puno lične sreće, blagostanja, boljeg života u ovom milenijumu i u ovoj godini.

Poštovana gospodo, obavještavam vas da sjednici prisustvuju 34 poslanika, 21 iz Federacije BiH i 13 poslanika iz Republike Srpske.

Odsustvo sa sjednice su najavili: Ivo Mijačević i Ana Havel iz zdravstvenih razloga, te Ljubomir Zovko zbog službenog puta, Adnan Jahić takođe zbog službenog puta i Radenka Balta iz istih razloga. Poštovana gospodo, imamo potreban kvorum za pravovaljan rad i odlučivanje i predlažem da počnemo s radom. Vi ste uz poziv za ovu sjednicu dobili i dnevni red. Mi smo jutros održali sjednicu Proširenog kolegijuma sa predstavnicima klubova poslanika u Parlamentarnoj skupštini BiH i poslanici koji nemaju klubove i dogovorili smo dnevni red kojeg ste upravo primili na vaše radne stolove.

1. Davanje saglasnosti za ratifikaciju 17 sporazuma, kako je to navedeno;
2. Izvještaj Komisije Kolegijuma o nastojanju za postizanje saglasnosti o Zakonu o Graničnoj, državnoj službi BiH, o zaključcima predlagača, poslanika Nikole Špirića i Halida Genjca, povodom razmatranja odgovora Centralne banke BiH i davanje saglasnosti za imenovanje glavnog revizora i zamjenika
3. Izvještaj o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH, za period januar-septembar 1999. godine;
4. Nacrt Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu;
5. Nacrt zakona o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza u 2000. godini;
6. Izvještaj o provedenoj javnoj raspravi i izjašnjavanje predlagača o nacrtima a) Izbornog zakona, predlagača Drage Ljubičića i b) Izbornog zakona, predlagača grupe poslanika SDP-a;
7. Informacija o provedbi Zakona o carinskoj politici i tarifi za period 01.01. do 01.12.1999. godine;
8. Prijedlog odluke o organizaciji Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH;
9. Nacrt Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH;
10. Prijedlog zakona o javnim ispravama BiH;
11. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH, predlagači su poslanici Sejfudin Tokić i Ivo Divković

12. Zakon o Savjetu ministara BiH a) Prijedlog zakona o Savjetu ministara BiH, čiji su predlagači poslanici Sejfudin Tokić i Ivo Divković b) Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Savjetu ministara BiH, predlagača poslanika Vite Rakića;
13. Zakon o praznicima i blagdanima BiH a) Prijedlog zakona o praznicima BiH, predlagača poslanika Sejfudina Tokića i poslanika Ive Divkovića, b) Nacrt zakona o praznicima i blagdanima BiH, čiji je predlagač Predsjedništvo BiH;
14. Nacrt zakona o formiranju Trezora institucija BiH;
15. Nacrt zakona o postupku zaključivanja i izvršenja međunarodnih ugovora i
16. Poslanička pitanja

Prije nego što otvorim raspravu o dnevnom redu, želim da vas obavijestim o sledećem. Koristeći ovu priliku, da vas obavijestim da će, u okviru procedure prijema BiH u Vijeće Evrope, u periodu od 17. do 19. januara ove godine, BiH posjetiti gospodin predsjedavajući Komiteta ministara Vijeća Evrope i gospodin generalni sekretar Vijeća Evrope. Pored brojnih sastanaka, uvaženi gosti su izrazili želju da se u toku boravka u BiH obrate poslanicima i delegatima oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Dr Izet Žigić i ja, u svojstvu predsjedavajućih oba doma, uputili smo 29. decembra prošle godine poziv gospodi, naravno, pismo sa pozivom u kojem smo ih pozvali da se 18. januara ove godine obrate članovima Parlamenta oba doma. Oni su to prihvatili i 18. ovog mjeseca, u 12.30 časova, oni će se obratiti poslanicima Predstavničkog doma i delegatima Doma naroda. Ovo je radi vašeg znanja i radi upoznavanja sa posjetom visoke delegacije. Sada otvaram raspravu o prijedlogu dnevnog reda. Imam tri prijavljena, poslanika Špirića, Tokića i Bičakčića, tri poslanika su se prijavila i poslanik Dokić, sad to sve moram zapisati da ne zaboravim.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenjeni kolege i kolegice poslanici, uvaženi gosti, ja, naravno, pre i u toku pripreme za ovo zasjedanje Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH, dobio sam jedan, nešto obimniji dnevni red, ali evo radi javnosti BiH, ja hoću da prikažem dnevni red o čemu smo mi kanili danas raspravljati i evo to su bile tačke dnevnog reda koje smo dobili i evo da kažem, s oprostjenjem, što je dugačno, dugačko je, i što je neracionalno, neracionalno je i dobro je da su Kolegij i stranke koje imaju i nemaju poslaničke klubove donijeli odluku da naprave racionalniji dnevni red, o kojem se, u suštini, može raspravljati i doći do vitalnih zakonskih projekata koji su bitni za BiH.

Što se tiče konkretnog dnevnog reda koji je usaglašen, ja se slažem da se ide sa ovakvim dnevnim redom uz jednu izmjenu, naravno, da se Zakon pod rednim brojem 14., to je Nacrt zakona o formiranju Trezora institucija BiH, skine s dnevnog reda iz razloga što je i Komisija za finansije i budžet donijela takvu odluku, zato što u tom zakonu, a ja ga imam ovdje, ne postoji ustavni osnov za donošenje, barem ne piše koji je to ustavni osnov za donošenje, ili unošenje ovakvog zakona u raspravu i ja vas molim da sve dotle dok u preambuli Zakona ne bude pozivanje na bilo koji član Ustava BiH, da tu praksu ne praktikujemo, da raspravljamo o zakonskim projektima koji nisu u skladu ili su protiv Ustava BiH. Neću da raspravljam o suštini Zakona, možda se radi o idealnoj formi i o dobrom zakonskom projektu, ali se mora naći

ustavni osnov da bi se o tom zakonu uopšte raspravljalo, barem što se mene tiče. Predlažem da se ova tačka skine s dnevnog reda.

Druga stvar, predlažem dve nove tačke dnevnog reda, vi znate da smo mi, čini mi se na 13. sjednici Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH, vodili jednu opsežnu raspravu o broju izdatih pasoša i strukturi u BiH, o broju naturalizovanih Bosanaca od '91. do '99. godine, da je zaduženo Vijeće ministara BiH i dobilo, sjećate li se kad smo tražili rok koji je rok dovoljan da bi Vijeće ministara BiH izašlo sa takvom informacijom, ja sam tada bio skeptik da će to Vijeće ministara BiH i pokušati da uradi a kamo li da informiše Predstavničko vijeće Parlamentarne skupštine BiH, no većina je donijela odluku da se takav izvještaj dostavi do 31.12.1999. godine, danas je, evo, 11. ili 12. i nikom nije palo na pamet da Predstavničko vijeće Parlamentarne skupštine BiH informiše i predlažem tačku dnevnog reda: Informacija Savjeta ministara BiH o broju i strukturi izdatih pasoša BiH u periodu '91. – '99. kao i o broju naturalizovanih državljana BiH u istom periodu.

Druga stvar koju predlažem kao tačku dnevnog reda, a to je da se vodi rasprava o, rekao bih, jednoj posjeti koja je u BiH, barem u dijelu BiH gdje ja živim, izazvala dosta polemike, političke bure pa i svega onoga što nije dobro za BiH, u to sam ubijeđen, za proces izgradnje povjerenja, njeno uključivanje u evropske i šire međunarodne integracije, to je posjeta gospodina Hašima Tačija najužem državnom i političkom rukovodstvu BiH, konkretno gospodi Aliji Izetbegoviću i Harisu Silajdžiću i predlažem da ovo Predstavničko vijeće donese zaključak u kojem se osuđuje postupak gospodina Izetbegovića i gospodina Silajdžića, jer ne doprinosi stabilizaciji i nije na relaciji uspostave povjerenja. Tim prije što je nivo kršenja ljudskih prava na Kosovu toliki da ovakve posjete i prijemi predstavljaju direktnu podršku albanskim teroristima za secesiju ... od Srbije, što ni u kom slučaju ne smije biti zvanična politika BiH, bar dok je BiH.

MIRKO BANJAC

To ćete imati priliku objašnjavati kad bude.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Evo ja to dostavljam Službi kao zaključak i molim Predstavničko vijeće da se izjasni o ovim prijedlozima konkretno. Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

Službi dajte da se formulišu te tačke i da se dostave.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, u ime Kluba poslanika SDP-a, ja bih zatražio da se kao 16. tačka dnevnog reda uvrsti tačka: Informacija o izdatim pasošima i državljanstvima (prema zahtjevu SDP-a), jer vama je poznato da

smo mi 21. pitanje postavili i da ne bih sad obrazlagao svako pitanje, o putnim ispravama i državljanstvima i da se to uvrsti kao tačka 16. što je na tragu i ove inicijative, koju je upravo gospodin Špirić rekao. Obzirom i na činjenicu da smo na proširenoj sjednici Kolegijuma saznali da je Ministarstvo za civilne poslove i komunikacije poslalo jednu takvu informaciju, tražim da ona bude uvrštena kao tačka dnevnog reda ovog zasjedanja.

Istovremeno, želim u ime predlagača, gospodina Divkovića Ive i sebe, Zakon o praznicima BiH, Prijedlog zakona o praznicima BiH, preimenovati u tački dnevnog reda 13. kao Nacrt, sa željom da se ova problematika što opsežnije, sa različitim aspektima sagleda, obzirom i na tok rasprave koji smo imali i na sjednici Ustavnopravne komisije, ukupne iznesene različite stavove u javnosti, da se otvori prostor iznošenja različitih stavova i na određen način da se usaglasimo i sa onim što Predsjedništvo BiH, takođe, predlaže nacrt da bi se mogla voditi jedinstvena rasprava, uz želje da ova godina protekne u odgovornijem pristupu u djelovanju Parlamentarne skupštine BiH u čemu nam može pomoći i činjenica da ovo zasjedanje Parlamentarne skupštine BiH prenosi televizija, Studio 99, što je svojevrsno ukazivanje na problem, na toliko tzv. državnih servisa, televizija, jedna lokalna televizija prenosi ovaj parlament i ja bih nam svima poželio sreće u radu i želje da više djelujemo u pravcu konstitutivnih naroda i svih građana BiH, bilo gdje da žive u ovoj našoj BiH.

EDHEM BIČAKČIĆ

Cijenjeno predsjedništvo, dame i gospodo zastupnici, u vezi sa dnevnim redom, a i prethodnom informacijom predsjedavajućeg, koristim ovu priliku da ovaj visoki dom, Predstavnički dom države BiH, informiram da je juče na sjednici Političkog komiteta Vijeća Evrope u Parizu donesena odluka da se pitanje punopravnog prijema BiH nađe na aprilskoj sjednici Vijeća Evrope. To je vrlo značajan uspjeh. Sjednici Komiteta prisustvovala je naša kolegica dr. Mediha Filipović i ovakva odluka je rezultat prethodnog izjašnjavanja Komiteta za pravna pitanja koji je, pod predsjedateljstvom gospođe Jatermaki, konstatirao dovoljan progres učinjen u mnogim pitanjima u konstituiranju državnih organa BiH i dao zeleno svjetlo za ovakvu odluku. Ovoj odluci slijedi i dolazak oba izvjestioca u BiH i gospodina Blacera i gospođe Jatermaki već sutra, poslije toga i posjeta BiH predsjedavajućeg Komiteta ministara, ministra za vanjske poslove Republike Irske, koja je novi predsjedavajući Vijeća Evrope u ovom šestomjesečnom periodu i prva posjeta novog generalnog sekretara gospodina Šlimera, uglednog austrijskog diplomate BiH. U tom smislu, potrebna je puna mobilnost i priprema, prvenstveno Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, dakle ovog doma, da bismo u toku ove posjete mi pružili sve potrebne informacije i obavijestili ovu visoku delegaciju o rezultatima koji su ovdje ostvareni. U tom kontekstu, molim puno vaše učešće i mobilnost, da bi ova posjeta protekla onako kako se očekuje i kako bi dalja procedura koju vodi sada Biro Vijeća Evrope tekla neometano, a najodgovorniji ljudi će nam se ovdje i obratiti na narednoj sjednici.

Koristim ovu priliku da istaknem potrebu hitnog djelovanja i ovog parlamenta na novo ponašanje Vlade Republike Hrvatske u smislu uskraćivanja određenih prava iz penzijskog osiguranja poslije Nove godine, pri čemu je naša ambasada u Zagrebu zatrpana ovakvim zahtjevima, pa i odbijanjem tranzita električne energije za Republiku Sloveniju, gdje nemamo nikakve mogućnosti da dobijemo odgovarajući

odgovor Vlade Republike Hrvatske, skoro da se stvara stanje na izmaku u jednom periodu predaje vlasti, ne mogu funkcionirati ni odnosi koji su do sada teško funkcionirali i za to molim Parlament da iz svoje nadležnosti preduzme sve aktivnosti da bi se bar javnost animirala sa ovim pojavama koje su evidentne poslije 1. januara 2000. godine.

MIRKO BANJAC

Gospodo, obzirom da me je potakla diskusija gospodina Bičakčića, da samo kažem da ne tražim promjenu dnevnog reda. Ne traži dopunu dnevnog reda. Ja sam mislio to postaviti u poslaničkim pitanjima. Obzirom da se radi o veoma ozbiljnoj stvari, ne znam koliko ste upoznati, penzioneri koji su stekli pravo u Hrvatskoj prije ovog nesretnog rata iz 1991. godine, primali su do sada, ako žive u Federaciji BiH, svoje penzije iz Hrvatske. Ako žive u RS, to nisu primali. Zbog toga tražim, kao poslanik ovog doma, potpunu informaciju za sledeću sjednicu o takvom postupku, sa imenima odgovornih lica na nivou Savjeta ministara BiH zašto su se takve stvari događale. Naši građani su svi valjda isti. Živimo u istoj državi BiH. Zar se tako smije raditi? Dokle to ide? Molim da, ne tražim raspravu po ovom pitanju, za sledeću sjednicu se pripremi detaljna i kompletna informacija o ovom problemu.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, poštovane dame i gospodo, ja bih zaista zamolio da svi poštujemo Poslovnik i da ostvarimo jednakopravnost svih poslanika. Vaša diskusija, kao i diskusija gospodina Bičakčića, spada pod tačku dnevnog reda 16. Vjerovatno gospodin Bičakčić misli još pola sata biti na sjednici pa otići, ali ja bih vas molio, ako ćemo otvoriti utvrđivanje dnevnog reda, sva pitanja koja naviru, pa ako hoćete i od struje i od prijema u Vijeće Evrope, od onoga što mi imamo od evropskih tekovina, ovdje imamo cijenu, evropsku cijenu struje, to je istina, ali dajte da se držimo dnevnog reda, da krenemo konstruktivno, doći će i 16. tačka, doći će i struja, doći će i Vijeće Evrope, doći će i ovo sve što se dešava i u BiH. Hvala.

MIRKO BANJAC

Izvolite.

EDHEM BIČAKČIĆ

Cijenjeno predsjedništvo, dame i gospodo zastupnici, gospodine predsjedavajući, ja Vas molim da me zaštitite u smislu tumačenja šta ja mislim uraditi. To šta ja mislim, ja mislim da ne zna niko u ovoj sali, ali gospoda sebi daje za pravo da tumači moje misli.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Ja mislim da zna gospodin Tokić, jer imali ste bliske susrete, dok zna čovjek da ćete napustiti. Molim vas, samo jedna informacija. Ja i dalje ostajem kod izričitog zahtjeva da ne utičem na dnevni red, da se informacije pribave.

BRANKO DOKIĆ

Poštovani predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, cijenjeni gosti, htio bih na početku da kažem da nije baš potrebno na svaku odgovarati, jer i taj odgovor je mimo Poslovnika, mi ćemo, utvrđujući dnevni red, očigledno nametnuti mnoga druga pitanja, dakle, da poštujemo ono što sam maloprije rekao. Prošli put je zaključeno, čini mi se na moje traženje, da prije tačke poslanička pitanja bude tačka dnevnog reda odgovori na poslanička pitanja i to je Skupština prihvatila i molim da uđe to i sada, znači, ako tačka 16. ostaje Poslanička pitanja, da to bude 17., a da 16. bude Odgovori na poslanička pitanja.

Drugo, već treći put u ime Komisije za spoljnu politiku, tražim od Ministarstva za spoljne poslove da se dostavi jedna cjelovita informacija o popunjenosti DKP-ova, o kriterijumima koji se koriste tom prilikom o procedurama koje važe i nismo dobili odgovore na ta pitanja. Prošli put smo tražili da se za ovu skupštinu dostavi pismena informacija, pošto nije bilo ni usmene, i tom prilikom je zamjenik ministra vanjskih poslova, koji je, evo ulazi ovog trenutka, rekao da je jedna takva pismena informacija napravljena, ali je negdje to zakočeno. Tražim u ime Komisije još jednom, da se danas u toku sjednice pribavi i pripremi takva jedna informacija, makar ona bila u sirovoj formi, kako bi Komisija mogla na osnovu toga da donese nekakve zaključke, ili sugeriše Skupštini.

Podržavam prijedloge gospodina Tokića i mislim da je to i sugestija gospodina Špirića, da se stavi na dnevni red tačka kroz koju će se odgovoriti na 21 pitanje, mislim da je tako bilo, SDP-a, za koja smo rekli da će biti odgovori najkasnije do kraja prošle godine.

RASIM KADIĆ

Zahvaljujem, dame i gospodo, gospodo predsjedavajući, ja bih želio da upitam Kolegij, s obzirom da nisam prisustvovao proširenoj sjednici Kolegija, šta je Kolegij rukovalo da izbacii iz prijedloga dnevnog reda koji je uključivao pet nacrti zakona koje je podnio gospodin Silajdžić u konačnoj formi ovog konačnog prijedloga dnevnog reda, s obzirom na činjenicu da su to zakoni koji su u parlamentarnoj proceduri već nekoliko mjeseci, prošli su cjelokupnu parlamentarnu proceduru, danas su bili na sjednici Ustavne komisije. Činjenica je da Ustavna komisija oko toga nije postigla saglasnost, ali, ukoliko Predstavnički dom nema izričiti zahtjev za ponovno razmatranje na Ustavnoj komisiji, ja nisam siguran ni da će to ponovo biti. Tako da je Ustavna komisija svoj posao završila. Radi se o nacrtima zakona o Sudu, Tužilaštvu, Pravobranilaštvu, upravnim sporovima i o važnosti javnih isprava u BiH. Kao poslanik, predlažem da se ovi nacrti zakona, pogotovu što se radi o nacrtima zakona, uvrste u dnevni red današnjeg zasjedanja, bez obzira na moguće obrazloženje Kolegija.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa.

IBRO SPAHIĆ

Dame i gospodo, na prošloj sjednici Zastupničkog doma, zatražena je od Predsjedništva BiH i Vijeća ministara BiH informacija o učešću BiH u realizaciji

Deklaracije i vlastite rezolucije ovog parlamenta u Paktu za stabilnost Jugoistočne Evrope. To nije bilo poslaničko pitanje, nego se odnosilo na činjenicu da je BiH domaćin radnog stola o bezbjednosti i odnosilo se na činjenicu da Predstavničkom domu nisu dostavljene informacije, ni obrazložene, o tome kakva je uloga radnih grupa koje je konstituiralo Predsjedništvo BiH, kakvi su rezultati njihovih aktivnosti u multilateralnim kontaktima sa drugim zemljama učesnicima Pakta stabilnosti i ja tražim da se u dnevni red ove sjednice zvanično uvrsti zahtjev Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH da se o tome obavijestimo.

MIRKO BANJAC

Formulišite tačku i predajte Sekretarijatu da bismo znali kako glasi. Hvala lijepa. Ima li još neko da govori o dnevnom redu? Nema. Zaključujem raspravu. Sada idemo na definisanje prijedloga, a i odgovora na neka pitanja koja su ovdje kao dilema postavljena. Mislim da je dobro da, poštovana gospodo, ja vas molim za red i disciplinu. Pitanje predstavnika Ustavnopravne komisije, poslanika Kadića. Ovdje su bili predstavnici političkih stranaka, kao članovi Proširenog kolegijuma, gdje smo se dogovarali oko konačnog prijedloga dnevnog reda i jednoglasan je stav da se ne skidaju s dnevnog reda, zbog toga što nećemo raspravljati o pet zakona, nego da sačekamo zvanično mišljenje Ustavnopravne komisije o tom pitanju, da se još jednom Ustavnopravna komisija sastane i razmotri pet nacrtu zakona do naredne sjednice i da ćemo onda mi to staviti. To je bio razlog, inače, drugog razloga nije bilo i nije bilo različitog mišljenja, to je jedino tako. Ako, poslaniče, i dalje insistirate da mi glasamo o tome, mi ćemo to uraditi. Nismo htjeli bez toga, nema stava sasvim preciznog i jasnog i mi ćemo to, kao Ustavnopravna komisija, još jednom, kažem mi, jer sam jedan od članova Ustavnopravne komisije. Znači, prihvatate.

Ja bih dalje zamolio poslanika Tokića i poslanika Špirića, ako je moguće, obzirom da su bliski u jednom prijedlogu da zajedno formulišu tačku dnevnog reda i da li su saglasni da ta tačka dnevnog reda glasi: Informacija o izdatim pasošima i državljanstvu u periodu od, možete li Vi to bolje uraditi, Špiriću, ja mislim da ćete se usaglasiti. Vi hoćete odvojeno. Ja pitam, ja sam mislio da ćete se vi usaglasiti, ali ako ne ide, samo pitam. Nemojte se samo ljutiti što pitam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, zaključak Predstavničkog doma kad je dat zahtjev Vijeću ministara BiH da dostavi takvu informaciju, bio je da je Vijeće ministara BiH dužno, i tad smo se dogovorili o terminu, dati informaciju o izdatim pasošima i državljanstvima, prema zahtjevu Kluba poslanika SDP-a i bilo je 21 zastupnik. Prema tome, radi se o tome da, de facto, mi ne možemo preformulisati formulaciju i zaduženje koje je Predstavnički dom utvrdio prema Vijeću ministara BiH još prije nekoliko zasjedanja, nego ja samo tačno navodim informaciju, a mislim da nije suštinskog karaktera, očito govorim o svemu, govorim prema zahtjevu Kluba poslanika SDP-a, zato što je to bio najcjelovitiji spisak svih pitanja koje smo tražili da u toj informaciji bude dostavljen.

MIRKO BANJAC

Ja bih molio poslanika Tokića, kad smo već kod utvrđivanja, da se dogovorimo, obzirom da mi ovo što je ovdje dostavljeno ne liči jezički do kraja precizno, predlažem, dakle, da se pod tačkom 16. Informacija o izdatim pasošima i državljanstvu, prema zahtjevu SDP-a, iz tog i tog mjeseca, ako se sjećate iz septembra, da se tako precizira, da znamo na šta se odnosi. Moramo utvrditi, jednostavno, prijedlog da znamo šta ćemo. Da završimo sa prijedlozima poslanika Tokića. Da se pod tačkom 13. pod a) umjesto prijedlog, nacrt, mislim da smo tu sasvim jasni.

Što se tiče poslanika Špirića, on predlaže zaključak. Ja nisam dobio, gospodine poslaniče, ovdje imam prijedlog zaključka, predlažeš tačku dnevnog reda Donošenje zaključka u vezi posjete gospodina Hašima Tačija BiH, tako da glasi? Zašto mi to niste napisali, uskratili biste mi vrijeme. To je jedan prijedlog gospodina Špirića i drugi je...

Pod kojom tačkom dnevnog reda, gospodine Špiriću? U dopuni ćemo vidjeti, iza 16., dobro, hvala. Pa ne može kad je već ovaj uzeo 16. tačku, nemojte se sekirati, dogovoriti ćemo se.

Imamo informaciju Savjeta ministara BiH o broju i strukturi izdatih pasoša u BiH u periodu od 1991. godine do 1999. godine kao i o broju naturalizovanih državljana BiH, to je druga tačka koju predlaže poslanik Špirić. Je li konkretna? Hvala vam lijepa.

NIKOLA ŠPIRIĆ

/Govori s mjesta i ne čuje se izlaganje/

MIRKO BANJAC

Dobro, hvala.

Ja predlažem, poslaniče Dokiću, da tačka poslanička pitanja glasi, poslanička pitanja i odgovori i da time...

BRANKO DOKIĆ

Ne.

MIRKO BANJAC

Pa, evo, lako ćemo riješiti. Nema nijednog odgovora, pa ćemo brzo riješiti.

BRANKO DOKIĆ

Prošli put smo raspravljali o tome. Mogu da budu samo odgovori na poslanička pitanja.

MIRKO BANJAC

Znači, odgovori. Da li ste saglasni da ta tačka glasi Odgovori na poslanička pitanja i poslanička pitanja? Jeste. Ja znam tri jezika vrlo kvalitetno i vidite da se sporazumijemo.

Informacija o popunjenosti DKP-ova i kriterijumima te popune. Mi smo tražili u pisanoj formi informaciju, kao Kolegijum. Nismo dobili materijal. Zaključak ovog doma je da se na dnevni red ne stavlja nijedna tačka za koju nema materijala i koji nije u poslanički predviđenom roku dostavljen poslanicima. To je razlog, poslaniče Dokiću, zašto te tačke nema, i ako mene lično pitate, sve dotle neće biti dok to ne stigne. Prihvatit ću da se zbog tog traži odgovornost onoga kome je dopis upućen. To je stav Kolegijuma i jednoglasan je.

BRANKO DOKIĆ

Moj prijedlog bi bio nešto u duhu ovoga što je predsjedavajući rekao, ubuduće, i nezavisno o kojoj temi se radi, ukoliko se traže odgovori na neka pitanja, ukoliko se traži informacija da se poštuje ovo što predsjedavajući kaže za sledeću sjednicu Skupštine. Ako nema u materijalima da ne ide, ali ako ne dođe na sledeću sjednicu Skupštine, onda se to stavlja na dnevni red, bez obzira da li bio materijal ili ne, pa početak rasprave može da bude postavljeno pitanje odgovornosti onoga ko je bio dužan da to pripremi za sjednicu.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa, poslaniče. Molim vas, ostanite i predložite zaključak da poništimo raniji zaključak. Raniji zaključak glasi Na dnevni red ne može ići ništa što nije prošlo poslovničku proceduru i o čemu nam, u skladu s Poslovníkom, nisu poštovani rokovi dostave materijala poslanicima, uključujući, naravno, sve oko čega raspravljamo. Prema tome, ja mislim da Vi imate sada mogućnost, obzirom da Vama nije ispunjeno ono što ste Vi tražili, da tražite dopunu dnevnog reda, izglasavanje povjerenja, recimo, ako je to Vaša želja.

BRANKO DOKIĆ

Ja ne insistiram na tački izglasavanje povjerenja. Mislim da je to pretenciozno. Treba tražiti informaciju i tražiti zbog čega nije došlo do informacije, pa onda možemo eventualno zaključiti ko odgovara i zašto odgovara.

MIRKO BANJAC

U stenogram će ući prijedlog poslanika Dokića da se još jednog urgira na traženju ovog odgovora u pisanoj formi.

DRAGAN BOŽANIĆ

Kome je pitanje bilo upućeno? Savjetu ministara BiH ili Ministarstvu inostranih poslova? Zato što ste tražili od Savjeta ministara BiH, pošto nije bilo na Savjetu ministara BiH, ja sam Vam to objašnjenje dao. Ja sam Vam rekao da je Ministarstvo inostranih poslova prije 2-3 mjeseca pripremlilo taj materijal. On se nalazi, ali nije bila tačka dnevnog reda Savjeta ministara BiH. Prema tome, nije ni došao Vama. Ako Vi zahtijevate od Ministarstva inostranih poslova da Vam dostavi taj materijal koji nije prošao tu proceduru, Vi ćete ga dobiti odmah.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa, zamjeniče ministra. Ja sam mislio da vi zajedno radite u Savjetu ministara BiH, pa sam to mislio. Hvala vam lijepa. Znači, to će biti kad se vi sastanete na dnevnom redu i mi ćemo tada dobiti informaciju i to ćemo uvrstiti.

BRANKO DOKIĆ

Ja mislim da je moj prijedlog bio potpuno jasan. Ne prijedlog, nego zahtjev u ime Komisije za spoljnu politiku, da nam na prvoj pauzi danas Ministarstvo vanjskih poslova dostavi tu informaciju koju je pripremio. Komisija će onda dalje odlučiti šta će s tim.

MIRKO BANJAC

Molim Vas, to smo čuli. To nije prijedlog dnevnog reda. Imamo još jednu tačku koju je predložio poslanik Ibrahim Spahić, ako ja dobro pročitam. Informacija Predsjedništva BiH i Vijeća ministara BiH o angažovanju BiH u regionalnim i radnim stolovima Pakta o stabilnosti za Jugoistočnu Evropu. Da li ste Vi saglasni? Evo, dobit ćemo informaciju, da sad skinemo s dnevnog reda, da ne stavljamo sad. Za iduću sjednicu. Jeste li saglasni? Znači, dobit ćete informaciju za sledeću sjednicu. Hvala Vam lijepa.

Sada smo ostali da konačno privedemo ovo kraju i da imamo tri dopune dnevnog reda, pa ćemo prvo glasati o dopunama, pa onda o dnevnom redu.

Pod tačkom 16. predlaže se da dopuna dnevnog reda glasi, da tačka 16. postane tačka 17. a tačka 16. da glasi: Donošenje zaključka u vezi posjete gospodina Hašima Tačija BiH. Predlagač ove tačke dnevnog reda je poslanik Špirić. Koliko ima prisutnih u sali, molim vas? – 34. Ako se uvrsti, bit će dostavljen. Znači, treba unaprijed dostaviti. Šta, onda, tražite, poslaniče?

NIKOLA ŠPIRIĆ

/Govori sa mjesta i ne čuje se izlaganje/

MIRKO BANJAC

Gospodine poslaniče, imamo jedan tehnički problem. Ja imam samo kod sebe prijedlog zaključka i moramo napraviti pauzu da se to umnoži, a onda stvarno dolazi u pitanje da li će poslanici prihvatiti, u skladu sa ranijim zaključkom, da o tome raspravljamo. Ne pravim ja, poslaniče, ja moram pitati čovjeka koji je predložio.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja mislim da ne treba praviti priredbu na ovim stvarima. Ja prvo zamjeram gospodinu predsjedavajućem što me je prekinuo u čitanju zaključka, to je jedna stvar. Druga stvar, od svega možemo napraviti cirkus, ako vi to hoćete. BiH koštaju ovakve rasprave i takve posjete, u to sam ubijeden. Prema tome, hoće li 7 dana, hoće li 15 dana, neće to nahraniti ni nas ovdje, ni građane BiH. Ja vas molim da

stavite tačku, uvrstite u dnevni red. Ako se većina izjasni mimo, to je dobra poruka u BiH.

MIRKO BANJAC

Hvala Vam lijepa, poslaniče, razumjeli smo šta ste htjeli reći. Pitam poslanike, prije izjašnjavanja, želite li da vidite tekst zaključka. Ko je za to, ko želi da vidi tekst zaključka prije odlučivanja? Pauza 10 minuta, da se umnoži.

/PAUZA/

MIRKO BANJAC

Gospodo poslanici, molim vas da zauzmete svoja mjesta, da nastavimo sa radom, imamo 26 poslanika u sali, možemo nastaviti rad. Dobili ste zaključak. Imamo ovdje dva prijedloga. Jedan da se glasa, drugi da se to, obzirom da zaključak nije dostavljen u skladu sa ranije utvrđenim rokom, odloži za narednu sjednicu, pa neka sačeka proceduru. Ja lično sam za ovaj drugi pristup, da se sada ne glasa, jer narušavamo ono što smo ranije donijeli. U Kolegijumu je podijeljeno mišljenje, odmah da kažem. Neki misle da treba odmah glasati. Ja lično mislim da treba da prođe procedura, da se poštuje ono što smo dogovorili. Da li, poslaniče Špiriću, prihvatate Vi jednu ili drugu sugestiju?

Hvala lijepa. Moj zaključak je prihvaćen. Skidam i ostavljamo za narednu sjednicu, a to ste dobili.

Predlažem, gospodo, obzirom da sam sada sa Sekretarijatom kontaktirao, sa izvjesnim brojem članova Sekretarijata, mi imamo zaključak Skupštine u vezi informacije sa izdatim pasošima i državljanstvima i predlažem da ponovo ne kršimo ono što smo donijeli, da se tačka zove Informacija Savjeta ministara o izdatim pasošima i državljanstvima. Da li sam time zadovoljio poslanika Špirića i Tokića? Da. Hvala vam lijepa. Materijala nema. Je li me čujete, gospodo. Materijala nema. Vijeće ministara BiH nije dostavilo materijal. Predlažem sledeći kompromisni prijedlog. Da se ova tačka uvrsti kao prijedlog za sledeću Skupštinu, pod uslovom da se danas još urgira da se materijal dobije pod hitno od Savjeta ministara BiH. Da ne stavljamo nešto, ponovo suprotno onom, ali imat ćemo danas. Molim Sekretarijat da u toku dana urgentno... Jeste li za? Jeste. Hvala lijepa.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja mislim da je bolji zaključak, pošto mi znamo da Vijeće ministara BiH nije sačinilo materijal za današnju informaciju, da mi danas zaključimo da se Vijeće ministara BiH ne drži obaveza prema Predstavničkom vijeću Parlamentarne skupštine BiH i da Predstavničko vijeće insistira da na narednom zasjedanju to bude prva tačka dnevnog reda, da uozbiljimo situaciju. Ovako će se to desiti uz raznorazne mahinacije. Ako nema materijala, nema ga isto, a maloprije ga ima.

MIRKO BANJAC

Predlažem da u sadržaj teksta uđe ova Vaša primjedba i da u današnjem sadržaju teksta koji će biti upućen Savjetu ministara BiH insistiramo da to bude prva tačka na sledećoj sjednici. Molim vas da Sekretarijat ovo zapiše kao zaključak. Ima prva a) pa b). Bio je prijedlog, također, da se tačka 14. izostavi iz dnevnog reda, zbog toga što Komisija za Budžet nije dala saglasnost, a rekli smo da tražimo mišljenje Komisije, to je, također, jedan od naših zaključaka. Koji je broj poslanika prisutan? – 32. Pitam poslanike, ko je za to da se tačka 14. Nacrt zakona o formiranju Trezora institucija BiH skine s dnevnog reda.

- 12
- Ko je protiv?
- Uzdržanih ima 20

NIKOLA ŠPIRIĆ

Molim vas da se o tačkama dnevnog reda izjašnjavam pojedinačno. Ovo je zamka koja je ... ako predsjednik Ustavne komisije kaže da glasa, zato što nema ustavnog osnova.

MIRKO BANJAC

Molim vas, gospodo, ja sam glasanje proveo, a to što...

RASIM KADIĆ

Molim vas, i dobre stvari mogu, pogrešno protumačeno. Juče je Komisija za Ustavna i pravna pitanja razmatrala, između ostalog, i ovaj zakon. S obzirom da u tekstu Zakona nismo dobili niti obrazloženje Zakona, niti je na bilo kom mjestu naveden ustavni osnov za donošenje ovog zakona, Ustavna komisija je zatražila od Vijeća ministara BiH da se u roku od 24 sata izjasni o ustavnom osnovu, odnosno da da obrazloženje za ovaj zakon. S obzirom da mi to do danas nismo dobili, iz tih principijelnih razloga, ja sam glasao za to da ovo ne ide na današnju sjednicu, ali ja nisam rekao da ne postoji ustavni osnov za ovaj zakon. Mi ga još nismo ni dobili, tako da se nismo ni mogli izjašnjavati o njemu. Zahvaljujem.

MIRKO BANJAC

Rasime, mi smo jutros sačekali da Komisija dobije materijale. Nije ih dobila. Mi smo jutros imali prošireni Kolegijum, gospodo. Ako postavljate to pitanje Kolegiju, postavite i sebi koji ste sjedili tu. Izvolite, gospodine Tokiću, ali nije kasno da se to i sada odloži za narednu sjednicu, da se pribavi ovo što se traži. Zašto bi bilo kasno? Nema osnove, jer Komisija za ustavno pravna pitanja, jednom kažemo, tražimo mišljenje Ustavno-pravne komisije kad su u pitanju zakoni i kod jednog predlagača, a kod drugog to ne traži, nije to fer.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ja sam upravo želio to podcrtati. Mi imamo zaključak o načinu dolaska na dnevni red zasjedanja Parlamentarne

skupštine BiH. Zaista se javljam samo sa željom da imamo jedinstven, jednak pristup svim zakonskim projektima. Mi smo maloprije, kad smo razgovarali o zakonima koje je poslanik Silajdžić predložio, skinuli zato što ne postoji neophodno mišljenje Ustavnopravne komisije. Ja nisam imao informaciju da Ustavnopravna komisija, nisam bio na jutrošnjem zasjedanju, nije dala saglasnost na ovo, ali je na stojećem stanovištu, Kolegij je dužan u svom prijedlogu koji iznosi pred Predstavnički dom formulirati onaj prijedlog dnevnog reda koji je prošao svu potrebnu proceduru u skladu sa Poslovníkom i posebnim zaključkom Predstavničkog doma, objavljenom u Službenom listu, sad ne znam napamet broj, ali znate o kom zaključku govorim. Iz tog konteksta, mislim da je u ovom trenutku neophodno da Kolegij interveniše i zauzme stajalište, ako predlaže da uđe ovaj zakon u dnevni red, zašto predlaže, ako ne predlaže, zašto ne predlaže.

MIRKO BANJAC

Kolegijum je jednoglasan u sledećem zaključku. Mi trenutno povlačimo ovu tačku s dnevnog reda. Ako se do naredne sjednice, nastavka sjednice za koju očekujemo da će biti, pribavi mišljenje komisija, ostajemo pri tom stavu, vratit ćemo na dnevni red, ako ne, onda ostajemo pri skidanju. I druga komisija će zauzeti svoje mišljenje. Mi čekamo mišljenje obe komisije. Znači, odnosi se na obe komisije. Ustavnopravna nije zauzela stav i zbog toga mi, pod ovim uslovima, skidamo s ove sjednice. Jeste li shvatili koji su uslovi? Hvala vam lijepa. Tačka 14. se odlaže do dobijanja mišljenja Ustavnopravne komisije, a od druge komisije imamo mišljenje.

Tačka 13.a) umjesto Prijedlog stajat će Nacrt zakona o praznicima BiH. Predlagač se slaže i nema potrebe da o tome glasamo. Ja mislim da je sasvim jasno. Pravo je to predlagača i zašto da mu to uzimamo.

Tačka 16., donosit će odgovori na poslanička pitanja i pitanja poslanika. Jeste li saglasni da ne glasamo o ovome? Mislim da je ovo formalna stvar. Niste.

IBRO SPAHIĆ

Dame i gospodo, mislim da je jako dobro uvedena ova tačka Odgovori na poslanička pitanja, samo ona ne može biti u istoj ravni kao poslanička pitanja. Trebalo bi da Sekretarijat Parlamentarne skupštine BiH pripremi spisak pitanja i imena poslanika uz svako pitanje koje je postavljeno i na koga se odnosilo, tako da ne stvaramo zbrku i da ne pravimo raspravu tri sata oko ničega. Ako ima na licu mjesta odgovarajući ministar, zamjenik ili predstavnik Predsjedništva BiH, odnosno predstavnik Kolegija da dobijemo odmah odgovor. Molim da se u pauzi koju ćemo imati, koliko sam razumio na osnovu našeg dogovora, između 3 i 4, a do 3 ćemo možda preći na rad po dnevnom redu, pripremi dosadašnji pregled postavljenih pitanja i kome je upućen i ko je postavio pitanje. Da ubuduće na taj način radimo. Nema smisla ovo, danas bismo mogli stotinu nekih stvari pokrenuti. Ovo je korektan odnos prema onima koji su postavili pitanje, prema onima na koje se to odnosi.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Ja ću, ipak, da predložim tačku koja je preformulisana i glasi. Odgovori na poslanička pitanja i pitanja poslanika. Imamo prisutnih 32 u sali, odnosno 33. Ko je za?

- 21
- Ko je protiv?
- 32 su glasala.
- Ko je protiv? Nema.
- Uzdržan 1

Ima li neko primjedbu na proces glasanja. Nema. Konstatujem da je ova tačka preformulisana i da glasi: Odgovori na poslanička pitanja i poslanička pitanja, a sada, gospodo poslanici, glasamo za integralni dnevni red ove sjednice.

DNEVNI RED

1. **Davanje saglasnosti za ratifikaciju 17 sporazuma prema dnevnom redu kako ste donijeli, da ne čitam;**
2. **Izveštaj Komisije Kolegijuma o nastojanju za postizanje saglasnosti o Zakonu o Graničnoj državnoj službi BiH, o zaključcima predlagača poslanika Nikole Špirića i Halida Genjca, povodom razmatranja odgovora Centralne banke BiH;**
3. **Davanje saglasnosti za imenovanje glavnog revizora i zamjenika**
4. **Izveštaj o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za period januar-septembar 1999. godine;**
5. **Nacrt Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu**
6. **Nacrt zakona o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu**
7. **Izveštaj o provedenoj javnoj raspravi i izjašnjavanje predlagača o nacrtima a) Izbornog zakona, predlagača Drage Ljubičića, b) Izbornog zakona, predlagača grupe poslanika SDP-a;**
8. **Informacija o provedbi Zakona o carinskoj politici i tarifi za period 1.1. – 1.12.1999. godine;**
9. **Prijedlog odluke o organizaciji Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH;**
10. **Nacrt Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH;**
11. **Prijedlog zakona o javnim ispravama BiH;**
12. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH, predlagači poslanici Sejfudin Tokić i Ivo Divković**
13. **Zakon o Savjetu ministara BiH a) Zakon o Savjetu ministara BiH predlagača poslanika Sejfudina Tokića i Ive Divkovića, b) Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Savjetu ministara BiH, predlagač, poslanik Vito Rakić;**
14. **Zakon o praznicima i blagdanima BiH a) Nacrt zakona o praznicima BiH, predlagači Sejfudin Tokić i Ivo Divković, poslanici, b) Nacrt zakona o praznicima i blagdanima BiH, predlagač Predsjedništvo BiH;**
15. **Nacrt zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora i**

16. Odgovori na poslanička pitanja i pitanja poslanika.

/GOVORI SA MJESTA/

Jedna intervencija. Naš je prijedlog Zakon o Vijeću ministara BiH, a ne o Savjetu ministara BiH.

MIRKO BANJAC

Gospodine, ja govorim na svom jeziku, a prevodilac će to prevesti. Hvala lijepa. Znači, prevodi se na ovo kako je rekao gospodin. Čuli ste integralni tekst dnevnog reda. U sali imamo, koliko poslanika? 33. Pitam poslanike, ko je za prijedlog dnevnog reda? Svi jednoglasno. Hvala vama i hvala Bogu. Konstatujem da je dnevni red jednoglasno usvojen. Prelazimo na 1. Tačku dnevnog reda. Predlažem, gospodo, da ovu tačku, o ovoj tački raspravljamo integralno, kako je i predloženo.

Ad.1. Davanje saglasnosti za ratifikaciju 17 sporazuma

Poslanici mogu intervenirati na bilo koji od ponuđenih 17 sporazuma. Otvaram raspravu po prvoj tački dnevnog reda. Izvolite.

RASIM KADIĆ

Zahvaljujem. Komisija za ustavna i pravna pitanja juče je razmatrala sve sporazume koje danas imate na dnevnom redu. Na sjednici Komisije bio je prisutan i gospodin Mirsad Kurtović, član Vijeća ministara BiH, u ime predlagača. Komisija je jednoglasno donijela zaključak da postoji ustavni osnov za davanje saglasnosti na ratifikaciju svih sporazuma koji su predloženi od strane Vijeća ministara BiH i koji se danas nalaze na sjednici Predstavničkog doma PSBiH.

MIRKO BANJAC

Samo da predsjednika Komisije još jednom čujem, a u ime Komisije. Izvolite.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ja sam u ime Komisije za međunarodne odnose na neki način ovlašten da iznesem stav Komisije, koja je sve ove sporazume razmatrala još prije prošle sjednice ovog parlamenta, znači prošli mjesec, i predlaže Parlamentu da se svi sporazumi, ovako kako su ovdje navedeni, prihvate, s tim što su na Komisiji postavljena dva pitanja koja u osnovi ne bi trebala da utiču na izjašnjavanje, vezano za sporazume, ali kao informacije su bile članovima Komisije interesantne, a to je da li postoji u informaciji kako su ostale države nastale iz bivše Jugoslavije, kakav su sporazum postigle, ako jesu, sa Pariškim klubom, obzirom da su u ovim sporazumima, do kraja protekle godine, od dana potpisivanja sporazuma, pristigle određene finansijske obaveze koje su trebale biti izvršene od

strane BiH prema zemljama potpisnicima u Pariškom klubu. Da li smo te obaveze izmirili, obzirom da su zatezne kamate izuzetno visoke? To su dva pitanja koja smo imali uz ovaj stav.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Da li imamo predstavnika? Špirić naučio izlaziti, pa čim digno se, misli da je dobio riječ.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja se izvinjavam, nije Špirić naučio izlaziti, nego je Špirić predsjednik Komisije za finansije i budžet. Na sastanku Komisije za finansije i budžet, došli smo do jednoglasnog zaključka da predložimo Predstavničkom vijeću Parlamentarne skupštine BiH da sve navedene sporazume ratifikuje, u okviru rasprave koja je vođena, takođe je predloženo da u sporazumima gdje se govori navodi Vlada BiH stoji Savjet ministara BiH, takođe, kao ustavna kategorija. Vidjet ćete koji su to. To su sporazumi pod b), d), f), j), k), dakle, svugdje gdje stoji Vlada BiH, da stoji Savjet ministara BiH i ja vas molim, da ne bismo uskoro došli u situaciju da ne znamo ni ko smo ni šta smo. Jesmo li vlada ili smo Savjet ministara? U Ustavu piše Savjet ministara BiH i dobro bi bilo da se pridržavamo Ustava, vlastitog Ustava države u kojoj živimo.

MIRKO BANJAC

Evo, čuli ste.

EDHEM BIČAKČIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, prvo, zaista pozdravljam činjenicu da ćemo danas ratificirati nekih 18 međunarodnih sporazuma i smatram da bismo trebali nastaviti ovu aktivnost vrlo intenzivno, obzirom na potrebe da se uspostave ekonomski odnosi sa mnogim državama u svijetu. Broj država sa kojima imamo uspostavljene ekonomske odnose je mnogo manji od broja država sa kojima nemamo uspostavljene diplomatske odnose, što je veoma važno za nastup naše privrede, za izvoz i sve ostalo.

U odnosu na ove sporazume, primjećujem činjenicu da su mnogi sporazumi iz 1998. godine i da nije neophodno da ovaj dom toliko čeka sa ratifikacijom ovih sporazuma. Molim da se obezbijedi protočnije dolaženje ovih sporazuma na ratifikaciju, jer je to od izuzetne važnosti za svakodnevni život i za normalno poslovanje.

Htio bih se osvrnuti na ovaj sporazum pod tačkom m) koji apsolutno podržavam. Radi se o trgovinskom sporazumu između Savjeta ministara BiH i Vlade Češke Republike. Međutim, nedostaje jedan sporazum koji bi trebao da bude vezan sa ovim sporazumom, to je Sporazum o reprogramiranju duga sa državom Češkom. Taj dug države BiH je vrlo veliki. U Federaciji BiH on iznosi oko 240 miliona maraka i on bi trebao da bude prvenstveni naš interes. Ovakav sporazum u ovako razvijenim ekonomskim odnosima, trgovinski, jeste interes Republike Češke, jeste i interes BiH, ali mnogo manji od interesa Republike Češke. Tako da smatram da smo trebali

iskoristiti mogućnost da nametnemo Sporazum Republici Češkoj, u smislu reprogramiranja ovog duga, što bi olakšalo značajno ekonomsku situaciju, i u Federaciji BiH, mi imamo veliki problem sa privatizacijom banaka, zbog nepostojanja ovakvog sporazuma. Potrebno je jedno objašnjenje Vijeća ministara BiH, odnosno, Ministarstva za ekonomske odnose zašto se ne može postići sporazum o reprogramiranju duga sa državom Češkom. Ako smo to uspjeli sa Pariškim klubom, sa Londonskim klubom, sa Vijećem Evrope, nema razloga da to ne uspijemo i sa Češkom. Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

To mora biti upućeno pitanje Savjetu ministara BiH. Ima li još neko želju da diskutuje.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Dame i gospodo, gospodine predsjedavajući i cijenjene kolege, nisam se mislio javljati, ali s obzirom da je kolega Bičakčić, onako usput, stavio dug pred Parlament od 200 i kusur miliona, koji znamo, neki od nas znaju o čemu se radi. Ja pitam sljedeće, ako vi mislite o ovoj njegovoj diskusiji nešto zaključivati, onda ja predlažem da odmah zaključimo da se pripremi informacija i da se pred Parlament stavi ovo pitanje. Ja tvrdim da pitanje duga prema Češkoj pitanje finansijskog sistema BiH u cjelini, zdravlja finansijskog sistema BiH, odnosno bankarskog sistema. Ovdje se na mala vrata, zašto sam se javio, da ne bi poslanik Bičakčić, kao potpredsjednik stranke, kao federalni premijer, opet nama za godinu, dvije, rekao ja sam govorio na Parlamentu. Zato pitam, hoćete li informaciju povodom ovoga pa da je raspravimo na Parlamentu, jer ja odgovorno tvrdim da pitanje ovog duga nije pitanje odnosa sa Češkom, nego pitanje rekonstrukcije bankarskog sistema u BiH u cjelini. Pitanje bankarskog sistema u BiH je pitanje BiH i svakog njenog naroda i svakog entiteta. Ako ćete to da stavite pod pitanja i odgovore, onda, ja povlačim ovo što sam rekao. Ja hoću da konstatujem da je gospodin Bičakčić markirao jedno od ključnih pitanja, pod razno ga je markirao. Da ne bismo se igrali mačke i miša, ne želim da otvaram raspravu sada. Predlažem, kad je već diverzantski kolega Bičakčić ubacio ovo pitanje češkog duga, pod ratifikacijom sporazuma koji uopšte nisu sporni. Predlažem da zaključimo da ovako ubuduće ne radimo, a da, po konkretnom pitanju, zaključimo da ovo se pripremi iz nadležnog ministarstva Parlamentu, pa da se ova tačka stavi na dnevni red, pa da gospodin Bičakčić u svojoj nadležnosti obavi ono što radi za platu kao federalni premijer, da tamo vidi šta je sa udruženom bankom, Central bankom, raznim razdružnim bankama, šta je sa dugom koji proizilazi iz Zvornika, iz Mostara i ne znam ni ja da ne pobrajam gradove u Federaciji BiH. Molim vas, nemojte nas samo dovesti do toga da sada, k'o, evo, bilo i odosmo mi. Kad počnu pare štediša nestajati, onda će reći kolega Bičakčić ja sam upozoravao. Ništa Vi niste upozorili.

EDHEM BIČAKČIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, srećom ovdje se sve snima pa postoji mogućnost i stenograma. Ja ponovo molim zaštitu, obzirom da mi je maloprije Sejfudin Tokić objašnjavao šta ja mislim, sada me dr. Lagumdžija naziva diverzantom. Uvaženi dr. Lagumdžija me naziva ovdje diverzantom. Ja to nikad nisam bio, to predstavlja klevetu i uvredu, a to ja neću tužiti, ali želim da bude ovdje konstatirano. Ja sam postavio vrlo jasno i precizno pitanje i vrlo ga jasno i precizno

adresirao na Ministarstvo za ekonomske odnose. Podržavam trgovinski sporazum koji je ovdje naveden pod tačkom m) između Vijeća ministara BiH i Vlade Češke Republike i tražim odgovor zašto kod potpisivanja ovog sporazuma nije iskorištena mogućnost da se potpiše i Sporazum o reprogramiranju duga sa Republikom Češkom. Ovo je pitanje vrlo jasno i precizno i nije nikakva diverzija, nego jedno normalno poslaničko pitanje koje jeste u nadležnosti ovog doma. Hvala lijepa.

BRANKO DOKIĆ

Mi danas u okviru ove tačke dnevnog reda imamo razmatranje sporazuma. Ovo što je gospodin Bičakčić pokrenuo, tj. pitanje Skupštini, ali to ne može ići uz ove sporazume. Regulisanje dugova mora biti posebna tačka dnevnog reda i ja se u ovom dijelu pridružujem kolegi Lagumdžiji, da Skupština zatraži već na sledeću skupštinu, da imamo potpunu informaciju ko je napravio dug, koji je dug, kada je dug napravljen i onda da razmatramo elemente reprogramiranja tog duga. Predlažem da to bude na sledećoj skupštini, a da ne opterećuje razmatranje ovih sporazuma danas.

SUADA MUMINAGIĆ

Poštovano predsjedništvo, kolege i kolegice poslanici, ja sam uz ove dopise koje smo dobili uz sporazume, trgovinske sporazume za ratifikaciju i sporazume o podsticanju i recipročnoj zaštiti investicija. Vidimo da su ovi sporazumi, uglavnom ugovoreni ili dogovoreni u '98. godini, pa postavljam pitanje, zašto su ovako dugo čekali da izađu na saglasnost na Parlament? Ne znam je li trebao ovaj period od godinu i po dana, otprilike, da se završe?

MIRKO BANAJC

Hvala lijepa. Ima li neko iz Savjeta ministara BiH, evo, ministar Kurtović.

MIRSAD KURTOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, ja bih odvojio ove sporazume u dvije grupe, uslovno u tri grupe. Prvih 12 sporazuma su sporazumi kojima BiH reguliše svoje finansijske obaveze, po osnovu kredita koje je prije rata u BiH uzela, odnosno, kredita po kojima je bivša SFRJ bila garant. To nisu komercijalni krediti, nego su krediti koje je država SFRJ uzimala i shodno međunarodnim fin. propisima dala nekih od oblika garancije da će svi dugovi koji se naprave biti vraćeni. Obzirom da je se bivša SFRJ raspala, BiH, kao jedan od dijelova bivše Jugoslavije, je preuzela sve obaveze gdje je bivša SFRJ bila garant, da će te kredite i finansijske obaveze da vrati.

Grupa sporazuma od 12 zemalja koja je ponuđena ovdje pripada Pariškoj grupi povjerilaca i pored ovih 12 zemalja tu postoje i četiri države s kojima nismo još uvijek uspjeli da usaglasimo sve elemente, da bismo mogli da napravimo konkretan sporazum u obliku u kojem je ovdje vama dostavljen.

Sa ovih 12 zemalja i ove četiri zemlje koje bismo trebali ubrzo da završimo, BiH je potpuno završila sve svoje inostrane obaveze i više nema nijedne finansijske obaveze gdje je ona kao država garant, čime smo ispunili neophodne i potrebne

uslove koje je tražio od nas MMF i ostale svjetske finansijske institucije. Pitanje ostalih država kojima imamo dugovanja, ali gdje BiH nije garant, nije pitanje niti problem kojim bi se trebao ovaj parlament baviti i MMF je isključivo protiv bilo kakvog angažmana BiH u tom smislu, jer ne postoji nijedan oblik, nijedan vid garancije BiH kao države da bi takve kreditne obaveze preuzela na sebe, ali ne bježimo od toga da budemo neka vrsta asistencije, kako bi se postigao što povoljniji sporazum. U konkretnim slučajevima između bankarskih institucija u BiH i nekih drugih finansijskih institucija nekih od zemalja. To bi bio i odgovor zašto BiH nije uključila dug prema Češkoj Republici koji je nastao, istina, prije rata. Međutim, po tom kreditu, BiH nije nikakav oblik garancije dala i shodno tome, nije u obavezi da prezentira Parlamentarnoj skupštini BiH da preuzme te obaveze kao sa ovih 12 zemalja.

Mi smo, kao što znate, u oktobru 1998. godine, postigli sporazuma sa Pariškim klubom povjerilaca i BiH je dobila direktno ili indirektno oprost od 67% svih obaveza koje su konstatovane u 10. mjesecu 1998. godine. Ostale države koje su nastale raspadom bivše Jugoslavije nisu dobile takvu pogodnost i one su originalne preuzete obaveze dijelom reprogramirali, ali bez ikakvih oprosta, pod originalnim kamatnim stopama pod kojima je bivša Jugoslavija uzimala kredite od pojedinih zemalja.

Što se tiče obaveza koje je BiH imala od trenutka kada je potpisala zapisnik o regulisanju sporazuma, odnosno od oktobra mjeseca 1998. godine, odnosno od trenutka kada smo za zemljom partnerom konstatovali pravo stanje obaveza, konstatovali kamatne stope i sve ostalo, napravili odgovarajući sporazum koji je potpisan, BiH je redovno izmirivala sve svoje obaveze. To znači, bez obzira što danas ratifikujemo sporazume, svoje obaveze prema zemljama s kojima smo te sporazume napravili redovno smo izmirivali u '99. godini. Primjedba poslanika Špirića, da u određenim sporazumima postoji naziv vlada. Odmah da vam kažem, nije naziv u klasičnom smislu da je Vlada Vijeće ministara itd., nego neke od zemalja pod pojmom vlada podrazumijevaju Savjet ministara, Parlamentarnu skupštinu i ostale institucije zakonodavne i izvršne vlasti i otuda na sporazumima na izvornom engleskom jeziku, taj naziv nije veliko V, vlada, nego malo vlada i podrazumijeva jedan niz institucija koje se nalaze u BiH, odnosno u zemlji s kojom potpisujemo sporazum. To objašnjenje je dao i OHR, jer imali smo određenih problema sa zemljama sa kojima smo pravili sporazume, jer su one isključivo zahtijevale takav naziv da stoji u sporazumu, jer oni imaju svoje tipske sporazume koje nisu bili voljni da mijenjaju kada je u pitanju BiH i njeno regulisanje obaveza. Obzirom da nije bilo nekih drugih pitanja, ja moram da kažem da ne bih znao tačno objašnjenje zašto službe Predsjedništva BiH nisu uputile na vrijeme na ratifikaciju ove sporazume. Vijeće ministara BiH je završilo sporazume, vidjeli ste i kada su originalno potpisani, upućeni su na vrijeme na proceduru ratifikacije i odobravanja i zašto je i koji je zastoj u pitanju, stvarno vam ne bih mogao sada odgovoriti, ja vjerujem da to stručne službe Predsjedništva BiH bolje mogu reći. Hvala vam lijepa.

MIRKO BANJAC

Hvala.

DESANKA RAĐEVIĆ

Kolege poslanici, gospodo predsjedavajući, ja ne bih mogla da prihvatim objašnjenje gospodina ministra Kurtovića o nazivu vlada BiH iz prostog razloga što te strane zemlje koje su tako nazvale, sve one institucije koje su učestvovala u kreiranju ovog sporazuma, one imaju pravo da prema svojoj terminologiji to zovu kako hoće, ali sasvim je jasno da kada se sa stranog jezika prevodi na jezike BiH, može da se prevede samo na onaj termin koji funkcioniše. Ovdje je poznato da na sva tri jezika funkcioniše termin Savjet ministara BiH ili Vijeće ministara BiH. Usput, kad već o tome govorim, jedna jezička intervencija i Vijeće ministara i Savjet ministara su termini koji pripadaju mom jeziku, a ako neko od tog jezika pravi sebi jezik, onda zaista ne može sebi uzeti pravo da zabrani meni da upotrebljavam sve te termine kako god hoću i kako smatram da je ispravno. Insistiram da se prije glasanja razriješi ovo pitanje vlada BiH, termin, u protivnom, ja sam spremna da glasam za ratifikaciju samo onih sporazuma koji se zovu sporazumi između Savjeta ministara BiH i vlada određenih zemalja.

MIRKO BANJAC

Čuli smo objašnjenje ministra Kurtovića zašto stoji to malo v. Da li prihvatate objašnjenje?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, moje je viđenje da je poslanik gospođa Rađević apsolutno u pravu. Ne radi se o izvornom engleskom tekstu, nego prevodu na srpski, hrvatski, bošnjački jezik. Nama niko ne brani da piše ovdje Savjet ministara BiH, jer ove sporazume moraju ratifikovati i parlamenti dotičnih država. Međutim, neka pišu ako je to za njihove potrebe vlada BiH, ali dajte da ovdje njegujemo ustavne kategorije. Insistiranje samo na nečemu što je ustavno. Ne može u ime Nikole Špirića zaključiti, evo, neka se ne ljuti, Sulejman Tihić neki ugovor. Ja se zovem Nikola, on Sulejman. Nije isto suštinski vlada i Vijeće ministara, znate da se vode političke rasprave hoće li biti ili neće. Kad u Ustavu BiH bude pisalo Vlada BiH, onda će ta vlada moći da zaključuje ugovore. Ovdje se radi o prevodima za naše potrebe i za naše pozitivno zakonodavstvo. Zato insistiram da u prevodu bude Vijeće ministara BiH ili Savjet ministara BiH, a ne može biti Vlada BiH, a dotične države, također, moraju izvršiti ratifikaciju, njihovi parlamenti tamo neka bude vlada. Mislim da je u pravu gospođa Rađević kad kaže da treba prihvatiti ratifikaciju svih ovih gdje piše Savjet ministara, a ovo, gospodo, izvolite, prilagodite Ustavu iza kojeg stojimo kao poslanici. Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

Ja imam prijedlog dva zaključka, prije prelaska na, jeste li se dogovorili? Hvala lijepa. Imam dva zaključka. Jedan zaključak koji je vezan za davanje saglasnosti za ratifikaciju, sve nazive u sporazumima uskladiti, sve nazive institucija BiH navedene u sporazumima uskladiti sa ustavnim rješenjima i tu mislim da nema puno rasprave. Molim da, ako neko misli da treba o ovome glasati, mislim da je suvišno. Molim da ovo uđe u stenogram. Ima li neko šta protiv ovog zaključka? Nema. Jasno je da je to. Sad vas pitam, ima li još neko želju da diskutuje? Nema. Zaključujem raspravu. Rekao je ministar. Gospodine ministre, imate li neki dodatni

odgovor? Nema. Poslanik gospođa Muminagić nije zadovoljna. Nisam Vas čuo, molim vas.

ŽELJKO SAMARDŽIJA

Dame i gospodo poslanici, ja ću kratko odgovoriti vezano za sporazume. Iz ovog dijela mandata novog saziva Predsjedništva, što se tiče ugovora od '96. godine do '98. godine, to je zaista nesređeno stanje. Mi za ovaj saziv Predsjedništva BiH ne možemo odgovarati. Istina je da radimo intenzivno na tome, da se svi ugovori i sporazumi od '96. godine do današnjeg dana uredi i dostave u redovnu parlamentarnu proceduru Parlamentu i to će, vjerovatno, do prvog polugodišta ove godine biti riješeno, ali se treba vratiti na '96. godinu do '98. godine. Što se tiče ove godine, to ide ažurnije.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa, evo, ima odgovor. Gospođu poslanik, je li ima sad intervencije? Ima.

SUADA MUMINAGIĆ

Sad tek imam intervenciju. Ja nisam pitala za '96. godinu, već sam pitala za pet konkretnih sporazuma za koje je sredinom '98. godine postignuta saglasnost i ljudi koji su dogovarali i na Vijeću ministara BiH i od tada čekaju u Predsjedništvu BiH i ja mislim da je to baš ovaj saziv.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Evo, čuli smo odgovore, pitanja i sve je to u redu. Želim prije prelaska na glasanje da konstatujem prijedlog zaključka koga sam predložio u sledećoj formi. Nazive institucija BiH, navedene u svim sporazumima, uskladiti sa ustavnim rješenjima. Konstatujem da na ovaj zaključak nije bilo primjedbe nijednog poslanika.

Sad idemo na glasanje, ali u paketu. Nema potrebe da pojedinačno glasamo, jer zašto. Prisutnih je 32. Pitam poslanike, ko je za to da se da saglasnost za ratifikaciju svih 17 sporazuma navedenih u dnevnom redu. Hvala lijepa. Konstatujem da je data saglasnost za ratifikaciju svih 17 sporazuma jednoglasno. Predlažem, u skladu sa diskusijom dr. Lagumdžije, predlažem zaključak.

Imam dvije alternative, pa da se dogovorimo. Zadužuje se Savjet ministara BiH (Ministarstvo za ekonomske odnose) da dostavi Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH informaciju o zaduženosti BiH prema drugim državama i načinu reprogramiranja tog duga. To je jedan zaključak. Drugi, modifikovani zaključak, zadužuje se, također, isti organ da dostavi Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH informaciju o zaduženosti BiH prema Republici Češkoj.

Pitam dr. Lagumdžiju, on je bio taj koji je diskutovao.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

/GOVORI SA MJESTA/

Što se mene tiče može sve, Češka.

MIRKO BANJAC

Ko je za prijedlog zaključka kojeg ste upravo čuli. Jesmo li sad čuli, gospodo draga. Mogu ja još jednom ponoviti. Zadužuje se Savjet ministara.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

/Govori sa mjesta i ne čuje se/

MIRKO BANJAC

Institucija je za nas Savjet ministara BiH. Zadužuje se Savjet ministara BiH, tamo gdje su ljudi rukovodeći, koji treba da naredi šta će se uraditi. Ja sam mišljenja da se obratimo instituciji, mi smo birali instituciju.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Moja intervencija, gospodine predsjedavajući, je bila motivirana isključivo onim što sam rekao i istupom gospodina Bičakčića. Ja tražim informaciju o kojoj bismo razgovarali. Za informaciju nam ne treba politička saglasnost unutar Vijeća ministara BiH. Nama treba tehnička informacija o tome šta se dešava tu i šta je problem i koje su opcije u igri. Nama ne treba političko usaglašavanje u Vijeću ministara BiH o tome koliki je dug i šta se sa njim planira raditi. Nama treba informacija nadležnog ministarstva. Po Poslovniku, ministarstvo to može da uradi. Po Poslovniku, Parlament to može tražiti od ministarstva, a razlog zašto ne tražimo od Vijeća ministara BiH je taj što sa stanovišta SDP-a mi ne želimo nijednu, nijednu ponavljam. Zahtjev da uputimo prema Vijeću ministara BiH, koje je za nas do 28. decembra, odnosno 12. prosinca prošle godine bilo sadržinski nepostojeće, a od 28.12. i formalno-pravno, odnosno, i ako hoćete, politički je za nas nepostojeće i to je razlog da bismo izbjegli raspravu o tome ima li Vijeća ministara BiH ili nema, predlažemo da se to dostavi od nadležnog ministarstva. Ukoliko Parlament BiH smatra da mu to hoće da Vijeće ministara BiH da, to je sad stvar Parlamenta BiH o čemu mi ne želimo da raspravljamo.

VITO RAKIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, mi smo na nekoj od sjednica ranije raspravljali detaljno o dugovima BiH do 2039. godine sa jasnim zaduženjima, anuitetima, ratama, kamatama itd. Iz toga smo sve mogli vidjeti kolika su i koja zaduženja za ono što garantuje BiH i što interesuje BiH, Parlament. Mi, izgleda, ovdje nećemo da se slušamo, nego samo tražimo određene razloge da vodimo raspravu. Ministar za vanjsku trgovinu je jasno rekao da dug prema Čehoslovačkoj, odnosno Češkoj, nije garant BiH. Prema tome, ko je uzeo taj kredit, koja je banka uzela taj kredit, to nek se pobrinu organi Federacije BiH, organi RS, ako ima tog kredita, i neka se raspravlja tamo. Mi smo jasno ovdje dobili odgovore za sve ono za

što garantuje BiH i o čemu raspravlja ovaj parlament, po Ustavu BiH i po onome što je definisano u poglavlju VIII, finansije u BiH. Prema tome, ja predlažem da ne donosimo tu nikakav zaključak, to je bila jedna rasprava i opaska, izvolite, tražite na Skupštini Federacije BiH i na drugim mjestima.

MIRKO BANJAC

Evo, čuli smo mišljenje poslanika Rakića. Ja pitam poslanika Lagumdžiju, on ostaje kod prijedloga svog zaključka. Hvala lijepa. Pročitat ću, u skladu s Vašom diskusijom, prijedlog.

Zadužuje se Ministarstvo za ekonomske odnose sa inostranstvom da dostavi Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH informaciju o zaduženosti BiH prema Republici Češkoj. Jesam li sad dobro pogodio? Recite, poslaniče, saglasni? Pitam poslanika.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

/govori sa mjesta/

Moj prijedlog nije da nam kažu koliko je prema Češkoj...

MIRKO BANJAC

Nego šta? Formulirate zaključak Vi, pa ću ja lakše, onda ćemo znati šta ste željeli. Izvolite, poslaniče, molim vas, formulirate Vi zaključak da uđe u stenogram, izađite i formulirate zaključak. Formulirate da uđe u stenogram. Ja molim za malo strpljenja, ovo su važnija pitanja i želim da ne dođe do nesporazuma.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodin Bičakčić je postavio pitanje duga prema Češkoj, sa stanovišta ratifikacije Sporazuma o međunarodnom uzajamnom dugovanju. Ja samo želim da se zaključi da nam nadležno vijeće, nadležno ministarstvo, da informaciju o problemima vezanim za dug BiH prema Češkoj i njegovim reperkusijama na finansijski sistem BiH.

MIRKO BANJAC

Precizno ste čuli zaključak.

MIRSAD KURTOVIĆ

Shodno međunarodnim propisima, BiH nije dužna Češkoj, odmah da vam kažem. Formulacija može biti dug predratne Privredne banke Sarajevo prema partnerima iz Češke, ali se mora definisati po kojim poslovima, niti se može reći prema Češkoj, jer, pazite, Privredna banka sada radi, ilustracije radi, sa 20 firmi i u tom trenutku, ko zna koliko duguju ili koliko ne duguju. Ovdje je tačno koja bankarska institucija duguje kome, sa kojim datumima, itd. Znači nije dug BiH, još jednom naglašavam, niti možemo preuzeti takvu formulaciju, čak ni u informaciji koju bismo napisali. BiH zvanično nema nikakvog duga Češkoj. Privredna banka ima

duga Češkoj, po osnovu nekih aranžmana od prije rata, ali BiH nema i taj dug se ne može kvalifikovati kao dug BiH.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa.

EDHEM BIČAKČIĆ

Zaista smatram neophodnim da se ova informacija u pisanoj formi dostavi, poslije ovog objašnjenja Ministarstva za ekonomske poslove, jer se ovo pitanje neće moći razriješiti bez učešća države BiH, odnosno Vijeća ministara BiH. Nama u entitetima ne treba stručna pomoć, mi imamo dovoljno stručnosti, ali nam treba državna pomoć da se ovo pitanje razriješi. Nije Privredna banka nekakva banka privatna ni ovakva ni onakva, nego u ta doba stožer državnosti BiH, u to doba kad su stvarani dugovi koje su drugovi Hamdija, Branko i Milanko lahko potpisivali, na visokim i niskim ta... u toku lova, a za opremu koja se nalazi od Agrokomerca do Zvornika. Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

Čuli smo, molim vas, izvolite.

HARIS SILAJDŽIĆ

Vijeće ministara BiH će dati neku informaciju koju, naravno, nismo dužni dati, ali ovim bih upozorio na jednu pojavu koja je, evo, danas, evo čujemo danas da li postoji Vijeće ministara BiH ili ne postoji. Ako ne postoji Vijeće ministara BiH, ne postoji ni ministarstvo. Prema tome, nemate od koga tražiti informaciju.

Vijeće ministara BiH postoji i sa tim je saglasan Ustavni sud BiH koji je donio odluku, kakvu je donio. Vijeće ministara BiH postoji i ne treba to politizirati, ovo je odvojeno od informacije. Što se tiče Vijeća ministara, Vijeće ministara će dati informacije u skladu sa Zakonom o Vijeću ministara BiH i sa Poslovníkom o radu. Ne može se insistiranjem na jednom ministarstvu, iz nekih političkih razloga, zaobilaziti Vijeće ministara i strukture Vijeća ministara, način rada Vijeća ministara koji se vrši u skladu sa Zakonom o Vijeću ministara BiH. Vijeće ministara BiH je spremno uraditi svoj posao, ali bih upozorio da se ne politizira pitanje postojanja Vijeća ministara BiH, ono, naravno, postoji i radi, podnijelo vam je izvještaj i još uvijek je tu, u skladu sa odlukom Ustavnog suda BiH, još uvijek je važeće. Prema tome, ukoliko želimo konstruktivno raditi, treba ovo uputiti Vijeću ministara BiH. Ja kao poslanik neću glasati za zaobilaženje struktura Vijeća ministara BiH, niti izmjene ad hoc u Zakonu o Vijeću ministara BiH i Poslovníku Vijeća ministara BiH iz nekih politikantskih razloga.

MIRKO BANJAC

Ima li još neko želju da diskutuje? Nema. Molim vas, koliko ima prisutnih u sali? 32 su prisutna. Pitam vas, ko je za prijedlog zaključka poslanika Lagumdžije koji ste čuli? 11. Protiv 1. Uzdržanih 20. Što mi predlažeš, ja znam brojati. Imamo samo

tri mogućnosti, da glasamo za, protiv i da budemo uzdržani. Četvrta, kakva ima? Kad nije prisutan, on može da ne glasa, ali on je prisutan, nemamo četvrtu mogućnost. Znači, vi imate primjedbu na glasanje. Imate primjedbu. Ponavljam proces glasanja.

Ko je za prijedlog, molim vas, gospodine, polako, ja se ne igram, ovo je važna stvar, smirite se, trebat će Vam to, ne treba žuriti. Ko je za prijedlog zaključka poslanika Lagumdžije?

- 12
- Ko je protiv?
- 1

Konstatujem da su ostali uzdržani. Ima li neko primjedbu na proces glasanja? Nema. Znači 12 za, 1 protiv, 19 uzdržanih. Konstatujem da zaključak nije usvojen.

HALID GENJAC

Dame i gospodo, poštovani gosti,

Naime, ja ću vas podsjetiti da je poslanik Bičakčić sasvim umjesno i opravdano postavio pitanje zašto se nije prilikom trgovinskih aranžmana sa Češkom razmatrala i mogućnost reprogramiranja duga prema Češkoj. Naravno, na to je odgovorio ministar, vrlo razložno, objasnio šta je posrijedi. Držim da je pitanje bilo umjesno i odgovor potreban i koristan. Poslanik Lagumdžija je to sve skupa nazvao padobranskom diverzijom, a onda inicijativu poslanika Bičakčića preuzeo i predložio zaključak. Naravno, ne bolujući pretjerano od toga ko je šta rekao, ja, ipak, mislim da ovu inicijativu treba iskoristiti. Predlažem zaključak da glasi, da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH od Vijeća ministara BiH i nadležnih ministarstava, podrazumijevajući, traži informaciju o stanju duga subjekata iz BiH prema Češkoj i načinima rješavanja tog problema. Molim Predstavnički dom PSBiH da se izjasni o ovom prijedlogu.

MIRKO BANJAC

Ovo je novi predlog zaključka. Ima li neko želju da komentariše? Ima.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, zaista mislim da bespotrebno gubimo vrijeme, jer bismo morali zaista cijeniti poziciju svakog poslanika, pogotovo grupu poslanika ili zastupnika. Svaka grupa poslanika, ili pojedinačno poslanik, zastupnik, ima pravo zatražiti od ministra, ministarstva određene informacije. Ovo sve što sad radimo liči na jedno naduravanje u kojem se želi unaprijed onemogućiti informacije, uz svo poštovanje, svih kolega poslanika. Meni, zaista, nikad neće biti jasno zašto određeni ljudi bježe od toga da dobiju dodatne informacije i, naravno, mi, kao Klub poslanika SDP-a, od nadležnog ministarstva ćemo zatražiti, putem

poslaničkih inicijativa i shodno obavezama ministarstva i ministra, ono će biti dužno dati ovaj odgovor. Ako neko želi čitavu ovu farsu nastaviti i dobiti neku pirovu pobjedu, ne znam ni ja gdje ni u kom kontekstu, mi nemamo ništa protiv, ali ćemo u daljem procesu glasanja biti suzdržani, iskoristit ćemo svoje poslaničko, ustavno pravo da zatražimo od ministra, ministarstva, ovu informaciju koja je itekako bitna, jer su pokazale razlike u raspravi između gospodina federalnog premijera i poslanika Bičakčića, ministra vanjskih poslova, kopredsjedavajućeg Ministarskog vijeća BiH, iz ranijeg saziva, o tome, o karakteru uopšte ovih 200 miliona ili ne znam ni ja koliko sredstava.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Ja bih molio poslanike da se uzdrže od termina, jer ako je nešto predloženo kao zaključak, postoji procedura koja mora da bude zadovoljena, a za poslanička pitanja zna se kako se postavljaju i tu niko nije uskraćen.

IVO DIVKOVIĆ

Ovo, istina, nije dug, rekao bih budžeta BiH, ovo sa Češkom, što je ministar rekao. Međutim, očigledno je da je dio odnosa između BiH i Češke, pa ja predlažem, to je moj prijedlog u ovom trenutku, da bude zaključak da Vijeće ministara BiH, zajedno sa vladama entiteta, Federacije BiH i RS, usaglasi načine i prijedloge vezane za reprogramiranje duga između BiH i Češke.

MIRKO BANJAC

Molim Vas, dostavite to, to je sad sledeći zaključak. Dostavite to. Moramo formulaciju, jeste li uspjeli zapisati? Nemojte, ima ovdje poslanika koji kažu da je to cirkus ako tražimo da se precizira šta se hoće, ali ne možemo tako. Jeste li uspjeli napisati?

IVO DIVKOVIĆ

Ja predlažem da Parlament BiH donese zaključak da Vijeće ministara BiH, zajedno sa vladama entiteta, usaglasi prijedlog reprogramiranja duga BiH prema Češkoj.

MIRKO BANJAC

Hvala, čuli smo sada jasno. Ima li još neko? Nema. Predlažem da zamjenik predsjedavajućeg Genjac pročita prvo jer je i predložio.

HALID GENJAC

Prijedlog zaključka koji ja predlažem, da Predstavnički dom PSBiH traži da Vijeće ministara BiH, sa nadležnim ministarstvima, dostave informaciju o stanju duga subjekata iz BiH prema Češkoj i o mogućnostima rješavanja tog pitanja.

MIRKO BANJAC

Znači, dodaje se riječ predratnog. Koliko je prisutnih? 30. Hvala. Ko je za prijedlog zaključka zamjenika predsjedavajućeg Genjca.

- 12
- Protiv? Nema
- Uzdržanih 18

Zaključak nije prihvaćen. Idemo na drugi zaključak poslanika Divkovića. Čuli ste zaključak. Nema potrebe čitati, on je u stenogramu, čuli ste dobro šta je zaključak. Ko je za?

- 5
- Protiv? Nema.
- Uzdržanih 25

Ni ovaj zaključak nije prošao. Hvala vam lijepa. Zaključujem ovu tačku dnevnog reda. Određujem pauzu do 16 časova.

/PAUZA/

Upravo nam se priključio gospodin Moris. Ja ga toplo pozdravljam u ime svih poslanika. Drago mi je da smo ponovo zajedno. Vama predlažem da nastavimo rad jer imamo kvorum.

Prelazimo na 2. tačku dnevnog reda.

Ad.2. Izvještaj Komisije Kolegijuma u sastavu komisije u nastojanju za postizanje saglasnosti o Zakonu o Graničnoj državnoj službi BiH

Vi ste, gospodo, dobili zapisnik o nastojanju za postizanje saglasnosti. Nema potrebe da diskutujemo, izuzev ako ima pitanja u vezi sa zapisnikom. Nema pitanja u vezi sa zapisnikom. Hvala vam lijepa. Mogu prihvatiti samo u vezi sa zapisnikom pitanje.

BRANKO DOKIĆ

U ovom posljednjem stavu zapisnika, moram da priznam da mi nije jasno šta piše i šta se htjelo reći sa ovim, jer iz ovoga ja čitam da jedan od kopredsjedavajućih, mr. Pero Skopljak, ističe da Zakon nema ustavnu osnovu, a poslije čitam da on to podržava. Pa mislim da bi trebalo to obrazložiti, ostalo je nejasno.

MIRKO BANJAC

Mi smo nastojali da napišemo u zapisniku ono što je ko rekao.

PERO SKOPLJAK

Jest malo nespretno ovdje interpretirano ovo moje mišljenje, odnosno viđenje. Mi smo točku 5., paragraf V, točka 3., tako je bilo citirano, Ustava BiH koju smo mi tada analizirali, jednoglasno smo tada shvatili da tekstualno ne odgovara taj baš paragraf, odnosno ta točka, ali da se u Ustavu mogu naći puno bolje točke i da ih treba potražiti, i u tom kontekstu ja sam zatražio kvalitetniju osnovu u Ustavu, ali da Zakon za koga sam ja već glasao, kontradikcija bi bila da sad za njega ne glasam. Prema tome, tražim samo kvalitetniju ustavnu osnovu, koja se može naći u Ustavu i onda za Zakon sam spreman glasati i glasao sam, uostalom. Je li to sad išta jasnije ili nije, ne znam? Kasnije je malo nespretna ta zadnja rečenica stavljena, gdje se stavlja nekakva evropska država i od države se prave nekakve granice, što je, po meni, razumljivo.

MIRKO BANJAC

Izvolite, pitanje u vezi zapisnika.

IBRO SPAHIĆ

Ja bih želio da razjasnimo jednu stvar, ako dozvolite, članovi Kolegija. Vi ste ovdje izložili ponovo slične stavove, Vi ste bili, gospodine Banjac, odsutni, bili ste bolesti i ovdje ste, koliko vidim u zapisniku, u izvještaju, naznačili da nemate nadležne predlagače prisutne na Vašem sastanku, povodom usaglašavanja stava oko Zakona o Državnoj graničnoj službi. S obzirom da smatram to centralnim zadatkom Predstavničkog doma, obavezom koja proizilazi iz Ustava, kako ste Vi rekli i kako je i gospodin Genjac rekao i gospodin Skopljak, znači, izražavate, također, jedno opšte raspoloženje koje je bilo i na zadnjoj sjednici Predstavničkog doma u kojem niko nije sporio potrebu da se ovaj zakon donese. Ja Vas molim, jer vidim da su ovdje predstavnici Predsjedništva BiH, da bismo pristupili glasanju, da vidimo da li ima išta što je nejasno sada kad već imamo sve predstavnike Predsjedništva BiH za Vas. Ukoliko biste Vi bili zadovoljni sa nekim dopunskim obrazloženjem od predlagača i da nam ponudite, naravno, kao Kolegij jedan stav, da mi izglasamo ovaj zakon. Ja vas molim da iskoristite prisustvo kao predsjedavajućih ljudi koji su se odazvali ponovo na raspravu o istom Zakonu.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa.

Poštovana gospodo, poslanici, cijenjeni gosti, želim da govorim kao poslanik i ovog momenta kao član Komisije koja je raspravljala o ovom važnom zakonskom aktu BiH. Ja sam neprijatno iznenađen činjenicom da sam, kao predsjedavajući, uz saglasnost mojih uvažanih kolega, pozvao sva tri člana Predsjedništva BiH ili njihova ovlaštena lica, da prisustvuju sjednici Kolegijuma i da nam pomognu, da na taj način dođemo do zakonskog akta. Odgovorno i otvoreno pred javnošću BiH i pred vama tvrdim i izražavam svoje razočarenje postupkom, da nijedan od pozvanih nije prisustvovao, to je, gospodo, podcjenjivanje ovog parlamenta i njegovog rukovodstva. To je podcjenjivanje Zakona koji ne može da bude donesen. Ne mogu da prihvatim, da u Ustavu BiH na koji sam se zakleo stoji, treba da ga poštujem, a meni je uskraćeno osnovno ljudsko pravo da neko dođe i kaže, gospodine, ovaj amandman ja ne prihvatam ni zato ni zato. Ako je to obrazloženje razumno, argumentovano, ako ono stoji činjenički potkrijepljeno, pa, naravno, da ću, kao čovjek kome je stalo do dogovora, postupiti tako da ću odustati, ali da se jednostavno, gospodo, sve jedan

amandman od predlagača odbaci, bez rasprave, bez mogućnosti da bar polemišemo argumentima, ja to, kao čovjek, ne prihvatam. Smatram to uskraćivanjem osnovnog ljudskog prava, a to je pravo na slobodu iznošenja mišljenja. Ona nam je ovog momenta uskraćena. Ja sam ovdje, i hvala poslaniku Spahiću koji je to izvanredno primijetio, i izrazio svoje negodovanje kroz izjavu, jer sam rekao, ja nisam mogao da se usaglašavam. Kako da se usaglašavam kad nema niko ko može da odgovara na dileme koje su prisutne. I dalje tvrdim da postoji mogućnost neiznalaženja ustavnog osnova za donošenje ovog važnog Zakona, i dalje to tvrdim. S tim što bi taj ustavni osnov modifikovao dio teksta koji je sada tu. Ako gospodin Skopljak i hvala mu lijepo što je to ovdje otvoreno rekao, kaže: "Da smo raspravljali i to dugo, veoma dugo, tražeći je li to to", sam čovjek je rekao da on nije ubijeden u to da je to to što je napisano, da nije to taj ustavni osnov, ali da postoji mogućnost i ja tvrdim da postoji mogućnost.

Treba li sada o ovom jednom ovako važnom trenutku da, uvažavajući sugestiju poslanika Spahića, tako lagano predemo preko toga kao da se ništa nije događalo i da možda sutra okrivljujemo nekog za ovo ili ono, a nismo čuli argumente i nismo odgovorili protuargumentima na argumente. E to, gospodo, ja ne mogu da prihvatim kao način rada u parlamentu i mislim da takve postupke treba izbjegavati. Ja ne znam šta sad da kažem. Kažem, nije bilo mogućnosti da se usaglasimo. Vjerujte, pozivi službeno poslani. Dođite ljudi da sjednemo, vi ste predlagači. Vi znate šta ste htjeli. Vi znate gdje vam stoji taj ustavni osnov. Niko nije došao, niko, ama baš niko. Ja, gospodine, ne znam zašto neko nije došao. Vi želite da govorite. Ja ne želim sada obrazloženje, ono je sada kasno. Molim službu da donesete pozive. Molim vas da ovdje pred javnošću ovo demantujemo, molim da se odmah to uradi. Hvala vam lijepa.

Može, ako je u vezi zapisnika. Ja sam samo rekao da smo se dogovorili da ih pozovemo i pozvali smo ih.

MARTIN RAGUŽ

Poštovani gospodine predsjedavajući, štovano predsjedništvo, uvaženi zastupnici, štovani gosti,

Ja samo želim reći da ono što ja imam kao poziv u Uredu predsjedatelja Predsjedništva BiH jeste poziv za današnje zasjedanje i obavijest da će se u 10 sati održati Kolegij, nikakvo usaglašavanje, nikakva komisija i ja to imam pred sobom.

MIRKO BANJAC

To nije bilo danas, gospodine, Vi ste u krivom. To je bilo 31.12. I niste bili prisutni kad sam ja telefonski kontaktirao.

MRTIN RAGUŽ

Ali poslije toga je bila sjednica Parlamenta na kojoj smo mi učestvovali, na kojoj sam ja obrazložio da se Predsjedništvo BiH pismeno očitovalo o amandmanima

i da nije prihvatilo amandmane i iznio sam razloge zbog čega nisu prihvaćeni amandmani. Ne vidim da je sad Predsjedništvo BiH na bilo koji način opstruiralo ovaj proces gdje se pismeno izjasnilo o amandmanima. Mislim da nije tu bit problema. Predsjedništvo BiH je uradilo svoje, na ovom domu štovanom je da uradi svoje i na što ima pravo i ja to ne osporavam, ali da sad ne bismo stvarali u javnosti dojam da je Predsjedništvo BiH na bilo koji način opstruiralo bilo koji korak u donošenju Granične službe, mislim da to nije u redu.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Ja moram replicirati. Molim vas, ja ne ulazim u to koliko je služba pojedinog člana Predsjedništva BiH ažurna ili nije, to nije moj posao. Ne radi se o današnjoj sjednici, ni o današnjim pozivima. Radi se o pozivu za sastanak koji je održan 31.12. ovdje u zgradi zajedničkih institucija. Sigurno postoji dokumentacija i to će Sekretarijat da dostavi na uvid, kad niko nije prisustvovao. Odgovorno tvrdim, šta vi hoćete, gospodo, hoćete da se mi usaglašavamo, a jednostavno niste spremni da s nama polemishete o onome što smo vam dostavili, pa šta da se usaglašavam. To je princip uzmi ili ostavi. Nema, gospodine, tu dijaloga. Dijalog je, kaže, to je susret ja i ti, gdje obojica, tražeći kompromis, izlazimo bogatiji za jedno novo iskustvo. Vi biste, gospodo, da bude po vašem. Nema onda dijaloga, onda je to naredba. Recite kako može biti usaglašavanje kad neko kaže da mora da bude tako.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Samo jedna ispravka, moje prezime jeste teško ali je Čaršimamović. Ja bih htio da kažem dvije stvari. Prvo, mi smo o ovom zakonu, koliko se ja sjećam, 2 ili 3 puta raspravljali. Danas smo došli da glasamo o Zakonu i ponovo se otvara rasprava. Ja ću iskoristiti dio toga, tog prava, da kažem nekoliko stvari. Ako je razlog, ako sam dobro razumio i ako je vaš jedini razlog zbog čega vi se ne usaglašavate, vaša uvrijeđenost što vam neko nije došao, ja mislim da to ne bi trebao da bude pravi razlog i da biste vi trebali da to prihvatite.

Htio bih, sad prije glasanja, jer smatram da trebam samo da glasam o ovome, prije glasanja da kažem šta će se desiti ukoliko ne izglasamo. Vi ste svjedoci da u novinama stalno govore o prisustvu velike prostitucije u BiH, droge. Ja sam ubijeden da, ukoliko bismo napravili bilo kakav zakon o graničnim službama i uspostavili tu graničnu službu, naša djeca bi bila zaštićena od takvih nemoralnih stvari, bili bismo odgovorni ukoliko danas dignemo glas protiv ovog zakona.

MIRKO BANJAC

Ja moram repliku, jer sam prozvan. Gospodine poslaniče, molim Vas, radi nejasnoća. Nisam ja povrijeđen. Usaglašavanje je susret lica da sučelje argumente oko onog oko čega treba da se, nisam imao priliku da sučelim argumente. Imam ja puno pitanja, imao sam, u stvari, sad je kasno da pitam zašto se šta odbija. Gdje je to zakonski i ustavni osnov da se to odbije što je predloženo kao amandman, a ne da se kaže, odbij, nema više ništa. Gdje je tu demokratija, uvaženi poslaniče? Nisam ja

uvrijeđen, nego sam jednostavno stavljen u poziciju da nemam s kim da sučelim argumente. Izvolite.

MIODRAG DERETIĆ

Uvaženi kolega predsjedavajući, kolege poslanici, gosti, ja bih samo replicirao na prethodnika koji je diskutovao kad je rekao da je Predsjedništvo BiH odradilo svoj dio posla. Nažalost, bar kad je u pitanju član Predsjedništva BiH iz RS, isti nije uradio svoj dio posla, nije ispoštovao odredbu Ustava BiH, prije nego što je donio ovakav prijedlog ili odluku, on je morao imati saglasnost Skupštine RS, time je povrijedio i član 3. tačku 5. Ustava BiH. Nažalost, ja da bih digao ruku za ovaj zakon, ja moram zaista imati, jer bar smatram, kao poslanik najvišeg zakonodavnog tijela BiH, da za to moram imati debelo obrazloženje. Nažalost, u varijanti, ja moram imati u zaglavlju obrazloženje na temelju čega se dotični propis donosi. Slažem se sa gospodinom predsjedavajućim koji je rekao da je bilo i na Ustavnompravnoj komisiji puno rasprava o tome i tada je ostala teza da se zaista taj zakon o graničnoj policiji, da se iznađe modus i da postoji modus, da se on temelji na Ustavu BiH, ali očito nije bilo dobre volje od nekoga da se taj dio posla odradi. Mi, nažalost, svi poslanici smo dovedeni u poziciju da trebamo da glasamo za nešto za što, očito, pretpostavljam, svi nismo spremni, odnosno, nemamo za to zakonskog uporišta. Utoliko, gospodine predsjedavajući, u tom kontekstu, ja ću sigurno glasati protiv.

MIRKO BANJAC

To je Vaša stvar, poslaniče. Obzirom da me je poslanik Spahić direktno prozvao zbog teksta izjave koju sam dao u zapisniku. Ja molim, ovi koji su se javili, samo mogu prihvatiti diskusije, ako je u skladu sa zapisnikom.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja bih molio, dame i gospodo, gospodina predsjedavajućeg da se drži Poslovnika. Rasprava o Zakonu o državnoj graničnoj službi je zaključena. Ja vas molim da vodite usaglašavanje onako kako treba, da vidimo da li je ono što je Predstavničko vijeće tražilo postignuto ili nije. Mi imamo konkretan odgovor. Ja vas molim da izbjegavamo držati političke primjedbe, nego da nastavimo proces glasanja, da vidimo je li ovaj zakon dobio podršku Predstavničkog vijeća ili nije. Ko je ispustio šta u proceduri, neka sam snosi dio političke odgovornosti. Građanima će sve biti jasno. Ja sam najmanje za to da se međusobno prozivamo, nego Vas molim da u skladu s Poslovníkom otvorite proceduru izjašnjanja o zakonu.

BOGIĆ BOGIČEVIĆ

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, ja se slažem da je rasprava o Zakonu o Državnoj graničnoj službi zaključena i da treba, u skladu s Poslovníkom, da se pristupi izjašnjanju. S obzirom da je Predsjedništvo BiH, sva tri njegova člana su se složila, u Njujorškoj deklaraciji još piše, o uspostavi Granične službe. Mi smo imali mnogo primjedbi na ovaj zakon, ali smo odustali, zato što je konsenzusom na

Predsjedništvu BiH to usvojeno, s obzirom da u Parlamentu BiH, nismo dobili saglasnost nakon izjašnjavanja.

MIRKO BANJAC

Mi smo se, gospodine poslanice, dogovorili da se interveniše na zapisnik.

BOGIĆ BOGIČEVIĆ

Želim da vas obavijestim da će Klub poslanika SDP-a tražiti od visokog predstavnika koji će danas ili ovih dana proglasiti ovaj zakon usvojenim da ga usvoji u prvobitnoj verziji u skladu sa evropskim standardima, bez ovih kompromisa sadržanih u ovom prijedlogu na Parlamentu. Hvala.

MIRKO BANJAC

Jedino možete netačan navod imati. Želite netačan navod.

DESANKA RAĐEVIĆ

Kolege poslanici, meni još, barem formalno, nije prijetio ni visoki predstavnik. Zaista ne mogu da shvatim da neko sebi uzima pravo da mi on prijeti u ime tog visokog predstavnika, koji mi još ni sam nije prijetio. To je stvarno van lijepog ponašanja, da ne kažem nešto...

MIRKO BANJAC

Zaključujem. Replika.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, zaista se nema razloga nikome prijetiti, a pogotovo ne gospođi koja se upravo javila za riječ. Mi smo samo iznijeli jasno naš politički stav, a za vas politički stav, jedina moja sugestija jeste da ga jasno kažete i da ga ne maskirate kroz forme, eto, nismo pozvani na Ustavnu pravnu komisiju, eto, ovi nisu došli. Sasvim je jasno bosanskohercegovačkoj javnosti, kao i glasačima u RS, da ste vi protiv tog zakona. Protiv Zakona o Graničnoj službi. Opravdanje tražite na sledećim izborima. Ima onih koji su i u drugim područjima, stalno tvrdili da imaju podršku glasača, ja vam odgovorno tvrdim da je to nauštrb svih čestitih ljudi, koji žele da spriječe korupciju, kriminal, nelegalnu trgovinu i da nema veze s nacionalnim interesima na način kako vi to pokušavate predstaviti. Ostaje za vas rasprava.

MIRKO BANJAC

Ovo nije replika. Molim Vas, Vi vrijeđate dostojanstvo poslanika.

SEJFUDIN TOKIĆ

Bože sačuvaj da vrijeđam, nego jasno iznesite politički stav, ostaje da se raspravi, da li je politička igra u kome će član Predsjedništva BiH, jedne iste političke koalicije glasati za, a isti predstavnici te političke koalicije u Predstavničkom domu glasati protiv. To ostaje za razmatranje čitavoj političkoj javnosti u BiH. Hvala.

IBRO SPAHIĆ

Uvaženi članovi Kolegijuma i predstavnici predlagača Predsjedništva BiH. S obzirom da se vodi rasprava samo o zapisniku, o stavu usaglašavanja, o stavovima članova Kolegija i povodom usaglašavanja ovog zakona, ja bih želio da kažem samo još dvije rečenice. Mi smo prošli put imali precizan zahtjev od poslanika koji su svi izrazili volju, podvlačim, da Zakon o Graničnoj službi bude usvojen, argumentirajući to iz različitih ustavnih osnova itd. Sad je bilo važno da postavim samo jedno pitanje odsutnosti među predstavnicima Predsjedništva BiH predstavnika gospodina Radišića Živka. Koliko ja mogu da registrujem danas, tada je bio predstavnik gospodina Izetbegovića i predstavnik gospodina Jelavića. Bila je velika diskusija o evropskim standardima potpisivanja zvaničnih pisama i odluka. Tad smo se usaglasili da evropski standardi imaju smisla. Ja bih želio da postavim jedno pitanje. Pošto smo dobili vrlo precizan stav predsjedavajućeg Predsjedništva BiH, gospodina Jelavića i imali sasvim jasne stavove u tom pogledu sva tri člana Predsjedništva BiH, da li je moguće da mi, kao zastupnici, povodom ovog teksta zapisnika o usaglašavanju, dobijemo sasvim jasan stav predstavnika gospodina Živka Radišića, s obzirom da je to bilo jedno temeljno potpitanje koje je otvoreno u diskusiji. Time bismo možda mogli olakšati proces odlučivanja i ne stvarati tenziju tamo gdje je nema. Moguće je da se kroz taj istup, također, vidi da su pozicije jasnije prilikom donošenja odluka. Ako ne treba, onda, molim, tražim da se pristupi glasanju, bez daljeg otvaranja rasprave.

MIRKO BANJAC

Ja želim, kao predsjedavajući, Služba je donijela pisma koja su data na uvid gospodi, znači, nije tačna informacija da nisu upućeni faksovi, imaju brojevi tačno, vidjeli ste. Samo želim da uđe u zapisnik radi istorijske analitike rada na svemu ovome. Molim vas, replika je bila, ali, ako je samo u vezi sa zapisnikom. Idemo glasati.

DESANKA RAĐEVIĆ

Kolege poslanici, ja ne bih imala potrebu da gospodinu Tokiću repliciram, ali javnosti radi, hoću da kažem u ime nas 11 poslanika iz RS. Pošto je gospodin Tokić tvrdio da smo mi protiv Zakona o pograničnoj policiji, odgovorno tvrdim, neka kolege poslanici izglasaju da se ovaj zakon vrati Predsjedništvu BiH i da ono krene u proceduru, zasnovanu na Ustavu, u ime svih nas, garantujem da ćemo glasati za zakon, koji su entiteti dogovorili, Predsjedništvo BiH nama predložilo. Ja odgovorno tvrdim da ćemo za njega glasati, to govorim javnosti radi, a ne radi gospodina Tokića.

BRANKO DOKIĆ

Ja sam mogao da kažem da ćemo imati repliku, pa da vas onda vozam, ali ne želim da vas vozam, ali moram da kažem da sam izjavu jednog od kolege, koja je izrečena prije nekoliko minuta, doživio kao najveći poraz parlamentarizma i najveći poraz Skupštine u kojoj sjedim tri godine, malo više od tri godine. Javno priznanje da će se tražiti od nekoga da nam proglasi zakone, jeste suspenzija ove skupštine. Do

sada je to rađeno tajno i rezultat te tajne aktivnosti je upravo ovo do čega smo došli danas. Umjesto da tražimo načine da izađemo iz pat pozicije u kojoj smo došli, da se napravi ono što će podržati svi, a bili smo blizu da to napravimo, a nismo, upravo zbog toga što se oslanjamo na praksu koju smo napravili u proteklih godinu dana koju smo tajno provodili, da promoviramo naše političke stavove, zakonske akte, projekte, ne preko Skupštine, nego preko Kancelarije visokog predstavnika. Ja podržavam, ne znam ko je bio, gospodin Tokić, zaista, je li moguće da član Predsjedništva BiH koji ima ovdje svoj poslanički klub ne stane iza amandmana koji je predložio taj poslanički klub? Ja isto želim da izrazim svoje zaprepaštenje zbog takvog odnosa i takvih političkih stavova. Ono što je Koalicija Sloga predložila u okviru amandmana je zaista bio kompromis koji je rješavao svu ovu situaciju, ali upravo, oslanjajući se na to da neko drugi u ime Skupštine proglašava zakone, gospodo poslanici, niste imali dovoljno sluha. Neka vam je sretan ovakav poslanički rad.

SUADA MUMINAGIĆ

Mi smo raspravu o ovom zakonu, i šta je Predsjedništvo BiH uspjelo da uradi ili nije uspjelo da uradi, obavili već. Glasali smo, nismo imali entitetsku saglasnost, znači većinu. Bio je pokušaj u skladu s Poslovníkom našeg Kolegija da pokušaju naći saglasnost. Nisu je našli. Mi sad samo možemo pokušati, možemo li tu saglasnost naći. Je li neko bio prisutan ili nije, mislim da nije suštinsko pitanje, zato što su njih trojica trebali da se usaglase, da pokušaju ono što mi nismo uspjeli usaglasiti.

MIRKO BANJAC

Nas trojicu niko ne pita.

SUADA MUMINAGIĆ

Niste se usaglasili, znači, sad je ovdje i mi možemo da damo novu argumentaciju, ako se možemo usaglasiti, a ne vraćati nekome zakon. Mi smo obavili glasanje. Zakon je dobio potrebnu većinu. Nije dobio entitetsku većinu. Nije izglasan u cjelini. Samo na taj dio imamo da se vratimo. Ako neko ima šta da kaže u prilog, o nastojanjima da postignemo saglasnost, neka kaže, ako ne, molim predsjedavajućeg da provede proceduru i da obavimo glasanje.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Nema više prijavljenih. Koliko je prisutnih? – 30. Obzirom da je u prvom krugu i u skladu s Ustavom, ja sam i analizirao Ustav, u drugom krugu je važno da se samo entitetski glasa, jer prvi krug je prošao.

Pitam iz Federacije BiH ko je protiv ovog zakona?

- Nema niko.

HALID GENJAC

Ima jedna poslovnička intervencija, molim vas. U Ustavu, koji reguliše proceduru Parlamentarne skupštine BiH, a ta odredba je uzeta i u Poslovníku, naravno, ali je čitam iz Ustava. „Ukoliko nastojanja usaglašavanja ne uspiju, kao što je to ovdje slučaj, odluka će se donijeti većinom onih koji su prisutni i glasaju, pod

uslovom da glasaju protiv, ne uključuju dvije trećine ili više delegata i od članova izabranih iz svakog entiteta“. Prema tome, većina onih koji su sad prisutni i koji glasaju je potrebno.

MIRKO BANJAC

Nema problema. Mi možemo, ali se govori, jer je on prošao prvi krug i još jednom moramo, znači, još moramo jedno i drugo. Imamo 30, ali ponavljam prvi krug, što je, po meni, suvišno.

- Ko je za?
- 19
- Ko je protiv?
- 10
- Uzdržanih 1

Idemo entitetski, iz RS ko je protiv? – 10

Iz Federacije BiH, ko je protiv – niko.

Konstatujem da Zakon nije dobio entitetsku većinu, jer je iz RS 10 poslanika glasalo protiv. To je više od dvije trećine. Zakon nije prihvaćen. Prelazimo na tačku pod b.

b) Izvještaj o postizanju saglasnosti o zaključcima predlagača poslanika Nikole Špirića, Halida Genjca, povodom razmatranja odgovora Centralne banke BiH.

Saglasnost je postignuta i oba zaključka su prihvaćena.

Davanje saglasnosti za imenovanje glavnog revizora i zamjenika. Kolegijum je bio na stanovištu da tu zauzme jedinstven stav, da smatramo da to treba da se glasa u paketu kako je i predloženo od strane Predsjedništva BiH. Mi smo tu išli na postizanje saglasnosti, jer je od nas traženo, kao Skupštine, da glasamo u paketu, zbog toga što tri čovjeka pripadaju trima konstitutivnim narodima. To je stav Kolegijuma. Ako neko želi da se o tom, ako ima saznanje da je postignuta saglasnost, mi možemo ponovo staviti na glasanje. Mi možemo staviti prijedlog. Nije postignuto, nema potrebe.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ukoliko postoji volja onih koji čine većinu u ovom Predstavničkom vijeću da izaberu revizora, oni će to uraditi. Ja i dalje insistiram na pojedinačnom glasanju, da se jednostavno javnost BiH vidi ko je s kim. Ko je vlast, ko je opozicija. Ovdje se žele stvari do te mjere maskirati da su svi vlast i svi opozicija, a to je nemoguće. Ja vas molim za stručne stvari da se pojedinačno izjašnjavamo. Niko ne brani poslanicima da glasaju za bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog poslanika, ako misle da zadovoljavaju kriterije, da jednom izađemo iz te neke šeme koja, evo, BiH do čega dovodi.

MIRKO BANJAC

Ja molim konsultacije sa Sekretarijatom.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja tražim pojedinačno glasanje.

MIRKO BANJAC

Mi možemo prihvatiti da se pojedinačno glasa. Prijedlog Kolegijuma da se glasanje po ovom pitanju odgodi za nastavak sjednice, obzirom da nisu, izgleda, izvršene konsultacije. Jednostavno, evo, sad smo se dogovarali da li da se ide pojedinačno, da li da se ide u paketu, da vidimo šta je Predsjedništvo BiH mislilo, da se konsultujemo sa Predsjedništvom BiH i da ne pravimo od toga bespotrebne komplikacije. Da se konsultujemo s Predsjedništvom BiH.

BRANKO DOKIĆ

Ja vas molim, u prilog ovome što je predsjedavajući predložio je i sledeće, to sam htio da kažem i prije nego što je on predložio. Vi nemate ovdje jasnu situaciju oko čega se usaglašavamo i šta korigujemo. Imajte u vidu da su od trojice ljudi prošli put dvojica dobili većinu, a jedan nije dobio ni većinu. Prema tome, ne može se uopšte raditi u paketu i dajte do sledećeg puta to sve iznivelišite i vidite kako to.

MIRKO BANJAC

Da li prihvatate stav Kolegijuma? Da se odgodi i obavi rasprava sa Predsjedništvom BiH i na nastavku sjednice vratimo ovome. Da vidimo šta je razlog ovakvom stanju, konsultacije. Zaključujem ovu tačku uz ovu napomenu.

Ad.3. Izveštaj o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za period januar-septembar 1999. godine.

Otvaram raspravu po ovoj tački. Ko se prijavljuje? Imamo izvještaj Komisije prije otvaranja rasprave.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, cijenjeni gosti, Komisija za finansije i budžet, na svojoj 5. sjednici, razmatrala je ovu tačku dnevnog reda i većinom glasova, 4 na prema 1, donijela odluku da se Izveštaj o izvršenju budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za period januar-septembar 1999. godine ne prihvati. Obrazloženje. Date su primjedbe da bi korisno bilo da se odvojeno vode materijalni troškovi i investicije, kako je to propisano Zakonom o izvršenju Budžeta. Da sredstva nisu u visini planiranih sredstava koja se uplaćuju u budžet od strane entiteta, dakle, da nije ostvareno planirano prebacivanje sredstava, odnosno subvencije koje entiteti vrše u budžet zajedničkih organa BiH. Da izvršenje budžeta nije vršeno u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta i Zakonom o administrativnim taksama BiH, pa se predlaže izvršenje revizije trošenja sredstava i načina finansiranja. Sredstva doznačena DKP-ovima trošena su u većem iznosu od planiranih od čega Komisija većinom glasova 4 na prema 2, predlaže dostavljanje obrazloženja o trošenju planiranih sredstava, odnosno, trošenje sredstava po DKP-

ovima nije bilo u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta institucija BiH, jer, neprimjereno je u svijetu da se taj zakon ne poštuje, da su DKP-ovi trošili ono što su ubirali. Dakle, moglo je da mu treba za izvršenje obaveza milion maraka, da ubere 10 i da potroši svih 10 miliona maraka, odnosno, moglo je da ubere 500.000 ali mu treba milion maraka pa da mu niko to ne refundira, što znači da je to neprimjereno i, evo, to su osnovne naznake rasprava koje su vođene u okviru Komisije i mi predlažemo da se ovaj Izvještaj o izvršenju Budžeta ne prihvati. To je stav Komisije.

MIRKO BANJAC

Hvala. Otvaram raspravu. Dok izlazi poslanik gospođa Muminagić ja vas molim da ovu raspravu nešto ubrzamo, a da se usmjerimo u tom pravcu da svoje primjedbe i prijedloge dostavimo u pismenoj formi nadležnim komisijama. Obzirom da su ovo nacrti i da nacrti, pardon, ovo je prijedlog. Oprostite, u pravu ste. Ovo je izvještaj.

SUADA MUMINAGIĆ

Na 11. sjednici parlamentarnog doma koja je održana 9. novembra, mislim nastavak od 9. novembra, postavila sam dva poslanička pitanja ministru civilnih poslova i komunikacija, a ona su glasila, da li se svi prihodi Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza ostvaruju u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta i drugim propisima, a posebno da li se realizuju odredbe Zakona o administrativnim taksama po kojima su ove takse prihodi Budžeta BiH.

Drugo pitanje je bilo, da li Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija, koje vrši nadzor nad finansijskim i materijalno-računovodstvenim poslovima, zakonito i svrsishodnoj upotrebljava sredstava svih korisnika budžetskih sredstava, da li se raspolaganje sredstvima Parlamentarne skupštine BiH odvija u skladu sa propisima po odlukama nadležnih organa i nalogima odgovornih osoba korisnika Budžeta. Nisam do danas dobila odgovor ni na jedno od ovih pitanja. Ja sam mislila da je to uobičajeni ignorantski odnos prema poslaničkim pitanjima. Međutim, ovaj izvještaj me je uvjerio da se radi o neodgovornom odnosu ovog ministarstva prema izvršavanju Zakona o izvršenju Budžeta i to Zakona o izvršenju budžeta u 1999. godini, a onda i Zakona o administrativnim taksama. Evo da objasnim o čemu se radi.

Budžetom institucija BiH za 1999. godinu, pored prihoda iz Federacije BiH i RS, transfera sredstava iz njihovih budžeta, planirani su i ostali prihodi u iznosu od 25,579.900 KM. U periodu januar-septembar, kako stoji u ovom izvještaju, na ovoj stavci je ostvareno 19,2 miliona, da zaokružim, ili 75,8% predviđenih sredstava, znači, jedina se ova stavka prihoda ostvaruje. Napominjem, to su prihodi koji su uključeni u Budžet BiH. Ovi prihodi potiču iz naplaćenih administrativnih taksi, od kojih je samo 7,6%, a to je onaj dio koji je ostvaren na teritoriji Federacije BiH, uplaćen u Budžet, a 92,4% je zadržano na računima DKP-ova koji su te takse naplatili. U Budžetu za 1999. godinu, svi su ovi prihodi predviđeni kao prihodi Budžeta i tako su raspoređeni na rashodnoj strani. Prema tome, ako ti prihodi nisu oprihodovani u Budžet, onda nije poštovan Zakon o izvršenju Budžeta, a pored toga, u članu 30. Zakona o administrativnim taksama stoji da se ove takse plaćaju na devizni račun DKP-ova, koja ova sredstva prenose na račun Budžeta, u skladu sa Uredbom o uplatnim računima, itd. Po članu 21. ovog Zakona o administrativnim

taksama, kontrolu ubiranja prihoda i prenošenja u Budžet vrši Ministarstvo civilnih poslova, to je prvo. Prema tome, prihodi nisu ostvarivani u skladu sa Zakonom. Drugo, u Izvještaju stoji da su takse naplaćene u DKP-ovima i da one iznose 17,9 miliona KM, da se nalaze na računima DKP-ova, znači, zadržani su suprotno Zakonu o administrativnim taksama i stoji da su ova sredstva korištena za plaće, materijalne troškove i investicije u DKP-ovima. Ja sam pregledala malo ovu rashodnu stranu Izvještaja i vidjela sam da su ta sredstva pretežno korištena za materijalne troškove i investicije, što se vidi iz sledećeg. Budžetom za 1999. godinu, za DKP-ove je predviđeno, za plaće, 17,3 miliona, što znači ili da nije dobro planirano, ili da DKP-ovi nisu bili popunjeni u toku godine, zato što je za ove namjene potrošeno samo 3,6 miliona ili 20,7%.

Međutim, za materijalne troškove i investicije, Budžetom je bilo predviđeno 6,2 miliona, zaokružujem, da brže mogu govoriti, a za 9 mjeseci je utrošeno 14,3 miliona KM. Ja moram reći da sam izvela zaključak da je utrošeno tačno onoliko koliko im je ostalo sredstava na računima od naplaćenih administrativnih taksi. Znači, utrošeno je skoro 2 i po puta, ili da budem precizna, 2,3 puta više nego što je predviđeno Budžetom za ovu namjenu.

Iako je članom 6. Zakona o izvršenju Budžeta propisano da korisnici Budžeta mogu koristiti budžetska sredstva samo u svrhe određene Budžetom, a članom 9. da su iznosi rashoda određeni Budžetom maksimalni iznosi. Ima još članova koji govore o prekršajima, da se lice koje, odgovorno lice, koje je dozvolilo da se sredstva troše iznad predviđenog iznosa, može kazniti prekršajno, međutim, da sve ove odredbe Zakona ne citiram.

Iz Izvještaja se ne vidi da li je neko i ko je donio odluke o preusmjeravanu sredstava sa plaća na investicije i materijalne troškove i iz kojih razloga. Juče na Administrativnoj komisiji su nam predstavnici ovog ministarstva odgovorili, pa, dobro, nama može Vijeće ministara BiH donijeti odluku naknadno. Prema tome, te odluke nije bilo. Ja govorim o onome šta je urađeno, jer ovo je za 9 mjeseci što je već urađeno, to je, znači, prije donošenja odluke urađeno. Ja sam izvukla iz ovog zaključak da je jedan prekršaj, ostavljanje sredstava na računima, dovelo do drugog prekršaja, neka se ta sredstva utroše do kraja pa su utrošena za ono što nije bilo predviđeno Budžetom, odnosno jeste bilo predviđeno, ali nije bilo predviđeno u tom iznosu.

Iz Izvještaja se, takođe, ne vidi da li su korisnicima Budžeta sredstva doznačivana u skladu sa Zakonom te da li je vršena kontrola njihove upotrebe. Ja ću to navesti na primjeru Parlamentarne skupštine BiH, jer sam tako poslaničko pitanje postavila, pošto sam imala nekih indicija na Administrativnoj komisiji da se Zakon ne primjenjuje, odnosno da se sredstva ne koriste u skladu sa Zakonom. Šta se desilo? Sredstva predviđena u Budžetu za Parlamentarnu skupštinu BiH su korištena tako da su dvije trećine ostavljane nekom dijelu Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije BiH, a jedna trećina je prebacivana dijelu Parlamentarne skupštine BiH iz RS, iako mi jednu Parlamentarnu skupštinu imamo i imamo jedan privremeni Sekretarijat, znači, sve zaposlene ovdje. Ja neću da primim opravdanje da je to neka tehnika budžetska, ona može biti budžetska tehnika, ali jedno tijelo o tome odlučuje, jedan je korisnik. To tijelo ima svoje odluke na osnovu kojih posluje i ima svoje naredbodavce. Ovdje nisu bili isti naredbodavci, a kad je Administrativna komisija tražila da ostvari uvid u

taj dio koji je jedna trećina da bismo mogli planirati Budžet za narednu godinu, onda nismo mogli dobiti te podatke, jer Ministarstvo za civilne poslove nije htjelo da nam ih dostavi. Dva puta smo tražili iz Administrativne komisije da nam se ti podaci dostave. Administrativna komisija je ovlaštena od Parlamenta BiH da priprema Budžet i da ove poslove vodi, pa je na osnovu toga parlamentarna komisija tražila te podatke da može svoj posao da obavi.

Prema tome, mi bismo mogli postaviti pitanje, po čijim odlukama i po čijim naredbama su trošena ova sredstva, a neka Ministarstvo za civilne poslove vidi je li to na ispravan način, što se tiče računa i budžetske tehnike, vršeno, ja u to ne bih ulazila. Mogu nam odgovoriti, naravno, jesu li vršili kontrolu utroška tih sredstava, jer mi te odgovore nismo dobili. Ja ne tvrdim da nisu, ali, evo, ovdje nam mogu odgovoriti. Ima ovdje više pitanja. Jedno od bitnih pitanja, Nikola, predsjednik Komisije, je ovlaš rekao da prihodi Budžeta nisu ostvarivani iz dijela sredstava koja su trebala da budu transfer iz entiteta i to nisu ostvarivana u priličnoj mjeri tako da, prema procjenama koje smo juče čuli na Komisiji za Budžet, ti prihodi će biti ostvareni samo sa 66%, naravno da to utiče na izvršenje Budžeta u cjelini i to je pitanje koje nas može zabrinjavati i može opredjeljujuće djelovati na Budžet za 2000. godinu. Zbog ovog svega što sam rekla, mi, poslanici Kluba SDP-a, ne možemo prihvatiti ovaj izvještaj. Smatramo da bi, u skladu sa članom 29. Zakona o izvršenju Budžeta, trebalo detaljno, komisijski, izvršiti kontrolu, ili pregled ostvarenih prihoda i rashoda Budžeta za 1999. godinu, pored ovog o čemu sam govorila, naravno, treba sagledati i druge dijelove. Ja ne tvrdim da je na ovaj način finansirana samo Parlamentarna skupština BiH, postoji mogućnost da su i druge zajedničke institucije finansirane na taj način, ali pošto nemam podataka, ne bih smjela to utvrditi. Ako neko zna, može mi objasniti. Mi bismo trebali, kad budemo usvajali Godišnji izvještaj, to se nekad zvalo završi račun, a sada je, mislim, Godišnji izvještaj Budžeta za 1999. godinu, koliko se ja sjećam, on je predviđen negdje za prvi kvartal godine koja teče. Mi bismo trebali dobiti detaljne podatke o ovome svemu o čemu sam govorila, a prije toga da se izvrši ovaj pregled i to je naš zahtjev.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Ko se dalje javlja?

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodo predsjedavajući, cijenjene kolege, dame i gospodo, kolegica Suada je iznijela stav Kluba poslanika SDP-a i navela osnovne razloge zbog kojih mi ovakav izvještaj ne možemo podržati. Ja želim samo, s obzirom da smatramo da se tako radi u svakom parlamentu na svijetu, ova tačka dnevnog reda zaslužuje ozbiljnu parlamentarnu raspravu iz dva razloga. Prvi razlog je ono što se zove transparentnost, da bismo obezbijedili da vidimo gdje je šta utrošeno, na koji način, i drugi razlog da bismo na osnovu ovakvog izvještaja napravili neki plan aktivnosti šta nam je činiti da problemi koji iz ovakvog izvještaja proizilaze se ne bi ponavljali naredne kalendarske godine. Dosta je toga rečeno o onome što se zove transparentnost i moja kolegica je već rekla da imate ovdje masu stvari koje ukazuju na to da ocjena o transparentnosti korištenja Budžeta, Proračuna, u prošloj godini ne može biti povoljna. Međutim, ja bih želio da skrenem pažnju na dva aspekta ovog izvještaja, a to je, prije svega, mi smo očekivali da iz nekoliko tvrdnji koje ovdje stoje, proizađe neki prijedlog šta se

očekuje od Parlamenta BiH da usvoji, odnosno, šta nadležne institucije, Vijeće ministara BiH, odnosno nadležno ministarstvo, planiraju da se uradi i da li im je uopšte potrebna pomoć Parlamenta BiH u prevazilaženju nekih problema ovdje.

Prvi problem na koji želim da skrenem pažnju. Ovdje doslovno stoji u Izvještaju, obaveze prema Budžetu BiH, u ovom periodu, nije izvršila niti Federacija BiH, niti RS. Ta rečenica zaslužuje neki prijedlog, šta sad? Mi usvajanjem ovog izvještaja konstatujemo da nisu to uradili i ništa. Sad idemo dalje. Za nas je to kao princip neprihvatljivo. Ono što je ovdje zabrinjavajuće, na određeni način, a s druge strane, neki mogu reći da je to uspjeh. Vidi se da su dva entitetska nalogodavca za prebacivanje iz entitetskih u državni Budžet zaista koordinirani. Vidi se iz datuma uplata i transfera sredstava i čak se vidi po iznosu. Vrlo interesantno. U ovom izvještaju piše da su i jedan i drugi entitet, zamislite, 74,1% ispunili svoje obaveze. Kako je precizno raspodjeljeno koliko nećemo dati u Budžet BiH. 74,1% su uplate i to da budem precizan. Oba entiteta su uplatili i to po šest puta za devet mjeseci, mjesečne iznose, iz čega se može vidjeti da su mjesečni iznosi uplaćivani u intervalima koji su plus minus koji dan, čak imate iste dane kad su uplaćivani. Za devet mjeseci je dato šest mjesečnih tranši. Vrlo je interesantno, svaka tranša je bila tačno 74,1% obaveze koju smo mi dali u Budžetu koji je ovdje, koji je usvojen ovdje prije godinu dana. Za nas je to, najblaže rečeno, neprihvatljivo, da ne kažem alarmantno.

Također, za nas je alarmantno i mislim da zavređuje pažnju i zavređuje akciju konstatacija koja ovdje doslovno stoji, da je osim prihoda od entiteta koje vidimo, evo kako su davani, i prihoda prvih devet mjeseci. Za prvih devet mjeseci je prikupljeno 1,478, odnosno 1,478.796 KM, na osnovu administrativnih taksi naplaćenih na području Federacije BiH. Šta to znači, ako sam dobro shvatio? To znači da administrativne takse sa područja RS nisu ulazile u ovaj Budžet. Šta to znači? To znači da je OHR vjerovatno donio Zakon, odnosno proglasio Zakon koji jednostavno jedan entitet ne provodi. Za nas je to potpuno neprihvatljivo, ali za nas je u svemu ovome najneprihvatljivije da iz ovakvih konstatacija ne slijedi prijedlog šta nam je činiti. Kad tome dodate informaciju Ministarstva vanjskih poslova da je dug BiH prema međunarodnih organizacijama akumulirao se na 7,5 miliona KM, istina u pravim markama i kad vidite da je u ovoj godini uplaćeno, samo 1,9 miliona, to govori u prilog tome da, izgleda, mi i ne planiramo da svoje obaveze izmirimo. To su samo neki od razloga koje sam dužan napomenuti, zbog kojih mi očekujemo da, ne samo neprihvatanjem ovog izvještaja, zadužimo nadležne institucije da nam daju odgovore na pitanje šta misle činiti da se stvari koje su ovdje napisane prevaziđu.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Obzirom da nema više prijavljenih, ima odgovor.

MARKO AŠANIN

Dame i gospodo, upravo ova diskusija gospodina Lagumdžije koja je sada bila prisutna, utvrdila je da je ova informacija, odnosno Izvještaj kako se zove, postigao svoj cilj. Po prvi put jedno ministarstvo, odnosno, Vijeće ministara BiH dolazi u situaciju da transparentno prikaže šta se dešavalo u '99. godini, do septembra mjeseca. Mi smo, doduše, napravili i tromjesečni i šestomjesečni i devetomjesečni izvještaj, ali,

evo, na Parlamentarnu skupštinu BiH došao je samo ovaj devetomjesečni i dobro je da se o njemu ovako diskutuje. Mislim da svi delegati vide kakvih problema imamo u ostvarenju Budžeta, u ostvarenju Zakona o izvršenju Budžeta i mislim da upravo na ovaj način možemo postizati ono na šta smo, inače, i obavezni, a to je, otprilike da svi znaju šta se dešava. Najmanje ćemo u takvoj situaciji doći u priliku da nas prozivaju, kao što su mnogi prozivani, zbog nekih loših stvari po novinama. Upravo je to osnovni cilj je i bio i upravo je to bilo da dođemo ovdje i da kažemo gdje su se novci trošili i šta se dešavalo, koje probleme imamo i da pokušamo i delegate da dovedemo u situaciju, poslanike da dovedemo u situaciju da ukažu ili nam pak pomognu kako ćemo neke probleme rješavati. Činjenica je da smo mi imali probleme sa entitetima, a isto tako je činjenica da postoji niz opravdanja zbog kojih smo imali probleme sa entitetima. Vi znate da smo imali probleme u dotoku sredstava, obzirom da je privreda i RS i Federacije BiH trpila i dan danas trpi zbog onoga što se dešavalo u okruženju, tako da je nekih zaostataka u isplata bilo, što je u jednom momentu bilo i shvatljivo. Nadalje, mi imamo jedan veliki problem koji je i dan danas prisutan, a to je da oba entiteta uopšte nisu uskladila svoje budžete sa Budžetom BiH, i na taj način, u svojim budžetima su predvidjeli manje sredstava nego što smo mi predvidjeli u našem budžetu. Ta razlika iznosi, otprilike, za Federaciju BiH, oko 7 miliona, dok za RS iznosi oko 3 miliona, što znači da 10 miliona razlike u budžetima već postoji. I to je jedan od razloga što smo imali problema, ali ja, ipak, smatram da sa ovom informacijom, sa ovim izvještajem smo postigli onu svrhu koju smo htjeli da postignemo, a to je da vas sve upoznamo šta i kako se dešava sa finansijama BiH. Mi ćemo završni izvještaj dati, neko je maloprije rekao, on će biti i on zna se do kada mu je zakonska obaveza, do tada ćemo ga dati i tada će poslanici biti u situaciju da još transparentnije razluče i saznaju kako smo upravljali sa novcima BiH.

Ovaj prijedlog gospodina Lagumdžije mislim da je više nego dobar i mislim da mi možemo dati određene prijedloge, ali kako prevazići određene probleme koji su načeti u ovoj informaciji. Problema je bilo, evo, opet kažem, ali, evo, mi ne krijemo i ne želimo da ih krijemo, bolje da i vi znate. Nastojat ćemo da predložimo jedan kratki plan mjera za ova 2-3 mjeseca koliko još, hajde da nazovemo, dok traje ova naša budžetska obaveza, odnosno obaveze iz prošle godine, da vidimo kako ćemo upostaviti korektnije odnose sa entitetskim ministarstvima. Mislim da ove godine neće biti problema kakvih je bilo prošle godine, ali, evo, kažem, osnovni cilj je postignut i ova diskusija to potvrđuje. Ja bih toliko o ovome, a kažem, dostavit ćemo završni izvještaj na vrijeme.

NUDŽEIM REČICA

Ja bih samo još dvije rečenice. Podržavam u potpunosti ovo što je ministar rekao. Radi se o dvije ili tri konstatacije. Mislim da je Izvještaj o utrošku sredstava, znači, o izvršenju Budžeta vrlo transparentan i po korisnicima i punjenje i pražnjenje. Sredstva su na računima. Sredstva su utrošena u skladu sa zakonom. U jednom slučaju je probijena jedna stavka, međutim, postoji i u Zakonu o izvršenju Budžeta član 11.2. da se to na vrlo jednostavan, legalan način može riješiti, zbog problema koje je jedna institucija BiH u ovom trenutku imala. Transparentnost postoji i biće još veća sa izvještajem od 12 mjeseci, jer mi u ministarstvu pripremamo detaljan izvještaj o utrošku sredstava po korisniku. Znači, svaki korisnik će prikazati utrošak sredstava, od materijalnih troškova, plaćanja telefonskih računa, utroška goriva, dnevnice itd., pretpostavljam da je to ono na šta je par poslanika danas aludiralo, eventualno na

transparentnost. Zbog čega izgleda sinhronizacija uplata koje dolaze iz jednog i drugog entiteta, iz jednostavnog razloga što su jedan i drugi entitet zadržali nivo uplata iz Budžeta iz 1998. godine, i to je tačno 32 ili 3% manje u odnosu na ono što je Parlamentarna skupština BiH prihvatila kao Budžet BiH. Da li se podudaraju datumi, ponekad je bilo problema i u kašnjenju, međutim, to je razlog.

Što se tiče obaveza prema međunarodnim organizacijama. Mi smo prošle godine uplatili nešto preko 2 miliona naših obaveza, obzirom da jedan dugi period, 3 ili 4 godine nismo uplaćivali. U ovoj godini, do sada smo uplatili negdje milion i devetsto, predviđeno je da uplatimo još 600 do 700.000 do kraja godine. Hoću reći da smo ključne obaveze i sve ključne probleme koje smo imali sa ključnim međunarodnim organizacijama, počevši od UN i Međunarodne organizacije rada, Međunarodne svjetske zdravstvene organizacije, Interpola i još nekih, da smo ključne obaveze poplaćali i da postoji dogovor o i reprogramiranju duga i mislim da smo jedna od rijetkih zemalja članica UN koja, ipak, bez obzira na ekonomsku situaciju kakva jeste, izvršava svoje obaveze i do sada ni sa jednom od ovih međunarodnih organizacija nismo imali ključnih problema.

Što se tiče stavki samo DKP mreže, ja vam moram reći da je bilo ovdje priče. Međutim, ukoliko tačno pogledate koji iznos sredstava je potrošen, DKP mreža je za prvih 9 mjeseci po Budžetu trebala da dobije 23,6 miliona i da potroši 23,6 miliona za svoje funkcionisanje, a oni su potrošili, po izvještaju i njihovom i našem, 22 miliona. Doduše, postoji razlika u stavci predviđenoj za plate i stavci predviđenoj za materijalne troškove. Međutim, do toga je došlo zbog još uvijek nepotpune popunjenosti DKP mreže na način kako je to trebalo da bude i kako je bilo dogovoreno u 6. ili 7. mjesecu, čak čini mi se i kasnije, tako da je jedan dio troškova otišao i na tzv. ugovore o djelu i angažmanu s vremena na vrijeme, jednog broja korisnika. Sva sredstva koja su ostvarena kao prihod su vrlo transparentna. Ono što je ostvareno u BiH je vrlo transparentno, stoji na računima, potrebno je donijeti odluku o njihovom korištenju. Ono što je ostvareno u DKP mreži, jednostavno iz Budžeta su dobijali manje sredstava, a korištena su ta sredstva vrlo transparentno, moram reći, na centralnom računima u Minhenu, da bi mogli funkcionisati.

Što se tiče detaljnog izvještaja, moramo se samo prisjetiti kada je donesen Zakon o administrativnim taksama, znači puno kasnije u odnosu na izvršenje ovog budžeta i jednostavno to je razlog zbog čega je u prvih devet mjeseci Budžet funkcionisao na način kako je funkcionisao. Zakon o izvršenju Budžeta, odnosno o administrativnim taksama je donesen mnogo, mnogo kasnije.

IVO DIVKOVIĆ ?

Poštovane kolege, ja neću ponavljati ono što je kolegica Suada rekla, ali moram komentarisati na neki način ove konstatacije koje tvrde da je ovo sasvim transparentno Izvješće, vezano za Proračun. Molim vas, ja ne mogu da sporim da su ove cifre ovakve ili nisu ovakve, čak vjerujem da jesu ovakve, ali kad se kaže sredstva za plaće i paušale i sredstva za materijalne troškove, ili samo sredstva za plaće, pa sredstva za materijalne troškove i investicije, onda bi, po meni, transparentnost podrazumijevala da se kaže koliko je to zaposlenih, koje su to plaće, koje su to investicije, na koji način su realizovane, da se kaže, na neki način, koji su to materijalni troškovi itd. To bi onda na izvjestan način bila transparentnost do kraja i

onda bismo mi mogli sasvim korektno da se oko svega ovog izjašnjavamo. Ja vam moram reći da ja dolazim iz kantona u kojem finansijska policija, da joj date ovaj izvještaj, bi tražila mnogo više papira, i ne znam kako bi se proveli sa ovakvim izvještajem. Morali biste duboko i debelo dokazivati svaku od ovih stavki na način kako ja to sad ovdje na neki način prezentiram. Zato bih vas molio da shvatite da mi iz SDP-a ne možemo prihvatiti da je ovo transparentno na način na koji je dat, da bi transparentnost podrazumijevala mnogo više podataka, vezano za svaku pojedinu stavku i način na koji su trošene.

O stavci vezano za DKP-ove i o ovome da su sredstva zadržana na računima DKP-ova, nisu ušla u Proračun na način kako je to trebalo, to je, što bi rekli, priča za sebe. Hvala lijepa.

SUADA MUMINAGIĆ

Nemam namjeru da polemišem. Moja namjera nije bila da pravim neku polemiku između nas, ali želim da bar one zakone koje mi donosimo izvršavamo. Mi smo Zakon o administrativnim taksama, nismo ga mi donijeli, proglasio ga je visoki predstavnik, 2. septembra je objavljen u službenim novinama, ali smo mi prije toga donijeli Zakon o Budžetu i tim zakonom oprihodovali ove administrativne takse. Prema tome, mi smo jednim zakonom rekli da su te takse prihodi Budžeta. Onaj ko je zadužen da kontroliše izvršenje Budžeta je bio dužan, bez obzira na Zakon o administrativnim taksama, da postigne to da te takse budu prihodi Budžeta. One su ovdje prihodi Budžeta samo evidentno. Ja nisam u te detalje htjela da ulazim, ali sebi uzimam za pravo da nešto znam o Budžetu. One su ovdje samo evidentno prihodi Budžeta, jer su kao prihodi DKP-a ostavljani njima i računato je da su to njihovi rashodi. To je tehnika koja se može izvršiti, ali oni moraju biti prihodi Budžeta. Nije bitno jesu li oni na račun preneseni. Zašto ovo govorim? Zato što niko nema pravo tim prihodima da raspolaže po sopstvenom nahodjenju, jer rashodi su predviđeni u Budžetu, bez obzira odakle prihodi priticali. Rashodna stavka materijalnih troškova investicija je 2,3 puta veća. U Tuzlanskom kantonu se sad vodi proces zbog toga, ne samo zbog toga, ali jedan od razloga je to što su sredstva trošena mimo onoga što je predviđeno u Budžetu. Ja ovo govorim zbog toga što ćemo mi donijeti uskoro i novi Budžet. Mi moramo s ovom praksom da prekinemo, da ne dolazimo u situaciju da mi, kao poslanici, pokrećemo sudske postupke, a i to možemo. Prema tome, ja hoću da govorim i o ovom nezakonitom trošenju. Mi smo Zakon o izvršenju Budžeta donijeli. Ja kolegama iz Vijeća ministara BiH upućujem svoje sugestije da dobro pročitaju, da vide koje su to sve stavke tog zakona prekršene, da ja sad cijeli Parlament ne zadržavam. Mi bismo morali poboljšati Zakon o izvršenju Budžeta, džabe nam Zakon o trezoru BiH ako se neće izvršavati. On se mora izvršavati.

RASIM KADIĆ

Mislim da ovu raspravu o Izvještaju o ostvarenju Budžeta za 1999. godinu, ona je uvod za raspravu o Budžetu za 2000 godinu. Ovo je uvod, jedna vrsta rasprave i svojevrsni uvod o tome kako ćemo raspravljati o Budžetu za narednu godinu. Jedino što od svih pitanja koje su zastupnici postavili, a na koja gospodin Ašanin, sticajem okolnosti, nije dao nijednu kvalifikaciju, pa ni njegov zamjenik, odnosno zamjenik

gospodin Rečica, je pitanje prihoda od strane ubiranja po Zakonu o administrativnim taksama. Naime, ovdje se kaže da su za prvih 9 mjeseci ostvareni prihodi u iznosu od 1.478.000 KM, a odnose se na administrativne takse naplaćene na području Federacije BiH. Ja bih želio da vrlo direktno upitam, ukoliko je moguće prije ovog završnog Izvještaja, šta je razlog što se administrativne takse u Budžetu ostvaruju samo sa teritorije jednog entiteta, odnosno, želio bih da povodom ovog slučaja ponovo ukažem na ono o čemu sam govorio prije nekoliko mjeseci, a to je jedno ohrabivanje Vijeća ministara BiH u pronalaženju načina za tzv. direktno finansiranje BiH, odnosno institucija BiH. Mislim da način izvršenja Budžeta na način kako je rečeno od strane entiteta, podbačaj od strane entiteta, odnosno stalno čekanje, kašnjenje i dogovaranje, zatim razne druge, u najmanju ruku, sporne stvari o kojima je govorila gospođa Muminagić, govore da bi se možda trebalo radikalnije okrenuti prema mogućem načinu finansiranja Budžeta BiH, tzv. direktnim načinom finansiranja, a molio bih gospodina Ašanina, obzirom da se javio za riječ da prokomentira i ovu rečenicu o naplati administrativnih taksi samo sa područja jednog entiteta.

MIRKO BANJAC

Ja predlažem ministre da sačekamo još dva poslanika, imaju nešto da kažu pa možda će biti u paketu odgovor bolji.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja ću pokušati da malo doprinesem da ovo pitanje naplata taksi, administrativnih taksi iz Federacije BiH i iz RS, bude jasnije. Vi znate da se radi o Zakonu o administrativnim taksama za one takse koje se naplaćuju pri zajedničkim institucijama u zemlji i inostranstvu. S obzirom da su centralne institucije BiH predominantno smještene u Federaciji BiH ili 100% smještene u Federaciji BiH, logično je da lokacija ubiranja administrativnih taksi po tom osnovu bude Federacija BiH, i zato vas molim da ne otvarate neke dileme koje mogu dobiti neki drugi politički prizvuk. Dakle, ne izbjegava RS da plati dio taksi koje pripadaju po osnovu taksi prema zajedničkim institucijama, nego one, nažalost, nisu locirane u RS i to je ono za što se zalagao Nikola Špirić ovdje kad je rekao da kancelarija revizora institucija bude u Banja Luci, pa kada smo vodili raspravu onakvu kakvu smo vodili. Onog trenutka kad dozvolite da sjedište kancelarije institucija BiH bude i u Banja Luci i u Mostaru, onda ćete imati lokaciju tih taksi u entitetu RS, Mostar je u Federaciji BiH. Hvala lijepa.

VITO RAKIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, mi pred sobom imamo jedan dokument koji jasno govori da je to izvještaj o ostvarenju prihoda, o ostvarenju Budžeta za period januar i septembar. Tražiti u ovakvom izvještaju detaljan izvještaj koji treba da se podnese sa godišnjim izvještajem sa završnim računom itd., mislim da je neprihvatljivo, jer ovaj izvještaj nam služi, kako neko reče prije mene, jednostavno kao polazna osnova za raspravu i donošenje Budžeta za sljedeću godinu da bi se dale prave ocjene.

Drugo, molio bih kad se posmatra i prihodovna i rashodovna strana, vidi se da je to uravnoteženo i vidi se da su u globalu daleko bolja ostvarenja nego sa stanovišta

Budžeta 1998. godine. Ako se sjećate kako smo imali izvještaj, koliko je bilo dugova po osnovu Budžeta iz 1998. godine, posebno taksu prema međunarodnim organizacijama i drugim institucijama, onda ovdje možemo vidjeti da je to dosta, da upotrijebim jednu neprimjerenu riječ, ispeglano i da je tu izvršena jedna sanacija do kraja.

Druga stvar koja se ovdje isto tako poteže i o kojoj sam mislio govoriti, a to je problem finansiranja iz Budžeta RS i Budžeta Federacije BiH. Kad smo mi donosili ovaj budžet, ja sam baš diskutovao da u Budžetu RS, koji je već bio donijet, nisu predviđena sredstva ovolika kolika smo mi ovdje donijeli, nego da su ona predviđena za 3 miliona maraka manje i da nemamo prava da usvajamo više nego što je to predviđeno. Nažalost, tako je bilo i u Federaciji BiH negdje za 7 miliona i onda kad smo raspravljali o tome to se nije uvažilo, jednostavno sa mašinom glasanja mi smo donijeli ovo što smo donijeli i imamo ostvarenje kakvo smo imali. Prema tome, moramo imati sluha i za ono što se dešava u Federaciji BiH, što se dešava u RS i na bazi toga praviti određene kalkulacije i na bazi toga prostirati ono što se može isfinansirati.

Ja jedino zamjeram što se trebalo nešto uraditi kod nekih stavki koje su stvarno prekoračene kao materijalni troškovi u DKP-ovima. Postoji institucija rebalansa Budžeta itd., da bi se uklopilo u zakonske propise koje smo mi donijeli sa stanovišta izvršenja Budžeta, mora se jasno izaći pred Parlament, iznijeti, što neko reče, transparentno i da se, ako treba, donese rebalans Budžeta tamo gdje je bilo potrebno izvršiti određene zahvate koji nisu mogli biti planirani na početku godine, a koji su trebali biti ostvareni. U tom smislu predlažem da nam ovo bude samo jedna osnova na bazi čega ćemo raspravljati o Budžetu za 2000. godinu, a da sve ove primjedbe koje smo sad dali moraju naći svoje mjesto u izradi završnog računa za 1999. godinu, iz kojih će se jasno vidjeti ono što mi tražimo danas da se vidi. Mislim da sad, na bazi podataka za devet mjeseci, tražiti sve te podatke, vraćati se nazad, besmisao je kad ćemo za dva mjeseca raspravljati o istom materijalu, ali jednom detaljnom, sveobuhvatnom, jer praktično još nije zatvorena finansijska godina za ovu godinu. Prema tome, ja bih, u tom smislu, prihvatio ovaj izvještaj ovakav sa ovim primjedbama.

MARKO AŠANIN

Zahvalio bih gospodinu Špiriću što je odgovorio na pitanje gospodina Kadića u cijelosti, to je stvarno istina i to je stvarno obrazloženje. Ja moram da vam kažem da samo jedan dio zajedničkih organa, to je dio Ministarstva civilnih poslova i komunikacija ima sjedište u RS, odnosno na prostorima Srpskog Sarajeva, sve ostalo je locirano na područja Federacije BiH i uopšte nije čudno da takse, stavka naplaćenih administrativnih taksu je iz Federacije BiH, a ne iz RS. Mislim da je to krajnje korektan odgovor koji je dao i gospodin Špirić.

Što se tiče postavljenih pitanja od strane gospođe Muminagić, mislim da njena pitanja su u suštini na mjestu i mislim da njena pitanja mogu da pomognu u izradi završnog izvještaja. Međutim, ja namjerno maloprije nisam želio da ulazim u konkretne probleme, znate, maloprije je bilo postavljeno pitanje zašto se Parlamentarnoj skupštini BiH daje jedna trećina ovamo, dvije trećine ovamo. Ima tu jako puno problema. Ne možemo mi preko noći u cijelosti ustrojiti budžetski sistem

onakav kakvim ga svi zamišljamo i kakav bi trebao da bude. Na kraju krajeva, evo, imali ste i prijedlog o Trezoru i možda će to biti određena nadgradnja, ako dođe do uspostave Trezora i možda će još bolje funkcionisati u odnosu na Budžet koji je funkcionisao u 1999. godini. Jako puno ima problema. Mi imamo radnike u Ministarstvu inostranih poslova, u Parlamentarnoj skupštini BiH koji su registrovani na području RS i tamo treba da se plaća doprinos i tamo treba da se plaća porez. Isto tako, imamo radnike u Parlamentarnoj skupštini BiH, u Ministarstvu inostranih poslova i u drugim zajedničkim institucijama koji su registrovani na području Federacije BiH i tu treba da se plaćaju porezi i doprinosi i sve ostalo. U suštini, imamo tehnički problem i prisiljeni smo da u određenim momentima razdvajamo sredstva koja upućujemo, ali sve to ujedno i govorim da gospođa Muminagić sa svojim pitanjima samo može da pomogne da otklonimo, ili gospodin Divković, da otklonimo neke nedostatke koji su prisutni i koje mi uopšte ne krijemo. Na kraju krajeva, zbog toga smo izašli sa ovakvom informacijom da vidite i vi, da ukažete, ako imamo neke greške, da ukažete na greške, da vidimo, zajednički smo mudriji i zajednički možemo lakše to da ispravimo. Prema tome, ja bih vas zamolio da ovo stvarno smatrate, neko je maloprije rekao, kao jednu jako dobru polaznu osnovu, da kasnije uradimo ono što će biti, što će konkretizovati sve što treba da konkretizuje u Budžetu, a da smo išli na to, gospodine Divkoviću, ovo ne bi bila tri papira, ovdje bi bila čitava knjiga, vi jako dobro znate kako izgleda Budžet, kako izgleda Izvještaj. Prema tome, i finansijska policija koja radi u kantonu i treba da radi u kantonu, a mi kad budemo dali konačan izvještaj on će biti znatno širi i znatno veći i neće biti na tri strane. Kažem, opet, ovo je samo da imate mogućnost da pratite u toku godine šta radimo i ovo je bila inicijativa, ovdje nije postojala konkretna ustavna obaveza. Mi smo obavezni da dostavimo jednom godišnje izvještaj po Ustavu ili pak po zahtjevu Parlamentarne skupštine BiH ili drugog ovlaštenog lica, taj zahtjev nije ni od koga došao. Mi smo jednostavno sami željeli da upoznamo Parlamentarnu skupštinu BiH, da upoznamo javnost da, i sa presjekom od devet mjeseci, ili sa presjekom od tri mjeseca ili šest mjeseci, da su u toku i da vide šta se dešava u Budžetu BiH.

MIRKO BANJAC

Lagumdžija, šta je, je li replika? Replika.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Ja mislim da je najbolje da to zovete replikom iz vrlo jednostavnog razloga što kolega Špirić se referirao na ovo što sam ja govorio, međutim, pošto je ministar najavio da će dati i on svoja pojašnjenja kao odgovor na poslanikovo pitanje, ja sam čekao gospodina ministra da vidim da on replicira gospodinu Špiriću, međutim, pošto nije, ja sam dužan da skrenem pažnju na nešto što sam, nažalost, sad čuo i od gospodina ministra. Naime, znamo mi da su centralne institucije uglavnom smještene na teritoriji Federacije BiH. Mi savršeno jasno znamo, kad bismo se mi pitali, drugačija bi distribucija bila izvršena. Ne, ne bi bilo sve, ali, gospodine Špiriću, možemo i o tome razgovarati, ako se to stavi na dnevni red. Ja vjerujem da će sutra, kad se uspostavi Granična služba, i mnoge druge institucije, da će onda biti više prihoda koji će se oprihodovati na teritoriji koji nije Federacija BiH i da će, po prirodi stvari, dobar dio centralnih institucija koje se zovu Granična služba, uslovno rečeno, biti na drugoj teritoriji, osim federalne teritorije. Tako da će se promijeniti taj odnos. Međutim, moja opaska je bila na činjenicu da je iznos od 1,478.000 administrativnih

taksi naplaćeno u Federaciji BiH za razliku od 0 u RS. Kad u RS ne bi bilo nikakvih institucija, onda bi ta nula bila logična. Međutim, na Komisiji kojom Vi predsjedavate, članovi Komisije su informisani da negdje oko 90 – 100.000, ispravite me, jer nismo dobili pisani materijal o tome, je naplaćeno u institucijama koje su locirane na teritoriji RS. E vidite, toga nema. Da je 10 maraka, mora biti u budžetu. Dakle, da je 10, a ne ako je 100.010 maraka. Naša primjedba se odnosi na princip, a ne na cifru, jer, nažalost, cifre ne znam osim one koja nam se na slamčicu daju. Mislim da je gospodin Rakić zaista ukazao na pravu stvar kad je govorio o tome da neće u Budžetu entiteta, da nije planirano toliko koliko je planirano, logično je bilo tada. Da tražimo rebalans budžeta entitetskog ili da tražimo ono što je normalno u ovoj situaciji, da posegnemo jednostavno za svojim ustavnim ovlaštenjima, ako smo ovoliku potražnu stranu napravili, da onda definiramo i izvorne prihode za Budžet BiH koji bi namirio ono što ne može iz entitetskih budžeta da se namiri. Neozbiljno je praviti ovako nešto. To je razlog zašto smo mi protiv ovog izvještaja u nadi da će nam, upravo ovo što je bilo do sada rečeno, biti kao nauk i pouk da uskoro dobijemo nešto što će biti konkretna akcija, a ne prihvatanje ovako i onako Izvještaja.

RASIM KADIĆ

Spustit ćemo loptu na zemlju i moramo razjasniti ovu stvar. Budžet je, ne znam, u američkom Kongresu najvažnija stvar. Kod nas bi trebala makar da bude važna stvar u Parlamentu. Meni je dao odgovor gospodin Špirić, a gospodin Ašanin se složio sa odgovorom gospodina Špirića, principijelno, bez obzira što mi nije jasno da je moguće da jedan prihod bude ne znam, 1,4 miliona, a drugi 0. Malo sam poslije došao do informacija, ovo je za prvih 9 mjeseci, a s obzirom da je Zakon o administrativnim taksama proglašen u septembru, na kraju fiskalno, ove finansijske godine, vjerovatno će biti prihoda i sa onoga što se ovdje terminološki označava područje entiteta. Međutim, moje pitanje je sad drugačije upućeno gospodinu ministru Ašaninu. Zašto se u naplati administrativnih taksi po Zakonu o administrativnim taksama, kao direktni prihod Budžeta BiH, upotrebljava terminologija sa područja ovog ili onog entiteta? To je dodatno pitanje. Je li to u skladu sa zakonom i ako jeste, OK, a ako nije, onda to se terminološki ne upotrebljava kao tzv. posredni prihod koji ide sa jednog entiteta, pa u državu, nego direktni prihod države na bazi Zakona o administrativnim taksama. Zahvaljujem.

MARKO AŠANIN

Mislim da je gospodin Kadić u pravu i mislim da treba to da ispravimo i ispraviti ćemo i ubuduće će biti BiH, neće biti entiteti. Mislim da ste apsolutno u pravu, Zakon je BiH. Gospodinu Lagumdžiji ne treba da odgovaram. Evo na čemu je insistirao gospodin Kadić, mislim da je sastavni dio odgovora koji treba dati gospodinu Lagumdžiji. Međutim, moram da Vam kažem da neke informacije sa kojima Vi raspolazete, ja stvarno ne raspolazem, da je neko naplatio 100.000 na području RS, a da ih nema, ja ću to pod hitno provjeriti i stvarno to je za mene zapanjujuća informacija koju ste Vi dali i odmah sutra ću, gospodin Špirić ako je dao tu informaciju, ja ga pozivam da kaže odakle mu informacija, ali ja ću sutra odmah dati nalog, ali možete vi dobiti informaciju iz štampe, međutim, ja obećavam da ću sutra odmah dati nalog da se provjeri i ova skupština će biti o tome obaviještena.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja bih molio, dame i gospodo, ministra Ašanina da ime gospodina Špirića ne upotrebljava tamo gdje ono objektivno ne može da se upotrijebi, jer ja nisam ni eventualno dao takvu informaciju, nego predstavnici Ministarstva za civilne poslove i komunikacije na čijem je čelu gospodin Marko Ašanin. S obzirom da to ne piše u ovom materijalu, i ne postoji za mene, to i nije informacija, nego neka usmena izjava, itd.

Druga stvar. Moram da odgovorim gospodinu Zlatku da Zakon o graničnoj policiji BiH neće utjerati naplate u DKP-ovima, eventualne donacije i sve ono što se tiče rada DKP-ova, a ja sam ubijeden kada bi, ne daj Bože, kakva kontrola ušla u DKP-ove, da nijedan dinar kreditnih i donatorskih sredstava više ne bi ušao u BiH. Hvala lijepa, a to neće riješiti Zakon o pograničnoj službi.

SUADA MUMINAGIĆ

Da ne bi bilo dezinformacija, na moje pitanje na Komisiji za finansije i Budžet, odgovoreno mi je da naplaćene takse, oko 94.000 KM na području RS u postupcima pred organima institucijama BiH, nisu uplaćene u Budžet.

NEVEN TOMIĆ

Dame i gospodo, štovani zastupnici, ja bih samo pokušao skrenuti pažnju na razlog zbog čega je Vijeće ministara BiH pripremlilo ovu informaciju, jer poznato je da je ovo informacija za 9 mjeseci i nije sastavni dio programa rada Parlamenta BiH. Vijeće je pripremlilo ovu informaciju iz dva razloga. Prvi razlog je uspostava Proračuna BiH i u tome se borimo sami sa sobom i borimo se sa drugima. Borimo se sami sa sobom da uspostavimo Proračun. Pet ljudi radi na Proračunu, koji je na početku godine još uvijek bio i nama u Vijeću ministara BiH nedokučiv. A onda je, kad smo pokušali urediti prihode koji dolaze iz entiteta i napravili, sukladno sa našim obavezama po *stand by* aranžmanu sa MMF-om i entitetima, dogovor za prošlu godinu, taj dogovor nije ispoštovan. Unatoč tome što su i gospodin Živalj i gospodin Valentin Čorić i gospodin Nudžeim Rečica zastupnici u Federalnom parlamentu i unatoč tome što isto tako iz Federalne vlade i Federalnog parlamenta ima i zastupnika u ovom parlamentu, kao što je rekao gospodin Rakić, proračuni nisu usvojeni u istom tekstu, ali isto je tačno što je rekao gospodin Lagumdžija, dogovorno nisu usvojeni u istom tekstu i zato je Vijeće ministara BiH nastojalo da ovom informacijom isprovocira situaciju da za iduću godinu ne dođemo u istu situaciju, a nažalost došli smo.

U posljednjem pismu MMF-a koje je stiglo pred kraj godine, jer je izgleda ono ostalo jedino sredstvo i Vijeću ministara i MMF-u da usuglase te stvari, stoji da entiteti ponovo ove godine u svojim prijedlozima nisu usuglasili proračune sa Proračunom BiH onako kako je dogovoreno u sklopu *stand by* aranžmana. Tj. ovaj put entiteti su digli svoje prijedloge na prošlogodišnji nivo, a naš dogovor koji smo poštovali, od strane sa MMF-om je 10% povećanja u odnosu na ono što smo mi planirali u prošloj godini kao prihodovna strana. Iz tog razloga, Vijeće ministara BiH je ovu informaciju poslalo da bismo, recimo, da je to jedan od razloga da prije donošenja proračuna na nivou entiteta ukažemo na ovu stvar i da se ove godine ona ne bi ponovila i da bismo imali uravnotežen i harmoniziran slučaj. Činjenica je da smo

mi tražili od MMF-a da se pokrene rebalans jednog od proračuna ili Proračuna BiH ili entitetskih proračuna i da se jedni s drugim usuglase. Obećanje je bilo od MMF-a da će se entitetski proračuni podignuti na nivo BiH i da će izostaci biti isplaćeni. Očigledno je da zbog problema u entitetskim proračunima to nije urađeno u ovoj godini. Iz toga bih apelirao na zastupnike i na političke stranke i koalicije koji imaju svoje zastupnike, i u Federalnom i u parlamentu RS da, kada je u pitanju finansiranje zajedničkih institucija Proračuna, obrate pažnju da te stavke sa entitetskim proračunima na rashodovnoj strani budu jednake onoj za koju su digli ruku te stranke i koalicije u Parlamentu BiH, na prihodovnoj strani kad je u pitanju finansiranje zajedničkih institucija.

Drugi razlog je u odnosu prema entitetima, pitanje komunikacije, pitanje ovih datuma, odnosno načina trošenja para za uplatu u Proračun BiH. Upotrijebio sam izraz trošenja, jer kolege u resornom ministarstvu po bezbroj puta nastoje doći do ministara finansija ili drugih osoba kako bi osigurali te uplate. Nažalost, ja osobno ću insistirati da u ovom sljedećem pregledu *stand by* aranžmana bude ugrađen isti automatizam i za plaćanje obveza prema državi kao što je ugrađen automatizam za servisiranje vanjskog duga. Na ovaj način, mislim da su dovedene zajedničke institucije u jedan neravnotežan položaj. Međutim, ovo jedno i drugo govori da očigledno ne postoji spremnost, osim one političke, na razini i onih snaga koje zagovaraju izvorne prihode, očigledno da ne postoji spremnost da se to finansiranje zajedničkih institucija vrši na korektan način, a, evo, spomenuo sam već dva razloga zašto je to tako.

Drugi razlog zašto je Vijeće ministara BiH tražilo da se ova informacija pripremi je upravo stavljanje u funkciju Zakona o administrativnim taksama. Vi znate da ovaj parlament nije prihvatio Zakon, iako sam ja iza ove govornice, zajedno sa mojim kolegama iz Vijeća ministara BiH, insistirao da je taj zakon jedan od putova kako da se ova, uvjetno rečeno devijacija, odnosno načini ubiranja prihoda, vlastitih prihoda BiH, da se stave pod jednu punu kontrolu. Nakon objavljivanja ovog zakona u Službenom listu, koji je proglasio visoki predstavnik, Vijeće ministara BiH je donijelo naredbu o uplatnim računima i objavljivanjem te naredbe, praktično bi trebalo da se postigne konačni cilj kod administrativnih taksi da one sve imaju karakter prihoda kao što je gospođa Muminagić rekla, dakle, izravnog budžetskog prihoda, a onda u drugoj fazi troška koji će biti vraćen korisnicima Proračuna, pa i onima koji su te prihode ubrali. U tom kontekstu je i bila namjera Vijeća ministara BiH da ove dvije ključne, da kažem tako, grupe pitanja izloži ovdje Parlamentu BiH i da od ovog parlamenta dobije podršku u ustrajavanju da se ove stvari dovedu u red.

Kad je u pitanju rashodovna strana, ja duboko vjerujem da će i ovaj parlament podržati prijedlog Predsjedništva BiH, da se imenuju revizori na nivou BiH koji će, po podnesenom zaključnom računu za prošlu godinu, izvršiti uvid u rashodovnu stranu i prezentirati Parlamentu, to je njihova obveza po Zakonu o reviziji, namjensko korištenje i izvršenje Zakona o izvršenju Proračuna za prošlu godinu.

MIRKO BANJAC

Replika.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, ovo će biti malo čudna replika, znate. Čudna po tome što ja hoću da kažem da se potpuno slažem sa gospodinom Tomićem u kvalifikaciji ovog materijala jer je on, a ja sam precizno brojao, šest puta ponovio da je ovo informacija. Mi imamo materijal koji se zove Izvješće o izvršenju Budžeta. Gospodin Tomić je šest puta ponovio u svom izlaganju da je to Informacija o izvršenju Proračuna Budžeta i ako je to Informacija, onda da znamo da se izjašnjavamo o Informaciji. Tada možemo razgovarati o tome koliko je ona kompletna ili nije na drugi način nego kako je to izviješteno.

HARIS SILAJDŽIĆ

Poštovane kolegice i kolege, iz dosadašnje rasprave možemo zaključiti da država BiH treba da ima svoje prihode. Govori se o harmonizaciji, govori se o automatskom uplaćivanju, da ne bi bilo kašnjenja, da ne bi dolazilo do ovih situacija, itd. Ja mislim da bi ovaj parlament trebao da podrži zahtjev nekih od nas koji je star ravno tri godine, da BiH kao država ima svoje prihode osim onih koje danas imamo. Nije normalno da jedna država nema direktne prihode, nego da bude alimentirana na ovaj način od entiteta. Bez toga nećemo moći. Pitanje je samo kada ćemo to ostvariti. Pošto je ovdje govoreno, pomalo i politizirano, pitanje Granične službe. Ne može država bez Granične službe, ne može bez pravnog sistema, ne može bez rješavanja imovinskih pitanja na državnom nivou egzistirati. Zato jesmo sva ova pitanja pokrenuli prije tri godine. Imat ćemo Graničnu službu. Mogli smo imati prije dvije godine i biti u mnogo boljoj situaciji. Imat ćemo pravni sistem, Sud BiH, vrlo brzo, mogli smo ga imati prije 2-3 godine, i to u korist svih građana BiH. Dajte da malo razmislimo i o ovim direktnim prihodima i svi ovi problemi praktično će biti odstranjeni time što će država BiH, kao svaka država, imati svoje direktne prihode. Sada se ukazuje prilika, uspostavljanjem Granične službe, uspostavljanjem normalne carinske zaštite. Ako to propustimo sada, opet ćemo čekati dvije-tri godine da uradimo jedan neophodan posao. To nikom ne odgovara, nijednom narodu, nijednoj političkoj stranci. Država BiH treba da ima svoje direktne prihode. Nažalost, kada smo to tražili, kao što je slučaj sa Graničnom službom, sa reformom pravnog sistema itd., prije tri godine nije bilo dovoljno podrške ni na domaćem planu, a ni na međunarodnom planu, u ovom slučaju, da budem vrlo konkretan, od Svjetske banke. Kasnije su priznali tu grešku. Dajte da ovaj parlament bude konstruktivan. Državi BiH trebaju direktni prihodi i to je za dobrobit svih nas. Do nas je hoćemo li mi to učiniti sada ili za mjesec ili za tri godine.

MIRKO BANJAC

Poštovana gospodo, zaključujem raspravu po ovoj tački dnevnog reda. Mogli ste dići ruku ranije, Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja Vas molim, gospodine predsjedavajući, da za sve poslanike vrijedi isto da se drže dnevnog reda.

MIRKO BANJAC

Nemojte da me molite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Raspravljati o izvršenju Budžeta, a pozivati se na izvorne prihode kojih nigdje u Ustavu BiH nema, nije držanje političke tirade, šta bi trebalo uraditi mimo Ustava. Nema niko to pravo, ni kopredsjedavajući, ni gospodin Silajdžić, dok se Ustav ne promijeni. Procedura za promjenu Ustava se zna kakva jeste. Tako da vas molim, dajte jednom da raspravljamo o dnevnom redu.

MIRKO BANJAC

Replika.

HARIS SILAJDŽIĆ

Ako se dobro sjećate, ovakav isti odgovor je bio na traženje da imamo Graničnu službu, potpuno isti, izvan Ustava, nema ustavnog osnova. Isti ovakav odgovor smo imali za reformu pravnog sistema, nema ustavnog osnova. Isti ovakav odgovor smo imali za privatizaciju na državnom nivou, pa je danas imamo onakvu kakvu je imamo. Dajte da prevaziđemo neke uske okvire. Naravno da ima ustavni osnov za ovo, naravno da ima i imat će, onog momenta kada budete tražili mi ćemo to obrazložiti. Ako pogledate prijedloge iz 1997. godine koje smo napravili o Graničnoj službi, o prihodima itd., da sad ne nabrajam. Između onih 140 zakona za BiH, naći ćete obrazloženje i ustavne osnove za ovo. Nije to konstruktivno i nije u interesu nijednog građanina BiH raditi ovako, vjerujte. Nemojte ponovo da kažemo nema ustavnog osnova, pa da danas čujemo da se svi slažu da ima ustavni osnov, samo je pitanje kakva je granična služba. Kome to služi? Onima koji koriste to što nemamo uspostavljene granice, pa nemamo zdravstvo kako treba, pa nemamo školstvo kako treba itd. Ima ustavni osnov. Ima potreba sve da nema ustavni osnov, potreba građana. Ja vam kažem da ima. Vi ste tvrdili ovdje za ovom govornicom da nema ustavni osnov za reformu pravnog sistema, da nema ništa da ne treba na nivou države, da nema osnova za Graničnu službu, je li tako, da nema osnova za privatizaciju. Godinu i po dana sam govorio da ima, da bi na kraju ispalo da ima. Zahvaljujem se poslaniku Tokiću. Treba li da ponovim šta sam tražio prije tri godine? Ne treba.

Zamolio bih kolege, mi ovdje, dajte da mi nešto uradimo ovdje sami za sebe. Evo, sve da nema ustavni osnov, pa treba to, naravno. Pogledajte probleme koje imamo zbog toga što čekamo od entiteta ovo. Znae kolike štete nastaju zbog toga i sve da nema ustavni osnov, ima potrebu. Pošto ima ustavni osnov, ne može se to opravdati ni sa koje strane. To je samo šteta za svakog građanina, bez obzira ko je i gdje živi. Nama to treba i ima ustavni osnov i čemu to odlagati. Čemu čekati godinu i po dana – dvije da poslije toga priznamo, kao što danas priznajemo, da za Graničnu službu ima. Kad sam to prvi put pomenuo rečeno je to je izvan Ustava, nema ustavnog osnova. Ima u članu 1. Ustava to postoji itd. Evo sad da ne govorim, mnogo puta smo čitali ovdje Ustav pred kamerama i ja mislim da to nije potrebno i dajte da konstruktivno radimo za dobrobit građana BiH. Ne može me niko ubijediti da je protiv interesa građana BiH da nemamo Graničnu službu, da nemamo direktne prihode. Ti direktni prihodi pomažu svima. Ja ne znam na koji način bi mogao jače

podcrtati tu potrebu da normaliziramo rad ovog tijela i da radimo ono što od nas očekuju svi građani BiH.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja se izvinjavam, nisam imao namjeru replicirati. Ja stvarno nisam imao šansu kao gospodin Silajdžić da budem u Dejtonu i da učestvujem u kreiranju i potpisu Dejtonskog mirovnog sporazuma koji je stvorio BiH ovakvu kakva jeste. Ja isto ne kažem da je to idealno rješenje. Ja nisam kriv što se sada mora jadikovati što u jednom dokumentu koji su napravili ljudi za takvu BiH nema mogućnosti koje su u ovom trenutku i potrebne, ali ja se samo zalažem za jednu normalnu proceduru. Ako ovaj dokument postaje usko grlo za razvoj BiH, a izgleda da svaki put vidimo da postaje, onda postoji procedura ili prilagođavanja ili promjene. Gospodo, nije dobro na svakom Predstavničkom vijeću posezati za promjene Ustava ili raditi neustavno, jer koliko su do sada puta promijenili Ustav SAD, Francuska itd. Izgleda da ovo nama baš ništa ne znači. Ja sam se zakleo. Dok se ne promijeni, ovo je sveto slovo, Bog pa ovo. Sad tvorci ovoga najednom pred očima javnosti kažu ima potrebe. Ima potrebe, ali ne može mimo...

IBRO SPAHIĆ

Dame i gospodo, mislim da, u stvari, smo osigurali nešto što dugo već nismo imali, parlamentarnu debatu o jednom dokumentu koji tretira Izvještaj o izvršenju Budžeta institucija BiH, na način kakav do sada nismo nikad imali u Parlamentu BiH. Ne sjećam se da smo ovako razgovarali. S obzirom da je ministar Ašanin bio vrlo precizan u odgovoru koje je dao gospodinu Kadiću da će korigovati onaj dio Izvještaja koji se odnosi na to da se ne radi o posebnim prihodima entitetskim, nego o izvornim prihodima BiH u skladu sa zakonima o administrativnim taksama, ja sam smatrao da se dogodila prekretnica u odnosima između Parlamenta BiH i onih koji su odgovorni za podnošenje ovakvih informacija ili izvještaja. Mislim da gospodin Tomić je imao pravo kad je ovo podveo pod informaciju i time olakšao nama da odlučimo na jedan način koji bi mogao biti otprilike ovakav. Pošto su sve primjedbe koje su dali poslanici prihvaćeni od gospodina Ašanina, gospodina Tomića, čini mi se najracionalnijim da se ove primjedbe, obaveze, ugrade u dvanaestomjesečni izvještaj i da time postanu, kako bih rekao, jedno pravilo o izvještavanju o Budžetu od strane Vijeća ministara BiH samom Parlamentu BiH. S druge strane, diskusija na drugi način o ovom izvještaju potvrđuje zapravo da mi dobijamo institucije koje osjećaju odgovornost da organ koji je Parlament BiH bude u toku šta radi ta institucija. Moram reći da je izjava da ima tromjesečni i šestomjesečni i sad devetomjesečni izvještaj stvara jednu drugačiju klimu između ovog organa koji se zove ministarstvo, odnosno Vijeće ministara BiH i Parlament BiH i moj je prijedlog da bismo se mi mogli koncentrisati na diskusiju koja je vezana za Nacrt budžeta i za poziv od strane Vijeća ministara BiH. Postavimo sljedeće pitanje, može li u skladu sa mnogobrojnim diskusijama biti zaključak, ja sam spreman da ga formulišem sa ostalim poslanicima i da o njemu, ako treba, se izjasnimo. Da se parlamentarnim skupštinama dva entiteta skrene pažnja na činjenicu da Parlament BiH ne bi mogao da prihvati ni Izvještaj, ni Nacrt novog Budžeta, ukoliko Parlament BiH ne bi poštovao i RS i Federacije BiH ono što se zove usaglašeni principi, na temelju odnosa koji su dogovoreni? i kako je to obrazložio gospodin Tomić. To je druga strana medalje. Ključni događaj danas je da smo svi saglasni da izvorni prihodi u Vijeću ministara BiH, u BiH jesu temeljna

osnova za nastavak izgradnje Budžeta BiH. Zato bih predložio da podržimo stav da se izjave predstavnika Vijeća ministara BiH koje se odnose na zahtjeve poslanika, faktički, učine obavezujućim za Vijeće ministara BiH, za dvanaestomjesečni izvještaj. To je jedini način da prevaziđemo ovu situaciju.

SUADA MUMINAGIĆ

Ja sam imala repliku na ponavljanje gospodina Tomića i gospodina Špirića, prvi put kad je govorio. Za Tomića je Izvještaj predviđen u operativnom planu Parlamenta BiH zajedno sa razmatranjem Budžeta i nije logično da bez ovakvog izvještaja razmatramo Budžet. Prema tome, nismo ga isforsirali i ja ga ne bih zvala informacijom, ja bih ga nazvala onako kako ste ga vi nazvali i obaveza vam je da date taj izvještaj.

Što se tiče ovog što je govorio gospodin Špirić, mislim da jako lako, ili olako potežemo da nešto nema ustavnog osnova, ili da ima, ako nam nešto odgovara ili ne odgovara. Mi smo donijeli Zakon o administrativnim taksama kao izvorni prihod na osnovu Ustava. Evo, ja ću vam pročitati član tog Ustava na osnovu kojeg smo donijeli. Ovdje smo vodili debelu raspravu, a to je utvrdila i ova naša Administrativna komisija. U poglavlju finansija, u članu 8., kaže se, da ne čitam sve, već „Federacija BiH će obezbijediti dvije trećine, a RS jednu trećinu prihoda koji su potrebni za Budžet, osim ako se prihodi ne prikupljaju na način kako je utvrdila Parlamentarna skupština BiH“, kod Parlamentarne skupštine BiH, ovlaštenja, kaže se da odlučuje o izvorima, izvorima naglašavam, i iznosu sredstava za rad institucija BiH, za međunarodne obaveze BiH. To znači da možemo, samo ako postoji politička volja, da to uradimo. Možemo, i ja sam imala namjeru da o tome govorim kod budžeta, ali kad je već počela ta rasprava, htjela sam da ukažem koliki su realni prihodi koje mi upišemo da će nam entiteti doznačiti. Mi o tome moramo voditi računa. Mi ćemo doći u situaciju da ne možemo izvršavati Budžet. Mi sad ne radimo punim kapacitetima, to je drugo pitanje. Ovaj izvještaj nije konačan izvještaj o Budžetu, pa ja o tome nisam htjela da govorim. Prema tome, ovo mi je replika da ustavni osnov postoji, ako ima političke volje.

VITO RAKIĆ

Dame i gospodo, ja bih želio da kažem nekoliko stvari o diskusiji gospodina Silajdžića. Gospodin Silajdžić se poziva na konstruktivan rad ovog parlamenta i da konstruktivno donosimo odluke i određena dokumenta koja treba da donesemo. Međutim, situacija u praksi je sasvim druga. Kad god uđemo u neki tok konstruktivnih rasprava, onda gospodin Silajdžić izađe sa nekim svojim programima, sa nekim viđenjem BiH po svojoj mjeri, koju propagira i za koju pravi razne programe, razne knjige i na bazi kojih čak daje izjave, kao što je dao na PROMO Tuzli proljetos ili ga neće biti ili će napraviti BiH kakva treba biti. Čak je tad rekao jednu ružnu stvar, gdje su ga na to na savjetovanju upozorili, dok je god ovakva BiH, nikad neće dobiti donatorska sredstva, investiciona sredstva i ostalo i rekao čak ni ja ih ne bih dao za ovakvu BiH. Ja to moram da kažem ovdje jednostavno jer je to jedan destruktivan rad. Kad god uđemo u ono što treba da uradimo, da privedemo loptu, da izrazim se sportski, zemlji, da možemo normalno raspravljati o određenim stvarima i donositi i da zaživi ono što treba zaživjeti, svaki put ulazimo u jednu raspravu, koja postaje kontraproduktivna i koja unosi samo jednu pometnju u sve ovo.

Mi smo sad raspravljali o Informaciji. Nažalost, to se zove Izvještaj. To je Informacija. Moramo prihvatiti da je to Informacija i opet uđemo u jednu raspravu koja odlazi van onoga o reviziji Dejtonskog sporazuma, o reviziji svega onoga što treba revidirati po mjeri određenih ljudi. Prema tome, raditi tako i probati se ponašati na takav način, a pozivati nas na kooperativnost, mislimo da je u najmanju ruku nekorektno. Ja sam jednom diskutovao i to ću ponoviti ponovo. Da li je ikad gospodin Silajdžić, kao kopredsjedavajući, pozvao predsjednike vlada entiteta, probao sa njima da sjedne da se dogovori, da ono što je po Ustavu definisano da se može prenijeti na zajedničke organe, uz saglasnost entiteta, da se vidi šta to smeta, da se vidi na koji način mi možemo napraviti nekakav progres u BiH. Nažalost, to se nikad nije napravilo. Stalno se ima neka kuhinja koja priprema određena dokumenta, gura 140 zakona, što maloprije reče itd. i sa tim zaslepljuje narod ove BiH o jednom dobitku ako se to napravi ili ne napravi. Raspravlja o Pograničnoj službi. Recite, molim vas, šta ste vi u Federaciji BiH napravili o Pograničnoj službi? Kantonalna policija vam vrši pograničnu službu. Ja sam ljetos prošao kroz Neum. Na bosanskoj strani nema ni carine ni policije, samo sa hrvatske strane postoji i postavljate određena pitanja. Ništa u Federaciji BiH niste uradili i što ne možete uraditi u Federaciji BiH, sve treba dići na nivo BiH, da se odradi na nivou BiH, čiji je to interes? Šta je to? Koji su to koncepti? Takvi koncepti koji odudaraju od Ustava, od onoga što je dogovoreno u Dejtonu, dovoljno do toga da ne možemo raditi na onakav način niti imati međusobno povjerenje da možemo korektno raditi. Jesmo spremni stalno nešto podvaliti, nešto zloupotrijebiti itd. i onda kaže zašto smo prinuđeni da kontrolišemo jedni druge. Zato što nemamo povjerenje i što stalno istupamo onako kako istupamo. Oprostite što sam bio dug. Nisam imao namjeru, ali stvarno od onog izvještaja Ministarskog vijeća BiH i referata, ili koreferata, gospodina Silajdžića o radu Ministarskog vijeća BiH koje nas je odvelo u raspravu, tako je to i danas i mnogo puta i sa tim se ne slažem i mislim da tako ne trebamo raditi. Trebamo odrađivati ono što treba po dnevnom redu i tu se zadržati.

BRANKO DOKIĆ

Gospodine predsjedavajući, sebi ću uzeti za pravo da ne govorim o tački dnevnog reda, jer su to pravo uzeli neki prethodno. S obzirom da se to ponavlja češće, zaista ovaj put moram da reagujem. Moja reakcija se odnosi na diskusiju gospodina Silajdžića, kopredsjedavajućeg Ministarskog savjeta BiH. Kolega Vito Rakić mi je ukrao nekoliko rečenica, ali, ipak, imam potrebu da naglasim nekoliko stvari. Naime, postoje ljudi u BiH koji dave BiH i narod BiH, uzimajući sebi za pravo da BiH vole više nego neko drugi. Ja to pravo ne dam nikome. Ja ću i sad da vam priznam da sam volio i bivšu Jugoslaviju i bivšu BiH, ali je činjenica da niti ima bivše Jugoslavije, niti ima bivše BiH. Ja sam ovdje da se zalažem za onu BiH čiji je temelj, novu BiH čiji je temelj udaren u Dejtonu i čiji je Ustav potpisan u Dejtonu. Sve drugo je protiv BiH. Nije tačno da je danas, zašto ovo sve govorim? Radi se tendenciozno. Da se u prisustvu međunarodne zajednice pokaže kako su neka nastojanja koja su trajala nekad i po tri godine, evo, konačno dokazana da su bila u pravu. Prije svega, ono što je istina ne treba dokazivati toliko vremena. U suštini, o čemu se radi? Jednostavno zamjenom teza dolazi se do zaključaka. Mi smo danas konstatovali i jedan od onih koji je glasao za Zakon je konstatovala da u onome što piše ne postoji ustavni osnov. Postojala je intencija da se zadovolji ustavni osnov. Postoje sigurno mnoge potrebe u BiH koje se mogu podvesti pod ustavni osnov, ali ne onako i ne na onaj način kako se

to radi. Mnoge stvari, osim onih deset koje su taksativno navedene u Ustavu BiH, mogu biti predmet zakona koji se donose ovdje, ali ukoliko se ispoštuje ustavna procedura i ukoliko se ostvare prethodne saglasnosti da bi se to dobilo. Namjerno, ili nenamjerno, te procedure se preskaču, ja vas molim, i na taj način se vrši davljenje BiH. Još jednom ponavljam davljenje BiH. Zaista bi bilo dobro da se s tim prestane. Ono, zaista, na čemu ja želim da čestitam gospodinu Silajdžiću, da on upornošću u onim nastojanjima postiže "kratkoročno" neke uspjehe, a to je lobiranje kod međunarodne zajednice. Istaći ću samo jedan od zakona koje je on spomenuo, da je on, takođe, rekao, evo, nije bio ustavni osnov pa se pokazalo da ima, to je Zakon o privatizaciji.

Mi smo imali pismo, dobio ga je premijer RS, gospodin Dodik, iz OHR-a, da ustavni osnov, u ovom trenutku, u onom trenutku za Zakon o privatizaciji na nivou BiH ne postoji. Ja to pismo u svojoj arhivi imam i sada. Gospodin Silajdžić je bio uspješniji da ubijedi iste te iz Kancelarije visokog predstavnika da postoji Dom naroda, ubijedi kako treba da se glasa za to. U tome postoji ta uspješnost. Ubjeđujem vas, uvjeravam vas da je ta uspješnost kratkoročna i ja vas pozivam svijuu da se vratimo ovdje u Skupštini u okvire BiH, u okviru nadležnosti dva entiteta da se razgovara i da se stvori ustavni osnov.

MIRKO BANJAC

Pa dajte, ovo prelazi svaku mjeru. Gospodin kaže skraćeno ... ima li mene tu?

HARIS SILAJDŽIĆ

Ja ne znam ko je danas odbio ovaj zakon o Pograničnoj službi, ako govorimo o zamjeni teza. Ja sam glasao za njega.

MIRKO BANJAC

Mi pričamo o izvršenju Budžeta, poslaniče.

HARIS SILAJDŽIĆ

Po meni je to u uskoj vezi. Evo, vidite kako se teze mogu uspješno zamjenjivati i sada pitam vas, gospodo, jer je ovo prava rasprava, a u meni ste imali uvijek otvorenog sagovornika. Davljenje BiH je počelo '92. godine i nastavilo se do danas. Zna se, evo, izvolite, kao što vidite imamo ... Zakon o privatizaciji u entitetu koji se zove RS, u obliku koji je postojao je diskriminisao 860.000 ljudi sasvim otvoreno. To sada međunarodna zajednica priznaje. Što su u međunarodnoj zajednici radili nekompetentni ljudi koji to nisu mogli vidjeti, ili kojih nije to interesovalo, to je druga stvar. Hoćemo li imati reviziju, gospodo, privatizacije, da li idemo tim putem, kao što će biti revizija privatizacije u Hrvatskoj, najvjerovatnije da hoćemo. Posljedica je ta što 1997. godine, nije bilo za pravu privatizaciju na državnom nivou i za restituciju, isto tako, dovoljno podrške ni na domaćem planu, gospodo. Ne znam koje su stranke postojale prije tri godine, ni na domaćem planu, a ni na međunarodnom planu. Objasnite mi na koji se način takvim mjerama, mjerama protiv diskriminacije, mjerama koje doprinose Budžetu i boljitku BiH, mjerama koje svrstavaju BiH u normalne zemlje, kako se to davi BiH? BiH ovakva kakva jeste, nije

u korist građana BiH. Hoćemo normalnu zemlju, u kojoj će normalno živjeti građani BiH. To mi ne možemo bez zakonodavstva i bez normalnih institucija. Nećemo to moći, nije to pobjeda ni uspješnost bilo koga. To je pobjeda svih nas ako imamo granice. Za svakog normalnog građanina BiH i zato sam ja toliko uporan u tome i nastaviti ću raditi koliko mogu i na kojem mjestu već budem bio u tom pravcu. Ja vjerujem da je to u korist svakog građanina BiH. Zna li koliko danas izlazi kamiona sa drvima, sa građom rezanom i nerezanom danas vani, u čiju je to korist, a na čiju štetu.

MIRKO BANJAC

Ja koristim priliku da repliciram gospodinu Silajdžiću. Ja Vas molim da nekoliko stvari... Meni nije jasno gdje su šume, ko vozi, gdje vozi, dajte više da čujemo ko je odvezao i kuda je odvezao, to su neki novi mlečevi?. Gospodin kaže da se to vozi. Ja sam znao da on misli da se vozi preko Drine. Splavovi su bili preko Drine i prije ovog i onog rata, ali nemojte molim vas da zamjenjujemo teze. Ovdje se govori, ja sam za nešto glasao. Ja, gospodo, nikad se ne bih hvalio da sam glasao za nešto što je protivno Ustavu, a postoji u tom Ustavu ustavni osnov da se to uradi. Nemojte govoriti da mi nismo nešto izglasali. Nije dozvoljeno da se u skladu sa Ustavom izglasa ono što mi mislimo da treba da se izglasa. Nemojte, molim Vas, da misli neko ovdje i da obmanjuje javnost BiH, kako će ovdje biti blagostanje kad se bude kršio Ustav, donosilo nešto suprotno Ustavu, tražeći i prizivajući jače sile da se to van naroda i građana BiH radi. Ja želim da se dogovaramo i da zajedno sve to donosimo. Nemojte svojatati moje rodno mjesto, niti ću ja Vaše. Svi smo mi ovdje rođeni i niko nema pravo da kaže da više voli BiH od mene, niti ja od koga drugog. Molim Vas, da Vi shvatate, tačno, gospodine, to je petica, ja mislim da jeste i RS i Federacija BiH je BiH, sve je to BiH. Shvatite, ovo je modifikovana BiH, koja je takva priznata međunarodno i nemojte da tražimo nešto što bi se vraćalo unatrag i vodilo ovaj narod u tragediju.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, bilo bi dugačko nabrajati sve one nepravilnosti koje su urađene od strane najodgovornijih ljudi danas u ovom parlamentarnom zasjedanju. Ovdje se danas čulo desetina diskusija koje su išle od bezgranične ljubavi prema BiH, od bezgranične ljubavi prema narodima svih konstitutivnosti i onih koji nisu konstitutivni, o izuzetnoj predanosti i revnosti Kolegija, ovog prethodnog saziva Vijeća ministara BiH, a ništa se nije uradilo. Ovdje se spremno do besvijesti sukobljavati i onog trenutka kad postavite pitanje odgovornosti, da li je neko spreman odgovarati za efekat što danas ništa nije urađeno, ne, nije spremno. BiH umire od ove ljubavi za BiH, gospodine Silajdžiću, gospodine Banjac, gospodine Rakiću. Vi zajedno sjedite u Vijeću ministara BiH 3, 5 godine, ove koje Silajdžić voli spominjati pa sad u posljednje vrijeme smanjuje na godinu i po. Nemojte, ostanite to da pričate od 1997. godine, ali ostanite pri tome da ne radite na tom planu ni dana, jer da radite danas bi se sasvim drugačije i odgovorno radilo. BiH je počela da bude davljena 1990. godine. Bosna neće dozvoliti da bude udavljena i ne zavisi ona sva sreća ni od ljubavi Špirića, ni od ljubavi Banjca, Skopljaka, Genjca, kao što ni ranije nije zavisila ni od Momčila Krajišnika, ni od Avde Čampare, ni od Mariofila Ljubića. Samo su prolazili ljudi a ništa se nije poboljšavalo. U ime SDP-a mogu obećati reviziju. Možemo obećati reviziju ovakvog ponašanja i

odgovornosti da se po izvršenju budžeta, gdje ima indicija da ista politička opcija, ista koalicija CD, 74% je za cjelovitu BiH izraženo u budžetu. Gospodin poslanik Bičakčić je tu odgovoran. Nemojte nam dijeliti odgovornost u smislu, sad, k'o biva, entiteti ne valjaju. Gospodine Rakiću, je li Sloga čini entitet, vlast u entitetu RS? Je li Koalicija i HDZ drže odgovornost u Federaciji BiH? Na koga vi apelirate? Te zablude, te igre koje pravite, tu maglu koju bacate, bugiju, kako se kaže u nekim krajevima BiH, treba da prestanete. Zamislite se danas šta smo uradili. Evo, čovjek došao iz Pariza, ode nam predlagač Zakona Drage Ljubičića, mi nećemo stići da se izjašnjavamo. Tačka dnevnog reda jeste izvršenje budžeta. Mi smo protiv izvršenja budžeta zato što je BiH u tom budžetu davljena od Koalicije za cjelovitu i demokratsku BiH, Koalicije Sloga, jednako u entitetima, jednako u centralnim institucijama BiH.

Gospodine Ašanin, vrlo je bila lijepa Vaša diskusija. Ja Vas lično molim da na sastanku najužeg rukovodstva nezavisnih socijaldemokrata, ponovite tu diskusiju gospodinu Dodiku. Vrlo su bile dobre diskusije u odbrani BiH, kažite to na sastancima rukovodstava SDA, Građanske demokratske stranke, Liberalne stranke, vi ste u toj koaliciji, nemojte zamajavati narod. Preuzmite svako dio svoje odgovornosti i zamislite se šta ste uradili. Mi se distanciramo od ovih rezultata i podržavamo samo ono što je neko spomenuo u smislu revizije. Je li tako, gospodo iz HDZ-a?

HILMO NEIMARLIJA

Gospodo predsjedavajući, kolege i kolegice, nije zaista vrijeme za diskusije, ali ne mogu odoljeti da ne reagiram potaknut izlaganjem poslanika Dokića na jednoj strani i izlaganjem kolege Tokića na drugoj strani. Pominjana je ljubav prema BiH, što ja veoma uvažavam i rekao bih, sa svoje strane, da mi ne trebamo da mjerimo emotivnu privrženost BiH ničiju, niti da se o njoj izjašnjavamo. Osobno nisam ni za kakav romantični ili romantičarski bosanski patriotizam. Zaista sam za nešto što imenujem ustavnim patriotizmom. U najkraćem bih samo kazao da taj ustavni patriotizam podrazumijeva, dakle, maksimalno respektiranje Ustava i, s tim u vezi, obavezu nas poslanika ovdje da afirmiramo to što Ustav traži. Odnosno da se borimo za BiH kao državu zakona i, onda, opet da kažem, ne za državu unitarnu, nekakvog pravnog sistema za cijelu BiH, nego za državu sa onom elementarnom pravnom jednoobraznošću koju svaka politička zajednica na svijetu danas pretpostavlja. S te strane, vrlo se neugodno osjećam i osjećao sam se i na današnjoj sjednici, slušajući da li je u skladu s Ustavom nešto ili nije u skladu s Ustavom.

U današnjem svijetu, država je jedina forma političkih zajednica, dopadalo se to nama ili ne dopadalo. Uređenje tih političkih zajednica je nešto drugo i o njemu se da govoriti. Država je forma koja pretpostavlja svoju elementarnu jednoobrazovnost. S te strane, držim da je naša obaveza da tražimo zakonska rješenja za uspostavljanje te elementarne zakonske jednoobraznosti i naša ovdje natezanja sa raznoraznim formalnim mogućnostima djeluju vrlo neozbiljno i vrlo neodgovorno. Ja se zbog toga vrlo loše osjećam, vrlo loše sam se osjećao i danas. S tim u vezi doživljam i diskusiju kolege Tokića kao još jedan u nizu priloga, prije svega kolega iz SDP-a, koji kažu da će boljitak i sva rješenja, i poručuju nam, za ovu BiH doći kad oni dođu na vlast, ako dođu na vlast, jer ovdje, ovaj koncept danas nije pomenut, ali stalno se pominjao, koncept vlasti, naravno, to onemogućava. Ponavljam nešto što sam već kazao jednom za ovom govornicom. U političkim zajednicama ne vladaju koncepti

nikakvi, nego ili vladaju ljudi ili vladaju zakoni. Osobno držim da će BiH biti država i bit će utoliko ukoliko u njoj budu vladali prvo zakoni i ukoliko poslanicima u ovom i u svakom parlamentu napokon postane jasno da prije vlasti političkih stranaka u normalnim državama vladaju zakoni.

Politički, ne volim da to upotrijebim, neobrazovani i nepismeni ljudi, kako smo skloni da kažemo, koji iz BiH odlaze u Njemačku ili u neku od zapadnih zemalja, za vrlo kratko vrijeme u Njemačkoj, Švicarskoj, Austriji, ustanove kako tamo prije političke vlasti vlada zakon. Obaveza poslanika je ovdje, ja sam tako bar mislio da se zalažu prvo za to, pa tek onda za afirmiranje političkih koncepata svojih stranaka. S te strane, kažem, nisam imao namjeru da izlazim, ali potaknut diskusijom kolege Dokića, pozvao bih poslanike, ipak, da mi, smeta mi pozivanje na javnost koje mi vrlo često pretjerano i koje mi na liniji jednog politiziranja ovog parlamenta da budemo odgovorniji jedni prema drugima, uvažavajući ove naše primarne obaveze. Na nama je da donosimo zakone i da od ove države pravimo zemlju, pravu državu.

MARKO AŠANIN

Gospodine Tokiću, na jednoj od ranijih skupština zamolio sam Vas da ne vrijeđate nikoga iz Vijeća ministara BiH i danas Vas ponovo molim. Maloprije ste rekli da sam dvoličan, prevedeno, da ne budem dvoličan. Ja nisam dvoličan. Za razliku od Vas, mislim da smo pričali o Izvještaju, o Izvještaju treba i da pričamo, i vjerujte mi da onaj stav koji sam maloprije iznio i o kojem sam govorio, to je stav isključivo moje stranke i ja ga ovdje prezentiram baš na onaj način na koji treba da ga prezentiram, ali kad ste pričali o Izvještaju, kada ste pričali o reviziji, mislim da treba da povedete računa o reviziji koju treba uraditi upravo s Vašom strankom. Treba vidjeti šta ste vi naslijedili. Koju ste imovinu uzeli, i onda da pričamo o dvoličnosti i na taj način neke stvari da pokušamo da stavimo na tapet.

Međutim, lično mislim da nema potrebe da o tome vodimo diskusiju, bilo bi bolje da vodimo diskusiju na hodniku nego iza ove govornice.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Ja sam, po običaju, pustio gospodina ministra da kaže što je naumio reći, prije nego što repliciram gospodinu Neimarliji, koji je spomenuo SDP, potpuno van konteksta, na koji se pozvao. Dužan sam reći nekoliko riječi gospodinu Neimarliji, kao čovjeku koji ne zauzima malu poziciju hijerarhije vladajućeg koncepta. Ja potpuno razumijem gospodina Neimarliju koji je krenuo onako kako osjeća pa je rekao, kada SDP dođe, a onda je rekao ako, vjerovatno, ako Bog da, s čim se i ja slažem da treba reći. Dakle, kada, ako Bog da, to se desi, onda će se, zaista, gospodine Neimarlija, promijeniti ovaj koncept vlasti u kojem se ovom zemljom vlada od ljudi, a ne od zakona. Promjena koncepta vlasti, između ostalog, je to što će ovom zemljom vladati ljudi u skladu sa zakonima, a ne kao što danas ovom zemljom vladaju ljudi, jer zakone nisu napravili ljudi koji su za njih bili zaduženi.

Visoki predstavnik je svojom voljom proglasio četiri puta više zakona nego što je usvojio ovaj parlament. Ovim tempom usvajanja zakona kojim je ovaj parlament krenuo, ova zemlja narednih stotina godina neće doći do toga da se njome

može vladati tako što njome vladaju zakoni i ljudi u skladu sa zakonima. Nego samo ljudi sa postojećim konceptom vlasti, čiji ste Vi dio od 1990. godine.

Gospodine Ašaninu, ja Vam moram reći da je za mene dirljivo da se Vi brinete o imovini SDP-a i onome što je SDP naslijedio i ja to pozdravljam. Ja se nadam da ćete Vi u okviru svojih nadležnosti omogućiti da se vrati ono što nam je oteto i uzeto. Jer ako se sada vraća ono što je uzeto prije 40 i 50 i ne znam koliko godina, pa valjda će se vratiti i ono što je oteto u ovoj zemlji, ne samo od SDP-a, nego i od običnog čovjeka pa i od SDP-a u zadnjih nekoliko godina. Imat ćete priliku da se pobrinete o tome da se vrati i SDP-u ono što mu je uzurpirano i oteto.

Prvo, gospodine ministre, ako hoćete da razgovaramo, vrlo rado možemo i za ovom govornicom, u skladu sa Poslovnikom, a možemo i mimo toga, možete na bilo koji način.

MIRKO BANJAC

Ja Vas molim, Vi nastavite poslije, dajte Vi završite ovo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Ja sam se obratio gospodinu ministru i uvjeren sam, gospodine ministre, da ćete stati u odbranu prava i interesa svake stranke, pa i one što reče kolega Neimarlija kada, ako Bog da, dođe na vlast, jer onda neće biti potrebe da ispravlja nepravde koje su nanesene ne samo ovoj stranci iz koje ja dolazim, nego i mnogim ljudima. Ja završavam svoju repliku gestikulacijom gospodina Banjca, čovjek je slegao glavom i sebi ne može da dođe da je stvarno Vijeće ministara BiH u bivšem sazivu postalo tako šaljivo, šarmantno, prosto da kažem, neozbiljno.

HILMO NEIMARLIJA

Meni je zaista žao što je kolega Lagumdžija, ipak, odao svoju želju i ambiciju da vlada, kad je kazao da očekuje vrijeme u kojem će SDP pobijediti i kada će vladati ljudi u skladu sa zakonima. Ja sam za BiH u kojoj će vladati zakoni, a ljudi će i političke stranke uređivati odnose u ovoj zemlji prema zakonima. Kazao sam kada SDP pobijedi u skladu, pa misleći na očekivanja članova, naravno SDP-a, a govorio sam o ustavnom patriotizmu, da dodam još, potaknut sasvim umjesnom diskusijom kolege Tokića, kad je uzeo jedino objektivnu mjeru vrijednosti rada ovog parlamenta a to je donošenje zakonskih akata.

MIRKO BANJAC

Ako mi nećete zamjeriti, kao predsjedavajućem, nešto mi nije jasno. Kažete poslaniku Dokiću poslanik, a Tokiću kolega, da nije tu koalicija u pitanju? Hvala lijepa.

IBRO SPAHIĆ

Dame i gospodo, mene veoma raduje što se u BiH, pošto smo mi Zastupnički dom za cijelu BiH i nismo ovdje podijeljeni, kako stalno pokušaju da instaliraju, po različitim entitetima, po narodima, kao Dom naroda itd., to je valjda jednom davno razjašnjeno. Ja sam mislio da je to razjašnjeno. Pošto ste otvorili političku debatu, mene je zaintrigiralo, koliko, u stvari, postoji saglasnosti između socijaldemokrata koji se nalaze na različitim teritorijama u BiH, sa različitim ambicijama političkim. Ovo je popodneva diskusija. Replika. Onda me je impresioniralo koliko postoji, u stvari, koliko je otvoren taj pozitivan demokratski proces između socijaldemokracije, koja je za mene zaista jedan veliki, kao i svaki drugi politički interes, interesna grupa, zanimljiv prostor, uz djelovanje ljudi koji imaju ambicije, naravno, da se ponašaju u skladu sa zakonom, a ne da vladaju niti uređuju odnose, nego da se ponašaju i odgovaraju u skladu sa zakonom i da imaju ista prava i obaveze. Zanimalo me popodne, nisam ni znao, nisam se ni bavio tim ko je ispred koje stranke, to me jako zaintrigiralo. Vrlo je dobro što se takav jedan pluralizam postoji unutar jedne političke opcije.

Ono što me je jutros posebno zaintrigiralo jeste dvostruka pozicija prema Vijeću ministara BiH. Nisam htio da reagujem jutros, jer mislio sam da je to tako sasvim normalno, jer postoji unutarnja tzv. demokratska struktura. Naime, čuli smo predavanje o tome kako nemamo više ni tehničko Vijeće ministara BiH. Pri tom smo vodili raspravu pod tačkom 1. I onda sam se bio zaintrigirao šta se to dogodilo da je povodom jednog prijedloga jednog zakona, jedne odluke iz iste političke opcije došao prijedlog da se prvo anulira postojanje i ne prihvata nikakav stav niti odluka niti pitanje koje dolazi iz Vijeća ministara BiH, a da se iz istog tog saziva političkog na ovom domu predloži da Vijeće ministara BiH predloži da zajedno sa entitetskim vladama usaglasi određene stavove. Onda sam pitao da li je to lični stav poslanika ili je to usaglašen stav Kluba poslanika i obradovao sam se kad sam čuo da je to lični stav poslanika. Još jednom sam se retroaktivno uvjerio u proces demokratizacije koji ide vrlo dobro i unutar jedne političke opcije koja se zove socijaldemokracija, na jednom širokom prostoru koji se zove BiH, i pri tom ne prihvatam te regionalne kriterije i mislim da su sve političke partije ovdje zainteresirane, bez obzira koliki im je domet, da djeluju na području cijele BiH. Ta dva procesa su za mene bila najindikativnija, da ćemo danas raspravu o Budžetu, npr., svesti na raspravu o onome što su izvanredne primjedbe bile i sugestije različitih političkih partija, pojedinaca i poslanika. Mislio sam, taman, evo, dolazi do jedne otvorenije diskusije, poslanici govore u svoje ime, različito vide različite stvari i to je u redu. Sada sam primijetio da su ljudi iskoristili, umjesto da svedemo raspravu o tački koja je na dnevnom redu, izvještaj ili informacija neka ga zovu kako hoće, i da dovedemo do kraja tu raspravu, mi smo došli u poziciju da se politički govori održe povodom jednog izvještaja, dakle, trebao je da povod bude dobar kako bi se plasirale različite političke teze, u redu i to je legitimno pravo svakog poslanika. Ali, ako neko sebi dozvoljava da ima ekskluzivno pravo da proziva svaku pojedinačnu političku partiju i opciju, onda, isto tako, pravo demokratsko jeste da se postavi sljedeće pitanje. Ako se vi u jednom procesu, u toku jednog dana, o istoj poziciji jednog organa kao što je Vijeće ministara BiH, jednom određujete samo kao ministarstvo, drugi put kao vijeće, treći put samo kao određena institucija, onda se postavlja pitanje da li mi, u stvari, želimo da produžimo raspravu u nedogled, s velikom brigom da će se sve promijeniti time što ćemo dati doprinos ovakav i onakav u verbalnom smislu te riječi.

Ja bih želio da vam predložim nešto. Izašao sam i zamolio da se obaveže Ministarstvo koje je izašlo sa ovim izvještajem da, pošto je ministar Ašanin prihvatio javno, a mislim da su zbog toga primjedbe i date da se odbiju ili prihvate, on je javno prihvatio, doslovce, sve primjedbe koje su date na ovom parlamentu danas, i to je prvi ministar koji je prihvatio nešto na šta mu se ukazuje pažnja. Ako mi možemo nešto učiniti, možemo obavezati to ministarstvo i tog ministra da pripremi precizniji odgovor na pitanja koja su postavljena, za koja danas nema prilike i, s druge strane, donesemo zaključak da ovu raspravu svedemo na način koji bi odgovarao da stvarno u sedam sati kažemo, gospodo, političku raspravu, posebnu tačku dnevnog reda, koja partija, koja koalicija itd. Svaki put iskoristiti šansu da se pri tome, ovako usput, bilo ko, na neki način, zakači, pri tome, postavi se na jedan fini način, lucidan, i ja to jako cijenim kod određenog broja poslanika izaziva, naravno, kontrareakciju, što je sasvim korektno. Ja Vas molim, kao poslanik, da se pristupi, gospodine predsjedavajući, odlučivanju. Hoće se odbaciti ovaj izvještaj, glasanje, hoće se prihvatiti k znanju ovaj izvještaj, hoće se prihvatiti ove sugestije ili neće, ali da završimo raspravu o ovoj tački dnevnog reda. Ukoliko neko ne želi da se završi ova tačka dnevnog reda, znači, ne želi da pređemo ni na sljedeće tačke dnevnog reda i na sljedećem sastanku. Pošto smo se dogovorili da ćemo raditi do šest sati, ja vas molim da se izjasnimo o tački koja je na dnevnom redu i to je jedino što tražim. Ko glasa za za, ko je protiv protiv, a o demokratskim odnosima u BiH drugi put.

HARIS SILAJDŽIĆ

Slažem se sa gospodinom Spahićem da treba odgoditi, ovo je jedna politička rasprava. Da vam kažem, ja sam predsjednik Stranke za BiH i mogu govoriti u ime moje stranke, nama ništa nije uzurpirano. Stranka za BiH može reći da nama ništa nije uzurpirano, ništa nemamo, a nije nam uzurpirano zato što nismo postojali ranije. Kako je SDP-u moglo biti nešto, ako kažete da ste nešto naslijedili, onda ne možete samo naslijediti prostore, ovo je stara tema između mene i Zlatka, nego i odgovornost. Ako nasljeđujete tu politiku, odgovornost za ono što se dešavalo u posljednjih 50 godina, odgovornost, na koji način i zašto mi sjedimo ovdje i raspravljamo ovako kako raspravljamo, a nismo jedna normalna zemlja. To nije nastalo u zadnjih 10 godina. Ovdje smo imali štrajkove, ako se sjećate te 1990. godine, imali smo u tom Savezu komunista nacionalne podjele, gospodo, koje su dovele do ovoga, pa ako ste naslijedili to, onda nasljeđujete i tu politiku i odgovornost za tu politiku. Ja kažem da to ne treba. Nama treba opozicija takva kakva je i toliko glasova koliko je naroda, koliko ima, a ponavljam, mi, Stranka za BiH, njoj ništa nije uzurpirano, nemamo ništa zato što nismo postojali 1989. godine, onaj ko je postojao njemu je moglo nešto biti uzurpirano, ali onda to nije SDP, to je Savez komunista.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Sasvim prirodno ovo ćemo morati privoditi kraju. Ja sam dužan samo nekoliko riječi reći kolegi Silajdžiću. Ja moram priznati da ovdje ima javna ponuda. Vladajuće stranke koje sada čine vladajuću strukturu u Vijeću ministara BiH, u RS i u Federaciji BiH, pošto nisu postojale, pošto nemaju ništa, mi smo spremni da im ustupimo sve što

mi imamo, a da uzmemo od njih ovo što oni imaju do sada, što je ništa. Nikakvih problema nema. Stavite fino na okup sve što Vaša koalicija ima, to što nije imala i što sad nema, i dalje i da to mijenjamo za ovo što imamo mi. Ono što Vi sigurno imate, gospodine Silajdžiću, a to su članovi Saveza komunista, oni koji su tako dugo vladali i koji u Vašem Vijeću ministara BiH, kao u Vašoj stranci, kao i u vladajućim strankama imaju mnogo više partijskog staža nego rukovodstvo SDP-a koja, nažalost, baštini i ono što je prošlost Vaših ljudi. Mi baštinimo ono što je u BiH 90-ih godina prolazilo kroz razne faze o čemu Vam neću držati predavanje, samo bih Vam sugerisao, ako nemate ništa protiv, da jednom navratite da Vam damo molbe Vaših ministara, članova, članova ovog parlamenta, molbe za prijem u SK, molbe onih koji su tražili više puta pa nisu primani i molbe u kojima je tako lijepo pisalo kako su oni dolazili iz siromašnih, radničkih, seljačkih porodica, a sada imaju begovate, a sada imaju razne voždovate i ne znam ni ja kako se to sve zove i ja bih Vam sugerisao da to što nemate mijenjate sa nama za ovo što mi imamo. Mi smo Vam otvoreni za to, slobodno izvolite.

MIRKO BANJAC

Gospodo poslanici ja ne mogu dozvoliti, Kolegij jednoglasno ne može dozvoliti više ovakve rasprave. Nema smisla da se ovako raspravlja. Ja mogu prihvatiti samo rasprave poslanika koji će, u skladu s tačkom dnevnog reda, predložiti nešto, inače ću prekinuti raspravu bilo ko da sad izađe.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ovaj prijedlog koji bi ovdje tražio da se odmah izjasnimo obzirom na ovako visok stepen spremnosti da se rješavaju problemi na ovoj političkoj ravni i ljubavi prema BiH koja je iskazana, tražim od predsjedavajućeg da da na glasanje da nema prekida sada u sedam sati nego da radimo bar dok ne završimo izborne zakone kao najprioritetnije tačke dnevnog reda i tad ćemo vidjeti, na licu mjesta, prilikom glasanja, ko je spreman raditi i rješavati ove probleme, a ko je spreman ispričati priču, ostati na vlastitim pozicijama i otići kući da kaže kako je branio nacionalni interes, ne usvojivši nijedan zakon, ne riješivši nijedan problem zbog kojeg smo danas došli u ovu skupštinu, odnosno Predstavnički dom PSBiH.

MIRKO BANJAC

Imamo sada dalje samo prijedloge.

MARA PERKANović

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, uvaženi gosti, htjela sam da protestujem zbog ovih diskusija koje su odavno skrenule s tačke dnevnog reda Izvještaj o Budžetu. Jako mi je žao, ovdje je svašta toga rečeno i zloupotrijebljeno je strpljenje poslanika koji već više od dva sata sjedimo, a priča se o sasvim drugim stvarima koje uopšte nisu u dnevnom redu. Do sada smo mogli završiti i sve tačke dnevnog reda i otići kući, a znamo da imamo jedan vrlo bitan zakon koji je neophodan za budućnost ovog društva, a to je Izborni zakon, dosad smo mogli o njemu raspravljati. Ovdje se pričalo o nenormalnoj BiH, ne znam ni ja kakvih sve rečenica nije bilo. Međutim, ja ću reći da je ovo sve normalno, s obzirom na ono iz čega smo

izašli, sve je ovo tako normalno i sve mora ići svojim tokom. Mora biti više tolerancije, više kompromisa i više dogovora. Mi moramo donositi zakone koji će odgovarati interesima svih naroda koji žive u BiH i interesima svih entiteta i kantona i svih organizacija koje postoje u BiH, a da bismo imali takve zakone, oni moraju biti zasnovani na dogovoru i kompromisu, ni na kakvim nametanjem ili željama ili nekakvim iluzijama o nekakvim Bosnama koje odgovaraju pojedincima, grupama ili jednim određenim narodima. Moja sugestija je da mi pređemo na rad i da vodimo računa o biračkom tijelu, o narodima koji žive i koji očekuju od nas jednu modernu, decentralizovanu BiH, institucije BiH, koje će biti rentabilne, jeftine i efikasne, što znači da će uzimati od naroda malo taksi, a omogućiti im da stvaraju i da žive što bolje, svakog dana sve više i bolje da žive, da pokrećemo privredu i da donosimo zakone koji će njima olakšavati život. Maloprije se govorilo o izvršenju Budžeta, pa normalno je da Budžet nije sjajan i ovo kakav je Izvještaj bio nije idealan, a nije zato što je standard u RS i u Federaciji BiH izuzetno nizak, što mi funkcionišemo najvećim dijelom od tuđe pomoći, od inostrane pomoći, od donatorstva, od kredita. Spominju se takse, uvođenje poreza i ostalo, formiranje novih institucija, pa, zaboga, sve to košta. Sve to iziskuje više uzimanja od ovih ljudi koji su na rubu egzistencije. Hvala vam. Ja bih da se sad glasa o ovom izvještaju o Budžetu i da nastavimo dalje ako, možemo, ili da prekinemo sjednicu, već je kasno.

MIRKO BANJAC

Sada bismo trebali da se izjasnimo, prije svega, o Izvještaju, pa ćemo o Prijedlogu poslije, moramo tačku dnevnog reda završiti. Imamo Izvještaj o izvršenju Budžeta institucija BiH. Imali smo ovdje više prijedloga. Mislím da postoje dva predloga. Jedan od njih, obzirom da će doći konačan Izvještaj za ovu prošlu godinu, da predložimo da se sugestijama i prijedlozima poslanika dopuni ovaj i, u skladu s tim, napravi konačan izvještaj, to je jedan i drugi, da se izjasnimo o onome što smo imali.

Molim Sekretarijat da mi saopšti koliko je prisutnih u sali. – 27. Glasanjem ćemo pokazati hoćemo li prihvatiti ili ne prihvatiti. Prema tome, to je sadržano, poslaniče Špiriću. Evo, napominjem i ovo što je gospodin Špirić rekao, da je prijedlog Komisije da se ne prihvati Izvještaj.

U sali je prisutno 27. Pitam vas, gospodo poslanici, ko je za to da se Izvještaj prihvati u predloženoj formi.

- 11
- Protiv? 9
- Uzdržanih 7

Entitetski, iz Federacije BiH, ko je, odnosno, nije dobio potrebnu većinu. Nije prihvaćen Izvještaj.

Imamo drugi prijedlog da se Izvještaj prihvati uz prijedloge i sugestije poslanika koji su ovdje izneseni, koji bi trebali biti ugrađeni na način kako su poslanici tražili da se ugrade. Zaključak da se Izvještaj upotpuni prijedlozima i sugestijama poslanika i dostavi ponovo na razmatranje. Znači, nema potrebe. Molim vas, ovdje je nezgodno što ministra nema. Ima li zamjenik? Zamjeniče, je li to Vama

nešto znači ako se preporuka, ili je bolje da vam vratimo izvještaj sada da ga dopunite i da ga ponovo razmatrate? Molim vas da se izjasni predlagač.

BRANKO DOKIĆ

Jednostavno mi nema šta sad da pitamo predlagača. Mi Izvještaj nismo prihvatili. On je odbijen i završena je priča. Nećemo ponovo ni razmatrati devetomjesečni izvještaj. Imat ćemo godišnji izvještaj, a oni će izvući pouke iz cijele ove diskusije, pripremajući godišnji izvještaj.

MIRKO BANJAC

Da li to nešto u proceduri vašeg daljeg rada na godišnjem izvještaju znači ako nije prihvaćen? Nije prihvaćen devetomjesečni izvještaj. Ne znači ništa. Ja sam mislio da znači. Ja ne mislim da je to baš tako kako se govori, ako jednom organu nije prihvaćen izvještaj i zna se koje su konsekvence. Ja nisam mislio da je to baš tako dobro, ali ako je tako, možemo li zaključiti ovu tačku uz sledeće sugestije da se preporučuje Ministarstvu da u godišnji izvještaj ugradi sugestije i primjedbe poslanika i uradi ga sa procedurom i na način kako je to ovdje danas sugerisano.

MARKO AŠANIN

Ja sada ne znam. Vi niste nešto prihvatili što smo htjeli da vas obavijestimo. Ako niste prihvatili, ne znam šta da radimo. Mi smo dužni jednom godišnje da podnesemo izvještaj i mi ćemo ga podnijeti, a zna se kada se taj izvještaj podnosi, a sada niste htjeli da prihvatite ove informacije, nećete da znate šta se dešava, vaše je pravo i to da radite. Ovo je Informacija. Uzmite, pogledajte. Piše pogrešno Izvještaj, ali ovo je, u suštini, Informacija. Izvještaj se podnosi, gospodine Tokiću, jednom godišnje i taj izvještaj u narodnom jeziku zove se završni račun, ako hoćete da prevedem. Prema tome, vi ako niste htjeli ovo da prihvatite, znači niste htjeli da znate kako mi raspoložemo, šta radimo, a mi ćemo vam i dalje dostavljati ovakve informacije, a vi razmatrajte, gledajte šta god, da obezbijedimo apsolutnu transparentnost.

MUSTAFA PAMUK

Uvaženo predsjedništvo, drage kolege, razlika između izvještaja i informacije, koliko ja znam, u tome je što se izvještaj prihvata, a informacija se samo čuje i uopće se ne glasa o njoj je li se prihvata ili ne prihvata. Ovo što mi imamo danas je posljedica nekog stanja. Ovo se Vijeće ministara BiH, odnosno Ministarstvo, obavještava o tome kako su se trošila sredstva i koliko se potrošilo. Međutim, tehnologija tog nije baš u najboljem redu. Mi smo tražili na Komisiji koja je raspravljala ovaj Izvještaj ili ovu Informaciju malo više analitike. Dakle, da se iz tog Izvještaja vidi šta su to materijalni troškovi, šta su to investicije, kako su se trošila sredstva u DKP-ima, da li su sva sredstva koja su prikupljena u DKP-ima potrošenima u samim DKP-ima ili su vraćena u Vijeće ministara BiH ili se pored onog što se prikupilo u tim DKP-ima moralo još nešto dodavati za izdržavanje tih DKP-a, itd. Mi smo razgovarali sa ljudima koji su se bavili tim poslom, naime, koji rade taj budžet, koji su radili Izvještaj, ima puno stvari, naših primjedbi, sa kojima se i oni slažu i mi mislimo da, uistinu, ovaj naredni izvještaj mora biti detaljniji, mora biti više analitike,

mora biti mnogo jasniji da bi se prihvatio. Međutim, ja bih se zadržavo ovdje na tom da je ovo informacija. Da se ona ne mora, da se o njoj ne glasa, da se mi informišemo o tome, a da naredni, ja ću reći naredni izvještaj bude ono što ćemo mi usvajati ili ne usvajati, dati Vijeću ministara BiH, odnosno tom ministarstvu koji radi taj posao, prolaznu ocjenu ili ćemo kazati da nije uradilo kako valja.

SUADA MUMINAGIĆ

Mi smo se o ovom već izjasnili da je ovo Izvještaj, govori naslov. Raspravljala je Komisija kao Izvještaj, stavili smo ga u dnevni red kao Izvještaj, raspravljali smo o Izvještaju. U našem operativnom planu rada Parlamentarne skupštine BiH stoji da ćemo na 16. sjednici razmatrati Izvještaj o izvršenju Budžeta za devet mjeseci i poslije toga Budžet. Prema tome, ja ne znam šta je bila namjera Vijeća ministara BiH, ono je bilo obavezno da nama dostavi izvještaj. Mi smo se o njemu izjasnili zato što je, ne možete sad promijeniti da je to informacija, jer ne bismo prihvatili, ne bismo raspravljali o njemu, tražili bismo izvještaj. Prema tome, možemo prihvatiti izvještaj ili ne prihvatiti. Ja prihvatam, razumijem namjeru gospodina Banjca da to malo relativizira, međutim, mi smo se o tome već izjasnili i sad, ako hoćemo neke sugestije dati, možemo, ali za mene nisu neophodne. Molim vas, ne mogu se složiti sa konstatacijom ministra, vi nećete da primite informaciju, ne interesuje vas. Kako nas ne interesuje, ovoliko dugo raspravljali. Međutim, stvar je u tome što se mi ne slažemo sa načinom izvršavanja izvještaja. To je napisano i u izvještaju komisije, to je rečeno i u našem izlaganju. Ne može se za devet mjeseci ništa popraviti. Mi ne tražimo detaljnije obrazlaganje kod drugih. Neke stvari se mogu detaljnije obrazložiti, ali mora biti promjena o izvršenju Budžeta. Ako te promjene ne bude, vi nama ne možete napraviti ni godišnji izvještaj drugačije. Prema tome, ove sugestije, čuli su ljudi, možemo dati, pokušajte da u godišnjem izvještaju sve ove stvari se sagledaju, pa ako se ne može za proteklu godinu, onda je na nama hoćemo li prihvatiti taj izvještaj ili nećemo, ali može u Budžetu za 2000. godinu drugačije ponašanje biti. Nemojte nas tjerati da kao poslanici posežemo za zakonskim sredstvima, da dokazujemo da nije izvještaj izvršavan na zakonit način.

MARKO AŠANIN

Ja bih želio sada reći, nažalost, na kraju dolazimo do jako krupnih komentara i dolazimo do krupnih zaključaka. Dolazimo do određenih prijetnji. Ako je to tako, pa, dajte, postavite konkretne primjedbe, hajde da idemo od tačke do tačke, na Izvještaj koji ste dobili, evo, da ga nazovemo Izvještaj. Hajde postavite konkretne primjedbe. Ne možete tako paušalno govoriti. Vi jako dobro znate da to ne može da bude izvještaj, ali nećete da to priznate. Vi jako dobro znate. Uzmite datum kada je napravljeno to. Vi jako dobro znate da sada dospijevaju određene obaveze, da sada dospijevaju određeni prihodi i tek sada možemo da ih uklopimo. Prema tome, ako pričamo o izvršenju devetomjesečno, moramo pričati i o obavezama koje su u ova tri mjeseca sada došla u izgled i u obzir, znači, mi pričamo o informaciji, a trebate to da priznate. Ja sam maloprije rekao da mi stvarno dugujemo jedan analitički izuzetno pripremljen izvještaj o izvršenju budžeta, a to ćemo moći uraditi kad završimo budžetsku godinu. Tada ćemo imati sve podatke. Međutim, paušalno ovako govoriti u DKP-u tom, mi imamo obavezu da vam dostavimo ukoliko je DKP u Štuttgartu trošio, koliko je u Španiji trošio, koliko je trošio bilo gdje da se nalazi. Mi sada nismo to bili u mogućnosti i sasvim je normalno da smo ovo u informativnom obliku dostavili.

Činjenica je da nosi naslov izvještaj, ali isto činjenica je da je to tehnička greška što je izvještaj. Međutim, prihvatite ili ne prihvatite.

Želim da kažem da sam prihvatio sve, nema sugestije koja neće biti ugrađena, međutim, ako ozbiljno postavljamo pitanje, hajmo ozbiljno da pričamo. Hajmo ozbiljno o svakom konkretnom slučaju da se postavi pitanje. Vi postavljate maloprije pitanje zašto su materijalni troškovi ovoliki, plate ovolike. Vidite da je tu samo zamjena bila. Vi vidite da Budžet nigdje nije probijen, nigdje. Nigdje nema odskakanja od Budžeta. Ja to čvrsto tvrdim i za to imam argumente, ali da bi se vidjelo da li poslujemo kako treba ili ne poslujemo, upravo zbog toga. Ja sad ne pričam o odnosu SDP-a, pričam stvarno o tački dnevnog reda, zato i ne vidim razloga.

MIRKO BANJAC

Čuli smo. Hvala lijepa, ministre. Mislim, gospodo, ova je tačka privedena kraju. Radi se o Izvještaju i to je neosporno. Da li je to tehnička ili neka druga greška, mi to ne znamo, Izvještaj nije prihvaćen. Bilo bi dobro da izvučete, gospodo iz ministarstva, ovdje su ministar i zamjenik, pouke na temelju primjedbi poslanika i da godišnji izvještaj ne doživi ovu sudbinu. Mislim da je to za vas jako važno.

Zaključujem ovu tačku dnevnog reda. Ovo nije bilo u tački dnevnog reda. Jeste li mislili da se tačka nastavi? Ja ću to sad staviti, ali ako stavimo u tačku, ispast će da nastavljamo tačku. Hvala Vam lijepa.

Gospodin poslanik Tokić je predložio da nastavimo raditi. Obzirom na važnost sledećih tačaka dnevnog reda, ja samo želim da vam kažem, da je nemoguće sutra raditi zbog praznika srpskog naroda i mi, znači, imamo jedinu šansu da radimo noćas, to je mislio poslanik Tokić. Mi smo mislili predložiti da se nije ovako dugo diskutovalo o ovoj tački dnevnog reda, da završimo i ovo oko izbornih zakona, međutim, šta je tu je. Nemoguće je sutra nastaviti, jedino imam pitanje ko je za to da radimo, ali do koliko? Ima li kakav konkretan prijedlog? Mi smo jutros dogovorili da ćemo raditi do 6, odnosno 18 časova. Sad jedino možemo raditi do 6. Molim vas, samo da vam kažem. Šta Vi konkretno predlažete? Dokle da se radi? Čovjek ima pravo da predlaže.

Koliko ima prisutnih poslanika? – 26. Ja samo želim da još jednom kažem, da je jutros, mi smo obmanuli jednog predlagača, jer je on jutros prisustvovao sastanku gdje je dogovoreno da se radi do 18 časova. Obzirom da smo obmanuli jednog predlagača, nemoguće je da radimo na tački gdje je čovjek ispoštovao da bude do 18 časova. Nije se uvrstilo, nije se stiglo do te tačke i on je otišao. Ne možemo prema jednima postupati na jedan, a prema drugima na drugi način. Mi možemo nastaviti ove dvije tačke ukoliko se usaglase, ali jutros je bio zaključak u 18 sati kraj. Ko je za to – 27 ima prisutnih, da se nastavi raditi dok se ne završe dvije tačke oko Budžeta. Izborni zakon ne možemo, gospodo, jer smo prevarili predlagača.

/GOVORI SA MJESTA/

Ima predlagač.

MIRKO BANJAC

Nema drugi predlagač. On ne izbjegava, nego je ispoštovao ono što smo mi jutros dogovorili. Jedino, molim vas, da li gospodin Moris ima mogućnost da zastupa predlagača ovdje oko Izbornog zakona? Ja mislim da nema tu mogućnost. Ko je za to da se nastavi rad? Jasno, u skladu s Poslovníkom. Kako bi drugačije.

- 11

Kao što vidite možemo ići i protiv, ali ništa se neće dogoditi. Prije nego što zaključim ovu sjednicu, sačekajte, molim vas. Nastavak sjednice je 18. 01. u 10 časova. Dobit ćete pozive, tamo gdje smo stali nastavljamo u 12.30 časova, imamo posjetu delegacije. Zaključujem ovaj dio rada.

Sjednica je prekinula sa radom u 19.20 sati.

MAGNETOFONSKI SNIMAK
NASTAVKA 16. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 18.01.2000. godine, sa početkom u 10.40 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
MIRKO BANJAC

Evo sad sam obaviješten da mikrofoni nisu bili uključeni.

Dame i gospodo, poštovani poslanici, cijenjeni gosti, ja vas pozdravljam i predlažem da nastavimo sa radom 16. sjednice, obzirom da imamo u sali prisutnih 26 poslanika, što znači da imamo kvorum i da možemo pravovaljano raditi i odlučivati.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, ja prije početka sjednice predlažem da gospodin Banjac, predsjedavajući ovog doma, upozori službe da pretjerana revnost u tehničkom pripremanju ove sjednice nije potrebna. Naime, mi smo kao poslanici danas dobili jedan raspored u kojem su svi poslanici pokušani da se strpaju po tri poslanika na jednu stolicu, dok su imena delegacije iz Vijeća Evrope uredno poslagana, kao što vidite ovako, a stručne službe ne znaju da oni uopće neće biti na ovom nastavku sjednice. Tako da predlažem da naredite nekom da to pokupi dok oni ne dođu u salu, a da do tada da poslanici uredno sjede na mjestima na kojima sjede i da se jednom počne odnositi sa dignitetom prema državnim zastupnicima BiH, isto onako kako se odnosimo prema gostima, odnosno onima koji dolaze na ove sjednice.

Ja smatram da je to istorijski važno, bez obzira koliko vam se malo činilo u ovom trenutku. Zahvaljujem.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Molim vas, pauza pet minuta da se uskladi mjesto sjedenja poslanika.

MIRKO BANJAC

Samo je ovdje tehnički pauza da se rasporedite, gdje ste do sada sjedili.

BRANKO DOKIĆ

Ja bih postavio pitanje. Da li je nama danas važnija forma ili suština? Da li mi hoćemo da radimo i da li hoćemo da iskoristimo ovih sat i 15 minuta do dolaska cijenjene delegacije ili nećemo. Ako nećemo, onda se možemo i dalje premještati, uz svo uvažavanje mog prethodnika koji je ukazao na jednu praksu, ali ja bih vas podsjetio da dignitet Parlamenta ne štite kroz formu već kroz suštinu. Jednog dana pozivate nekog drugog da u ime u ovog parlamenta donosi zakone, a sada vam smeta to što ne sjedimo na svojim mjestima gdje smo prošli put sjedili. Mi smo na prošloj sjednici pomjereni suštinski sa svojih mjesta. Hvala.

MIRKO BANJAC

Imamo ovdje dva prijedloga. Da ostanemo ovako kako jeste zbog toga da ne bismo kasnije remetili red, jer imamo informaciju da će se gospoda priključiti radi, neće biti nekakvog posebnog prekida, da se priprema, nego će se priključiti i da je zbog toga ostavljen prostor. Nisam ja rekao da izađu, nego da se premjeste, uvaženi poslanice, u pauzi od pet minuta, samo treba da zamijene mjesta gdje su ranije sjedili, to je sasvim bilo dovoljno. Ko se htio premjestiti, premjestio se. Ima li dovoljno poslanika? Imamo u sali prisutnih 18. Ko se želio premjestiti, on je to uradio. Čuli ste obrazloženje Službe zašto je ovako. Prije prelaska na 4. tačku dnevnog reda, želim da vas obavijestim o sledećem. Upravo smo primili pismo visokog predstavnika koje je upućeno, između ostalih, i meni. Želim da pročitam njegov prvi dio.

U pismu se kaže.

Nalažem da Zakon o Državnoj graničnoj službi BiH stupa na snagu odmah, na privremenoj osnovi, sve dok Parlamentarna skupština BiH ne usvoji ovaj zakon u propisanoj formi, bez izmjena i dopuna i bez postavljanja uslova.

Odluku i tekst Zakona vam dostavljamo u prilogu ovog pisma, za vašu informaciju i uvid.

Odluka i tekst Zakona će odmah biti objavljeni u Službenim novinama BiH i službenim novinama oba entiteta. S poštovanjem, Wolfgang Petrich.

Proslijeđeno svim članovima Kolegijuma Predstavničkog doma PSBiH. Ja sam imao obavezu da vas s ovim upoznam. Prelazimo na rad.

Prije nego što otvorimo diskusiju po 4. tački da vam kažem da su odsustvo sa ove sjednice najavili: Ivo Mijačević, Pero Skopljak i Ana Havel, zbog bolesti, kao i Ljubomir Zovko zbog službenog puta u inostranstvo. Drugih najava odsustva nema.

Prelazimo na 4. tačku dnevnog reda.

Ad.4. Nacrt Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu

Prije nego otvorim raspravu, molim predsjednika Komisije za budžet da izađe i saopšti stavove Komisije.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice poslanici i uvaženi gosti, Komisija za finansije i budžet Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH je razmatrala Prijedlog Budžeta BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu i u skladu s tim podnosim sledeći izvještaj.

Komisija predlaže Predstavničkom domu PSBiH da budžet institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu razmatra u formi nacrta. Primjedbe i sugestije većine članova Komisije su sledeće:

1. Zahtjeva se da se odvojeno vode materijalni troškovi i investicije kod svakog korisnika budžeta;

2. Da se sredstva za rad Parlamentarne skupštine BiH, zbog naglašene aktivnosti Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH, povećaju nauštrb sredstava predviđenih za rad kabineta Predsjedništva BiH i Savjeta ministara BiH i da se izvrši unutrašnja preraspodjela ravnomjerno, unutar institucija.

3. Da je predviđeni iznos za pomoć izbjeglim i raseljenim licima nedovoljan i predlaže njegovo povećanje.

Komisija je zaključila da Budžet institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu, da ovaj prijedlog u formi nacrtu može poslužiti kao osnova za izradu prijedloga, uz razmatranje datih prijedloga i sugestija, to bi bio izvještaj Komisije, a ja zadržavam pravo, kao poslanik, da iznesem svoje viđenje ovog Nacrta budžeta za 2000. godinu.

MIRKO BANJAC

Ja molim predsjednika Komisije za ustavnopravna pitanja, ima li potrebe da se kaže? Ja mislim da ima, jer smo i mi.

RASIM KADIĆ

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući. Komisija za ustavna i pravna pitanja, razmatrala je Prijedlog Budžeta za 2000. godinu. Komisija je konstatovala da postoji ustavni osnov za donošenje Budžeta BiH za 2000. godinu, ali je Komisija, uvidom u sam sadržaj dokumenta, konstatovala da, s obzirom na izraženu potrebu da se koncipiranju Budžeta priđe na drugačiji način, predložila da se forma ovog prijedloga, vrati na formu Nacrta zakona o Budžetu BiH za 2000. godinu, tako da danas raspravljamo o Budžetu kao o Nacrtu, a ne o Prijedlogu Budžeta.

SUADA MUMINAGIĆ

Gospodine predsjedavajući i kolegice poslanici, Klub poslanika SDP-a BiH, podržava prijedloge parlamentarnih komisija da se o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu raspravlja u nacrtima. Moram reći kad ovo ovako dugo izgovaram, naziv zakona, postavi mi se pitanje, ko izmisli ovako rogovatan naziv za budžet jedne države, ali, eto, izgleda da i to moramo prihvatiti.

Mi smatramo da o Budžetu, u nacrtu, treba obaviti vrlo konkretnu raspravu i temeljitu raspravu i da je zbog toga dobro da je u Nacrtu rečeno „jedan od bitnih elementa ekonomske politike svake države, pa i države BiH“. Iz ove oblasti Parlamentarnoj skupštini BiH je Ustavom stavljeno u nadležnost odlučivanje o izvorima i iznosu sredstava za rad institucija BiH i za međunarodne obaveze i odobravanjem Budžeta ili budžeta institucija BiH, jer svaka od njih ima svoj dio budžeta. Da bi poslanici mogli izvršavati ovu svoju obavezu, morali bismo imati na raspolaganju mnogo više elemenata i podataka, nego što nam je u ovom dokumentu ponudilo Predsjedništvo BiH, kao predlagač Budžeta.

Generalna primjedba Kluba poslanika SDP-a BiH je da ovaj Budžet nije dovoljno obrazložen i potkrijepljen podacima, a čudi nas da Predsjedništvo BiH,

prilikom predlaganja Budžeta, nije instistiralo da prihodna strana Budžeta, tako i rashodna strana Budžeta, po svakom korisniku, budu detaljnije potkrijepljene podacima i temeljitim obrazloženjem. Da budem konkretna.

Kao Parlamentarna skupština BiH, u provom redu odlučujemo o izvorima i iznosu sredstava, tj. o prihodnoj strani Budžeta. Morama reći da u ovom Nacrtu budžeta, na ovoj strani Budžeta, je posvećeno veoma malo pažnje i u Budžetu i u obrazloženju Budžeta i u Zakonu o izvršenju Budžeta. Izgleda da nam je veća preokupacija kako potrošiti sredstva nego kako ih pribaviti. Polazeći od toga da prihodi za servisiranje vanjskog duga se obezbjeđuju u skladu sa Zakonom o vanjskom dugu, ja ću se zadržati na prihodima koji su predviđeni za finansiranje institucija BiH.

Prihodi za ove namjene su obezbjeđeni, ili predviđeni tako da, kako stoji u obrazloženju, su prošlogodišnji prihodi iz 1999. godine, prihodi koje trebaju da uplate entiteti, Federacija BiH i Republika Srpska su povećani za 10% u odnosu na 1999. godinu. Međutim, ovo povećanje je planirano u odnosu na predviđena sredstva za 1999. godinu, a ne i za izvršena sredstva.

Kako znamo iz Izvještaja koji smo razmatrali u prethodnom dijelu ove sjednice, entiteti u 1999. godini nisu mogli izvršiti predviđene obaveze i podbačaj u izvršavanju obaveza entiteta je preko 25%, kad se napravi procjena za cijelu godinu. Za mene se postavlja pitanje realnosti ovakvog plana u 2000. godini. Kad tu procjenu izvršenja za 1999. godinu uporedimo sa ovim što je predviđeno za 2000. godinu, onda vidimo da su ove obaveze entiteta povećane za skoro 50%, između 48-50% i zato se za mene postavlja pitanje realnosti. Doduše, nama je na sjednici Komisije za finansije i budžet, od strane službi koje su pripremale ovaj prijedlog, rečeno da su entiteti prihvatili ovu obavezu. Međutim, ja moram konstatovati da, i pored toga, u ovom Prijedlogu budžeta ili u Zakonu o izvršenju Budžeta, nije predviđeno šta treba činiti ako se ova sredstva ne budu ostvarivala, jer, znate, mi ova sredstva u prihodnoj strani rasporedimo na rashodnu stranu, od toga žive institucije i može se dovesti u pitanje njihovo funkcionisanje i zato bi, ako su već entiteti prihvatili obaveze u skladu sa predviđanjima, trebalo obezbijediti nekakav postupak, načine kako će se te obaveze izvršavati u skladu s prihvaćenim obavezama, odnosno, ako se obaveze ne budu mogle izvršavati, onda treba predvidjeti u Zakonu o izvršenju Budžeta u kojem slučaju će se vršiti rebalans Budžeta. Kažem da se bojim da nerealno predviđanje prihoda može dovesti u pitanje funkcionisanje institucija BiH i izvršavanje, odnosno neizvršavanje preuzetih obaveza sa svim posljedicama koje to nosi.

Pod stavkom „ostali prihodi“, predviđena su sredstva od 33 miliona KM. Ti ostali prihodi se odnose na administrativne takse koje se naplaćuju u postupcima koji se vode pred institucijama BiH. Nije mi jasno zašto se i u samom Budžetu ne napiše da su to izvorni prihodi od administrativnih taksi, jer se samo na njih odnose, nijedan drugi izvorni prihod nije predviđen. Ovi prihodi su predviđeni za 30% više nego prošle godine. Iz raspoloživih podataka, ja isto tako mogu procijeniti da su, kažem iz raspoloživih podataka, mogu procijeniti da su realno predviđena ova sredstva, ali skrećem pažnju da ta sredstva sad predstavljaju 42,5% sredstava predviđenih za finansiranje institucija BiH, a da čine 70% ili predstavljaju 70% visine, govorim o visini 70% sredstava koja su entiteti obavezni, prema ovom prijedlogu Budžeta, da uplate. Za mene se samo postavlja pitanje što u Zakonu o izvršenju Budžeta i u

samom Budžetu nije predviđeno na koji način će se obezbijediti izvršavanje ovih prihoda u potpunosti, jer mi bismo morali sveobuhvatno obuhvatiti ove prihode i pravovremeno ih obezbijediti da se pravovremeno uplaćuju u Budžet da ne bude, kao što smo u Izvještaju imali, da su samo sa jednog dijela bili prihodi Budžeta, odnosno da nisu uplaćivani.

Također, treba predvidjeti ko je odgovoran da se to uradi i mjere za neizvršavanje ovih obaveza, to su moje primjedbe na Zakon o izvršenju Budžeta. Ja se izvinjavam što odmah govorim o njemu, jer je teško govoriti o Budžetu, pošto su u njemu samo cifre, a u Zakonu o izvršenju su dijelovi kako će se izvršavati.

Kad ovako sagledamo moguće prihode za rad institucija BiH i kad imamo u vidu obaveze koje smo u do sada usvojenim zakonima preuzeli na nivou države, ja mislim da je bilo normalno da se za naredni period sagleda mogućnost povećanja sredstava iz izvornih prihoda. Pošto to nije sad učinjeno i moja je sugestija da se to u narednom periodu učini i da vidimo možemo li naći novih izvornih prihoda, da sagledamo sve razloge za i sve razloge protiv, pa da onda donesemo odluku. Očekivala sam da će u ovom Budžetu to već biti urađeno, bar sagledane mogućnosti, ali, eto, ako nije, moja sugestija da to bude za naredni period.

Drugo su rashodi institucija BiH, planirani su u iznosu od 75,3 miliona KM i 2,3 miliona za tekuću rezervu Budžeta.

Na osnovu vrlo šturih podataka o potrebama i predviđenim sredstvima za pojedine institucije, za svaku instituciju pojedinačno, teško je govoriti o opravdanosti predviđenih sredstava. Po mom mišljenju, trebalo je dati za svaku od institucija upredan pregled sa prošlom godinom, obrazložiti promjene koje su nastale u broju zaposlenih, u plaćama, u materijalnim troškovima i posebno iskazati sredstva za investicije, a ne zajedno sa materijalnim troškovima, te dati obrazloženje za njihovu opravdanost. Ovako ne znamo koji se dio sredstava odnosi na materijalne troškove, koji na ime investicija, a mislim da postupak prema materijalnim troškovima i investicijama mora biti različit, jer u investicije možemo ulaziti samo onda ako imamo dovoljno sredstava i samo za one investicije koje su neophodne za normalno funkcionisanje organa.

Mi se zalažemo, iz Kluba poslanika SDP-a, da se stvore podjednaki uslovi za funkcionisanje svake od institucija, a ne oni koji su prije nastali da se dalje šire, koji su prije počeli funkcionisati, a ovi koji nanovo funkcionišu da imaju nešto teže uslove za funkcionisanje.

Usporedba ostvarenih i sredstava planiranih za pojedine organe, npr. usporedba sredstava za rad Predsjedništva BiH koje ima 70% sredstava više nego što je predviđeno u Parlamentarnoj skupštini BiH, govori da treba ponovno preispitati ove prijedloge i ujednačiti kriterije za svaki od organa, jer, evo, samo da kažem da Parlamentarna skupština BiH ima 57 poslanika i delegata i da treba sad da donesemo odluku o organizovanju Sekretarijata, a znamo da taj Sekretarijat nije popunjen i da će se u 2000. godini popunjavati. Kad uporedimo ova sredstva, mislim da nisu podjednako tretirana, recimo, ova dva organa, ali zalažem se zato da se svaki od organa ponovo sagleda.

Također, mi se zalažemo da se obezbijede veća sredstva za, ovdje se malo nezgrapno zove, program izbjeglica, ja bih ga nazvala ili rekla bih da se tu radi o obavezama za provođenje Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima koji smo nedavno usvojili, za koje su i ove godine predviđena veoma mala sredstva od jednog miliona KM, te obaveze su, koje smo prihvatili, po mom mišljenju, daleko veće. Također se zalažem da se Zakonom o izvršenju Budžeta propiše obaveza racionalnog raspolaganja sredstvima, kod svakog korisnika, štednje sredstava i funkcionisanje svake institucije, kao jedinstvene institucije države BiH.

Ja sam ovdje govorila djelimično i o Zakonu o izvršenju Budžeta, to su prijedlozi koje bismo trebali ugraditi i u Zakon o izvršenju Budžeta, a kad dođemo u formu prijedloga, onda mogu praviti konkretne prijedloge amandmana, ako bude trebalo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, pošto se rasprava vodi u Nacrtu, ja ću pokušati da dam svoje viđenje i par možda korisnih sugestija, vezano za Budžet institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu.

Prvo, ja dijelim mišljenje kolegice Muminagić koja kaže da prihodna strana, sa stanovišta predlagača, možda nije realno odmjerena, imajući u vidu ekonomsku moć, odnosno ekonomsko stanje i razvijenost, da kažem, ekonomije u entitetima i u Federaciji BiH i RS, iako ja pretpostavljam da postoji obećanje vlada entiteta da će obaveze prema finansiranju zajedničkih institucija BiH u 2000. godini ispoštovati u predviđenom obimu. No, teško je povjerovati da će entiteti biti u mogućnosti da 2000. godinu u odnosu na 1999. godinu povećaju sa 40%. Ja mislim da ćemo mi nakon isteka 2000. doći ponovo u istu poziciju da kažemo da nisu ispoštovane obaveze entiteta prema zajedničkim institucijama BiH i zato sam pristalica da se realnije sagleda prihodna strana Budžeta institucija BiH. Naime, ja sam postavio pitanje kolegama iz Ministarstva za civilna pitanja. Interesuje me, hoće li biti ostvaren deficit Budžeta predstavničkih institucija BiH u 1999. godini? Ako ubiranje po osnovu entiteta bude niže za 25% u globalu, nešto mi se računica ne slaže. Znači, mora biti deficita i mora biti rečeno na koji način će deficit u Budžetu biti pokriven ili, ako ga nema, znači da su neki drugi prihodi za finansiranje zajedničkih aktivnosti predstavničkih organa BiH nešto nadmašili planirane ili očekivane iznose. Druga stvar koja je nelogična na prihodnoj strani jeste ostali prihodi koji se odnose na administrativne takse. Ja mislim da smo mi jedina država u Evropi ili u svijetu u kojem administrativne takse pred centralnim organima ili zajedničkim institucijama BiH iznose 12,5% prihoda po osnovu kojih se misli finansirati aktivnost predstavničkih organa ili zajedničkih organa BiH.

Ja mislim da ovu stavku kao poslanici moramo smanjiti, jer je ovo stavka koju plaćaju građani BiH pred zajedničkim institucijama i moramo ih rasteretiti, odnosno moramo taj nivo prihoda prilagoditi ekonomskom nivou, ili nivou razvijenosti BiH, odnosno njenih entiteta. Ne postoji država na svijetu u kojoj u budžetu, na prihodnoj strani, takse učestvuju sa 12,5%, da ne govorimo o procentima koje je govorila kolegica Muminagić, a ako se izdvojeno posmatraju dotacije jednog ili drugog entiteta, ili zbirno dotacije entiteta za rad institucija.

Što se tiče rashodne strane, ono na što bih želio da skrenem pažnju, ima jedna materijalna greška. Federacija BiH mora učestvovati sa 29.800.000 KM, a ne 29.700.000, dakle 100.000 maraka se potkralo kao, pretpostavljam, računska greška. Što se tiče rashodne strane, odnosno globalna primjedba jeste da se odvojeno vode sredstva za materijalne troškove i investicije. Ja mislim da niko od poslanika nije u stanju da definiše šta je to investicija. Šta je investicija kancelarije Predsjedništva BiH, šta je investicija kancelarije Ministarskog savjeta BiH, odnosno, šta je to investicija što će sutra biti investicija Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH. Da se odvojeno vode materijalni troškovi, investicije i da mi cijenimo jesmo li u situaciji, s obzirom na ekonomsku situaciju koja je u BiH, da uopšte idemo u bilo kakve investicije, a, vjerujte, ne radi se o malim sredstvima.

Druga stvar, ili treća, kako hoćete, da je rad Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH u ovom sazivu dobio jednu novu dimenziju, barem po broju sastanaka, radu komisija i, rekao bih, ušli smo u jednu normalnu parlamentarnu proceduru za razliku od rada Predstavničkog vijeća u prošlom sazivu, s tim što ništa negativno neću da govorim o kolegama koji su prije nas radili, a pretpostavljam da su bar sjednice rjeđe održavane i rjeđe su se vodile ovakve rasprave. Organi kao što su, recimo, kancelarija Predsjedništva BiH i kancelarija Ministarskog savjeta BiH, su po inerciji definisali, naravno, pretpostavljam na nivou svojih potreba prihodnu stranu za pokriće njihovih aktivnosti. Zato predlažem da se jednostavno sredstva za rad Parlamentarne skupštine BiH uvećaju linearnim smanjenjem sredstava kancelarije Predsjedništva BiH i Ministarskog vijeća BiH za po 500.000 maraka, odnosno da se rad Parlamentarne skupštine BiH sa 2,900.000 KM poveća na 3,900.000 KM, iz razloga što će Vijeće Parlamentarne skupštine BiH ući kvalitetno novu situaciju, vezano za naše posjete raznim evropskim parlamentima i njihove posjete BiH, gdje smo mi domaćini, iz razloga, pretpostavljam, i kvalitetnijeg rada ovog parlamenta na donošenju vitalnih zakonskih projekata koji će biti od koristi za BiH, a ne da će zakonski projekti i ubuduće biti inagurisani odlukama visokog predstavnika. Ja konkretno predlažem po 500.000 maraka da se skine i da se obezbijedi za rad Parlamentarne skupštine BiH.

Moram da vašu pažnju skrenem, naravno, na Izvještaj o izvršenju Budžeta za 1999. godinu, jednu stavku ću posebno apostrofirati. Vi znate da je 1999. godina, po odluci vladajućih garnitura u BiH, dakle, entiteta RS i entiteta Federacije BiH, da je to godina povratka, vezana za najugroženiju kategoriju stanovništva u BiH, to su izbjegla i raseljena lica i utrošeno je, slovom i brojem, 216.900 KM za najneusrećeniju kategoriju stanovništva BiH. Vijeće ministara BiH, vezano za budžetsku rezervu, donijelo je odluku da fino ko sjedi na kesi da je fino odveže i rasporedi ovako.

Sredstva za rad kancelarije Savjeta ministara BiH 370.000 KM, sredstva za ured Predsjedništva BiH 300.000, za nabavku goriva za zgradu 100.000, itd., nigdje nema kategorije izbjeglih i raseljenih u BiH iako je ona proglašena godinom povratka i svesrdnog zalaganja za realizaciju Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma. Da nesreća bude veća, ni entitetski budžeti nisu sretnije postupili, kada je izbjeglo i raseljeno stanovništvo u pitanju. Zato ja predlažem, kada je Prijedlog Budžeta za 2000. godinu u pitanju, da se sasvim drugačije problem izbjeglih i raseljenih posmatra, da ovaj budžet, kako je predložen po prihodima i rashodima, bude zatvoren, a da se s obzirom da smo u nestandardnoj situaciji sačini aneks Budžetu, koji će biti

vezan isključivo za Aneks 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma u kojem ćemo mi biti u situaciji da izdvojimo 2-3 ili 5 miliona KM, a da stručne službe izračunaju koliko košta realizacija Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma na nivou BiH i da se otvori mogućnost kroz donacije predstavnika međunarodne zajednice ili međunarodne zajednice u smislu da se jednom taj problem počne radikalnije rješavati u interesu građana koji su u ovom ratu, koji je vođen na ovim prostorima, ostali bez ičega.

Mi smo radili na jednoj računici, vezano za RS, i, ukoliko se Aneks 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma želi ispoštovati do kraja, da oni koji žele da se vrate, da se vrate, oni koji žele da ostanu tamo gdje su sada, da ostanu, da oni koji žele da im se izvrši kompenzacija, nadoknada, da to košta negdje oko 4 milijarde KM. Pretpostavljam, ako se uključi Federacija BiH da je to mnogo veći iznos, ali to je realna računica s kojom se moramo suočiti i takvu je prezentirati međunarodnoj zajednici. Bojim se da ćemo svake godine biti optuživani da vršimo destrukciju ili opstrukciju Aneksu 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma, a to je iz razloga što BiH nema sredstava da se sama uhvati u koštac rješavanja tih problema. Predlažem da se ovom budžetu sačini aneks koji će biti vezan za rješavanje problema najugroženije kategorije stanovništva na nivou BiH, odnosno njena oba entiteta, i RS i Federacije BiH. Da slučaj bude gori, za opserviranje ili za pomoć ovim unesrećenicima su predviđene tri kancelarije, koje su predviđene u Budžetu, sa negdje oko 1.200.000 KM, dakle, koje će raditi na dokazivanju nesreća tih ljudi i uopšte neće biti od koristi nego će državna administracija po osnovu toga da prima ne tako male plate.

Ja bih vas molio, naravno, ja sam išao sa ovim prijedlogom i prema Budžetu RS, nisam bio u situaciji prema Federaciji BiH. Nije naišao na razumijevanje, ali, evo, molio bih da mi ovdje imamo jasan stav, kad je u pitanju ovaj prijedlog vezano za aneks Budžetu, koji je posvećen isključivo Aneksu 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma. Naravno, to će biti najbolja garancija građanima koji su u toj situaciji da jednostavno smo, ako ništa, dobro samjerali koliko košta realizacija Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma i bićemo, u odnosu prema međunarodnoj zajednici, u situaciji da im kažemo da nije tačno da vlasti ne žele da to riješe, nego da nema dovoljno finansijskih sredstava i da otvorimo mogućnost doniranja. Da nesreća bude veća, Zakon o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH, predvidio je kategoriju donacija, ali ih nigdje nema na prihodnoj strani u Prijedlogu budžeta. Ne može biti Zakon o izvršenju neusklađen sa Prijedlogom Budžeta. Već juče smo čuli da je Vlada Holandije donijela odluku da donira Budžet, vezano za uspostavu Granične službe. Niko ne zna koliko će to koštati. Ja vas molim da sve naznake vezane za donacije moraju naći svoj realan odraz u Prijedlogu ili u Nacrtu budžeta, kako bismo mogli izvršiti preraspodjelu i prihodne i rashodne strane. Ovdje, takođe, piše da neće biti kreditnog zaduženja po osnovu Budžeta, ali ja predlažem da se ta mogućnost otvori, ali isključivo vezano za realizaciju Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma. Hvala vam lijepa.

NEDŽAD BRANKOVIĆ

Uvaženo predsjedništvo, kolege i kolegice, naime, ja bih, prije svega, pozdravio da u ovoj godini planiramo veći Budžet nego u prošloj godini, jer je to vjerovatno poruka svima nama da će institucije BiH se dalje razvijati, da neće ostati na ovom kapacitetu koji smo imali u 1999. godini i, prije svega, ove planske cifre za

Budžet u 2000. godini, vidim kao plansku namjeru da razvijamo institucije BiH i da naša država dobije one kapacitete koji su joj projicirani Dejtonskim ustavom. Vjerovatno i naši poslanički komentari oko realnosti ili nerealnosti ovakvog planiranja ovolikog Budžeta su i stvar naših opredjeljenja, koliko hoćemo države i koliko hoćemo da institucije države ovladaju svojim isključivim ovlastima. Zbog toga ja podržavam ovaj način planiranja i ovaj način rada, da svaka godina kroz svoje budžetsko planiranje upravo predviđa i daje nam smjernice koliko ćemo države napraviti u sljedećoj godini.

Budžet je, u svakom slučaju, regulator razvoja državnih institucija i koliko bude novca i toliko ćemo uspjeti razviti institucija, a pod razvojem institucija podrazumijevam da ćemo u ovoj godini imati, vjerovatno, rekonstruisano Vijeće ministara BiH, koje će imati drugačiju strukturu od današnjeg Vijeća, što će podrazumijevati, vjerovatno, i drugačiju strukturu ovih troškova i posebno ono što je bilo određenih pitanja po pitanju troškova Ministarstva vanjskih poslova. Naša država, kao subjekt međunarodnog prava, će trebati da razvija svoje institucije DKP-ova, što za sobom vodi odgovarajuće troškove. Ukoliko hoćemo takvu državu, moramo biti svjesni da trebamo naći izvore za sve to skupa.

Dao bih nekoliko tehničkih primjedbi. Smatram da u stavci prihodi, prihodi trebaju biti apsolutno identificirani na način kako je to dato u Zakonu o izvršenju Budžeta. Treba jasno da postoji stavka transferi od entiteta, pa onda struktura po entitetima, u svakom slučaju treba da stoji stavka dotacije i donacije pa bilo ih ili ne bilo, ali da struktura odražava strukturu predviđenu zakonom i da postoje ostali redovni i vanredni prihodi, ali bih ja zahtijevao da što prije u proceduru ponovo vratimo Zakon o izvornim prihodima institucija BiH i da takav naziv prihodne stavke stoji u Zakonu o izvršenju Budžeta i samom Budžetu. Mislim da i to pokazuje naše opredjeljenje, da hoćemo da zaokružimo državu na način kako je prejudicirano Dejtonskim ustavom.

Smatram da u rashodnoj strani treba razdvojiti na dvije odvojene stavke materijalne troškove i investicije, jer i po računovodstvenim kodeksima, godišnji, jednokratni materijalni rashodi, materijalni troškovi nemaju isti karakter kakav je investicija. To bih predložio da se razdvoji, a u pojašnjenjima Budžeta, mislim da imamo to strukturirano. Predložio bih da se budžetske rezerve smanje, a da se na račun smanjenja budžetskih rezervi poveća stavka za izbjeglice i raseljena lica u Ministarstvu za civilna pitanja i komunikacije.

Ukratko da rezimiram. Drago mi je što planiramo veći Budžet. Želio bih da se on realizuje, jer će mjera realizacije Budžeta u ovoj godini biti i mjera koliko smo novih funkcija uspostavili na nivou naše države prema Dejtonskom ustavu.

SUADA MUMINAGIĆ

Replika je na izlaganje gospodina Brankovića. Ne mogu prihvatiti njegovu konstataciju ili zaključak da oni koji govore o realnosti prihoda nisu za jačanje jedinstvenih organa, zato što realnost prihoda se sagledava sa stanovišta mogućnosti obezbjeđenja, a da nisu potrebe za finansiranje i funkcionisanje organa ovakve kakve

jesu, ja nisam u svom izlaganju dovodila u pitanje. Ja sam govorila o realnosti, zbog toga što u prošloj godini to nismo ostvarili, već je prošla godina. Mi imamo podatke za devet mjeseci i ja sam izvela računicu, prihodi od entiteta su u podbačaju za jednu četvrtinu od planiranih, znači nije bilo realno planirano dok ih nisu mogli izvršiti, to je jedno, i drugo nisu, ako su realno planirani u 2000. godini, ja mogu prihvatiti da jesu, jer nama je ta informacija data, onda treba obezbijediti u Zakonu o izvršenju Budžeta način na koji će se ti prihodi obezbijediti mjesečno, svaki mjesec tako da budu stvarno izvršeni u iznosu koji je planiran. Prema tome, pošto sam ja govorila o realnosti prihoda, gospodin Nikola neka govori za sebe, hoću da kažem da tim ne dovodim u pitanje institucije BiH, njihovo jačanje i funkcionisanje, jer mislim da ni institucije nisu jednako ni tretirane u rashodnoj strani, a treba obezbijediti onoliko sredstava koliko je potrebno za normalno funkcionisanje institucija, ali istovremeno da im provedemo mjere štednje u trošnji sredstava koja su planirana.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, cijenjene kolege poslanici i zastupnici,

Gospođa Muminagić je iznijela vrlo jasne, precizne i detaljne stavove SDP-a, kad je u pitanju kako sam Budžet, tako i Nacrt, tako i Prijedlog zakona o njegovom izvršenju. Međutim, s obzirom da se radi o dosta obimnoj materiji, ne mislim na papiru koji je pred nama, nego obimnoj samoj po sebi. Ja sam dužan reći još nekoliko riječi na koje želim posebno da skrenem pažnju ispred SDP-a kad je u pitanju Budžet i Prijedlog zakona o izvršenju Budžeta institucija BiH. Prije svega, moram priznati da je za mene neprijatno iznenađenje da danas ovdje nemamo predlagачa, a predlagач je Predsjedništvo BiH. Budžet u svakoj zemlji je, znam, ja vidim čovjek maše rukom, tu sam, a Vi meni mašete rukom da je čovjek tu. Ja znam da je gospodin iz ureda jednog od članova Predsjedništva BiH, međutim, ja govorim o članovima Predsjedništva BiH. Radi se o budžetu koji se jednom u godini donosi i radi se o budžetu koji je ključna tačka zasjedanja parlamenata u godini dana u bilo kojoj zemlji na svijetu. Ja sam očekivao da će ispred Predsjedništva BiH, predsjedavajući ili neko od članova Predsjedništva BiH iskoristiti priliku da podnese uvodni ekspozice povodom ovog budžeta, da na određeni način kaže ono što se tom prilikom svugdje u svijetu govori i da na prigodan način iznese stavove Predsjedništva BiH koji se tiču, ne samo budžeta nego i svega onoga za šta je budžet vezan.

Za mene je zaista neprijatno iznenađenje da gospođa iz Predsjedništva BiH nisu danas našli za shodno da se obrate Parlamentu BiH povodom Prijedloga budžeta. Razloga za to ima više, ne samo opšta ekonomska situacija u zemlji, nego činjenica, između ostalog, da broj nezaposlenih u ovoj zemlji je postao jednak broju zaposlenih. Sama ta činjenica i činjenica da budžet nije ispunjavan od strane entiteta u prošloj godini, niti ima naznaka da će biti ispunjavan sada na način na koji to ovdje piše, to je bilo dovoljno za jedan ozbiljan ekspozice. Činjenica, da društveni proizvod u ovoj zemlji iz rudarstva je postao manji od društvenog proizvoda iz ugostiteljstva, je sama po sebi dovoljna da Predsjedništvo BiH ovom prilikom izađe pred Parlament BiH i da se referira na ono što smo mi zaključili, a to je izlaganje gospodina Tomića, tada u funkciji dopredsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, koji je iznio vrlo alarmantne pokazatelje koji govore, između ostalog, o tome da u ovoj godini BiH neće moći ispunjavati svoje obaveze prema inostranstvu u mjeri u kojoj bi to bilo normalno, zato

što nema odgovarajuće mehanizme vođenje makroekonomske politike. Ta činjenica, takođe, je bila dovoljan razlog da nam se obrati Predsjedništvo BiH. Činjenica da je zemlja BiH u kategoriji zemalja kao što su Bangladeš, Burundi, ... i ostale slične zemlje, Honduras, Moldova i da ne pobrojам sve zemlje sa niskim prihodom, kategorija najniža, peta kategorija po kategorizaciji Svjetske banke je sasvim dovoljna, bez obzira što neki tvrde da pojedini entiteti bolje stoje. Ovo je Parlament BiH. To je razlog dovoljan da nam se obrate.

Kad je u pitanju sam Budžet, želim da kažem da je za nas potpuno neprihvatljivo da Predsjedništvo BiH, zajedno sa predsjedavajućim Vijeća ministara BiH, znači četiri čovjeka i službe koje njih opslužuju, imaju duplo veći budžet nego kompletna dva doma Parlamenta BiH i službe koje opslužuju dva doma Parlamenta BiH. Takođe je neprihvatljivo da u Budžetu stoji stavka predviđena za urede kopredsjedavajućih i dopredsjedavajućeg, kad znamo da je to neustavno. Ne razumijem kako mi možemo usvajati u Budžetu stavke koje predviđaju troškove za kategorije koje mi znamo da su neustavne. Također, smatram potpuno neprihvatljivim da nam se nije ovom prilikom odgovorilo kako se misle usaglasiti budžeti entiteta sa Budžetom BiH. Ne želim otvarati raspravu kako to treba da se uradi, ali smatramo da nam je potrebno dati odgovor na pitanje šta se dešava s tim.

Također, očekivao sam i tražim odgovor, ako ne ovom prilikom, ali u svakom slučaju, da li je ono što smo čuli od gospodina Tomića, na jednom od prethodnih zasjedanja Parlamenta BiH, da li se to promijenilo, kad se kaže u Budžetu da za servisiranje vanjskog duga je predviđen iznos od 187.000.000 KM, da li ćemo to moći da ispunimo? Da li je to prihvatljivo? Također, želi bih da skrenem pažnju na činjenicu o kojoj je govorio kolega Špirić, kad je s pravom rekao da ne postoji zemlja u kojoj se iz taksu, uslovno rečeno iz izvornih prihoda, finansira 12% Budžeta. U stvari, finansira se 44% kad izbijete one dugove, ali i 44 je nešto što, s jedne strane, se može okarakterisati kao gore, a, s druge strane, kao lošije. Neprihvatljivo je da Budžet jedne zemlje zavisi na ovakav način od dobre volje premijera dva entiteta i dobre volje ko zna koga još. Za nas je takav stav neprihvatljiv i mislim da su tom prilikom ukazana prava pitanja na koja smo očekivali da nam se da odgovor.

Želim skrenuti pažnju na dvije stavke ovdje, koje naizgled možda nisu toliko važne na prvi pogled, a to je pitanje statistike i pitanje Agencije za promociju stranih investicija. Šta želim reći? BiH u svim svjetskim izvješćima, zemlja za koju najčešće nedostaju podaci, nema podataka. U zadnjoj publikaciji Svjetskog atlasa Svjetske banke možete da vidite da je BiH jedina zemlja na svijetu u kojoj, od svih članica UN, fali podatak kolika je očekivana starosna dob građanina BiH. Dakle, za nas svjetska statistika ne zna ni koliko ćemo živjeti. To zna za bilo koju zemlju na svijetu, uključujući one koje imaju 300 dolara ... po glavi stanovnika. Podaci o BiH su prazni u evropskim publikacijama koje izdaje Evropska banka za obnovu i razvoj, Svjetska banka i mnogi drugi. Neprihvatljivo je takva slika o nama, ne da ide u svijet, nego da sliku sami o sebi mi sami nemamo. Zato se pitanje slike o samom sebi ne može rješavati s ovakvom budžetskom stavkom.

Drugo pitanje, pitanje Agenciju za promociju inozemnih ulaganja u BiH, koja sa ovakvom podrškom, postavlja se pitanje treba li uopšte. Ako ćemo na ovaj način to da radimo, onda bolje da preispitamo sve to zajedno. Ja ne želim ovdje da licitiram sa ciframa i time ću privoditi ovo kraju. Vidite, za nas je neprihvatljivo da Budžet BiH,

prihodovna i rashodovna strana, evo, ovo je Budžet, a obrazloženje je stalo ovdje. Ja cijenim izuzetno materijal koji smo danas dobili, prilog, materijal koji je poslan iz Ministarstva civilnih poslova i komunikacija, koji je meni dao više informacija nego sve ovo što sam prije toga imao, ali to smo dobili ponukani raspravom na prošloj sjednici i sasvim logično da je rasprava na prošloj sjednici imala smisla zbog ovoga, ali za nas je potpuno neprihvatljivo da Budžet zemlje sa svojim obrazloženjima izgleda ovako. Da završim sa konstatacijom da ovakav budžet i ovakav zakon o izvršenju za nas je neprihvatljiv, ne možemo ga prihvatiti i, gospodine predsjedavajući, želim povodom ovoga da Vam kažem nešto što ne bih želio da govorim kad počne svečana sjednica. Naime, gospodine predsjedavajući, ne želim da se brukamo pred strancima, ali ovdje imate 13 stolica, za 13 ljudi iz delegacije iz Savjeta Evrope. Ni u jednoj zemlji na svijetu, stolica predviđena za člana Parlamenta se ne ustupa drugom. Ni u jednoj zemlji na svijetu, i to je ponižavajuće po nas same. Molim vas, gospodine predsjedavajući, nemojte nas dovoditi u poziciju, kad tih 13 ljudi, kad ovdje činovnici budu sjedili, ne sporim ministra spoljnih poslova i generalnog sekretara Vijeća Evrope da trebaju imati mjesto koje im pripada, ali da nam ovdje sjede njihovi činovnici koji nose tašnu, a da odatle se dižu poslanici, to je apsolutno neprihvatljivo i samoponižavajuće. Želim to da kažem sad, da ne bih se brukao i brukao sve nas kad ovdje ljudi dođu. Vi ste svečanu sjednicu, kako ste to zamislili, dva doma predvidjeli, a da niko od nas iz SDP-a nema pojma kako ste planirali tu sjednicu, šta ste na njoj mislili i šta hoćete od toga da postignete. Neću da to govorim, znam da izlazim iz Poslovnika, ali je bolje da kažem ovdje, kad nema tih ljudi da se ne brukamo pred njima. Neprihvatljivo je sazvati dva doma u jednoj rečenici pisma koje govori o proširenoj sjednici i ovdje očekivati da mi budemo presretni što će sjediti činovnici Savjeta Evrope na mjestu poslanika Parlamenta BiH. Neka na čast služi Kolegiju. Ja tražim da to promijenite do 12.30. Apelujem na vas. Nemam pravo da tražim, jer nemam uporište u Poslovniku, ali zbog obraza ovog parlamenta, ja tražim od vas da to uradite.

EDHEM BIČAKČIĆ

Cijenjeno predsjedništvo, dame i gospodo zastupnici, u vezi s ovom tačkom dnevnog reda, ukratko bih se osvrnuo i na projekcije koje je moj prethodnik ovdje iznio. Ja mislim da nije potrebno nikome u ovoj sali objašnjavati poređenja sa zemljama kao što je Ruanda itd., uz puno uvažavanje ovih zemalja centralne Afrike koje imaju poziciju kakvu imaju. BiH jeste evropska zemlja, sa svojom pozicijom u Evropi i sa svojim ekonomskim razvojem takvim kakav joj omogućava da u narednom bliskom periodu dostigne nivo neophodan za uključenje u sve evropske integracije. To kako neki vide ove stvari, koriste za političku promidžbu, je stvar njihovih opredjeljenja, ali ovo zaista nije mjesto za tu propagandu. Postoje pozornice, mitinzi, imaju gospoda dosta novaca, neka to tamo potroše i neka slobodno pričaju ako im ko vjeruje.

Kad se tiče izvršenja Budžeta, takođe želim da ukažem na činjenicu da to ne može zavisiti od volje bilo kojeg čovjeka, pa ni od premijera bilo kog entiteta, već se radi o zakonskim obavezama koje se vrlo redovno i uredno izmiruju u skladu sa izvršenjima Budžeta. Što se tiče međunarodnih obaveza, one se izvršavaju po automatizmu, sa automatskim transferom i prenošenjem istog dana kad je vrijeme za realizaciju tih obaveza. Zahvaljujući takvom odnosu BiH jeste jedna članica ... MMF-a i Svjetske banke koje joj omogućavaju da dobije i novu podršku i nove kredite i da

ispuni svoje obaveze iz *stand by* aranžmana. Dakle, taj segment izvršenja Budžeta je automatski. On se izvršava u 100% nivou i ima nulti prioritet u odnosu na sve obaveze i, prema tome, nema, niti će biti, niti je bilo u 1999. godini bilo kakvih odstupanja po tom pitanju.

Nije ovdje korektno u Izvještaju, stavljeni podaci za devet mjeseci, pa to poređeno sa kompletnom godinom, pa onda procenti izgledaju tako kako izgledaju. To u Izvještaju korektno nije napravljeno, ali ako se stave podaci za 12 mjeseci i porede sa 12 mjeseci, dobit ćete potpuno drugu sliku, koja je relevantna i koja jedino može biti meritorna kod ovih rasprava. U tim odnosima ne postoji nikakva teškoća da se budžeti entiteta i za 1999. godinu u cijelosti uskade sa Budžetom države BiH i ja vas molim da što prije se izjasnite o tom budžetu, da bi ovaj posao mogao biti na vrijeme navršen na parlamentima entiteta. To ne predstavlja posebnu teškoću i zavisi samo od efikasnosti rada ovog doma, kada ćemo imati konačne cifre i opredjeljenja.

MIRKO BANJAC

Lagumdžija, replika i krivi navod.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Ja cijenim izuzetno napore gospodina Bičakčića da našu stvarnost prikaže boljom nego što ona jeste, jer moguće da je nekim ljudima od toga bolje. Međutim, većini ljudi od toga nije ništa bolje. Naime, gospodine Bičakčiću, pretpostavljam da biste Vi trebali to da znate, da se po klasifikaciji Svjetske banke, zemlje koje su, da tako kažem, pridružene Svjetskoj banci, sa kojima komunicira Svjetska banka, zemlje članice UN, grupisane u pet kategorija. Tzv. ... zemlje niskog prihoda, zemlje ... zemlje donjeg ili srednjeg prihoda, od tih pet kategorija da Vam skrenem pažnju na činjenice koje biste Vi morali znati, da u zemlje visokog prihoda spadaju zemlje koje imaju 25.890 dolara ... po glavi stanovnika i tu spada, na svu sreću, zemlja iz koje nam dolazi i naš tekući predsjednik države gospodin Petritsch, Austrija. Zatim zemlje kao što je „apelmirl“ zemlje su koje imaju 4.540 dolara po glavi stanovništva prihod i tu spadaju, za Vašu informaciju, Barbadosi i Bocvana, tu spada i Hrvatska. Zemlje „mirl“ Vam neću spominjati da preskočimo jednu, donje srednje zemlje spada Bjelorusija, Bolivija, Gruzija, Gvatemala, nas tu nema, Bugarska se nalazi tu. U donjim ... zemljama se nalazi BiH, provjerite, ako ne znate ja ću Vam vrlo rado dati publikaciju koju god želite na tu temu, a tu spadaju Bangladeš, Butan, Burundi, Honduras, Moldova i svi stanovi Kazahstan, Uzbekistan i ostali, tu se nalazi BiH sa 990 dolara ... u prošloj godini, u skladu sa publikacijama Svjetske banke, da Vas sad ne zamaram ... o metodologijama koje se koriste. Nažalost, Vi možete samo na savjetu predsjednika Federacije BiH prodavati priču o tome da Federacija BiH ima prihod, da ima GDP, da se približila Bugarskoj, ja bih volio da si ti u pravu, ali to možete tamo pričati. Ne možete ni na jednom relevantnom skupu reći da, nažalost, Bugarska je postala zapad za BiH, ono što ona nikada nije bila u svojoj historiji, sa takvim predstavljanjem Parlamentu BiH, bez obzira da li znate o ovome ili ne znate. Ne znam šta je gore, od ova dva istupa koji Vam je gori. Ako ste znali ove podatke ili ako niste znali, a usudili ste se da izađete pred Parlament BiH sa takvim nastupom. Što se tiče činjenice što ste ovdje smatrali da je tačna, a nije činjenica, pa samim tim nije tačna, da 100% ste izvršavali obaveze. To nije tačno. Vi ste 100% izvršavali obaveze prema Budžetu zajedničkih institucija BiH, 100% onako kako ste se

dogovorili sa Vašim kolegom, gospodinom premijerom RS, a to je, kako piše u Izvještaju od prošle sjednice, na kojoj Vi, očigledno niste izdržali do kraja da ostanete, gdje fino ovdje se vidi i zbog toga, između ostalog, ovaj izvještaj je pao i da ste ispunjavali zajedno, dogovorno, kako god hoćete to zovite, obaveze prema Budžetu sa 74,1% onoga što je bilo planirano.

MIRKO BANJAC

Ja Vas molim da se ne udaljavate od tačke.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Kakvo udaljavanje od tačke. Čovjek kaže da je 100% ispunio obavezu, a ja mu kažem da nije 100%, nego 74,1% i Vi tvrdite da je to udaljavanje od tačke.

MARA PERKANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, uvaženi gosti, moja replika se odnosi na primjedbu gospodina Lagumdžije od prethodni put kad se onako neprijatno obratio prema predsjedavajućem. Nije u redu, gospodo, iz SDP-a, da osuđujete današnji način organizovanja Skupštine i da obraćate se prema uvažanim članovima Savjeta Evrope da su to činovnici. Vi koji se cijelo vrijeme zalažete za ulazak u Savjet Evrope i puna su Vam usta Savjeta Evrope, ovaj put sa takvom izjavom niste baš bili na mjestu.

EDHEM BIČAKČIĆ

Neću ovdje komentirati navode poslanika Lagumdžije u vezi sa istupima pred određenim institucijama, obzirom da to nije mjesto na ovom tijelu, a da na tim skupovima sjede ugledni znanstvenici koji mogu sami replicirati za ono za što smatraju da je netačno. Međutim, činjenica jeste da je bruto društveni proizvod u BiH u prošloj godini veći od 1.000 dolara i da je porast bruto društvenog proizvoda u odnosu na stanje predtranzicijsko u BiH mnogo veći od zemalja koje su ušle u tranziciju, a nisu imali rata ni razaranja na ovom prostoru. Unutar BiH, činjenica jeste da Federacija BiH ima 60% veći bruto društveni proizvod od RS. To su fakti i podaci koji se ne mogu sporiti nekim propagandnim floskulama, to možemo verificirati na skupu nekih znanstvenika, koji o ovoj oblasti mogu i više kazati od nas dvojice koji pripadamo tom energetsom lobiju.

Stvari izgledaju tako kako izgledaju, a što u kategorizaciji Svjetske banke BiH nalazi se u određenom polju, ima razloga, i mogu se i te stvari vrlo jasno i transparentno objasniti. Oni leže u činjenici da je potrebno povesti i dalje pregovore sa Svjetskom bankom o reprogramiranju naših naslijeđenih i starih dugova. Dobro je za BiH što je u toj poziciji da bi dobila značajnija IDA sredstva iz kreditnih linija, a tu ste nas svi smjestili. Nažalost, mi ćemo vas izvesti iz te zablude.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Cijenjenoj kolegici želim zaista reći da nema potrebe da zamjenjujemo teze ko je šta rekao. Ponavljam. Gospodin ministar spoljnih poslova Irske, gospodin

Generalni sekretar Vijeća Evrope i još dva člana delegacije koji su članovi Savjeta Evrope, kao parlamentarci, njima treba naći odgovarajuće mjesto, a njih prati armija njihovih činovnika i oni ne treba da sjede na istom mjestu kao oni. Također, čak ni gospodin ministar spoljnih poslova Irske ne treba da uzme mjesto poslaniku i zastupniku, nego mu treba naći odgovarajuće mjesto, to vrlo jasno da imamo između sebe.

Što se tiče Vas, gospodine Bičakčiću, mi smo očigledno ovim okončali polemiku za danas. Ja vjerujem da Vi imate mogućnost da Vi izračunate da je nama bolje nego što Svjetska banka i druge relevantne međunarodne institucije tvrde. Ja znam da Vi imate dosta iskustva ubjeđujući ljude da im je super, samo to oni još nisu shvatili i zaista nemam namjeru da Vas ispravljam od toga danas.

MIRKO BANJAC

Je li replika, Rakiću. Ima Malkić diskusiju, čovjeku da pustimo diskusiju.

ABDURAHMAN MALKIĆ

Poštovano predsjedništvo, uvažene kolege, ja moram skrenuti pažnju predsjedavajućem, a i mi ovdje smo svjedoci kako se govornica može zloupotrijebiti. Zbog toga bih zamolio predsjedavajućeg da onemogući zloupotrebu govornica, predizbornu kampanju da ostavi za neke druge prilike određenim poslanicima, a sada bih se osvrnuo na pitanje Budžeta. Naime, u strukturnom prikazu budžetskih korisnika, na pozicijama Vijeća ministara BiH, stoji rečenica: uredi kopredsjedavajućih i dopredsjedavajućeg i službi. Zamolio bih da iz tehničkih razloga, obzirom da je Ustavni sud se oglasio i rekao da je ovo termin neustavan da se ovo izbriše, ova rečenica samo da se izbriše i da stoji pozicija 4 bez ove rečenice.

U poziciji 6. koja govori o Ministarstvu civilnih poslova i komunikacija, u stavci koja govori o programu izbjeglica, napravljen je kvalitativan pomak u odnosu na prošlogodišnji Budžet za negdje oko 3,3 puta više sredstava. Međutim, obzirom na usvojeni Zakon o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima u BiH, s obzirom na prihvaćene obaveze po tom Zakonu, smatram da je ovo nedovoljno i tražim povećanje ovog iznosa, a na temelju toga što je u obrazloženju ovog budžeta stoji da su odobrena onolika sredstva kolika je Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija tražilo, da je traženo eventualno više, vjerovatno bi se i odobrilo više, s toga tražim da se ova stavka poveća kako bismo mogli odgovoriti potrebama koje su pred nama.

VITO RAKIĆ

Uvaženo predsjedništvo, dame i gospodo, nisam imao namjeru danas da diskutujem o ovoj temi, ali jednostavno smatram da treba reći nekoliko stvari.

Prvo, kad god uđemo u jednu konstruktivnu raspravu i kad treba da raspravljamo ozbiljno o ovom budžetu, mi smo dobili jednu raspravu sa političkim programima, bez i jednog konkretnog prijedloga, sa dokazivanjem kako ništa ne funkcioniše u BiH i kako ništa ne valja u BiH. Mi smo imali takvu raspravu i prošli put, da bi isti ti koji su učestvovali u diskusiji, 70% tražili da nastavimo raspravu do iznemoglosti, cijelu noć, dok ne završimo dnevni red, kao brinu se o efikasnosti

našeg rada i o realizaciji dnevnog reda. Nažalost, sa takvim raspravama, mi postajemo ovakvi kakvi smo, postajemo neefikasni i umjesto da se osvrnemo na ono što je dnevni red i da raspravimo o njemu ozbiljno, a ovo je Nacrt, i da na bazi tog nacrtu gospoda koja predlažu ovaj budžet daju određena objašnjenja i da na bazi tih objašnjenja na sledećoj sjednici efikasno usvojimo ovaj budžet.

Mi smo ovdje čuli velikih riječi, u raznim oblastima. Održano nam je jedno predavanje o svemu onome, a ovaj budžet je ovakav je kakav je i zove se ovako kako je i to je ustavna kategorija tog budžeta. Mi treba da dokažemo nešto drugo, da napravimo mnogo problema i da to zavijemo u nekakvu drugu foliju i da pokažemo narodu kako, eto, ama baš mi to ništa ne radimo, kako nema u ovoj državi ni ekonomske politike ni bilo kakve druge politike, i da bismo mi trebali biti ti ovdje za koje ćemo sve presuđivati, nezavisno o tome za što je koga Ustav ovlastio i šta ko treba da radi. Prema tome, ja sam u tome nezadovoljan, gospodine predsjedavajući, molim Vas, vodite ovu skupštinu po dnevnom redu i prekinite svakoga ko ide van dnevnog reda.

Mi imamo jasne kategorije u Budžetu i dajte da raspravljamo o jasnim kategorijama, a ne da budemo dušebrižnici izbjeglica i mnogo čega, da pokažemo, jer znamo svi da iza ovakvog Budžeta i iza ovakvog prihoda ama baš ništa ne možemo pomoći izbjeglicama, nego možemo pomoći samo sa jednom politikom, sasvim drugom, sa jednom dobrom voljom i sa onim šta trebamo uraditi da bismo isprogramirali da se to ostvari.

Važno je dodvoravati se narodu za ovom govornicom i važno je stvarati jednu političku platformu za sve ono što treba da dođe ovdje.

Na kraju ću reći 2-3 stvari o Budžetu. Ja sam prošle godine diskutovao o ovom Budžetu i rekao sam da se ne slažem sa njim, ali smo ga trebali usvojiti pa smo ga usvojili. Ove godine, to znam sigurno, da je Skupština RS usvojila svoj budžet i da je usvojila ovaj iznos za finansiranje zajedničkih organa od 14.900.000 maraka. Isto tako znam da su u tom budžetu usvojena sredstva za servisiranje stranog duga 73 miliona maraka. Ono što sam rekao prošle godine, da se ne može usvojiti u ovom budžetu, ono što nije prošlo kroz Parlament Federacije BiH i RS, to nije prihvaćeno, pa raspravljamo sad o tome, jer mi hoćemo da pokažemo kako smo mi neko ko treba stalno tući po glavi nekog dole u entitetima, šta oni to rade, kako oni to ne znaju ništa raditi. Najveći problemi su kod njih, i socijalna politika i svaka druga politika je tamo i svi drugi problemi su tamo, ali važno je da omalovažimo entitete, da pokažemo da smo mi ti ovdje koji o svemu odlučujemo i nama se svako mora obratiti i svako nam mora polagati račune, nezavisno o tome je li to ustavna kategorija ili nije.

Prema tome, ja smatram, što se tiče prihoda, da je ovaj budžet dosta realno postavljen. Što se tiče rashodovne strane, tu imam određenih primjedbi, ali valjda kad smo dobili ove materijale još da sagledamo i u proceduri kad se bude usvajao Budžet na sledećoj skupštini dat ćemo i određene prijedloge i trebalo bi povesti računa o ovim diskusijama koje su date i primjedbama.

MIRKO BANJAC

Poslanik Špirić replika, samo ne znam kome, gospodinu Rakiću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja želim jasno da kažem da se slažem sa razočarenjem gospodina Zlatka Lagumdžije što niko od predlagača ovog dokumenta nije ovdje. Može nekom da smeta ako se neko ovdje prozove javno, ali ovo i jeste Parlament BiH da se pred licem javnosti javno kaže nešto o budžetu institucija BiH. Ja molim ljude koji su spremni da repliciraju, da repliciraju na bazi argumenata. Govoriti ovdje, iznositi zadovoljstvo sa stepenom razvijenosti BiH i sa socijalnom situacijom u BiH, ja ne znam ko može. Eno, juče su radnici Željezare Zenica rekli šta žele u BiH. Hoće ljudi hljeba, a mi govorimo o 1.000 dolara. Pitajte te ljude, je li to nisu stanovnici BiH, je li oni nisu ničija briga, da ne govorim o radnicima u RS i, umjesto da otvorimo raspravu, da kažemo da snizimo takse tim sirotanima koji će za neki dokument koji treba da dignu pred Predsjedničkim vijećem, radi državne bulumente morati platiti. To je, gospodine Rakiću, briga nas poslanika i nije to kupovanje političkih poena što se tiču izbjeglih i raseljenih, oni izgleda ničija briga nisu. Oni koji nisu osjetili te strahote, kao što su oni i nema potrebe, ali ovdje, gospodine Rakiću, piše kategorija izbjeglih i raseljenih u Budžetu. Nije to fikcija valjda ili Vi mislite da ne treba o tome raspravljati. Ja sam konkretno predlagao, nije bilo da nije bilo prijedloga, prvo da se izvrši distribucija sredstava unutar kvantuma sredstava, da se od kancelarije Predsjedništva BiH i Ministarskog vijeća BiH baci milion maraka za rad Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH. To je bio konkretan prijedlog i konkretan je da se u ovom budžetu zarad nestandardne ekonomske, socijalne i svake druge situacije, sačini aneks koji će biti zatvoren, po osnovu donacija i kreditnih sredstava, upravo za najugroženiju kategoriju stanovništva, a to su izbjegla i raseljena lica. Ako ovaj parlament nema sluha, ako neće međunarodnoj zajednici da kaže da ima volju i želju da te probleme rješava, onda moraju izbjegla i raseljena lica da vode računa da, umjesto što sjedimo mi ovdje i brinemo brigu svoju, da sjede oni i rješavaju svoje probleme i u ovom parlamentu i u Parlamentu RS i Federacije BiH. Da su kojim slučajem vodili računa, imali bi i svog predsjednika vlade i svog šefa države.

MIRKO BANJAC

Već smo slušali jednom to.

MUMINAGIĆ SUADA

Replika je na izlaganje gospodina Rakića, ne znam šta ga je rukovalo, koje primjedbe ili sugestije na Prijedlog budžeta da kaže da ovdje držimo predavanje, ili popujemo entitetima. Molim vas, ako se dovodi u pitanje realnost prihoda, dovodi se sa stanovišta ostvarenja u protekloj godini. Ukoliko entiteti prihvataju obaveze koje su ove godine zapisane, onda mislim da je normalno da tražimo da se obezbijedi način njihovog izvršavanja o Zakonu o izvršenju Budžeta, jer Zakon o izvršenju Budžeta odnosi se i na prihodnu i na rashodnu stranu. Ja nisam čula da je neko ovdje rekao da su entiteti krivi što nisu uplatili, ali je činjenica da u obrazloženju Budžeta stoji da su prihodi veći 10% za obaveze, obaveze entiteta veće 10%, a ja kažem da nisu veće, jer kad primijenimo na izvršenje koje su oni u svojim budžetima predvidjeli, onda je to 50%. Prema tome, to nije optuživanje entiteta da nisu izvršili, već je realno stanje kako je izvršeno i svako od nas ko razgovara o prihodnoj strani Budžeta, mora da

pogleda šta je ostvarivano u protekloj godini i zbog čega su, i jesu li moguće promjene na više, na bolje. Meni je drago ako entiteti kažu da jesu, to je u redu, samo trebamo obezbijediti načine da se to izvršavanje realno prati.

Istovremeno, kad sam se javila, da kažem gospodinu Bičakčiću, nismo ovdje dovodili ove obaveze prema Zakonu o vanjskom dugu. Ja sam se čak ogradila i rekla, polazeći od toga da su predviđene u skladu sa Zakonom o vanjskom dugu, a na nama je da pratimo hoće li biti izvršavane.

RADIM KADIĆ

Zahvaljujem. Mi danas razgovaramo o Nacrtu ovog dokumenta. Imat ćemo vremena da vidimo da li će predlagač nešto uvažiti iz ove diskusije i promijeniti u prijedlogu, pa onda ćemo imati mogućnosti da ulažemo amandmane. Ja bih želio da postavim nekoliko pitanja.

Prvo, na izvjestan način sam već čuo odgovor od jednog od poslanika iz RS, ali je pitanje da li je ovaj prijedlog entitetskih obaveza usklađen sa usvojenim ili prijedlogom entitetskih budžeta, kako nam se ne bi desila ovogodišnja situacija u kojoj je u državnom Budžetu bilo planirano više nego što je bilo usvojeno u entitetskim budžetima i onda smo imali zaostatak u tom pogledu.

Druga stvar je pitanje u razradi parlamentarnih rashoda. Postojala je jasna stavka kotizacije međunarodnim organizacijama Parlamentarne skupštine BiH, od 24.600 KM, ona, međutim, nije odobrena u Prijedlogu Budžeta, kako se to vidi u specifikaciji koju smo dobili. Zašto su kotizacije za članstvo Parlamenta BiH međunarodnim organizacijama izbačene kao rashod u ovom budžetu.

Treće što mislim, na izvjestan način, sredstva za izbjegličku populaciju da, tako kažem, su ovdje razdvojena ne nekoliko elemenata i čini mi se da je značajno to povećanje, međutim, mislim da bi predlagač morao da pronađe još neke izvore za povećanje sredstava za izbjegličku populaciju, u skladu sa mogućnostima, ali bez probijanja okvirnog iznosa Budžeta, nego preraspodjelom sredstava.

Četvrta koja nije postojala ni u prošlom Budžetu, ali koju ću ja reći, možda ne iz finansijskih koliko iz političkih razloga. Naime, u budžetima općina, kantona i entiteta, postoje izdaci za rad parlamentarnih političkih stranaka, na nivoima tih entiteta, odnosno parlamenata. U državnom Budžetu, ni u prošlom ni u Nacrtu ovog budžeta, nikakav izdatak u vezi s tim. Znači li to da političke stranke na nivou BiH ne postoje? Naravno, želim da kažem vrlo jasno da ovaj budžet uključuje neke od obaveza koje su Dejtonska ustavna obaveza BiH, a drugo su obaveze po osnovu raznih odluka koje su pobrojane u tačkama Budžeta koji se nalazi na stranici 4. i gdje kažu ostali korisnici, pa onda ostale institucije. Pod ostalim institucijama pobrojane su i one institucije koje još nisu ni formirane, nego se tek predviđa formiranje tih institucija po osnovu zakona, kao što su Trezor BiH itd. i predviđena su sredstva u iznosu od 7,5 miliona maraka. Vrlo decidno želim da predlagaču stavim do znanja da očekujem da će, s obzirom na predstojeće izbore u BiH u 2000. godini, i s obzirom na činjenicu da postoje stranke koje su se kandidirale na nivou BiH i za lokalne i kandidirat će se za opće izbore, predvidjeti makar simboličko postojanje političkih

stranaka u Budžetu BiH, kako se ne bi stekao dojam da političke stranke postoje, isključivo do granica entiteta, jer to jednostavno nije tačno.

MIRKO BANJAC

Zamoliti ću gospodina Lovrića da kaže da li nastupa u ime sva tri člana Predsjedništva, ili samo...?

VELIMIR LOVRIĆ

Gospodine predsjedavajući, uvažena gospodo zastupnici, poštovani gosti. Prvi put sam pred ovim visokim domom. Ja sam Velimir Lovrić, savjetnik predsjedavajućeg Predsjedništva BiH za oblast finansija. Inače, pravi predlagač Proračuna i Zakona o izvršenju Proračuna je Ministarstvo civilnih poslova, odnosno Vijeće ministara BiH, ali, obzirom da je spominjano i Predsjedništvo BiH, ja ću reći samo par riječi, možda će kolega, odnosno ministar Ašanin obrazložiti neke točke koje je trebalo posebno obrazložiti.

Ovo je u ime sva tri člana Predsjedništva BiH usuglašen Prijedlog i nije Nacrt nego Prijedlog zakona o Proračunu, odnosno Proračuna i Zakona o izvršenju Proračuna.

Predsjedništvo BiH je Nacrt proračuna razmatralo tri puta, odnosno, dva puta ga vraćalo Vijeću ministara BiH, i itekako je raspravljalo taj Nacrt proračuna i itekako je sugeriralo Vijeću ministara BiH što bi trebalo i kako bi trebalo da to izgleda u odnosima kakvi jesu i u prilikama u kakvima žive ljudi u BiH danas i o mogućnostima. Ja ću samo za ilustraciju pročitati dvije odluke, gospodine predsjedavajući, recimo, sa 61. sjednice, koja je održana 9. studenog.

Zaključak broj 1.

Prijedlog proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2000. godinu i Zakon o izvršenju Proračuna ima se vratiti Vijeću ministara BiH na doradu, sukladno primjedbama na navedene akte, itd.

Zaključak sa 62. sjednice Predsjedništva BiH

Prijedlog zakona o Izvršenju Proračuna institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2000. godinu i Proračuna institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2000. godinu, ima se vratiti Vijeću ministara BiH, to je znači po drugi put, sa traženjem preispitivanja svih proračunskih stavki.

2. Od Vijeća ministara BiH se traži da u Prijedlogu proračuna za 2000. godinu održi razinu plaća iz 1999. godine, te da preispita mogućnosti uvrštavanja među korisnike sredstava iz Proračuna za 2000. godinu, Granične službe, Tajništva, Stalnog vojnog povjerenstva, Povjerenstva za reviziju državljanstva, kao i drugih novoutemeljenih službi, agencija, direkcija i drugih novoutemeljenih korisnika, ali bez povećanja, znači rashoda, proračunskih stavki.

Predviđanje iznosa za sve ove nove korisnike, u odnosu na Proračun za prethodnu godinu, mora biti posebno obrazloženo. Sva povećanja iznosa proračunskih stavki u odnosu za 1999. godinu moraju imati posebno obrazloženja.

Od Vijeća ministara BiH se traži da preispita sve mogućnosti ušteda pri projiciranju Proračuna za 2000. godinu.

Znači, tražilo se od Vijeća ministara BiH da racionalizira ovaj prijedlog, što je, u svakom slučaju, učinjeno, pročitat ću vam samo prvi Prijedlog proračuna koji je predviđao, recimo, za Ministarstvo vanjskih poslova 43 miliona maraka, drugi je prijedlog bio 41 milion. Recimo, mnogi drugi su dobili manje nego što su tražili. Nisu dobili cifru koju su tražili. Zatim, da se predviđeni iznosi ne povećavaju, ali se Proračun u biti povećao za 10% u odnosu na 1999. godinu, uvažavajući mišljenje MMF-a da se Proračun Republike BiH uskladi sa povećanjem proračuna entiteta, entitetskih proračuna. Do povećanja je došlo u prvom redu, ne zbog povećanja predviđenih troškova za neke druge rashode, nego zato što su u međuvremenu, krajem godine, a još su u tijeku aktivnosti na oformljivanju određenih službi, institucija, agencija itd., od Revizije do Granične službe, itd.

Da bude skroman Proračun, što ovaj Proračun je, mislim da posebno ne treba ilustrirati da je on više nego skroman, ako je plaća predsjednika BiH, makar bila država u takvim poteškoćama, 1.000 maraka, ili plaća veleposlanika, što su neki neinformirani napadali, u Švicarskoj 3,5 tisuće maraka, što mogu osobno reći jer sam bio nekoliko puta u Švicarskoj, tolika je plaća konobara u Švicarskoj, 3,5 do 4 tisuće maraka.

Znači, Proračun za 2000. godinu je u biti veći za 10% i on je po prvi put harmoniziran sa proračunima entiteta, gdje se uvažilo mišljenje međunarodne zajednice, od MMF-a do OHR-a, kao i udovoljeno minimalnim zahtjevima institucija BiH za minimalnim funkcioniranjem, znači da mogu funkcionirati. Uglavnom je predviđeno, manje više, sve ono što se planira u ovoj godini, u 2000. godini, naravno da nema idealnog proračuna, proračuna koji će predvidjeti sve, zato postoji rebalans itd. Na temelju svih prijedloga, sugestija, kao i razmatranja, rekao sam tri puta, Predsjedništvo BiH je jednoglasno, znači, sva tri člana Predsjedništva BiH su ovom visokom domu predložila da Prijedlog, ne nacrt, već Prijedlog proračuna institucija BiH, kao i međunarodnih obaveza BiH, da ovaj visoki dom usvoji u cijelosti.

MIRKO BANJAC

Ima li ministar Ašanin da nešto kaže, ako, Tokiću, dozvoljavate, pa da zaokružimo ovo njihovo izlaganje? Imamo još pet minuta i morat ćemo napraviti pauzu.

MARKO AŠANIN

Ja ću nastojati da budem stvarno kratak. Prvo da vas obavijestim da je ovo, čini mi se, 10. ili 15. nacrt koji smo mi napravili o kojem se raspravlja. U vrlo teškoj situaciji smo bili kad smo pravili ovaj Nacrt budžeta, bez obzira što smo morali poštovati razne zahtjeve. Nisu toliko bili opasni za nas zahtjevi budžetskih korisnika, jer, jednostavno, ako smo bili u situaciji da povećamo i da uskladimo sa njegovim zahtjevom, nismo mogli ni udovoljiti. Koliko su bili opasni zahtjevi onih drugih. Prvi zahtjev koji je uslijedio nakon prve projekcije Nacrta budžeta, bio je zahtjev od MMF-a. Tražili su da uskladimo sa onim dogovorom koji je MMF postigao sa

entitetima, a to je da maksimalno povećanje bude 10%. Nakon toga, došao je zahtjev od OHR-a. OHR je tražio po raznim budžetskim korisnicima da se poveća. Morali smo i OHR-u određene podatke dati i zadovoljiti ono što su oni tražili od nas. Nakon toga je uslijedio jedan zahtjev Predsjedništva BiH, pa drugi zahtjev Predsjedništva BiH, pa treći zahtjev Predsjedništva BiH da bi i Predsjedništvo BiH konačno sažvakalo ovaj nacrt koji je sada pred vama. Mi sada, evo, dolazimo ovdje, evo, dolazimo u situaciju da se postavljaju neke primjedbe koje možda i mogu biti opravdane, a ima i primjedbi koje su, po meni, jako, jako neopravdane. Ima primjedbi koje idu za tim da se Budžet smanji, istovremeno da se poveća, istovremeno da se prebacuje unutra, ali mislim da, u suštini, ovaj nacrt Budžeta bismo trebali podržati ovakav kakav jeste. Mi smo, poštujući ono što se dešavalo na prvom dijelu zasjedanja, i baš uvažavajući poslanike i ono što su postavljali na prvom dijelu sjednice, mi smo danas omogućili materijal koji je konkretniji i u kojem je detaljnije opisano šta je predviđeno, kakvi su prihodi, kakvi su rashodi i kako dalje. Mislim da iz ovog materijala, obzirom da je Parlamentarna skupština BiH donijela odluku da se ovaj materijal koji se nalazi na odlučivanju ne tretira kao prijedlog, nego kao nacrt. Mislim da iz tog materijala, uz prilog koji smo danas dostavili, imat ćete mogućnost da sagledate realnosti svih budžetskih stavki koje su vama dostavljene. Ja znam jako dobro da svi vi imate pravo, ono što je planirano za izbjeglice je jako malo, ali u odnosu na prošlu godinu, to je jako mnogo. Mi nemamo odakle da povučemo sredstva. Jednostavno nemamo. Možda neko, postavio je pitanje, evo, pošto me predsjednik upozorava. Ja bih vas zamolio da iskoristite ovu priliku i da nam dostavite primjedbe da bismo mogli da dođemo u situaciju da pričamo o prijedlogu, a ne o nacrtu.

MIRKO BANJAC

Poštovana gospodo poslanici, ja ću, uz saglasnost nas dvojice iz Kolegijuma, prekinuti rad na ovoj tački do 15 sati. U 15 sati ćemo nastaviti naš redovan rad. Sada ćemo napraviti pauzu do pola jedan kada će nam se priključiti naši gosti iz Savjeta Evrope i, naravno, delegati Doma naroda će nam se priključiti. Taj rad će trajati od pola jedan do 3, sa svim aktivnostima predviđenim, u 3 nastavljamo rad redovan gdje smo sada stali na ovoj tački dnevnog reda i prvi će dobiti riječ gospodin Tokić, u tri sata. U pola jedan je razgovor sa predstavnicima Savjeta Evrope koji je najavljen na prethodnoj sjednici. Nema posebnog dnevnog reda, već ima jednostavno njihova želja da razgovaraju sa delegatima Doma naroda i poslanicima Predstavničkog doma. Do 12 i 30. U 12 i 30 smo ovdje. Bit ćete obaviješteni, poslaniče.

/NASTAVAK/

Gospodo, poštovani poslanici, cijenjeni gosi, predlažem da nastavimo rad. Mi smo stali na 4. tački, riječ ima poslanik Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, predsjedavajući, ne znam je li se odnosi na ono moje pitanje delegaciji Vijeća Evrope?

MIRKO BANJAC

Ja mislim da si ti zaboravio, poslaniče, da si se prijavio za raspravu po 4. tački.

SEJFUDIN TOKIĆ

U svakom slučaju, povodom ovog budžeta, u ime SDP-a, Kluba SDP-a, da razjasnimo situaciju, obzirom da je ona dodatno zamagljena činjenicom da je predstavnik Predsjedništva BiH, doslovno, za ovom govornicom, nakon svih diskusija, obavljene rasprave, velikog broja prijedloga, sugestija, koje bi iz temelja trebalo da promijene Budžet, rekao da za Predsjedništvo BiH, kao predlagača Budžeta, ovo nije nacrt nego prijedlog. Poruka je bila vrlo jasna. Ovo što ste pričali u Predstavničkom domu PSBiH, što se Predsjedništva BiH tiče, kao predlagača, uzalud ste pričali. Imajući u vidu ovu činjenicu, a i sve ono što smo iznijeli kao primjedbe i zahtjeve za izradu Budžeta, u ime Kluba poslanika SDP-a, tražim da se Predstavnički dom PSBiH izjasni o sljedećem zaključku.

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH ne prihvata Nacrt budžeta od ovlaštenog predlagača, Predsjedništva BiH, i traži da na bazi iznesenih prijedloga, sugestija, predlagač, Predsjedništvo BiH, napravi novi tekst Budžeta, odnosno Proračuna. Obzirom da je naše stanovište da ovaj Nacrt budžeta ne može biti osnova za izradu kvalitetnog Prijedloga budžeta, obzirom na stav koji je predstavnik Predsjedništva BiH maloprije rekao.

MIRKO BANJAC

Evo, čuli smo diskusiju. Da li još neko želi da se javi? Mi sad imamo dva prijedloga zaključaka. Jedan je da se ovaj nacrt dogradi primjedbama i sugestijama poslanika i na taj način izradi prijedlog koji će se dostaviti na usvajanje Predstavničkom domu PSBiH. Imamo prijedlog zaključka poslanika Tokića koji glasi da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH ne prihvata Nacrt budžeta i traži da se na bazi prijedloga i sugestija izradi novi nacrt od strane predlagača. Da li ima neko treći prijedlog?

VELIMIR LOVRIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ne bih htio replicirati bilo kome, nego htio bih reći svoje osobno mišljenje, kao ekonomista i stručnjak, kao čovjek koji nije radio na samom Nacrtu, to je radilo Vijeće ministara BiH, ali osobno nisam čuo, uistinu, nijedan kvalitetan prijedlog koji bi iziskivao izradu novog nacrta itd., uistinu. Ovo više držim kao prilog diskusiji sa prošle sjednice o potrebi efikasnosti, mislim na gospodina Tokića. Mislim da se ništa ozbiljnije neće desiti, Predsjedništvo BiH je, rekao sam, tri puta raspravljalo o Nacrtu, uistinu studiozno, odgovorno, vidjeli ste, vraćalo je to Vijeću ministara BiH, uvažene su primjedbe OHR-a, MMF-a, našlo se prostora za sve moguće službe koje su utemeljene i koje će se utemeljiti i da nije došlo do povećanja od 10% što je harmonizirano, rekli smo, sa povećanjem proračuna entiteta i da je to minimum da država može funkcionisati. Nikad se ne može napraviti idealan proračun, normalno je, koji će zadovoljiti danas na početku 2000. godine sve. Ono što će se desiti na kraju 2000. godine.

Ja u tom smislu molim ovaj visoki dom da uvaži i da podrži ovaj Prijedlog Predsjedništva BiH i da izglasa Proračun. Mislim da će to biti u interesu BiH.

MIRKO BANJAC

Ja Vas molim da ostanete, gospodine, to je treći zaključak ovdje. Ja Vas molim da samo preciziramo. Vi, znači, tražite da se danas glasa kao o prijedlogu? Jesam li Vas dobro razumio, to je nova situacija. Ja ću sve tri stvari, ja ću sve staviti. Je li Vi imate ovlaštenje da u ime Predsjedništva BiH to kažete? Vi zaboravljate na jednu činjenicu da je Predstavnički dom PSBiH, usvajajući dnevni red, prihvatio da raspravlja o Budžetu kao nacrtu, a ne kao prijedlogu i ja sad moram samo staviti ovo na ponovno glasanje, a to nema svrhe, jer je dnevni red utvrđen, nema potrebe stavljati to na dnevni red. Nemoguće je glasati o Vašem zaključku, jer smo donijeli...

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja zaista mislim da je u parlamentarnom zasjedanju logično da se izađe za govornicu i da se ne govori sa mjesta i to je jedini razlog zašto sam izašao, a što se tiče slikanja, slikanje je prestalo onog trenutka, bar što se tiče TV BiH, kad su gospoda iz Vijeća Evrope otišla, tako da, što je uslikano uslikano je, tako da se ne trebate brinuti za to slikanje. Ja bih ovdje samo molio jednu vrlo jasnu, ovdje je bila na određen način jedna insinuacija da SDP sad kao usporava efikasnost djelovanja. Ja bih vas podsjetio, i vas i javnost BiH, SDP je tražila u septembru mjesecu da počne rasprava o izradi Budžeta, odnosno Proračuna, i u ozbiljnim parlamentima, ozbiljne institucije, počinju već u drugoj polovini godine raspravu o tome. Prema tome, odgovornost o kojoj nismo htjeli ovdje posebno pričati jeste, između ostalog, Vijeća ministara BiH i Predsjedništva BiH, što je dozvolilo da počne, de facto, godina bez usvojenog Budžeta. Na tu liniju stalnog instistiranja, iz godine u godinu, prebacivanje efikasnosti, insistiranja na značaju Budžeta i svaki put sa istom pričom sad nemamo vremena, mi ovog puta nismo spremni uticati i tražimo da se napravi ozbiljan Budžet.

MIRKO BANJAC

Ima li još neko želju da diskutuje? Nema. Čuli smo sve. Dva zaključka. Dva prijedloga zaključaka.

Prvi prijedlog zaključka je sledeći. Prihvata se Nacrt budžeta, pod uslovom da se primjedbe i sugestije poslanika ugrade u izradu Prijedloga budžeta i takav prijedlog dostavi na usvajanje Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. Jesmo li razumjeli zaključak?

Drugi zaključak. Ovo je prijedlog Kolegijuma, na temelju diskusije. Je li ima potrebe da još...?

Drugi prijedlog Kluba poslanika SDP-a jeste, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH ne prihvata Nacrt budžeta BiH i traži da predlagač, na bazi primjedbi i sugestija poslanika, napravi novi nacrt, novi prijedlog. Onda smo mi na istom. Dobro, nije šija nego je vrat, može i tako. Evo novi prijedlog. Gospodine

Tokiću, rekli ste nacrt. Ako se ne prihvata nacrt. Možemo u stenogramu vidjeti, gospodine Tokiću, predložili ste zaključak kako sam pročitao. Izdiktirajte Vi Vaš.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja sam izdiktirao, predsjedavajući, a Vas molim da tačno prezentirate. Ja sam rekao, izradi novi tekst Budžeta. Što se nas tiče, ako se uvažavaju svi ovi prijedlozi i sugestije, mi ne ulazimo u formu s kojom će ići Predsjedništvo BiH, može biti nacrt, može biti prijedlog i zadnja rečenica moje diskusije, odnosno zaključka je bila, obzirom da navedeni Nacrt teksta Budžeta ne može poslužiti kao osnova za izradu kvalitetnog prijedloga.

MIRKO BANJAC

Molim Vas, izdiktirajte mi kompletno zaključak, da ne bude.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja sam izdiktirao, uzmite službu, napravite pauzu i nemojte ovdje više poslanike propitivati kao...

MIRKO BANJAC

Gospodine, ja Vas molim, prestanite da ovdje pravite priredbu jer ja dobro čujem. Prestanite da to radite. Možete to na nekom drugom mjestu. Ovo je Skupština. Čuli ste, dakle, gospodo, njegov prijedlog, ja ga ne želim ponavljati, jer ja ne mogu ponoviti.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, gospodo predsjedavajući, čini mi se da ovdje postoji saglasnost poslanika u vezi sa nekoliko stvari. Prva stvar je da ovo poslanici ne prihvaćaju kao prijedlog, već kao nacrt dokumenta i čini mi se da ta saglasnost, koja je inicirana od strane dvije komisije, pogotovo one relevantne Komisije za Budžet je velika poruka Predsjedništvu BiH, kao formalnom, odnosno, ustavnom predlagачu Budžeta.

Druga stvar je da su poslanici iskazali rezerve prema ukupnom Budžetu, odnosno načinu pravljenja, kao i prema pojedinim stavkama u Budžetu.

Treća stvar je, što karakterizira prijedlog SDP-a, da ovaj tekst ne može poslužiti kao osnova za izradu Budžeta, to je jedan dosta, ja bih rekao, najradikalniji, po svom karakteru, zahtjev u ovom pogledu po kojem se trebamo opredjeljivati. Čini mi se da bi možda, uz dobru volju i malo dodatnih konsultacija u nekoj pauzi, možda se moglo doći do prijedloga usaglašenih zaključaka, koji bi usaglasili Kolegij sa predstavnicima političkim stranaka. Ali ono što ja želim reći, u svakom slučaju, i kad je prvi zaključak u pitanju, da Predsjedništvu BiH treba sugerirati da Budžet može da se mijenja i da ga treba mijenjati u skladu s našom diskusijom, ali, po mom mišljenju, Budžet ne bi smio da probije zadati nivo Budžeta u apsolutnom iznosu kako je to predviđeno za finansiranje institucija BiH i servisiranje vanjskog duga. Mislim da

trebamo ostati u predloženom iznosu Budžeta, a da se to ne može mijenjati i da se mogu mijenjati pojedine stavke unutar strukture ovako predviđenog Budžeta, i u tom pogledu, ja sam spreman da ovako načelno za govornicom podržim prvi prijedlog koji je ovdje iznesen. Međutim, dobro bi bilo, gospodine predsjedavajući, kada bismo pokušali pronaći kompromis u pogledu ova dva zaključka, ukoliko je moguće, a ukoliko nije, neka ostane kako jeste.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja mislim da mi imamo apsolutno jasnu situaciju i da nema potrebe nešto dodatno komplikovati nešto što je posve jasno. Ja mislim da je stav Komisije i ja ću ga pročitati: Komisija je zaključila da Budžet institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH, može poslužiti kao osnova za izradu Prijedloga, uz razmatranje datih prijedloga i sugestija, što znači da Predsjedništvu BiH, kao ustavnom predlagачu, treba dostaviti stenogram sa ove sjednice i vidjet ćemo kakav ćemo prijedlog dobiti. Ne možemo sad prejudicirati stvari. Dajte da stvarno ne komplikujemo. Znači, to je bio prijedlog Komisije u kojoj sjede i predstavnici SDP-a BiH.

MIRKO BANJAC

Molim vas, čitam prvi prijedlog zaključka. Prihvata se Nacrt Budžeta institucija BiH, međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu, pod uslovom da se primjedbe i sugestije poslanika ugrade u izradu Prijedloga budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu.

Koliko ima prisutnih u dvorani? – 30. Molim vas, čuli smo.

Ko je za? – 24

Ko je protiv?

Uzdržanih – 6

Entitetski, iz Federacije BiH, ko je za? – 13

Iz RS – 12

Konstatujem da je prijedlog prihvaćen. Da je Prijedlog zaključka prihvaćen u ovom obliku kako sam ga pročitao i da ovaj nacrt, uz primjedbe i sugestije, ide u izradu Prijedloga.

Drugi prijedlog zaključka, je li predlagач traži da se i o njemu glasa? Nema potrebe. Hvala Vam lijepa. Zaključujem 4. tačku dnevnog reda i prelazimo na 5. tačku dnevnog reda.

Ad.5. Nacrt Zakona o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu

Molim predsjednika Komisije za Budžet i finansije da podnese izvještaj.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja mislim da smo mi u sklopu ove prve tačke dnevnog reda koju smo upravo zaključili, djelimično raspravljali o Zakonu o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu. No, ja ću iznijeti stav

Komisije. Komisija predlaže Predstavničkom domu PSBiH da Zakon o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2000. godinu razmatra u formi Nacrta, što je logično, jer je i Prijedlog budžeta vraćen u fazu nacrta, tako da mislim da ima logike.

Primjedbe članova Komisije se odnose na član 1., u smislu da se Zakonom utvrđuje samo Budžet. U članu 3., stav 2, da se dodaju Parlamentarna skupština BiH i Predsjedništvo BiH. U članu 4. brisati vanjske dotacije i donacije, jer ih nema u Nacrtu Budžeta, dakle, mora Nacrt ili Prijedlog biti usklađen sa Zakonom o izvršenju. Ne može Zakon o izvršenju biti izvor koji nije u Prijedlogu budžeta, nije logično. Znači, u tom smislu. U članu 12., na mjestu, koji raspolaže tekućom rezervom uz sugestiju podnošenja dvanaestomjesečnog izvještaja Parlamentarnoj skupštini BiH, u tom smislu se sugerije da to bude Vijeće ministara BiH i da se u članu 13. za isplatu naknada dodaju i poslanici, jer je kategorija poslanika iz te stavke, pretpostavljam, tehnički ispuštena, eto, u tom smislu.

MIRKO BANJAC

O ovom zakonu raspravljala je Ustavnopravna komisija i smatra da ima ustavni osnov i nema potrebe nikakvo posebno obrazloženje. Predsjednik je saglasan da nema potrebe. Otvaram raspravu.

MARKO AŠANIN

Sve primjedbe koje je prethodna komisija postavila, mi smatramo da su opravdane i prihvatamo ih.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, u ovom zakonu, ovih prvih pet članova, radi se otprilike o strukturi Budžeta, korisnicima Budžeta, itd. i odmah ide član 6. koji kaže da korisnici Proračuna mogu koristiti sredstva iz Proračuna samo u svrhu određenog Proračuna, znači, to se decidno naglašava, što je jako važno. Zato vežem član 21. gdje kaže "ako ovlašteni djelatnik, prilikom obavljanja proračunskog prijedloga, utvrdi da je povrijeđen Zakon, drugi propis ili akt", preskačem jedan dio teksta i kaže, između ostalog, „utvrdi da počinjene nepravilnosti imaju obilježje krivičnog djela, može prijaviti kao krivično djelo”.

Sad u članu 31. zadnji član, oba ova člana, znači 6. i 21. su iščitana, zbog ovog člana kaže: "odgovorna lica kažnjavaju se za prekršaj i 1. ako ne koriste sredstva Proračuna u svrhu u koju su namijenjena i ako lice preuzima obavezu", itd. Postavlja se pitanje da li uopće se može napraviti nešto što ima obilježje krivičnog djela ovdje. Ako ne može, onda to krivično djelo, tamo u članu ovom koji sam naveo 21., treba brisati, a ako može, onda u članu 31., ili u članu 32., nekom dodatnom, treba tačno definirati šta to ima obilježje krivičnog djela ovdje. Eto, to je moja sugestija.

MIRKO BANJAC

Evo, čuli smo Vašu primjedbu.

SUADA MUMINAGIĆ

Ja sam djelimično govorila o ovom zakonu kad sam govorila o Budžetu, sad bih samo prijedlog dala da se u ovoj prihodnoj strani Budžeta, u Zakonu, reguliše naplata svih prihoda i to prihoda od entiteta i administrativnih taksi. Nikola je rekao ove vanjske dotacije i donacije, kad ih predvidimo u Budžetu, trebaju biti u Zakonu o izvršenju Budžeta. U članu 1. bih predložila da se briše ova riječ Budžet jer ovaj zakon utvrđuje Budžet i način izvršenja Budžeta. Onaj prethodni dokument utvrđuje Budžet, a ovaj utvrđuje samo način izvršenja Budžeta i predlažem da se u članu 5. razdvoje u operativnim troškovima materijalni troškovi od investicija, odnosno, investicije da posebno tretiramo.

MIRKO BANJAC

Obzirom da nema više prijavljenih, ja predlažem da se predlagač izjasni o ovome.

MARKO AŠANIN

Obzirom da se radi o Nacrtu, kako je Parlamentarna skupština BiH utvrdila, ja predlažem da se sve ove primjedbe, odnosno stenogram dostavi, a mi ćemo onda pripremiti Prijedlog.

NEDŽAD BRANKOVIĆ

Ja ću samo, pošto se radi o Nacrtu, ponovo bih apelirao da pokušamo što prije doći do Zakona o izvornim prihodima institucija BiH i da u ovom zakonu, u članu 4., u strukturi prihoda Budžeta, počnu figurirati riječi izvorni prihodi Budžeta. Hvala.

MIRKO BANJAC

Ima li još neko sugestija? Ako nema, predlažem sledeći zaključak.

Prihvata se Nacrt zakona o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu, pod uslovom da se u Prijedlog ugrade primjedbe i sugestije predlagača i takav prijedlog dostavi na razmatranje Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. Zar nisam rekao poslanika? Ja se izvinjavam, stvarno, sam previdio. Znači, prihvata se Nacrt zakona o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu, pod uslovom da se primjedbe i sugestije poslanika ugrade u prijedlog i takav prijedlog dostavi na razmatranje Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

Ima li primjedbi neko na zaključak? Mi prihvatamo uslovno. Ovdje kažu neki da je to dobro, neki kažu da nije. Ne može se reći. Može, gospodine Špiriću, sad ćemo to formulisati. Znači, prihvata se Nacrt zakona o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu kao osnova za izradu prijedloga, uz primjedbe i sugestije poslanika.

Jeste li saglasni sada? Odlično. Koliko ima prisutnih? – 29. Imamo jednog poslanika koji želi da nešto kaže. Ne, on glasa.

Ko je za?- 24

Ko je protiv- nema.

Uzdržanih 5

Ima li neko primjedbi na proces glasanja? Nema. Po entitetima, iz Federacije BiH, ko je za? – 13.

Iz RS, ko je za? 12

Konstatujem da je Zaključak u vezi Nacrta zakona o izvršenju Budžeta BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2000. godinu usvojen u predloženoj formi. Hvala vam lijepa. Zaključujem 5. tačku dnevnog reda. Prelazimo na 6. tačku.

Ad.6. Izvještaj o provedenoj javnoj raspravi i izjašnjavanje predlagača o nacrtima

a) Izbornog zakona, predlagača Drage Ljubičića

b) Izbornog zakona, predlagač, grupa poslanika Kluba SDP-a

Pozivam predlagača Izbornog zakona, Dragu Ljubičića, da podnese ekspozice.

Imamo jednu intervenciju.

BOGIĆ BOGIČEVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ja se izvinjavam predlagaču gospodinu Dragi Ljubičiću, s obzirom da je sa nama danas uvaženi gospodin Fransoa Moris, koji je predsjedavajući radne grupe za izradu Izbornog zakona, Klub poslanika SDP-a ima sledeće pitanje za gospodina Morisa koji je dao, između ostalog, više intervjuova i izjava, a dvije izjave posebno skreću pažnju poslanicima SDP-a i mole odgovore.

Prva izjava u dnevnom listu “Avaz” u kojem gospodin Moris, navodno je rekao da nije kriv što jedan broj ljudi u BiH živi na pogrešnom mjestu, i druga izjava predstavnika ugledne nevladine američke organizacija koja se bavi jugoistočnom Evropom u “Slobodnoj Bosni”, u magazinu, gdje gospodin Moris navodno mu je rekao da Izborni zakon mora biti takav kakav jeste, jer BiH nije država i da će biti podijeljena.

Mi ljubazno molimo gospodina Morisa da ove navode potvrdi ili demantuje, kako bi Klub poslanika SDP-a imao svoj stav u pogledu dalje rasprave o Izbornom zakonu.

MIRKO BANJAC

Hvala, gospodine poslanice. To ne umanjuje proceduru koju sam ja predvidio ovdje u dnevnom redu. To Vi možete kad se završi ekspozice predlagača. Gospodin Moris će imati prilike da odgovara na možda mnoga druga pitanja, ukoliko ih bude. Ja ponovo pozivam predlagača Dragu Ljubičića da uzme riječ.

Nisam dao pauzu, ali ću dati ukoliko budete insistirali, nije problem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja ne sporim pravo poslanika da traže pauzu 5, 10, 15 minuta, koliko god treba, ali ja želim da javnosti skrenem pažnju da se mora voditi rasprava o suštini. Navodne izjave bilo koga i u bilo kojem listu, koje nisu vezane za Izborni zakon, nemaju ama baš nikakve veze za javno licitiranje pred javnošću BiH. Predlagač će se izjasniti o svim javno izrečenim stvarima i amandmanima, vezano za jedan i drugi izborni zakon. Dobro bi bilo, ako treba, da gospodin Moris obavi konsultacije sa SDP-om, ali nemojte nas ovdje raznim pitanjima upućenim ovom ili onom zamarati. Ja vas molim da poštedite kolege poslanike, a sve nejasnoće, vezano za bilo čiju izjavu, u bilo kojem dnevnom listu, ostavite van ovog parlamenta. Nemojte, ja govorim, a vi možete pitati gospodina Morisa zašto je jutros ustao u 8, a nije u pola 9, i to ako mislite da vam je poslaničko pravo, izvolite.

MIRKO BANJAC

Je li replika? Ako Vi nećete repliku, ima gospodin Dokić koji govori.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zastupnici, poslanici, u vezi diskusije koju je gospodin Špirić maloprije imao i gdje je navodio SDP, da budemo sasvim jasni, mi želimo da se legitimira gospodin predsjedavajući ekspertne komisije, ako se on legitimira sa takvim izjavama, onda, dozvolite, molim vas, mi imamo sasvim drugačiji odnos, ne samo po raspravi o tom izbornom zakonu, nego ćemo tražiti da mnoge stvari ovdje na dnevni red prioritarno dođu. Ukoliko neko u ovoj sali, u bosanskohercegovačkoj javnosti, te izjave smatra nebitnim za Izborni zakon, mi sigurno nismo na toj strani i insistiramo da se ovdje, mi nismo htjeli po dnevnim novinama polemizirati. Sačekali smo ovu sjednicu i tražim od gospodina Fransa da se izjasni. Mislim da bismo trebalo prekinuti bilo kakve replike. Naša namjera jeste da se predsjedavajući legitimira i da znamo s kim razgovaramo. Da li razgovaramo sa predsjedavajućim ekspertne grupe koja ima zadaću da napravi Izborni zakon, da afirmiše multietničnost, BiH kao državu ravnopravnih naroda i građana, govorim o dokumentu Madridske deklaracije, jer su dati zadaci za Izborni zakon, ili imamo drugačijeg predsjedavajućeg. To će odgovor uslijediti, ja sa nadam ovog trenutka i moći ćemo nastaviti rad o Izbornom zakonu. SDP-u je itekako bitno da donesemo Izborni zakon u skladu Madridskom deklaracijom.

BRANKO DOKIĆ

Gospodo, ja bih vas želio upozoriti da, ukoliko ovdje u Skupštini otvorimo proces traženja odgovora na izjave u medijima, još malo i u kafanama, da mi onda nećemo raditi svoj posao. Molim vas, ukoliko SDP insistira na pauzi, dajte im pauzu i neka razgovaraju nasamo sa ljudima. Ja nisam spreman sjediti ovdje i slušati bilo čiji odgovor, bilo kome na ono što je rekao negdje u medijima. Neka se preko tog istog medija razračunaju. Ono što je neko nešto rekao ovdje za skupštinskom govornicom, zato imamo pravo da nam se obrazloži.

HALID GENJAC

Dame i gospodo, poštovani poslanici, gospodin Morion je predsjedavajući Državne komisije za izradu Izbornog zakona. Izborni zakon je akt po važnosti odmah iza Ustava države. U izjavi koja je citirana u jednom sedmičnom listu, navodi se da je predsjedavajući Državne izborne komisije rekao: “Uostalom, BiH nije prava zemlja“ itd. Da je to neka izjava vezana za kafansku atmosferu, za neka druga pitanja koja nisu te suštinske važnosti, ja bih potpuno uvažio argumentaciju da se odgovor da u nekakvom privatnom razgovoru. Međutim, pošto se radi o aktu takvog značaja, i pošto se radi o Komisiji državnog značaja, ti odgovori treba da se daju javno i to u Parlamentu BiH koji treba da se izjasni o Prijedlogu zakona.

Stav gospodina koji je predsjedavajući Državnom komisijom itekako je značajan, jer je imao priliku da ostvari uticaj na sadržaj i suštinu Izbornog zakona. Zbog toga i Klub koalicije CD insistira da se odgovor da prije rasprave, javno ovdje sa ovog mjesta, jer, u ovisnosti od odgovora mi ćemo Prijedlog zakona tretirati.

MIRKO BANJAC

Ja imam jednu repliku, pa ima jedna replika druga. Poštovana gospodo, nemojte umanjivati javnost. Ovdje ste vi isti koji sad govorite, govorili kako ne poznajete gospodina Morisa i ne poznajete nikakvu ekspertsku grupu, već poznajete Dragu Ljubičića. Šta sad hoćete? Šta je sad ovo? Je li ovo, gospodo, nova predstava koju želite ovdje napraviti? Molim vas, javno, isti vi koji sada ovo govorite, govorili ste za nas postoji predlagač Drago Ljubičić. Pitajte Dragu Ljubičića to što hoćete pitati gospodina Morisa. Sad odjednom vi uvažavate gospodina Morisa, do sada ga niste uvažavali. S kojim to pravom radite, gospodo? Ja, javno, kao poslanik, protestujem zbog takvog ponašanja i mislim da je ono sračunato na ometanje rasprave u vezi Nacrta.

MARA PERKANOVIĆ

Molim gospodu iz SDP-a da ovdje se uozbilje u ovoj situaciji. Kakvi su to napadi na gospodina Morisa po pitanju čitanja novina. Šta je to što je pisano u novinama? Da li je to istinito što piše u novinama? U novinama može da se piše sve i svašta, da li je to argument? Molim vas, to ne priliči jednom poslaniku, a pogotovu partiji koja pretenduje da, kao demokratska, bude sutra vodeća partija u Federaciji BiH, pa čak i na prostorima cijele BiH, to nije način. Isti vi koji ste se na prošloj našoj sjednici zalagali ovdje, sa ove govornice, gospodin Bogić Bogičević i rekao: “Zahtijevat ću od visokog predstavnika da proglasi Zakon i to u goroj varijanti”.

VITO RAKIĆ

Dame i gospodo, mi smo usvojili dnevni red i dogovorili smo se o načinu rada. Zaključili smo javnu raspravu o Nacrtu zakona, izbornog jednog i drugog i dogovorili smo se da danas imamo uvodna izlaganja jednog i drugog predlagača i na bazi tih uvodnih izlaganja da se izjasnimo. Ova predstava koju vi sad priređujete, gospodo iz SDP-a i gospodo iz CD Koalicije, je predstava i priprema pozorišta da se ovaj zakon međunarodne zajednice odbije. Ja to namjerno hoću otvoreno da kažem, neka se i to zna. Vama ne odgovara dejtonska BiH. Zakon izborni je pravljen za dejtonsku BiH, a te pogrdne izraze što neko upotrebljava, normalna i nenormalna i ovakva država, to neka samo služi na čast onim ljudima koji to tako upotrebljavaju. Mi smo se

opredijelili da radimo, živimo i gradimo takvu BiH, prema tome, i takve zakone ćemo donositi. Sve one nekakve druge bolesne ambicije koje se prave na razne načine, hvala im, neka prave oni koji su i pravili, jer su znali i '91. praviti i razgrađivati i bivšu Jugoslaviju i BiH.

MIODRAG DERETIĆ

Uvažene kolege, predsjedavajući, uvaženi kolege poslanici, prije svega, ja bih želio ovdje da, po ne znam koji put, uputim kritiku, gospodine predsjedavajući, Vama, jer mislim da ste svojom tolerantnošću dozvolili da mi skrenemo sa usvojenog dnevnog reda. Ako se ne varam, po ovoj tački dnevnog reda, već ste bili prozvali gospodina Ljubičića da podnese izvještaj o provedenoj javnoj raspravi, kada je u pitanju Izborni zakon. Međutim, ja sam, u svakom slučaju, se javio i ponukan sa ovakvim diskusijama i želio bih reći samo jednu stvar i na taj način bih se nadovezao na diskusiju gospodina Rakića, a to je, ja imam osjećaj da se već sad stvara atmosfera koja je bila stvorena prije proglašavanja, odnosno nametanja Izbornog zakona, od izvjesnog broja ovdje kolega poslanika. Ja želim ovdje da, također, istaknem i podcrtam da sam, u svakom slučaju, kao jedan od poslanika ovdje, od 42 poslanika, sigurno od onih koji sam za to da se Izborni zakon donese i da se ispuni jedan od uslova koje nam je postavio i Savjet Evrope za učlanjenje. Međutim, ja ću ponovo biti sigurno jedan od prvih koji ću glasati protiv ovakvog nacrtu ili prijedloga izbornog zakona koji ne bude temeljen na temelju Dejtonskog sporazuma, Ustava BiH i RS. U tom kontekstu, ja, gospodine predsjedniče, i s tim ću završiti, molim još jednom i pozivam da pozovete, da se držimo dnevnog reda, da pozovete predlagачe da se izjasne, odnosno da ovdje iznese se o dosadašnjoj javnoj raspravi, koja će sigurno, ja sam već sada duboko ubijeden, isprovocirati sigurno diskusije i ostalih, primjedbe i sugestije, ostalih kolega poslanika. Ja već sad znam da ću sigurno učestvovati u takvim diskusijama, jer za to imam debele argumente.

HALID GENJAC

Vrlo kratko, molim vas, pošto je pomenuta i Koalicija, nema potrebe razjašnjavati i tumačiti stavove pojedinih stranaka, nema potrebe niti ikakvog razloga praviti uvodnu predstavu, jer će Koalicija i poslanici Koalicije, vrlo jasno i argumentirano reći jesu li za Zakon ili su protiv Zakona, bar to imamo pravo. Ali, insistiramo da svako onaj ko radi bilo kakav posao za BiH vrlo jasno kaže, ili se ogradi od stavova u kojima se dovodi u pitanje cjelovitost, suverenitet i svi atributi BiH.

MIRKO BANJAC

Ja našem uvaženom gostu Fransoa Morisu dajem riječ, ako želi da odgovori na postavljeno pitanje. Gospodin Moris želi da odgovori na pitanje.

FRANSOA MORIS

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ja smatram da mi je velika čast što danas imam priliku da govorim pred vama, čak i ako to znači da dajem odgovore na laži i ogovaranja što i nije tako prijatno, što sam ja pročitao u dvije

novine nedavno. Prije svega, to se tiče izjava nekoga ko je iz jedne organizacije iz SAD bio u posjeti BiH, koji je citirao neke moje rečenice koje sam ja navodno rekao njemu nekada i negdje. Ja apsolutno poričem da sam ikada rekao išta slično ili čak pomislio išta slično.

Druga stvar, to sam pročitao juče u jednim dnevnim novinama ovdje, tiče se izjave nepoznatog zvaničnika visokog ranga iz jedne od stranaka ovdje, koji želi da ostane anonimn i koji je ponovo govorio o nekim stvarima koje sam ja navodno rekao. Ništa od toga ne odgovara istini. To ja nikada nisam rekao, nijednom prilikom.

Ja sam vrlo često govorio u javnosti i preko radija i televizije i novina i u toku svih ovih mojih javnih intervencija, nikad nisam rekao ništa drugo do ono što ću sada i vama ponoviti.

Ja, zbilja, vjerujem da je ovaj izborni zakon ključ za budućnost BiH, kao suverene države i kao člana integrirane Evrope koja uključuje i zapad i istok. Ja iskreno vjerujem u budućnost BiH i kao predsjednik Radne grupe za Izborni zakon predano radim za tu bolju budućnost ove države.

U toku tih nebrojenih sati koje smo proveli radeći u Radnoj grupi za Izborni zakon, niko, niti jedan od članova te grupe nije nikada mogao da me čuje da kažem išta slično besmislicama koje su objavljene u medijima i koje su rekli ti jako hrabri anonimni ljudi.

Konačno, neka to budu moje konačne u riječi ovom obraćanju, reći ću još ovo, ja iskreno vjerujem u ovu zemlju i u njene institucije, prije svega, u njen Parlament. Ja sam imao priliku da sjedim u dva parlamenta i zbog toga jako dobro znam šta parlament predstavlja, koja je njegova odgovornost i znam da ćete vi biti u stanju da provedete jednu debatu koja će zbilja odgovarati i priličiti ovom ovakvom ključnom i suštinskom zakonu.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa gospodinu Morisu. Da li vi odustajete od pauze? Odustajete.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, nakon ove kraće ispovijesti, bespotrebne nadam se, gospodina Morisa, ja moram da kažem da li bi neke poslanike zadovoljilo da se kojim slučajem da izjava da je BiH, recimo, Amerika. BiH, gospodo poslanici, je jasno definisana Ustavom BiH i Dejtonskim sporazumom. Zato vas molim, nema potrebe, bar za poslanika ne bi smjelo biti dileme šta je BiH. Mislim da sve ono što nije u skladu s tačkom dnevnog reda, liči na sve sem na raspravu o Izbornom zakonu BiH. Ja nemam razloga, prvi put vidim uvaženog gospodina, ni da mu budem advokat, ni da ga branim, ali, nažalost, moram braniti Ustav BiH od poslanika koji su se zakleli barem da znaju šta je BiH.

MIRKO BANJAC

Molim vas, ja ću sada dati riječ jednom i drugom predlagraču. Napominjem vas, tačka dnevnog reda se zove Izvještaj o provedenoj javnoj raspravi i izjašnjavanje predlagrača o Nacrtu. Ja molim, neće biti rasprave. Mi smo svoje što smo imali u dosadašnjim raspravama rekli. Predlagrač treba da se izjasni o onome što smo mi primijetili, jedan i drugi predlagrač, što smo mi, da kažem, postavili u vidu dilema, u vidu nejasnoća, u vidu novih primjedbi, novih prijedloga, to je to, izvolite, gospodine Ljubičiću. Ne vidim razloga da sada razvlačimo ovu raspravu. Nema potrebe. Sve smo mi dosad rekli. Oni imaju svoje da kažu. E, šta kažu, oni to misle, valjda. Može samo pitanje i odgovor. Diskusiju smo završili po nacrtima. Pitanja i odgovore nismo. Ovo će danas biti izjašnjavanje dalje.

DRAGO LJUBIČIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovana, uvažena gospodo iz međunarodne zajednice, gospodo iz Vijeća ministara BiH, gospodo poslanici, dame i gospodo,

Kako je definisana i usvojena tačka dnevnog reda, kad je u pitanju Izborni zakon, ja nemam namjeru ovdje da vam oduzimam mnogo vremena, tačka dnevnog reda je Informacija predlagrača o provedenoj raspravi o Nacrtu izbornog zakona kojeg je radila i predložila Radna grupa, kako smo maloprije i čuli od gospodina Genjca, na nivou države BiH. Predsjednik Radne grupe koja je radila na ovom nacrtu je i gospodin Moris, koga smo maloprije, također, imali priliku da čujemo. Lično mislim da moja uloga ovdje i nije posebno velika. Mislim da je poznato i ovom predstavničkom vijeću, kako sam se ja pojavio u ulozi predlagrača i zato bih zamolio i Predstavničko vijeće BiH da uvaži tu činjenicu i ovo što je predsjedavajući, gospodin Banjac, predložio ovdje, a to jeste prilika da se u daljoj raspravi o ovom i Nacrtu zakona koga je predložila poslanička grupa SDP-a kaže nešto još, pored ovoga što je po meni i rečeno i o jednom i o drugom nacrtu Izbornog zakona, uz jednu napomenu od mene. Mislim da je to jasno svima da u daljoj raspravi Predstavničko vijeće BiH, kao i Vijeće naroda, treba da dođe do jednog od ovih nacrti koji će ići u dalju parlamentarnu proceduru i ja se nadam da ćemo biti u poziciji da nastavimo tu dalju raspravu u Parlamentu i da ispoštujemo rok kad je u pitanju usvajanje ovog izbornog zakona, uz jedno maksimalno uvažavanje činjenice i naše obaveze koju smo prihvatili kad je prijem BiH u Vijeće Evrope i uslovi koji su vezani za taj proces. Jedan od uslova jeste Izborni zakon koji treba, a to smo i obaviješteni od gospodina Berija, treba da bude usvojen do početka februara mjeseca.

Ja se nadam, znači, u najmanju ruku da ćemo ispoštovati taj rok.

Što se tiče informacije o provedenoj raspravi o Nacrtu izbornog zakona, gdje se ja pojavljujem u ulozi predlagrača, mislim da vam je svima poznat tok javne rasprave, svakako da sam prihvatio svoju obavezu da podnesem kratku jednu informaciju o toj provedenoj raspravi, znači, uz činjenicu da sam se prihvatio uloge predlagrača ovog zakona.

U okviru dosadašnje javne rasprave, mi smo dužni da bar jedna većina ovih prisutnih i drugih ljudi i onih koji su bili zainteresovani i koji su dalje zainteresovani za ovaj izborni zakon, prisustvujemo dijelu okruglih stolova koji su u dijelu javne rasprave predviđeni i koji su organizovani i održani, na kojima je obavljen dio rasprave o ovom nacrtu zakona. Imali smo priliku u okviru tih okruglih stolova,

također, da čujemo određene primjedbe, mišljenja, sugestije, znači prisutnih na predloženi nacrt. Kao drugi dio i obaveze u okviru te javne rasprave, to su bile javne rasprave u okviru Predstavničkog vijeća i rasprave u okviru Vijeća naroda.

Želim, također, da napomenem da je u okviru tih rasprava koje smo bili u obavezi i što je urađeno i u prilici da od poslanika i od delegata, znači, od poslanika u Predstavničkom vijeću i od delegata u Vijeću naroda, čujemo, također, vaša, odnosno, mišljenja delegata u Domu naroda, prijedloge kad je u pitanju ponuđeni nacrt. To je dio te rasprave, to znači koja je provedena. Želim, također, da istaknem jednu činjenicu koja je, takođe, ovdje bitna. Poslije te obavljene, tog dijela obavljene javne rasprave, Radna grupa je prihvatila i mislim da su ispoštovali, takođe, Odluku Predstavničkog vijeća i Vijeća naroda. Oni su dali i svoje odgovore i dali su svoje pravno mišljenje i tumačenje na sva ta postavljena pitanja, primjedbe i prijedloge, jednostavno rečeno, oni su dali, iskazali su svoj stav, znači, po tim pitanjima, po tim prijedlozima, što mislim da je, također, vrlo bitno, znači, u okviru ove rasprave to je bio, koliko se ja sjećam i jedan novi zaključak i Predstavničkog vijeća i to je bio jedan od zaključaka i Vijeća naroda. Mislim da je to Radna grupa ispoštovala i mislim da su svi poslanici dobili to u pismenoj formi.

Mislim da je, također, bitno da napomenem da smo mi u okviru ove procedure koja je i predviđena, a što vi, takođe, imate kod sebe, što je sastavni dio ove informacije, to znači koju ste vi tražili, evo, govorim o tome, jeste i stav i mišljenje Vijeća ministara BiH o Nacrtu izbornog zakona, kao i mišljenje i stav gospode iz Predsjedništva BiH. Želim da napomenem da tu imamo mišljenje dva člana Predsjedništva BiH. Nemamo mišljenje trećeg člana Predsjedništva BiH. Nemamo mišljenje člana Predsjedništva BiH iz RS, gospodina Radišića, u pismenoj formi, da li sam ja to dobro rekao, odnosno da se nije nešto drugo dogodilo i imamo mišljenje gospodina Jelavića i gospodina Izetbegovića. To je, takođe, trebalo da bude dio ove informacije i ja to želim da napomenem.

Što se tiče daljeg mog obraćanja, mislim da je dovoljno, kad je u pitanju javna rasprava i sve ovo što je u okviru te javne rasprave do sada učinjeno i urađeno, kad je u pitanju ovaj nacrt zakona. Na kraju, ja bih želio da samo nešto kažem. Predlažem, i ja to očekujem, da će se učiniti napor na ovoj sjednici Predstavničkog vijeća, uz jednu činjenicu i, evo, prethodni jedan sastanak koji smo danas imali, razgovor sa gospodom iz Vijeća Evrope i Savjeta, sa visokim ličnostima. Mislim da smo i danas shvatili i da smo i danas prihvatili obavezu, kad je u pitanju proces prijema BiH u Vijeće Evrope. Ja to ponovo želim da napomenem. Ne bih želio da o tome govorim mnogo ovaj put. Želim samo da napomenem i danas istaknem, kad je u pitanju Izborni zakon, da je to jedan od uslova i onih minimuma koje BiH, znači institucije BiH, treba da učine i da urade. Podržali smo svi taj proces, pa, prema tome, ja očekujem da će se u okviru toga, znači i određenih rokova, učiniti maksimalni napor kad je u pitanju ovaj zakon i da se nastavi ova parlamentarna rasprava i ova procedura o ovom zakonu i da ćemo mi, bar što se tiče ovog zakona, usvojiti ovaj zakon, da nećemo doći u poziciju i priliku da i ovaj zakon bude nametnut od visokog predstavnika. Ovo je prilika da se neke stvari, evo, na ovom zakonu možda poprave u odnosu na neko prethodno vrijeme.

Meni je ovako danas u ulozi predlagača malo lakše što je gospodin Moris ovdje sa nama, kao predsjednik ove radne grupe i, na eventualna pitanja danas u okviru ove rasprave, odgovore će davati gospodin Moris.

MIRKO BANJAC

Ja molim predlagača, u cilju kvalitetnog rada daljnjeg, svi odgovori na sva postavljena pitanja su dati u pismenoj formi.

DRAGO LJUBIČIĆ

Da.

MIRKO BANJAC

Znači, Vi, kao predlagač, stojite iza onih odgovora. Moramo znati, jer će Vama postavljati poslanici pitanja. To moramo znati, to će biti prvo pitanje. Ja mislim da je to sasvim logično. Da znamo, da ne postavljamo dupla pitanja. Nema potrebe postavljati. Odgovori su dati u pisanoj formi, pročitali ste ih, čovjek stoji iza toga i idemo dalje.

Samo neka pojašnjenja mogu biti u pitanju. Molim predstavnika SDP-a da iznese ekspeze. Ja mislim da iznese ekspeze i da onda vodimo raspravu o jednom i o drugom. Ovdje su planirani ekspezei, izvještaji predlagača. Izjašnjavanje predlagača, molim vas, pročitatite tačku. Vi sad hoćete, ne možete pratiti. Ja sam mislio da se da jedan i drugi ekspeze, pa postavljaju dileme. Poslanik Rakić ima pravo, jer su tačke razdvojene na a) i b). Ja sam samoinicijativno to spojio, ako se Vi protivite tom spajanju, ja moram prihvatiti. Razdvojene su tačke. U pravu je poslanik. Mi smo mišljenja, ako ima protivljenja da se uvaži kako piše u dnevnom redu. Ima li pitanja za pojašnjenja?

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući, gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, cijenjene kolege, poslanici i zastupnici,

Moram u samom početku da kažem, ispred SDP-a BiH, da je za nas veliko zadovoljstvo što smo čuli istup gospodina Fransoa, koji nam je vrlo jasno i nedvosmisleno dao do znanja da navodi, kao što je poslanik Bogičević rekao, citiram: "navodno rekao", dakle, u pitanju poslanika Bogičevića, još jednom ponavljam, je vrlo jasno rečeno da je Vaša izjava, navodna izjava, i mi smo očekivali od Vas da kažete Parlamentu to što ste rekli, i nama pričinjava veliko zadovoljstvo da znamo da čovjek koji je radio tako odgovornu dužnost i koji je imao tako odgovoran zadatak, nije stajao na podjeli BiH, čak nam je rekao nešto što mi nismo ni tražili da nam kaže, ne da to nije rekao, nego da nije ni pomislio, što je veliko ohrabrenje za nas kad govorim o budućem, zaista, pravom, normalnom Izbornom zakonu kakav BiH treba. Nama je drago da imamo istu želju, to je da se napravi zakon. Kako reče gospodin Fransoa, ne dijeli BiH i mi se potpuno s njim slažemo da je Izborni zakon ključni kamen, citiram, za budućnost BiH i da to sigurno jeste Izborni zakon. Naši ciljevi u tom smislu su identični. Nažalost, moram priznati da se ne slažemo, što je sasvim

uobičajeno u demokratskoj proceduri, da, bez obzira što su nam ciljevi isti, evo, pokušavamo na različite načine da do toga dođemo.

Naime, po našem mišljenju, Prijedlog zakona koji nam je izložio gospodin Ljubičić, apsolutno je u suprotnosti sa ciljevima koje je gospodin Fransoa ovdje iznio. S obzirom da je tačka dnevnog reda Izvještaj o raspravi, želim da skrenem pažnju na samu raspravu koja se ovdje vodila i nekoliko konstatacija koje iz ovoga proizlaze. Naime, naše je stanovište da Parlament nije upoznat sa cjelinom rasprave koja je vođena jer bilo je još dosta okruglih stolova, meritornih, stručnih, političkih rasprava, organizovanih u pojedinim skupštinskim, entitetskim, kantonalnim, ekspertnim, cehovskih udruženjima, koje smo očekivali da ćemo dobiti u pripremi za ovu sjednicu.

Želim, gospodine Banjac, da Vam skrenem pažnju da nema potrebe da prekidate sa Vašim proceduralnim primjedbama i da pokušavate da objasnite da ovdje nije mjesto da se govori o ovim stvarima.

MIRKO BANJAC

Molim vas, gospodine, držite se tačke dnevnog reda, inače ću Vam uzeti riječ.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Ja se držim tačke dnevnog reda, gospodine Banjac.

MIRKO BANJAC

Gospodine, ja vodim sjednicu. Kad Vi budete vodili, ja ću Vas shvatiti. Dozvolite mi da provedem Poslovnik. Na početku ove tačke dnevnog reda, upozoreni su poslanici. Niko se nije protivio, nijedan jedini, pa, prema tome, ni Vi da će se ovdje postavljati direktna pitanja, dileme, jer su svi odgovori dati od strane predlagača u pismenoj formi.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine Banjac, odgovori svi nisu dati i ako niste dobro uočili, mi smo Vam signalizirali odozgo, čak ste polemizirali sa nama, mahali rukama, kad smo Vam rekli da ne možete na taj način voditi sjednicu, morate dozvoliti.

MIRKO BANJAC

Gospodine, ne odlučujete Vi o tome. Niko se nije protivio tome.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine Banjac, Vi možete, ako hoćete, zabraniti da mi govorimo.

MIRKO BANJAC

Nastavite. Kako je tačka utvrđena, nastavite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Ja Vam se zahvaljujem što omogućujete poslaniku da nastavi na ovo ključno pitanje za budućnost BiH i onoga što smo danas imali u razgovoru, kad je u pitanju prijem u Vijeće Evrope. Dakle, mi smo u pripremi za ovu sjednicu, kao dio javne rasprave i odgovora na pitanja, dobili mišljenja gospodina ministra za civilna pitanja u kojem se kaže, podrška je data ovom zakonu. Zatim smo dobili mišljenje o javnoj raspravi ovdje, na Nacrt izbornog zakona od gospodina Tomića u funkciji dopredsjedavajućeg, kojem opet se daju odgovarajuće primjedbe koje gospodin Ašanin smatra da ne postoje. Zatim smo ovdje dobili nešto što se zove, gospodine Banjac, Izvještaj o provedenoj javnoj raspravi o Nacrtu izbornog zakona, predlagача Drage Ljubičića, za koji želim da se konstatuje da ovo nije potpuni izvještaj, jer je vođena još javna rasprava, nije ono što se vodilo u vašoj organizaciji i što se vodilo u organizaciji parlamentarnog Kolegija i na kojem se zaključilo samo ono što se željelo čuti. Pored ovog, vođena je, također, još rasprava na ovu temu i kao poslanik, zastupnik, dužan sam da vas upozorim na to, a i da postavim pitanje. Zašto nismo upoznati sa vrlo intenzivnom komunikacijom koja je išla prema Komisiji, prema visokom predstavniku, odnosno OSCE-u, u čije ime dolazi gospodin Fransoa ovdje. Ja ću da uzmem samo jedan od tih, da tako kažem, stavova iz javne rasprave, ako to možemo nazvati javna rasprava, gdje jedan od predstavnika, da tako kažem, međunarodne zajednice, upućuje komisiji pismo u kojem doslovno kaže, Nacrt izbornog zakona bi mogao, nakon što sam brifovan, nakon što ste nam rekli, gospodo iz Izborne komisije, mi smo vas shvatili da, kako se kaže, Nacrt izbornog zakona bi mogao biti u konfliktu sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama, ali, određene uredbe Ustava BiH imaju veću težinu i na bazi toga, u toj javnoj raspravi koju ne citirate ovdje, samo navodim jedan od pisama i dopisa kojih imate koliko god hoćete u raznim fajlovima ljudi koji su pripremali ovo. Tu stoji komentar iz javne rasprave.

1. Da li Izborni zakon koji je protivan Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i slobodama zaista može biti rađen po evropskim standardima? To je pitanje predsjednika evropske zemlje.

2. Nije samo u pitanju pravo na glasanje, već i pravo na kandidiranje izbora. Da li se od Hrvata ili Bošnjaka koji stvore reputaciju u RS može očekivati da se preobrate u Srbe da bi se mogli kandidovati i šta se odnosi na prava grupa koja su u Ustavu pominjana pod „ostalim“? Sadašnji Nacrt izbornog zakona, ukoliko se usvoji se može pretvoriti u argument protiv povratka manjina.

3. Zar ne bi bilo bolje kada ne bi bilo nikakvog izbornog zakona, nego da imamo izborni zakon koji je protivan Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima? Stririn Bord može željeti ubrzanje usvajanja tog zakona, ali navedeni gospodin misli suprotno i dovodi u pitanje budnost takvog stava.

Ovakvih mišljenja imate koliko god hoćete koji su stizali u onome što se zove javna rasprava. Ko je od nas ovo dobio kroz protokol? Niko. Bar mi u SDP-u nismo dobili. Ovakvih pitanja, koja su vođenja u stvarnoj javnoj raspravi, je nametano koliko god hoćete. Pogledajte, rasprava javna šta je dala na teritornom mjestu u organizaciji Udruženja pravnika, Pravnog fakulteta i Pravnog centra u Sarajevu, u

kojem se, između ostalog, kaže. Ovakav Prijedlog stalnog izbornog zakona je protivan dugoročnom interesu i stabilnosti BiH jer betonira etničku podjelu. Imajući u vidu BiH, da uđete u Vijeće Evrope, a kasnije u Evropsku Uniju, odnosno u regionalne evropske integracije, nužno je poštivanje norme Evropske konvencije, zabrane diskriminacija po bilo kojoj osnovi, itd. U Izvještaju koji smo primili za pripremu za ovaj sastanak, stoji vrlo jasno i precizno, u materijalu od Vijeća Evrope, da Izborni zakon, usvajanje Izbornog zakona nije više uslov za prijem u Vijeće Evrope. Na kraju svega, nama se još ovdje stalno daje jedna zamjena teza u kojoj eksperti iz BiH su izrazili volju građana BiH, Parlament treba tu volju građana da pretvori u volju Parlamenta BiH i da mi dobijemo ono što nam međunarodna zajednica nudi, jer imamo i domaćeg predlagača, kao našu volju.

Ja zbog svega ovoga gospodine Banjac, tražim od vas, prije svega se, prilikom glasanja, prilikom izglasavanja, zaključivanja ove tačke, da se poslanici izjasne pojedinačno, u skladu s Poslovníkom, da li su za Zakon gospodina Drage Ljubičića, ili za zakon SDP-a ili su možda za nešto suzdržani, pa hoće da krenemo iznova u sve ovo, ili ne znam ni ja šta. Tražim da se pojedinačno izjasnimo. Ko je za koji, nema nikakvog razloga. Stav SDP-a, da ne bude nikakvih nesporazuma, je da onaj ko glasa za ovaj zakon, voljom svojom, svjesno ili nesvjesno, mi u to ne ulazimo, glasa protiv povratka dugoročnog i glasa za podjelu BiH. Gospodine Rakiću, pošto ste Vi nas spomenuli ovdje, a to se itekako tiče ovog izbornog zakona, želim da Vam kažem da Vaša tvrdnja da nama ne odgovara Dejtonska BiH je utemeljena samo na argumentaciji koja postoji tamo gdje gospodinu Fransoau stoji u glavi da nije ni pomislio, e, tamo ste i Vi to vidjeli, da smo mi za podjelu BiH, dakle, u Vašoj glavi ste mogli da vidite. Mi nikada nismo spominjali ovdje da smo protiv Dejtonske BiH. Činjenica je da mi kad kažemo da BiH treba biti normalna zemlja, to nije uvredljivo za ovu zemlju. Mi ne mislimo da je ovo normalna zemlja. Ako ste Vi zaključili da je nenormalna, to je druga stvar, ali ja uporno tvrdim da ovo nije normalna jedna država i to nije uvredljivo, to je fakt. Ovo nije normalna evropska država BiH i mi želimo da takva bude. Činjenica da mi ovako razgovaramo o ovome je najbolji dokaz tome da se ne radi o normalnoj zemlji BiH.

Zato, gospodine predsjedavajući, još jednom želim da se vrlo jasno zna da Izborni zakon koji se tvrdi da su pravili pravni eksperti iz BiH, za Bosance i Hercegovce, da su eksperti BiH izradili zakon za Bosance i Hercegovce.

MIRKO BANJAC

Mogli su i za Srbe praviti.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Za Bosance i Hercegovce, za građane BiH.

MIRKO BANJAC

E vidite, ja sam Srbin, nisam Bosanac. Srbin, prije svega.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Ponavljam, citiram ljude koji su to već više puta rekli iz međunarodne zajednice, odnosno, u ime Radne grupe koja je iznijela prijedlog čiji je predlagač Drago Ljubičić, da su eksperti BiH pravili, izradili Zakon za Bosance i Hercegovce. Mi ne želimo da Bosanci i Hercegovci, uključujući Srbe, Hrvate, Bošnjake i ostale, i sve konstitutivne narode i sve ravnopravne građane ne budu izrađeni od ovog parlamenta tako što će izglasati zakon podjele i zakon koji će zabetonirati nam put ka evropskim integracijama i ka normalnoj BiH.

Gospodine Banjac, ja Vam se zahvaljujem na Vašem strpljenju što ste, ipak, imali živaca da saslušate ono što niste željeli.

MIRKO BANJAC

Hvala Vam lijepa.

Gospodine Lagumdžija, poslaniče, ubuduće, od danas pa ubuduće, ja ću Vas smatrati Bošnjakom kako se izjašnjavate, a mogu tome dodati i građanin bosanske nacionalnosti, muslimanske vjeroispovijesti i to mi nimalo neće smetati. Od Vas tražim da me zovete da sam Srbin, pravoslavne vjeroispovijesti. Ja Vas molim, ja nisam Bosanac, nego Srbin, pravoslavne vjeroispovijesti. Molim da, ja Vas uvažavam, uvažavajte samo toliko Vi mene, ništa iznad toga.

DRAGO LJUBIČIĆ

Dame i gospodo, nemam namjeru da polemišem o određenim komentarima, diskusijama i mišljenjima. Međutim, smatram se za obavezno da na dio diskusije gospodina Lagumdžije dam jedan mali odgovor. Kad je u pitanju ova javna rasprava, ne sporim što je ovo gospodin Lagumdžija rekao da možda u ovoj informaciji ne stoji sve ono što se dogodilo u BiH, po pitanju ovog Nacrta izbornog zakona, kada je u pitanju javna rasprava i da se u ovom materijalu koga smo svi dobili u pismenoj formi, vjerovatno, i ne nalaze sva pitanja i odgovori na postavljena pitanja u okviru cjelokupne te javne rasprave. Prihvatam da je to vjerovatno tako, ali bih, ipak, nešto zamolio. Nije vjerovatno bilo moguće ni meni, u ovoj formi predlagača, vjerovatno ni gospodinu Morisu, vjerovatno ni članovima Sekretarijata koji su učinili vjerovatno veliki napor da urade i ovo što smo dobili u pismenoj formi, kad je u pitanju provedena javna rasprava ili dio javne rasprave o ovom Nacrtu izbornog zakona. Prema tome, ovo neka bude Vaša dopuna, jednostavno ja bih to tako predložio i prihvatio, kompletno provedenoj raspravi, gospodine Lagumdžija. Prihvatam tu Vašu primjedbu, ali da Vas molim da i Vi prihvatite vjerovatno da nisu ni ovi ljudi bili u mogućnosti da prisustvuju svim tim skupovima u okviru organizovane javne rasprave koja je bila posvećena tom Izbornom zakonu. Sljedeće što bih Vas zamolio u daljoj raspravi. Potrudimo se. Nemojmo da ponavljamo pitanja koja su već postavljena u okviru javne rasprave i ovo što sam ja napomenuo, a to je nekoliko puta istakao i gospodin Banjac. Mi smo dobili mišljenje i tumačenje Radne grupe, znači, one grupe, znači, onih ljudi koji su radili ovaj Nacrt izbornog zakona i dali su svoj stav na mnoga ta pitanja i suština bi bila u tome. Još jedna moja molba, potrudimo se da postavimo možda neka nova pitanja i da se iskoristi prilika, ako ima novih pitanja, koja nisu postavljena u okviru te javne rasprave, na koja nema odgovora. Nemojmo ponavljati ona pitanja za koja imamo odgovor. Da li se neko slaže ili ne slaže sa tim odgovorom, to je sad drugo pitanje.

ADNAN JAHIĆ

Gospodo, cijenjeni predsjedavajući, uvaženi poslanici, u ime Kluba poslanika Koalicije za cjelovitu i demokratsku BiH, želim reći da je većina odgovora na primjedbe koje su iznesene na raspravi u ovom domu, po našem sudu, uglavnom apologetske naravi, apologetski u smislu da se nije ulazilo u kontekst i u suštinu primjedbi koje su izrečene, već se, čini mi se, imala, prije svega, apriorna nakana da se predloženi Nacrt izbornog zakona odbrani u izornoj formi, odnosno da se afirmira ono što je izneseno kao nacrt kojeg treba po svaku cijenu prihvatiti.

Kad gledamo s te strane, mislim da nam odgovori koji su dati od strane predlagača i ekspertne grupe na vaše primjedbe ne pomažu u nekom sagledavanju ovog nacrt, da Nacrt izbornog zakona na jedan povoljniji način...

Klub Koalicije za CD ima više primjedbi na dati Nacrt i ukoliko apstrahiramo na one manje bitne primjedbe, odnosno one primjedbe koje se odnose više na proceduralnu razinu u Izbornom zakonu, ostaju dva kapitalna nedostatka Nacrta izbornog zakona. Prvi se odnosi, kao što smo i ranije isticali, na član 1. tačka 5. i član 3. tačku 4. gdje se omogućava građanima, odnosno raseljenim licima da glasaju za općinu u kojoj imaju boravište, ukoliko predoče dokaz da je raseljeno lice prijavilo boravište u toj općini, najmanje šest mjeseci prije dana izbora, mi, dakle, držimo da bi glasanje sa ovakvim članom Izbornog zakona podrazumijevalo svojevrsnu legitimaciju rezultata etničkog čišćenja u BiH, odnosno, dovelo do cementiranja postojeće demografske konfiguracije BiH i perspektivno gledano vodilo daljnjoj segregaciji u BiH, odnosno podjeli BiH kao države.

Naravno, ono što se tiče odredbi koje reguliraju izbor člana Predsjedništva BiH u sklopu poglavlja VIII, mi, dakle, držimo da je tu posrijedi onemogućavanje općeg i jednakog prava glasa svim građanima BiH, te da to nipošto nije u skladu sa članom 2., tačka 2. Ustava BiH koji govori o direktnoj implementaciji, odnosno sprovedbi Evropske povelje o zaštiti ljudskih prava i sloboda. To su, dakle, naše dvije kapitalne primjedbe i ono zbog čega se Klub, odnosno poslanici Koalicije CD BiH neće pozitivno izjasniti o Nacrtu izbornog zakona koji je predložio uvaženi gospodin Drago Ljubičić. Hvala lijepa.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, gospodo predsjedavajući, ja sam, također, ohrabren obrazloženjem koje je dao gospodin Moris u uvodu današnje sjednice, jer čini mi se da smo od onoga što nam je visilo nad glavom kao opasna tendencija navodnih izjava, dobili više nego što smo i mogli očekivati u pogledu želje za BiH kao jednom državom koja funkcioniра, kad je u pitanju gospodin Moris, kao stručnjak i političar.

Ja moram čestitati gospodinu Jahiću na hrabrosti, upotrebi izraza Koalicija za cjelovitu i demokratsku BiH. Ja ne bih tako upotrebljavao stavove četiri političke stranke, pogotovo što su neki od visokih funkcionera SDA javno rekli kako je ovaj zakon možda dobar za SDA, ali ne valja za BiH. Nakon takvog stava koji, ja vjerujem, ne predstavlja zvanično mišljenje SDA, ja nisam baš spreman da, kao jedan od poslanika izabranih u okvirnu listu CD Koalicije, stojim tako nedvosmisleno iza nečega što će neko u ime CD Koalicije poslanika reći. Zbog toga ja želim da kažem

da ovdje govorim kao predsjednik Liberalne stranke i poslanik u ovom parlamentu i u tom pogledu ću reći sledeće. Ovaj zakon je, po mišljenju mnogih građana BiH, pravnih stručnjaka i čak onih koji su radili na njemu, nedemokratski, ali je možda po nekim mišljenjima u skladu sa određenim odredbama Ustava BiH.

Za mnogo veći broj ljudi u BiH, ovaj zakon je i nedemokratski, ali je i suprotan Ustavu BiH koji uključuje i Konvenciju o evropskim pravima i slobodama, kao sastavni dio Ustava BiH. To znači da mi u najvećem broju slučajeva najšire bosanskohercegovačke javnosti imamo stav da je Ustav, apstrahujmo sada priču o Ustavu, u najmanju ruku nedemokratski jer ne osigurava jednakopravnost građana BiH na cijelom prostoru BiH. Gospodo, temeljno pitanje koje se postavlja je sljedeće. Imamo li pravo trošiti milione maraka, uslovljavati BiH prijemom u Vijeće Evrope, između ostalog, usvajanjem ovog ili ovakvog zakona. Ukoliko svi, kao poslanici, jasno vidimo da zakon diskriminira građane po etničkoj pripadnosti, imate li pravo da, čak i ako je to u skladu sa nekim odredbama Ustava BiH, ispostavlјate poslanicima ovdje Prijedlog zakona za koji oni znaju danas i odmah da je diskriminatorски prema određenim etničkim grupama i koji utvrđuje nejednakopravnost građanina, odnosno pripadnika naroda na nekom prostoru BiH. Ko je taj? Ko će smjeti dati glas za zakon koji nije demokratski i koji je diskriminatorски i šta je, ukoliko tako odluči Parlamentarna skupština BiH i šta je alternativa tome? Da budem vrlo otvoren. Za ovakav zakon, za ovaj i za ovakav zakon ja sam uvjeren da je diskriminatorски i da je nedemokratski. Za takav zakon ja glasati neću. Hoćete li Vi, kao predlagači zakona, gospodine Ljubičiću i Radna grupa koja Vam stoji na usluzi, promijeniti sadašnje odredbe ovog zakona, pa ići u susret budućnosti BiH, ostaje da se vidi, ali ja bih Vas lično želio ohrabriti u tom pravcu.

MARA PERKANOVIC

Nije u redu ovaj zakon tumačiti diskriminatorским. Ako se nekome daje pravo da glasa u mjestu gdje boravi, a boravi već osam godina, zar je to diskriminacija, a isto to pravo se daje svakom pojedincu koji živi u BiH, bez obzira gdje živi. Znači, on ima potpuno pravo izbora. Ne može se to tumačiti kao diskriminacija, ili kao ugrožavanje ljudskih prava. Ovaj zakon je rađen u skladu sa Dejtonskim ustavom. To što gospoda ne prihvata Dejtonski ustav i non-stop radi na urušavanju tog ustava, to je drugi problem. To je problem s kojim se mi već duže vremena borimo. Ovaj zakon ne donosi nama iz RS neku veliku sreću i nismo sa njim u velikom dijelu, u nekim mjestima, poprilično nismo zadovoljni. Ali kao Nacrt ga prihvatamo i glasat ćemo za njega. Amandmane koje smo uložili, nadamo se da će neki od njih biti uvaženi.

MIODRAG DERETIC

Ja bih ovdje htio, prije svega, da izrazim svoje duboko žaljenje što gospodin Silajdžić nije bio od početka ovdje, da čuje izlaganje predsjednika SDP-a koji je u jednom momentu kategorički tvrdio da BiH nije normalna država. Zašto ovo kažem, pa iz prostog razloga zato što sam ja, ne tako davno, to upravo isto tvrdio, pa sam na jedan izvjestan način bio skoro ismijan i to upravo od tih istih ljudi. Ja i sad tvrdim, kao što sam i ranije tvrdio, da je to zaista tako. Protuargument je bio da to fino piše u Ustavu BiH i Dejtonu da je BiH država. Ona može biti formalno država, ali suštinski nije država, tu je problem, jer postoje određeni suštinski nedostaci koje mi, prije svega, ovdje našim radom moramo otkloniti da napravimo BiH, kakve su i ostale

države na svijetu. To je jedna stvar. Što se tiče Izvještaja o provedenoj javnoj raspravi gospodina Ljubičića, ja bih rekao sljedeće.

1. Mislim da Nacrt izbornog zakona, kakav nam je dostavljen, u svakom slučaju može predstavljati samo osnovu za daljnje dograđivanje i rad na istom. Zašto? Iz prostog razloga što smo mi i u ovoj javnoj raspravi koja je vođena i ovdje u Parlamentu BiH, u bezbroj slučajeva, naveli doslovce neke članove koji su u suprotnosti, kako sa Dejtonskim sporazumom, tako i sa Ustavom BiH i RS. U tom kontekstu, sigurno treba izvršiti dogradnju ovakvog nacrta, kako bismo imali jedan projekat zakonski koji bi bio usklađen sa pozitivnim zakonskim propisima. Ne bih se složio sa izjavom gospodina Lagumdžije da, ukoliko bismo glasali za ovakav zakon, za ovakav projekat, da bismo glasali za podjelu BiH i protiv povratka izbjeglih i raseljenih lica, doslovce sam tako ja to sebi zapisao, odnosno, citiram kako je gospodin Lagumdžija rekao. Ja apsolutno ne dijelim mišljenje gospodina Lagumdžije, s tim što bih ovdje istakao jednu činjenicu, a to je da očitno ovakva diskusija zanemaruje jednu osnovnu, notornu činjenicu, a to je da je prošlo vrijeme majorizacije i onoga svega što smo imali do '92. godine. Nažalost, ja imam duboki osjećaj da ovdje postoji duboko žaljenje za proteklim vremenima i da je još uvijek u glavama pojedinih kolega, odgovornih kolega, još uvijek postoji želja i žaljenje za tim vremenom i, također, želja da se kroz ovakav jedan projekat, jedan vrlo važan zakonski projekat, dovede BiH u situaciju da glasanjem i samim činom provođenja istog dovedemo stvar u poziciju da svi građani na čitavoj BiH, a zanemarujući odredbe Dejtonskog sporazuma, zanemarujući činjenicu notornu da je BiH sastavljena od dva ravnopravna entiteta i tri konstitutivna naroda. Konstitutivnost je nešto specifično o čemu ja ovdje ne bih htio govoriti, vjerovatno će biti vremena i za to, ali, u svakom slučaju, smatram da ne postoji nijedan element diskriminatorstva prema bilo kojoj etničkoj grupi, jer, ipak, ne smijemo zaboraviti i smetnuti s uma ko je radio na projektu ovog nacrta, ipak su to ljudi od struke i koji su pred sobom imali, ne samo Dejtonski sporazum, nego i sve one ostale zakonske propise koji su neophodni da bi došlo do ovakvog jednog nacrta. Na kraju, ja bih s tim završio. Smatram da ovakav nacrt predstavlja solidnu osnovu za daljnju dogradnju, i u tom smislu, kao član Radikalne stranke RS, smatram da on može biti polazna osnova za daljnju dogradnju i daljnji rad na istom.

MIRKO BANJAC

Molim vas, dajte se držite dogovora oko rada. Ono što ste dobili u pismenoj formi kao odgovor, nemojte ponavljati. Čuli ste odgovore, imate odgovore i nema potrebe da gubimo vrijeme. Molim poslanike da se drže dnevnog reda. Držimo ovdje predavanje.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, mislim da nema razloga da na pitanju koje zaista svi smatramo presudno bitnim za budućnost BiH i bilo kakvim proceduralnim razlozima ograničavamo diskusiju, ali mislim da bi diskusija trebala ići u pravcu bespotrebnog etiketiranja i u pravcu pokušaja da, kao Parlamentarna skupština BiH, pa kao izabrani zastupnici, poslanici, zaista ostvarimo ono o čemu toliko dugo pričamo u Predstavničkom domu PSBiH, ali i van Predstavničkog doma PSBiH, a to je da izgradimo takav Izborni zakon koji će

spriječiti bilo kakvu majorizaciju, da izgradimo takav Izborni zakon koji će, zaista, omogućiti da BiH ima tri konstitutivna, ravnopravna naroda i da nigdje ni na jednom pedlju bosanskohercegovačke zemlje niko ne bude majoriziran i da niko ne bude osporavan zbog svoje nacionalne pripadnosti. Ja pozivam da svi borci za srpska prava i interese, svi borci za bošnjačka prava i interese, svi borci za hrvatska prava i interese i pozivam i one koji se bore istovremeno i za srpska i za hrvatska i bošnjačka prava, da nađu formulu u kome će se to obezbijediti. U Federaciji BiH, po zakonu, gospodine Ljubičiću, Vama se obraćam, oko 4.000 ljudi koji su se teškom mukom, velikom političkom akcijom, naporima, uz odricanje vratili u Drvar, nemaju osnovna ljudska prava, to su građani srpske nacionalnosti. Borba za srpske nacionalne interese podrazumijeva štiti Srbinu na svakom dijelu teritorije BiH. Štićenje interesa na samo određenom dijelu teritorije jeste prizivanje majorizacije. Hajmo izgraditi tu formulu kroz Izborni zakon, za što se SDP uvijek zalagala, gospodine Silajdžiću, od '96., kad ste Vi još bili u Dejtonu, da nađemo formulu da, zaista, obezbijedimo ravnopravnost bosanskohercegovačkim narodima. Da nađemo formulu u kojoj se nećemo optuživati za navodnu majorizaciju i da nađemo formulu da niko nikome ne bira predstavnike, ali da predstavnici koji su izabrani imaju odgovornost prema vlastitom narodu s obzirom da ga oni jedino trebaju i mogu birati, ali i odgovornost i podršku pripadnika drugih naroda. Uzalud je priča i bajka kako će jedan predstavnik srpskog naroda zaštititi interese Srba u Predsjedništvu BiH. To se pokazalo nemogućim. Predsjedništvo BiH može zaštititi interese i Srba i Hrvata i Bošnjaka. Ovako Predsjedništvo BiH, kako je napravljeno, može da se samo međusobno antagonizira, jer nikakvu odgovornost ja nisam osjetio kod aktuelnog bošnjačkog člana Predsjedništva BiH, prema životu, statusu socijalnom, ekonomskom, nacionalnom građana srpske nacionalnosti u najvećem dijelu teritorije BiH, nikad. Zato što nema nikakvu obavezu prema tome. Gospodo, njegov glas je jednako vrijedan kao i svakog od članova Predsjedništva BiH. Moja je želja da ovu današnju raspravu, epilog se može nazrijeti, mi možemo blokirati i ovaj drugi zakon ovdje, da, zaista, usmjerimo u pravcu toga da nađemo tu formulu, ali formulu da ne diskriminiramo nijednog Srbinu. Ja sam pomalo, zaista, gospodine Ljubičiću, iznenađen. Malo me iznenadio i gospodin iz Radikalne stranke, jer radikali podrazumijevaju neku temeljitost, neki zahtjev iz temelja da ne može se tako graditi nacionalni interes i kao predstavnik SDP-a u ime građana i srpske i hrvatske i bošnjačke nacionalnosti i svih drugih građana, ja, zaista, mislim da ovaj zakon ne smije biti osnova za izradu daljeg zakona, jer sukobljava se sa osnovnim postulatima Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama. Ako govorimo o normalnoj i nenormalnoj situaciji, valjda smo mi ovdje zaduženi da sve što je nenormalno u ovoj zemlji, sve ono što je na određen način nataloženo, kao i socijalna i kao politička i kakva god hoćete bijeda, da prevazilazimo to. Situacija nije normalna. Možemo mi praviti koliko god hoćemo ovdje replika, koliko god hoćemo gimnastike verbalne, ali mi objektivno moramo Srbima, Hrvatima pomoći i Bošnjacima da, zaista, postanu konstitutivni u BiH, to mi možemo i na to smo mi zaduženi. Prema tome, zaista se plašim da ovdje padamo na ispitu zaštite nacionalnih interesa. Oni padaju koji zahtijevaju da samo Srbi imaju na jednom dijelu teritorije BiH, samo na jednom dijelu teritorije države u kojoj je taj narod konstitutivan.

HARIS SILAJDŽIĆ

Ne znam kome ću replicirati, moramo nešto uraditi. Prije svega, uzet ću sebi za slobodu, drage kolegice i kolege, da maloprije je pomenut bošnjački član Predsjedništva BiH, i pošto nema tog člana, ovdje treba reći da je on upravo pokrenuo kod Ustavnog suda pitanje konstitutivnosti. Upravo taj član Predsjedništva BiH je pokrenuo pitanje konstitutivnosti i ja se nadam da će to vrlo brzo biti riješeno pozitivno i da ćemo svi biti, svi smo ravnopravni, konstitutivni, itd. na cijeloj teritoriji BiH.

Neću replicirati ljudima koji su pominjali ovdje Lukašenka, Miloševića, to su socijalisti, ja se u njih malo razumijem, jer se radi o jednoj vrlo ozbiljnoj temi, vrlo ozbiljnoj temi. Ja bih rekao ne samo ovaj zakon ovakav, nego je pitanje da li bilo koji zakon izborni može učiniti nešto da se situacija popravi u BiH. Evo, recimo da se normalizira. Vrlo kratko.

Maloprije je pomenuto osam godina ovdje. Ako neko osam godina ima pravo sa tog mjesta da glasa. Šta je sa onim ko nije bio osam godina u svojoj kući? Kakvo on pravo ima? Dakle, ako je milion i po ljudi vani, van svojih domova, moje pitanje je vrlo ozbiljno pitanje. Da li mi imamo pravo izlaziti na izbore uopšte? Bez obzira o kakvom se zakonu radi. Ovaj zakon o kome govorimo, naravno, bit će promijenjen i on ovakav ne može proći, to je jasno svakome. Da li imamo pravo izlaziti na izbore ako toliko građana BiH, koje također predstavljamo, nisu u svojim domovima? Hoće li ti rezultati biti legitimni? To je za mene pitanje.

MIRKO BANJAC

Replika, poslanik gospodin Tokić i poslanik gospođa Perkanović, znači dama ima prva repliku.

MARA PERKANOVIĆ

Replika se odnosi na pravo izbora. Gospodo, ako neko živi osam godina u jednom gradu, on nije tamo zato što je on to htio, nego što je doživio tragičnu sudbinu protjerivanja sa prostora ovih ljudi koji o tome pričaju. Žao mi je što pokušavaju da oduzmu im to jedino što im je ostalo, a to je pravo izbora. Sa tim pravom se ne oduzima nikome pravo da glasa i tamo gdje je rođen. Nigdje u svijetu se ne glasa unazad osam godina, po popisu iz 1991. godine. Gospoda se nije bunila kad se glasalo u vrećama, kad su stizale vreće i pisma sa svih strana svijeta i koje niko nije provjeravao i dopisivali se. Zašto onda se nije govorilo o ljudskim pravima i o pravima onih koji su tu. Pravo čovjeka je da bira ondje gdje živi i da bude biran tamo gdje živi. Zamislite da se predsjednik opštine Mostara bira u Sarajevu, ili da se predsjednik opštine Tuzla bira u Zenici, nije logično i nije normalno. Biraju se ljudi tamo gdje žive od onih koji tamo žive.

ALMA ČOLO

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo. Ja bih željela da repliciram gospođi Perkanović koja kaže da je pravo svakog građanina da bira organe na području gdje živi. Ovo pravo je, naravno, demokratsko pravo i normalno u svim savremenim zemljama svijeta. Ali mi Dejtonskim mirovnim sporazumom, njegovim Aneksom 3. o izborima, u članu 4., imamo utvrđen opći princip, da građani koji ne

žive u mjestu prebivališta iz 1991. godine, da se kao opći princip utvrđuje da će glasati u općini u kojoj su živjeli 1991. godine. To je opći princip koji je ustanovljen Dejtonskim mirovnim sporazumom. Kao takav on sad gubi karakter općeg principa, jer se uvodi jedan novi princip koji ima istu pravnu snagu, da svaki građanin može da bira, pored ovoga da glasa u mjestu prebivališta iz 1991. godine, da glasa u mjestu boravišta u posljednjih šest mjeseci. Znači, odstupa se od ovog principa koji je utvrđen Dejtonskim mirovnim sporazumom, znači, na ovaj način se odstupa od Dejtonskog mirovnog sporazuma i na ovakav način se legalizira stanje nastalo silom u BiH. Dejtonski mirovni sporazum se mora ispoštovati dok se svi oni koji su silom protjerani ne vrate u svoje domove i tek onda se može primijeniti takav demokratski princip koji se primjenjuje u svim zemljama svijeta. Da svako onaj gdje hoće da živi, da živi u tom mjestu i da bira organe vlasti koji će vladati na tom području gdje on živi, ali kada se svi vratimo tamo gdje smo bili 1991. godine, kada se ispoštuje Dejtonski mirovni sporazum.

MIRKO BANJAC

Tokiću, ima još jedna replika.

MARA PERKANOVIĆ

Nismo se razumjeli. Mi nismo imali ništa protiv toga da glasaju ljudi i u inostranstvu i da glasaju gdje god hoće i za opštinu odakle su otišli i za opštinu u kojoj žive, to je samo želja da se ispoštuje osnovno ljudsko pravo, pravo na izbor. Ako govorimo da će steći pravo da glasa onda kad se vrati, znači da treba da prisilimo neke ljude da se zaista vrate da bi imali pravo glasa. Pa, zamislite, gospodo, na hiljade, na stotine hiljada ljudi više ne pomišlja da mijenja sadašnje mjesto boravka. Onaj što je otišao u Australiju, onaj što živi sada trenutno u Njemačkoj, što živi možda u Banja Luci, ili živi možda u Sarajevu. Nemojmo sada ići linijom zaštite ljudskih prava protiv osnovnih ljudskih prava na izbor. Ovdje u ovom zakonu zaista je dato pravo, širok izbor prava. Ništa nije u suprotnosti sa Zakonom o ljudskim pravima, niti je u suprotnosti sa Dejtonskim sporazumom. Ova pozadina i ova komedija koja se pravi oko ovog zakona je samo želja da se poništi Dejtonski sporazum, da se ne postupa u skladu sa Dejtonskim sporazumom. Svi zakoni koji su bili u suprotnosti sa Dejtonskim sporazumom su jednoglasno usvajani od istih ovih koji su sada protiv Izbornog zakona, a zaklinju se u BiH. Izborni zakon je temelj BiH.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici i poslanici, ja bih samo želio pojasniti. Pravo na izbor podrazumijeva mogućnost da neko u miru može živjeti gdje god hoće pa da izabere mjesto gdje će živjeti. Danas mi na najvećem dijelu teritorije BiH, na ogromnom dijelu BiH, u oba bosanskohercegovačka entiteta, imamo sredina gdje, recimo, čovjek ne smije da dođe ni da vidi svoju privatnu imovinu. Dozvolite da za takve ljude ne postoji pravo ni mogućnost izbora. Njemu je onemogućeno da bira. Može birati samo onaj ko neprikosnoveno može da živi i na jednom i na drugom mjestu. Mislim da je najveći broj izbjeglih i raseljenih lica u takvoj situaciji. Što se tiče gospodina Silajdžića, ja bih želio pojasniti. Moja diskusija se odnosila na potrebu da stvorimo takav izborni zakon u kome će član Predsjedništva BiH, bez obzira na narod i entitet odakle dolazi, imati odgovornost za čitavu teritoriju BiH, što

podrazumijeva da u budućem periodu ne bismo imali Izetbegovića koji nikada nije otišao na teritorij RS ili pak nije prešao više od 15% teritorije BiH, a obišao je pola zemaljske kugle, naravno, isto se može reći, čak i radikalnije za gospodina Radišića, za gospodina Jelavića, pa, gospodine Silajdžiću, za Vas. Za Vas nikad, kao čovjeka koji se predstavlja kao prvi čovjek Vijeća ministara BiH, nisam čuo da u toj funkciji brinete brigu o statusu, recimo, Srba u Trebinju. Nisam čuo čak ni verbalno. Nama takav izborni zakon treba, koji će promovisati takav rad i ja tad mislim da će taj izborni zakon imati efekat i mimo samih izbora. Imat će odgovornost, gospodine Silajdžiću, a Vi ćete morati voditi računa kako će Vaša svaka izjava odjeknuti i među Srbima i među Hrvatima i među Bošnjacima i među građanima druge nacionalnosti i to će biti sasvim drugačiji ambijent i imat ćete odgovornost da, kad se posvađate unutar Vijeća ministara BiH i blokirate kompletan rad, ne izvlačite iz toga pozitivne efekte, homogenizacija svakog svog naroda blokira rad Vijeća ministara BiH, to je ono na čemu mi insistiramo i zbog čega se zalažemo za novi pristup izbornom zakonu, s aspekta odgovornosti svakog onog ko je u centralnim institucijama. Što se tiče socijaliste kojeg ste Vi spominjali, Vi ste se sa njim družili i imate dosta dobra i, ne znam ja, bar ste dobro rekli, iskustva u crtanju karata, promovisanju tih principa, koje sad treba nadograđivati, ispravljati. Što se tiče SDP-a, naši partneri su Šreder, Bler, mi smo u ...nacionali i pripadamo krugu porodice socijaldemokratskih stranaka, koje su zaista pokazale, na svakom pedlju zemaljske kugle, od Mendele do Arafata, da stoje na jednom univerzalnom principu solidarnosti i brige za svakog čovjeka pa, ako hoćete, i za novi svjetski poredak koji neće biti zasnovan na dominaciji bilo koga. U tom kontekstu, ja Vas molim da tako predstavljate SDP i samo u tom kontekstu govorite o socijaldemokratiji, a socijaliste i Vaše poznanike možete na drugim mjestima pominjati, to su bili Vaši partneri, direktno u Dejtonu, a 1990. godine kad ste Vi izabrani za člana Vlade, kao i neki mnogi drugi su bili indirektni Vaši partneri. Vi znate dobro ko je tada, pod čijom ste Vi dominacijom tada izabrani.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Ovo su bile primjedbe na Izborni zakon. Ja gledam u tačku dnevnog reda.

HALID GENJAC

Ja ću govoriti, naravno, ovo je diskusija oko Izbornog zakona. Imam primjedbe, ova me prethodna diskusija potakla. Naime, nama jedan dio poslanika iz SDP-a na svakom zasjedanju priredi nešto slično emisiji Teletabisi koja se emituje na TV BiH redovno svaku noć. To mene neodoljivo podsjeća na to, jer ima dosta sličnosti.

Prvo, serija se emitira, vidljiva je na teritoriji Federacije BiH, a i ova priča, uglavnom, ima prijem na dijelu Federacije BiH.

Druga, ovi teletabisi iz noći u noć nikako da odrastu, ovi SDP-ovci, uglavnom na procentu ostaju isto.

Treća stvar, teletabisi uglavnom pričaju priču u kojoj nema neke radnje i poslanici, dijelu poslanika nije bitna radnja, uglavnom je bitno da se ispriča priča koja uglavnom nema veze sa dnevnim redom. Tu seriju uglavnom gledaju i vjeruju djeca i

to dio djece. Ima, naravno, i razlika. Ovi teletabisi nikad nisu se izjasnili odakle su, odakle je porijeklo, i ovi SDP-ovci nerado pričaju o porijeklu, mada oko imovine, neosporno je utvrđeno da je porijeklo od komunista, a kod teletabisa neosporno je utvrđeno da nema nikakve veze s komunistima. Ovo je samo s namjerom da se olakša praćenje i razumijevanje ovog dijela skupštinskog zasjedanja, koje je skoro redovno ovdje. Imalo bi se, naravno, još sličnosti i razlika dodati, ja ću se zadržati u ovom trenutku na ovom i možda bi bilo dobro tu redovnu tačku ustanoviti.

Što se tiče Izbornog zakona, ja bih se zahvalio gospodinu Morisu na njegovom izjašnjenju, mislim da je bilo korisno i za Parlament i za samog gospodina Morisa.

Oko Izbornog zakona bilo je mnogo riječi, mnogo su o njemu rekli međunarodni autoriteti i, naravno, ti autoriteti su rekli korisnih stvari, ne treba uopće podcjenjivati te stavove. Međutim, ja bih se ipak usmjerio i na mišljenje domaće javnosti. Građanima BiH donosi se taj zakon, uostalom, kampanja OSCE-a se vodi pod motom, recite jasno šta želite svojim poslanicima.

Lista na kojoj sam i ja bio kao poslanik izabran u RS, osvojila je 20% glasova, oko 20%, u Federaciji BiH oko 50% glasova. Nijednog od tih glasača nisam sreo da je rekao da prihvata ovakav Prijedlog zakona, s kim god sam razgovarao. Uglavnom su bili protiv ovakvog Prijedloga zakona. Posebno ovo ističem nakon izjašnjenja predlagača. Mi smo imali jedan veći broj primjedbi, suštinskih primjedbi na Zakon. Izjašnjenje predlagača je mahom primjedbe odbacilo. Osnovni razlog zašto ovaj zakon, mislim, nije prihvaćen na način kako sam rekao je, prije svega, u činjenici da on zaista ne nudi jednako i opće biračko pravo.

Druga stvar, način registracije raseljenih lica je po modelu koji smo imali priliku testirati tri godine izbora koji su iza nas '96., '97. i '98. godine. Naime, uglavnom se svodi na odredbu da raseljeno lice, ako je šest mjeseci prije izbora u nekoj općini, ima pravo i da se registriira u toj općini. Tako je bilo '96., '97. i '98. godine. Rezultati tog, odnosno posljedice su sljedeće. '90. godine, na prostoru Federacije BiH, u biračkom tijelu bilo je 22% Srba 96,084%, '97., 1,8 i '98., 0,34%. Neki će reći da je to u duhu nastojanja da se elementarno ljudsko pravo izbora boravišta prepusti slobodno i ja sam za to. Međutim, da li neki Srbi, u nekim dijelovima općina u Federaciji BiH, mogu ostvariti šest mjeseci boravka po svojoj volji i ostvariti pravo na boravak u toj općini? Da li neki Hrvat u nekim dijelovima općina u Federaciji BiH i općina u RS može ostvariti tu pretpostavku? Da li neki Bošnjak u nekim dijelovima Federacije BiH ili općinama u Federaciji BiH može svojom slobodnom voljom živjeti šest mjeseci u nekoj općini, izabrati je i reći ja hoću tu da živim? Naravno da ne može. Ne može se, prije svega, vratiti tamo gdje mu je kuća i stan, tamo gdje mu je imovina, a kamo li da odabere općinu i da kaže ja imam namjeru tu da živim. Šta hoću tu da kažem? Hoću da kažem da nastojanje da se zaštiti jedno elementarno ljudsko pravo u uslovima u kojima se nalazi BiH, u uslovima kad nisu ostvarene pretpostavke za to, ne samo da štite elementarno ljudsko pravo, nego je u suštini diskriminirajući iz razloga koji sam naveo i, druga stvar, umjesto da štiti ljudska prava, taj princip je, u stvari, pravilo koje pogoduje nastavku etničkog čišćenja, etničkom getoiziranju i u krajnjem onemogućava proces povratka.

Interesantno je, da je u državnoj komisiji koja je radila ovaj Prijedlog izbornog zakona je bio i prvi čovjek Helsinškog komiteta za zaštitu ljudskih prava u BiH. Kako

smo obaviješteni, Državna komisija je imala jednoglasan stav oko ovog prijedloga. Moja stranka će uputiti dopis Helsinškom komitetu, centrali, da pita da li je to stav Helsinškog komiteta ili je to možda stav pojedinca. Radi se o bitnim stvarima i zato ćemo na tome insistirati. Iz navedenih razloga, govorim o Prijedlogu zakona, ne govoreći niti o jednoj stranci, uvažavajući stavove stranaka, uvažavajući stavove klubova, iz navedenih razloga, ja ovdje želim vrlo jasno reći da poslanici SDA koji se nalaze unutar Kluba Koalicije ne mogu podržati ovaj prijedlog zakona.

MIRKO BANJAC

Ja se nadam da će sad gospodin Lagumdžija reagovati na zastoj u razvoju.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodo predsjedavajući, s obzirom da je dopredsjedavajući ovog doma iznio klasične uvrede na račun SDP-a, dužan sam reagovati i skrenuti pažnju na to na najblaži mogući način. Vidite, ja ne bih reagovao da se ne radi o potpredsjedniku SDA i čovjeku koji se ovdje predstavlja vrlo često kao šef Kluba poslanika CD Koalicije u Parlamentu. Ja se ne bih obraćao Vama, gospodine Genjac, da ste ovo govorili kao ginekolog, ali vidim da ste ovo govorili kao psiholog amater i ne bih Vam se ni tu obraćao da niste govorili sa funkcije potpredsjednika SDA i šefa Kluba Koalicije CD. Vi niste nijednom riječju demantirali ono što smo mi govorili. Vi nijednom riječju niste se osvrnuli na činjenice koje smo govorili. Ja kad bih htio da koristim Vaš riječnik, vjerovatno bih Vam rekao da, gospodine Genjac, ako ste Vi u sebi već prepoznali Tinki Vinkija, onda ja zaista mislim da ste trebali pitati onog Poa, kojem sam jutros održao predavanje o butanu i propanu, gdje Vam je otišao i da ga pitam da li je možda sa mojim malim Salkom, koji ima dvije godine, otišao da gleda Vašu emisiju, niste Vi ni za pridružiti se njima, gospodine Genjac, toj djeci koja razumiju o čemu se radi, a ovakva vrijeđanja ste počeli u Parlamentu. Svaki put kad počnete sa vrijeđanjima, dobit ćete nazad. Mi ne vrijeđamo. Mi govorimo činjenice. Ali za uvredu, dobit ćete duplu ako treba.

MARA PERKANović

Ne mogu da se složim s tim da je ovaj zakon donesen na nedemokratski način. Ovo je jedini zakon koji je prošao demokratsku proceduru. Na njemu se studiozno radilo od proljeća prošle godine. Preko posredništva OHR-a, zašli su u sve mjesne zajednice i vršili su ankete, znači, uzeli su mišljenja svih građana BiH. Nisu vršili ispitivanja i ankete samo u jednom gradu, samo u jednom mjestu, nego i u mjesnim zajednicama. Molim vas, koji je to zakon koji je prošao takvu demokratsku proceduru da se pitala baza. Niti jedan. Ne može se ovdje tvrditi da je nedemokratski, da ne uvažava prava, zakone, Ustav, nego ja imam jednu visoku ocjenu, od načina pripremanja, dolaženja do ovog zakona i jedno pozitivno mišljenje i o samom zakonu, koji uvažava ovu realnost, uvažava Ustav. Gospodo, ako se naše stanje promijeni, vjerovatno će se mijenjati i Ustav i zakoni i sve ostalo, možda mi nećemo biti tada živi, možda će to mijenjati naša djeca, unučad, praunučad, ali, molim vas, da se ponašamo u skladu s propisima i zakonima i u skladu s demokratskom procedurom. Samo da napomenem, ja bih predložila da se pređe na izjašnjavanje, da se više ne drže nikakva ...

MIRKO BANJAC

Moramo pustiti ljude da završe diskusiju. Moramo ih pustiti, možda imaju nešto reći u vezi sa Zakonom, ovo je sve do sada bilo ovako.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja ću na kraju reći moj konačan stav šta mislim o ovom Prijedlogu zakona, ali, evo, ovdje se o svemu više čulo nego se vodila rasprava o predloženom Nacrtu izbornog zakona BiH za koji smo, evo, pre dva tri sata, pred gospodom iz Evrope se zaklinjali da je neophodan, bitan, najbitniji i ne znam šta sve još ne. Ali, evo, ja na brzinu da pitam sve poslanike. Koliko predloženi Zakon ima članova, na brzinu da mi neko kaže. Imam dojam da se žešća rasprava o ovom zakonu vodila van ovog parlamenta i da su mnogo ozbiljnije rasprave na štetu, nažalost, građana BiH vođene van Parlamenta, u okviru javne rasprave o Izbornom zakonu. Moram, naravno, da upozorim one koji se raduju nesreći, a, evo, do juče smo sami, kao narod u državi BiH, bili u jednoj velikoj tragediji i nesreći, koji se raduju nesreći u susjednim državama, da ne čine sreću vlastitoj državi u kojoj žive. Ja moram da kažem da je Jugoslavija, za one koji ne znaju, još uvijek, sadašnja Srbija i Crna Gora, jedina građanska država na prostoru bivše Jugoslavije. Jedina građanska. Dobro bi bilo kad bismo smogli snage, barem da se narodu Srbije i Crne Gore zahvalimo za prihvatanje onog dijela unesrećenih Bošnjaka, Srba, nerijetko i Hrvata koji su pobjegli od tragedije koja je zahvatila BiH i u to doba Hrvatsku i našli se u Srbiji, koja im je pomogla. Dobro bi bilo da smognemo snage, mijenjat će oni svoj režim kad i mi pokažemo spremnost da mijenjamo ovaj za koji kažemo da nije dobar i zato vas ja molim da shvatite, da ako bar nećemo živjeti u prijateljskim odnosima sa Srbijom i Hrvatskom, da bar živimo u korektnim dobrosusjedskim odnosima. Ukoliko ne bude stabilnosti u Hrvatskoj i Jugoslaviji, džabe ćemo se uljuljkivati i misliti da će nam neko stabilnost podariti. Morat ćemo se naučiti da njegujemo, između ostalog, i primjeren rječnik državama koje žive u susjedstvu. Zato vas molim da raspravljate o stvarima koje su na dnevnom redu Parlamenta BiH. Nije Slobodan Milošević tačka dnevnog reda Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH i, ako moram da vam kažem, da u njegovom parlamentu više živi Muslimana i ostalih koji nisu Srbi, nego što ste vi, gospodo iz građanskih partija, spremni da primite i u Predstavničko vijeće Parlamentarne skupštine BiH. Ne mislim da ga branim, neka ga mijenja narod čiji je predsjednik.

Druga stvar o kojoj želim govoriti jeste da, bezobzira koliko se vi opirali Ustavu BiH, mislili da je ona ovakva ili onakva, gledali je deset godina unazad ili deset godina unaprijed, član 1., stav 2. slan? 3. kaže: BiH se sastoji od dva entiteta, od Federacije BiH i RS, u daljem tekstu entiteti. Ne možete napraviti Izborni zakon koji neće uvažavati postojanje entiteta RS, ni Federacije BiH. Dakle, takav zakon nije moguće donijeti i nije moguće van Ustava BiH. Da li je BiH normalna država? Vjerujte, nikad se nisam bavio takvim ocjenama, ali, evo počesto je gospodin Silajdžić govorio da BiH nije normalna i da, tobože, treba praviti neku normalnu državu. Može li normalan čovjek upravljati nenormalnom državom. I Zlatko se često zalaže u priči da BiH nije normalna, pledirajući da upravlja nenormalnom državom. Svako ko se želi takmičiti u demokratskoj utakmici, nazivajući je nenormalnom državom, ne znam šta se dešava sa ljudima? Jesu li ostali zakoni koje smo usvojili normalni za nenormalnu državu. Ja mislim da je BiH sastavljena od dva entiteta,

opisano upravo u ovom dokumentu i ustavima njenih entiteta. Nemoguće je čekati pokretanje inicijative za konstitutivnost naroda koju je pokrenuo, evo, koliko čujem, gospodin Alija Izetbegović, jer ja u njegovu inicijativu ne vjerujem. Alija Izetbegović je direktno zaslužan za to što je Nikola Špirić i mnogi Srbi otišli iz Sarajeva i žive danas u Banja Luci i sretni su što su živi u svojoj republici. Nažalost, mnogi nisu dočekali inicijativu Alije Izetbegovića. Ne vjeruju Srbi u inicijativu Alije Izetbegovića, koji je protjerao Srbe iz Federacije BiH. Kad ćete jednom shvatiti da oni koji su progonili, da mi nemamo povjerenja u njih. Da li stvarno mislite da postoji Srbin koji vjeruje inicijativi Alije Izetbegovića? Je li stvarno mislite da Alija Izetbegović stvarno jedva čeka da Nikola Špirić kao poslanik dođe u Sarajevo, da mu ponudi radno mjesto na Ekonomskom fakultetu ili u institutu gdje je radio, da mu vrati imovinu itd. Kad ćemo se prestati lagati? Kad ćemo jednom krenuti od onoga što je stvoreno datumom potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, a to je BiH kao država.

MIRKO BANJAC

Hoćemo li malo o Zakonu?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Idem ja i o Zakonu. Mnogi su rekli da je Zakon nedemokratski i diskriminatorски. Da bi Zakon trebao da prepozna neku buduću BiH. Zakon ne smije i ne može definisati buduće odnose u BiH, ne smije prejudicirati stvari. Odnosi u BiH su definisani dokumentom koji se zove Ustav. Zakon, takođe, ne može prepoznati BiH iz '90. godine, prije izbijanja rata. Nemoguće je situaciju vratiti nazad. Da budete se, gospodo, svi zalagali koji ste živjeli u to doba u BiH, da ne pretrpi ono što je pretrpjela. Uzalud su sada politička pa i pojedinačna kajanja jer rat koji je vođen na ovim prostorima nije donio rezultat za koji su se zalagao Haris Silajdžić i Alija Izetbegović, nije donio. Ja znam da Islamska deklaracija Alije Izetbegovića i Vas kao njegovog sljedbenika i đaka nije rezultat ovog rata koji je vođen. Na kraju, jasno je međunarodna zajednica stavila poruku da je rat koji je vođen jedan tragičan rat koji se vodio. To što ćete ga vi definisati ovako ili ja na drugi način, neće nahraniti one radnike koji su juče slali poruku i Harisu Silajdžiću u Zenici i kažu hoćemo hljeba, izvoli, gospodine, vrati nas na radna mjesta, jer si prije pola godine u Parlamentu BiH obećao da će se to desiti. Nisu mene prozvali. Ne može ni takav zakonski projekat. Hoću još da skrenem vašu pažnju da ja ne znam zašto je OSCE skinuo 15 poslanika CD liste u Vašingtonu. Zato što je, valjda, 3.500 Bošnjaka koji nikad nisu bili državljani BiH željelo da glasa. Ne da međunarodna zajednica takve vrste podvala i treba da ih sankcioniše. Je li to diskriminatorски odnos, da se spriječe oni koji nemaju pravo glasa? Koji nisu državljani BiH. Pa još od Vijeća ministara BiH nismo dobili odgovor ko je sve postao državljanin BiH na takav način. Je li to kalemljenje rezultata SDA u CD i ne znam kome. Zašto nemamo te odgovore? Zašto je BiH nenormalna država, ako već kažete? Zato što ne želite da normalno se ponašate vi koji upravljate BiH. I na kraju hoću da kažem svoj jasan stav.

Mislim da je prijedlog zakonskog projekta koji smo dobili, uloženo mnogo truda, mnogo više umijeća za BiH i razumijevanja nego što smo mi sami pojedinačno spremni da ga iskažemo i, kao poslanik, ću se založiti da u daljnju proceduru, u vidu prijedloga ide ovaj zakon, s tim što ću, naravno, kao poslanik, uložiti amandmane na

onaj dio zakona na koji mislim da ga treba poboljšati. Mislim da ovaj prijedlog predstavlja solidnu osnovu za daljnju raspravu u smislu razgovora o amandmanima na prijedlog zakona i mislim da smo morali imati barem toliko ozbiljnosti, da ne vrijeđamo one koji su uložili više truda u izradu ovog zakona, nego mi da raspravljamo o ovom zakonu koji smo dobili.

MIRKO BANJAC

Hilmo Neimarlija ima repliku. Pa, evo, imamo još dvoje pa da Vam damo za diskusiju, ako hoćete da se ljudi ne ljute.

SUADA MUMINAGIĆ

Ovdje su iznesene tvrdnje pojedinih poslanika da oni koji govore da je ovaj zakon nedemokratski i diskriminatorSKU su protiv Dejtonskog Ustava BiH. Kad smo ranije vodili raspravu o Nacrtu ovog zakona, oštru raspravu kad smo vodili, jedan od poslanika nas je podsjetio da smo dali svećanu izjavu da ćemo štitiU Ustav BiH. Ja bih danas podsjetila, nas poslanike, da smo prilikom davanja svećane izjave, izjavili da ćemo promovirati ljudska prava i osnovne slobode i štitiU interese i ravnopravnost svih građana, svih naroda i građana, što je, takođe, ustavno određenje. Prema tome, kad govorimo o zakonu, moramo sagledati cjelinu ovih odredbi Ustava. Podsjetit ću vas. U preambuli Ustava kaže se da Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi, u zajednici sa ostalim i građani BiH, utvrđuju Ustav, inspirisani Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima i međunarodnim sporazumima i građanskim političkim pravima. Citiram ovo da ne bi bilo greške. U Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima iz 1948. godine stoji da je volja naroda osnova državne vlasti. Ova volja se treba izražavati na periodičnim i slobodnim izborima koji će se provoditi putem općeg i jednakog prava glasa. Znači, to je preambula Ustava.

U članu 2. Ustava, pod tačkom 1. Ljudska prava, obavezuje BiH i oba entiteta, Ustav obavezuje, da će osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Pod tačkom 2. Međunarodni standardi. Prava i slobode predviđeni u Evropskoj deklaraciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno se primjenjuju u BiH. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.

Pod tačkom 4. Nediskriminacija kaže: “Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovom članu, ali i u međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu 1. Ustava, osigurano je svim licima u BiH, bez diskriminacije po bilo kom osnovu”.

U članu 3. se kaže da su opšta načela međunarodnog prava sastavni dio pravnog poretka BiH i entiteta.

Donošenjem novog izbornog zakona, cjelokupni izborni sistem bi trebao da bude usklađen sa demokratskim dostignućima Evrope i svijeta, ne uskraćujući građanima aktivno i pasivno biračko pravo, odnosno pravo građana da budu birani i da biraju na cijeloj teritoriji BiH. Ovaj zakon ne samo da nije u skladu s Ustavom, već nije u skladu sa navedenim deklaracijama, međunarodnim konvencijama o ljudskim pravima.

Mi smo uz ove materijale, gdje su dati odgovori na pitanja koja smo pokrenuli u raspravi, dobili iz Ureda visokog predstavnika jedan dokument koji se zove "Mišljenje Venecijanske komisije o nadležnosti BiH o izbornim pravima" u kojem, između ostalog, stoji da tijelo koje donosi Izborni zakon, a to je ovaj parlament, mora osigurati da svim ljudima budu zagarantovani osnovni demokratski principi, univerzalno, trajno i jednako biračko pravo kojim se osigurava sloboda izražavanja stanovništva, ljudska prava, uključujući i nediskriminaciju i osjetljive principe koji su podržani Dejtonskim sporazumom. Ovim nacrtom zakona, ovi demokratski principi nisu ispoštovani i stoga, po mom mišljenju, ne može biti osnova za izradu prijedloga Izbornog zakona. Polazeći od toga da posebne odredbe Ustava, na kojima se zasniva ovaj Nacrt izbornog zakona, ne omogućavaju opšte i jednako pravo građana, svim građanima, poslanici SDP-a, NHI i Liberalne stranke su pokrenuli u ovom domu inicijativu za pokretanje postupka usklađivanja Ustava sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i očekujemo da ćemo uskoro raspravljati o toj inicijativi, kao i da će poslanici ovog doma, a, takođe, i međunarodna zajednica podržati našu inicijativu, u tom slučaju bi Izborni zakon koji donesemo bio u skladu sa Ustavom BiH.

BRANKO DOKIĆ

Ja samo na početku moram da se zahvalim predsjedavajućem što me se konačno sjetio. Mislim da je ovdje pomalo i neodgovorno izgovoreno mnogo krupnih riječi, riječi koje nisu ničim utemeljene i veoma paušalno su iznesene. Zbog toga bih zaista molio, ubuduće, kada se daju ocjene, a mi sad ne govorimo o paušalnim ocjenama, o načelnim ocjenama zakona koji je na dnevnom redu, jer već smo imali nekoliko načelnih analiza i diskusija. Ako se daju krupne ocjene, onda one moraju da budu vezane za tačno određene pasuse, određene članove, određene navode. Ovdje kroz jednu globalizaciju, kroz jedno uopštavanje, zaista se hoće promovisati, ne ono što se može promovisati, što je realnost, nego ono što se želi.

Ja bih prije 10 ili 15 godina, neke sugestije koje provejavaju iz nekih diskusija, mogao da prihvatim, ali to je bilo prije 10 ili 15 godina. Podsjetio bih čak i neke kolege koji sjede ovdje da smo 2. aprila 1992. godine, samo preko puta imali promociju jednog velikog projekta i na ručku na kome je bilo svih nacija i nacionalnosti tadašnje BiH, bilo je riječi o tome da je nemoguće ono što se, nažalost, pokazalo mogućim. Ja priznajem da sam tada bio u zabludi, ali po drugi put ne smijem da budem u zabludi. Ne smijem, ne samo prema sebi, nego prema onom narodu koji me birao i koji me poslao ovdje. Ovaj zakon, ili neki drugi zakon koji ćemo prihvatiti i promovisati, ne smije da bude plod moje vizije u ovom trenutku, kako ja zamišljam, kako bi moglo da bude. On mora da bude rezultat naše realnosti i on mora da bude u skladu sa onim što se zove Ustav BiH. Podržavam sve one koji su se pozivali na Ustav BiH i sam ću insistirati na tome da, koja god varijanta zakona bude ušla u dalju proceduru, bude bazirana na Ustavu BiH. Ja još jednom hoću da podsjetim da je ovo BiH čiji je ustavni temelj udaren u Dejtonu i da smo mi obavezni kroz novi zakon da zagarantujemo Dejtonske principe i, naravno, da ispoštujemo Dejtonski mirovni ustav.

Kada se stvore uslovi i pretpostavke da se on mijenja, onda ćemo ga mi mijenjati ovdje u Skupštini, nećemo tražiti nikoga sa strane da nam ga mijenja.

Zaista mi pomalo smeta jedan dvostruki pristup ili pristup dvostrukih aršina, kada neki poslanici govore već i o ovom zakonu. Naime, kada im to odgovara, kad odgovara njihovoj nekoj viziji, onda im veoma dobro dođu i sugestije i pritisci i inaguracije koje dolaze od strane međunarodne zajednice, a kada im se to na neki način ne poklapa sa njihovim vizijama, onda, naravno, osporavaju pravo da predstavnici međunarodne zajednice im daju vrijeme. Da se razumijemo. Nama je potrebna stručna pomoć iz svih oblasti, od prava do tehnologije, ekonomije, pa ako hoćete i umjetnosti od predstavnika međunarodne zajednice, ali pomoći da dođemo do onih kada je u pitanju Skupština, do onih zakonskih akata, koji nas promovisu u Evropu. Protiv sam samo toga da nam bilo ko sa strane nameće takve akte. Mi ćemo znati ocijeniti jesu li oni dobri za nas ili nisu dobri za nas.

Šta je to demokratsko, ili diskriminacijsko, veoma je otvoreno pitanje. Očigledno, opet ponavljam, niko nije naveo šta je to što nekog diskriminiše, ili šta je to što nije u ovim uslovima i po našem Ustavu demokratsko. Demokratsko je veoma rastegljivo. To je vrlo rastegljiv pojam. Jedan pojam demokratije je bio u Sokratovo vrijeme, drugi pojam je danas, ali, ako pogledate svako društvo, ma kako se ono zvalo, ma u kom vremenu, težilo je ka većoj demokratizaciji. No, kao što bi predsjedavajući rekao, a konkretno o Zakonu.

Zakon o kome mi sad raspravljamo nije idealan, nije pogodilo težnje, zahtjeve ili želje svih i nijedan zakon to neće biti u stanju. On treba da bude prihvatljiv kompromis za sve u BiH. Moje lično mišljenje je da on nije daleko od toga da bude taj prihvatljiv kompromis za većinu u BiH. On mora uvažiti neke realnosti. Jedna od tih realnosti, evo, ja neću biti sebičan je, između ostalog, i to da taj zakon mora uvažiti Hrvatima u BiH da biraju svog člana Predsjedništva BiH, ma koliko vam to izgledalo nedemokratski to je za ovakvu BiH, demokratsko pitanje njene budućnosti i pitanje daljih razvoja demokratskih odnosa u okviru BiH. Ovaj zakon je u većoj mjeri nego što je to definisano Dejtonskim mirovnim sporazumom centralizovao pitanja koja on uređuje. Pitanje izbora u entitetima, lokalnih izbora u entitetima, ne bi trebao dovesti do revizije Dejtonskog mirovnog sporazuma kao što neki pokušavaju to da naprave. Zbog toga bih predložio da se vodi rasprava i o drugom zakonu i da ne glasamo večeras, da pružimo još jednu priliku predlagačima da daju decidne odgovore, pogotovu na one stvari gdje se ukazuje da zakoni nisu zasnovani na Ustavu i da sledeći put, kroz jednu kratku dodatnu analizu u roku od sat vremena, izaberemo jednu od ove dvije varijante.

HILMO NEIMARLIJA

Predsjedništvo, kolege poslanici, gospodo predlagači i predsjedniče Komisije koja je radila, repliku ću, predsjedavajući za kraj, sad ću ovo što sam mislio da kažem o Zakonu. Imam puno razumijevanje za karakter diskusija s obzirom na važnost ovog zakona. Isto tako, dužan sam da kažem da je Genjac iznio stav našeg kluba, ali da imam potrebu da iznesem svoje osobno mišljenje u smislu očekivanja koja sam imao od Komisije koja je pripremala ovaj nacrt. Nisam, naravno, očekivao idealan zakon, odnosno prijedlog ili prijedlog idealnog zakona. Očekivao sam, naravno, prijedlog realističnog zakona, mjeru realističnosti, po meni, određivao je Ustav BiH i faktičko stanje koje imamo, ali koji je istodobno statičan i dinamičan. Napominjem ovo zato što ovaj nacrt nije ustavno realističan, ni u statičkom ni u dinamičkom smislu. Nije

ustavno realističan u statičkom smislu zato što je vrlo jasno, objašnjenjem to nije demantirano koje smo dobili naknadno. Opće pravilo koje predviđa član 4., aneksa 3. obrnuo u iznimku, a iznimku učinio općim pravilom po glasače. Nije dinamičan utoliko što je jedan od zahtjeva Ustava, a to je usaglašavanje sa evropskim poveljama, dinamički ocrtao u tekstu ovog nacrt. Govorim ovo zato što smatram da Nacrt nije u suglasju sa Ustavom, bez obzira što smo svi mi imali razloga da pretendiramo na puno bolja rješenja i što se ne može prihvatiti, ni u smislu ove realističnosti, kao njegove prohodnosti, da tako kažem. Svi se pozivamo na Ustav i ja sam, ako mi dozvolite, podsjećanje na prošlom dijelu Skupštine u, možda, neodgovarajućem ambijentu, pozvao se na ustavni patriotizam. Ovaj nacrt iznevjerava i u ovom statičnom i dinamičkom smislu taj ustavni zahtjev.

Napomena, uz molbu da predlagači ovo uvažavaju, nekoliko čisto tehničkih napomena. Kod nas su izbori svake godine. Ne bih naglašavao važnost Izbornog zakona, ali s obzirom upravo na ovo iznevjeravanje Ustava, kod nas postoji vrlo velika mogućnost da nam naprosto, boreći se za najbolji mogući ili najrealističniji, najustavniji Izborni zakon, izgubimo glasače na izborima. Ovim neustavnim, ili iznevjeravanjem ustavnog pravila po glasačkom pravu, otvara se prostor i ja bih zamolio predlagače da to uvažavaju. U situaciji kad imamo sasvim razumljivo opadanje glasačkog interesa građana države BiH, odnosno državljana BiH, svojevrsnu manipulaciju sa glasačkim pravom i to je jedan od dodatnih razloga koji obavezuje na uvažavanje općeg pravila iz Aneksa 4. Mogao bih, naravno, više o tome, ali to su samo neki od razloga zbog kojih smatram da se ovaj nacrt mora ili treba, svakako, da dogradi.

Što se tiče replike koju sam imao namjeru iznijeti i koja me obavezala da i ovo sad skratim, uvažavam, budući da je u pitanju vrlo značajan zakonski projekat i različit karakter tematiziranja ovog pitanja izbornog prava koje je jedno od osnovnih ili temeljnih političkih prava državljana BiH, ali sam očekivao da će kolega Špirić, sa čijim se diskusijama vrlo često ne slažem i smeta mi što se već ponavlja to reagiranje na njegove diskusije, ponovo pribjegava ne pozivanju na činjenice, nego vrlo neprikladnim ocjenama i karakterizacijama. Podsjetio bih samo da postoje međunarodnih zvaničnika ko je pozivao Srbe da izađu iz Sarajeva, a ko ih je pozivao da ostanu u Sarajevu. Da li je ovo prilika da i o tome razgovaramo, nisam siguran. Međutim, poslanik Špirić je to nametnuo na jedan krajnje neprikladan, neprimjeren i neprihvatljiv način. Isto tako smatram krajnje neumjesnim načinom na koji je iznio razloge zbog kojih on, naravno, ostaje da živi u Banja Luci i nije spreman da se vrati u Sarajevo. Vrlo je neprikladna usporedba Sarajeva i Banja Luke, pogotovo u kontekstu rasprave, kako smo čuli, o najvažnijem zakonu poslije Ustava, vrlo neprikladno. Ne bih htio da zamaram činjenicama, ali držim da u ovako važnim raspravama trebaju činjenice da imaju, da one govore, zapravo, i nastavit ću se na to. Ko je pozivao Srbe da idu iz Sarajeva, a ko ih je pozivao da ostanu u Sarajevu? Podsjetio bih i na činjenice koje govore o položaju Srba u Sarajevu i položaju Hrvata i Bošnjaka u Banja Luci. U Sarajevu je poginulo 10.000 ljudi, u Banja Luci nije bilo nikakvih ratnih sukoba. U Banja Luci nema nijedne džamije i znamo vrlo dobro koji je procenat Bošnjaka danas u Banja Luci.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, meni je, takođe, žao što sam, evo, prvi put u prilici da repliciram gospodinu Neimarliji iako je on u svojim replikama gospodinu Špiriću, koliko se sjećam, na prethodnom zasjedanju rekao da će poslanici CD Koalicije razmisliti možda i o drugim mjerama kada sam ja u pitanju. Samo da ga podsjetim da te replike baš uvijek i nisu bile umjesne, ali ja nisam smatrao za potrebnim da se izjašnjavam o njima. Ko je pozivao koga? Nikola Špirić je bio prije rata stanovnik grada Sarajeva. Bio je jedan od najboljih studenata, najbolji postdiplomac, ne postoji niko u javnom životu ovoga grada da ga lično ne znam, izuzev ako nije rođen u vrijeme kada sam otišao iz grada. Nikola Špirić u to doba nije pripadao nijednoj od vladajućih opcija, ni SDA-u, ni HDZ-u, ni SDS-u, dakle, nije otišao na poziv onih na koje asocira gospodin Neimarlija, ali je imao sreću da sačuva glavu. Šta vrijedi onima koji su poginuli u Sarajevu što ih je stranka gospodina Neimarlije pozivala da ostanu da ih pobiju. Ne može se porediti Banja Luka i Sarajevo i tu se slažem. U Banja Luci nije bilo i nema masovnih grobnica, u Sarajevu ih ima, ali to nije tema, Izborni zakon je na dnevnom redu.

Ovo je samo replika. Hoću da kažem da, ako se misli replicirati, onda da se replicira na ovo. Ja sam upozoravao na neke stvari kada je rečeno da je član Predsjedništva BiH, gospodin Alija Izetbegović, pokrenuo inicijativu o konstitutivnosti naroda na cijelom prostoru BiH, to meni nije tragično nego smiješno. Postale su mi inicijative gospodina Izetbegovića smiješne, moram vam reći. Mislim, sve dotle dok je gospodin Alija član Predsjedništva BiH i oni koji ga slijede da neće ništa biti, gospodine Neimarlija, od Vaše priče. To što se poziva gospodin Haris, ili ne znam ko, da je dobio 20% glasova u entitetu RS, svaki Srbin koji je glasao za Harisa, ja ga izdržavam dok je živ i svakog ko će glasati za Harisa. Evo, taman ih bilo ne znam koliko. Kome Vi pričate o multietničnosti Vaše liste u RS? Na Vašoj su listi oni unesrećenci koji su napustili RS, zarad ovog ili onog. Nemojte da stvarno blamiramo se pred javnošću BiH. Hvala vam lijepa.

HILMO NEIMARLIJA

Ja sam pozvao poslanika Špirića da, kad su ovako ozbiljne rasprave o ovako važnim pitanjima, poziva se na činjenice. (Ja vam mogu osobnim nekim publikacijama biti zanimljiva osobna iskustva i osobni razlozi.) Zakoni pretpostavljaju neku elementarnu jednoobraznost i zahtijevaju poopćavanje iskustava. Predstavnici međunarodne zajednice, od Holburga pa nadalje, vrlo su precizno i jasno naznačili, koji su pratili sva ova zbivanja na ovaj ili onaj način, neposredno sudjelovali ko je pozivao koga da napusti Sarajevo ili da u Sarajevu ostane. Naveo sam i očekivao sam da će i kolega Špirić uvažiti činjenice, nisam htio da ih elaboriram, očigledno nije ni umjesno o vrlo ozbiljnim razlikama između Banja Luke i Sarajeva i ostajanja Srba u Sarajevu i Bošnjaka i Hrvata u Banja Luci.

MIRKO BANJAC

Dajte malo i o Zakonu, molim Vas. Ja Vas stvarno molim, dajte o Zakonu, pa, mislim, degutantno je ovo više slušati, izvolite, poslanice Silajdžiću.

HARIS SILAJDŽIĆ

Ja neću o Zakonu, gospodine predsjedavajući, ovo je replika. Kad je već ovakva atmosfera, da vas podsjetim, maloprije je bilo govora o tome da smo nenormalni i o uvredama. Uvrede imamo, nenormalno imamo. Bilo je poslanika koji su, pazite, muških članova Parlamenta koji su imali primjedbu na izgled Vijeća ministara BiH, to možete naći, kaže, vidite kako izgledaju, e, sad, to može biti kompliment, može biti uvreda. Kao što vidite, ne znamo jesmo li normalni ili nismo. U svakom slučaju, i u tom pogledu izgleda napredujemo. Naravno da bi trebalo sa ove govornice govoriti ozbiljno. Ja vam mogu reći, što sam sada čuo od gospodina Špirića da je vrlo ozbiljna stvar i za mene vrlo teška da čujem. Mi vrlo dobro znamo kako su ginuli ljudi u Sarajevu. Imamo 300.000 svjedoka ovdje, gledali smo krv na ulicama, gledali smo iskasapljene ljude. Komandant onih koji su bacali te naprave na Sarajevo je izvjesni Galić koji je danas u Hagu. Da li ste Vi, gospodine Špiriću, za njega rekli da je on dokazani srpski patriot, jer su to novine prenijele? Dozvoljavam da griješim. Ako jeste, onda stvarno Vi nemate meni više ništa reći. Ja sam ovo morao izaći i reći u ime onih u Sarajevu koji vrlo dobro znaju kako smo ginuli, bez obzira na nacionalnost. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja stvarno mislim da je gospodin Silajdžić u pravu. Niti imam ja šta njemu reći, ni on meni. Ja sam radi politike gospodina Silajdžića napustio Sarajevo, a on radi politike Nikole Špirića to nije.

Što se tiče srpskih generala, ja znam da biste Vi najradije da ne postoje. Rat koji je vođen u BiH je stvorio srpske đenerale, bili oni po ukusu ili ne bili. Ja znam da bi gospodin Haris Silajdžić najrađe da su svi Srbi legli, pa da Vaša politika istrijebi ono što nije za BiH, ali ja pretpostavljam da onda ne bi bilo ni Srba ni đenerala. To što je dao građanski rat na nivou BiH, to je velika tragedija. Pretpostavljam, to je veliko iskustvo, ne ponovilo se, ali ja mislim da predstavnici, zagovornici te politike bar ne mogu replicirati sa Nikolom Špirićem.

MIRKO BANJAC

Ne dozvoljavam više raspravu u ovom pravcu. Ne može više. Gospodine poslaniče, može li o Zakonu? Samo o Zakonu. Ne bude li o Zakonu, bit će uzeta riječ. Dobro, ljudi moji, došli ste na sjednicu, pa šta ja mogu što ste poslanici.

VITO RAKIĆ

Dame i gospodo, na početku ove tačke dnevnog reda, ja sam nešto malo diskutovao i rekao sam da očekujem pozorište i pozorište se desilo. Čuli smo ovo što smo čuli, a u suštini, ništa nismo napravili. Pozicije su jasne i nemojmo se lagati iza pozicija ko kakvih stoji, večeras je sve jasno.

Komisija koja je predložila Zakon, o njemu je vođena rasprava u dva navrata. Prvo smo raspravljali u načelima, poslije smo raspravljali o pojedinostima i o svakom članu davali primjedbe. Danas smo se dogovorili da poslije izvještaja predlagača, nema rasprave i opet smo otvorili raspravu da bismo rekli ovo što smo sve rekli, što

mislim da ne doprinosi ničemu. Doprinosi jedino do stvaranja javnog mnijenja i argumenata za ovakvu ili onakvu poziciju. To su sigurno određeni, neću da imenujem, postigli efekte i došli smo u ovu poziciju u koju smo došli.

Ja moram da kažem jedno tri stvari.

Prva stvar, u ovoj zemlji je bio rat. Rat je zaustavljen u Dejtonu i urađeno je jedno kompromisno rješenje kako je urađeno. Mi smo sljedbenici i oni koji štitimo to aktuelno rješenje. Večeras smo jasno otvorili karte da pokažemo da nismo više za ta rješenja, da hoćemo totalnu reviziju, da hoćemo da budemo sretni da srpskog člana Predsjedništva bira cijela BiH i recimo, da oprostí gospodin Bogičević, da vjerovatno on to bude, mi bismo Srbi bili sretni, jer je on bio član jednog Predsjedništva koje je radilo svoj posao onako kako je radilo i dovelo jednu zemlju u ono u što je dovelo ili da ne nabrajam dalje.

MIRKO BANJAC

Hajmo o Zakonu, molim Vas.

VITO RAKIĆ

Znači, hoćemo zakon takav da se bira sve po mjeri svih građana BiH, da ne zanemarujemo Ustav BiH i da vršimo totalnu reviziju. E, to, gospodo, neće moći. Ta opcija neće moći. Sva lažna zaklinjanja u demokratiju, u multietičnost, u one atribute koji su večeras upotrijebljeni, helsinška prava, ljudska prava i sve druge norme iza kojih se može mnogo štošta pokriti i staviti jedan veo da obični svijet ne shvati šta se hoće, to vjerovatno neće moći.

Ja mislim da je besmisao voditi dalje ovu raspravu. Nama je sve jasno. Znamo o ovom zakonu o detaljima i ja se izvinjavam gospodinu koji je našao vremena, čekao nas je tri puta do sad i niko od nas nije izašao da postavi jedno ozbiljno pitanje, da uđe u jednu ozbiljnu raspravu, da nam se daju neki odgovori i neke paralele koje treba dati ovom zakonu. Gospodin je ovdje gubio vreme i slušao, upotrijebit ću još jednu riječ, naše gluposti, naša razmišljanja kako svako od nas vidi kakva je BiH. Prema tome, predlažem da ovu raspravu privodimo kraju i da se izjasnimo o ovom zakonu, jer po meni ovaj zakon je sigurno dobra osnova, na bazi koga i javne rasprave, može se napraviti predlog zakona koji treba da ide u dalju proceduru.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine Banjac, sad se ne obraćam ni predsjedavajućim ni cijenjenim kolegama. Želim da se konstatuje da ste Vi, svjesno ili nesvjesno, doveli nas u poziciju da ovdje raspravljamo o stvarima koje nemaju veze s dnevnim redom i da si nas doveo do toga da puštate ovdje poslanike, od gospodina Silajdžića preko gospodina Špirića i gospodina,

MIRKO BANJAC

I gospodina Lagumdžije.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

I gospodina Lagumdžije sada, da Vam počinju izlaganje s tim da Vam kažu da neće govoriti o Izbornom zakonu i onda Vi ovdje svjesno provocirate, gospodine Banjac. Provocirate da se ovdje vode rasprave o '91., o '90., '92., '94. Vi svjesno dovodite ovaj parlament u poziciju da se svađa o tome ko je kada koga ubijao. Vi ste svjesno pustili gospodina Genjca ovdje da priča o Teletabisima pa kad ta priča nije prošla, onda ste krenuli o ratu. Gospodine Banjac, Vi ovaj parlament vučete za nos i dozvoljavate ovdje da se raspravlja o stvarima o kojima se ne smije raspravljati ni na koji način, ni po Poslovniku ni po političkom pravu. Vi ste ovdje ovaj parlament doveli u poziciju da vodi svađe koje stranka kojoj ste Vi pripadali, i gospodin Genjac i mnogi drugi, koji su vodili od '90. do '92. I, gospodine Banjac, stavite na glasanje ova dva zakona, nakon što čujete uvodno izlaganje o našem zakonu, izvolite zabraniti svakome da govori izvan dnevnog reda, naročito o '92. i '95. Nije korektno prema ljudima koji fale danas, da se priča o njima na ovakav način, da se ovdje pravi politički kusur od njih. Vi ste direktno za to odgovorni i nemate potrebe nikom replicirati ni na koji način. Ovo je sramotno šta ste uradili Vi, na način na koji ste uradili i nemam namjeru Vam se više javljati za riječ, šta god Vi sad rekli, jer ste sramotno, kad sam se prvi javio za riječ, kad sam htio da govorim o Zakonu, na svaki mogući način pokušavali da spriječite da govorim o Zakonu. Kad Vam to nije prošlo, kad ste čuli o Zakonu ono što ne volite, onda ste ovdje dozvolili da se zametne priča ko je kada pucao i ko je koga ubijao i ko je koga tada pokušao u šta. Vi ste direktno odgovorni za ovo, gospodine Banjac, i za mene je polemika sa Vama završena.

MIRKO BANJAC

Meni je drago da ste završili polemiku, jer ja i nemam šta sa takvim ljudima kao što ste Vi polemisati. Vi ste došli ovdje, gospodine, da promovirate neku jalovu građansku opciju koja je daleko više nacionalistička nego bilo koja druga i ja Vam to otvoreno kažem. Ako iko ovdje pravi opstrukcije, onda ste to Vi i neki od Vaših članova i neka Vam je to na čast.

Gospodine dragi, u nekoliko navrata prvo sam Vas molio da ne radite to što radite i otimate riječ kao Vaš gospodin iz Vaše stranke, prizivajući kad i silu više da se nametne nešto što nije u skladu s Ustavom i prizivajući silu s druge strane da se otme ono što je u skladu s Ustavom. Nemojte, gospodine, da se uplićete u riječ, nisam ni ja Vama. Puno ste Vi toga ovdje izrekli za ovom govornicom. Puno ste se pozivali na zaštitu interesa i Srba itd., recite da zaštitite Srbina Bogića Bogičevića, a ne da štitite Srbe. Niko iza Vas ne stoji od Srba izuzev tog čovjeka kome sam ime rekao i zapamtite to već jednom i nemojte ovdje, kad ste god došli, pravili ste političku promociju izazivajući namjerno, ponavljam namjerno ovdje odugovlačenja u vezi dnevnog reda, u vezi bilo čega, samo neka se odugovlači, neka se pravi promocija. Kad su drugi pokušali da vam repliciraju na to što radite, onda ste drsko, veoma drsko nastajali, jer onaj ko nema argumenata ima drskosti, e to ste Vi, gospodine.

BRANISLAVA JOVANOVIĆ

Možda će žene reći dvije pametnije rečenice. Gospodo predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici. Da sam slušala onu djecu koju sam porađala kad sam položila zakletvu u ovom Predstavničkom domu, pa bi rekla, hajde, djeca mogu i o crtanim i

ovom i onom, ali ljude koji su dva i više puta punoljetni, ovakve pripe, ja sam zaista razočarana. Ljudi koji su radili u toj grupi, vjerovatno su uložili trud. Ja sam to za ovih 13 mjeseci od vas naučila i slušala kako se o pojedinim zakonima silni trud, napor, šta sve nije urađeno i uloženo. Sad mi je žao što je radna grupa pristala da bude predlagач Drago Ljubičić, da je gospodin Silajdžić ili Alma Čolo ili neko drugi, baš me zanima da li bi ista ova situacija bila. Mislim, stvarno je krajnja neozbiljnost. Što to ne govoriti o svemu ovome što je rečeno. Nekom smeta. Neko hoće da odglumi, neko neće, neko zna, neko ne zna. Ono što je bilo niko nikad ne smije, ni ne treba, da zaboravi. Da postoji sila da se nikad nigdje ne ponovi. Znae kako je teško roditi jedno dijete, a sve su ga majke isto rađale i otišli su i sad se ovako ponaša, ovaj ono, ovo je, ljudi, van pameti. Ja sam došla sa 200 i nešto kilometara da slušam ove vaše priče ovdje. Hoću da čujem od vas, ako nema rasprave i glasanja o ovom zakonu, ja neću više da sjedim i da slušam ovdje.

MIRKO BANJAC

Bit će sada. Evo, dvije replike i kraj.

IVO DIVKOVIĆ

Ovo je replika Vama, gospodine predsjedavajući, ne kao predsjedavajućem nego kao poslaniku, jer čini mi se da ste ovdje govorili kao poslanik. Nije tačno, gospodine Banjac, da se borimo samo za jednog Srbina i da imamo samo jednog Srbina, imamo jako puno. Ja vjerujem da je to Vama teško povjerovati, ali, eto, grad iz kojeg ja dolazim, možete doći pa se sami uvjerite u to.

Druga stvar, nije tačno da mi vodimo nacionalističku politiku, poredeći stranku kojoj pripadam i stranku iz koje Vi dolazite, pustimo javnosti neka kaže ko vodi nacionalističku politiku.

Treća stvar, i kad je polemika, treba ostati u granicama neke korektnosti ljudskog dostojanstva i poštovanja.

Četvrta stvar, ne paraliziramo mi rad ovog parlamenta. Uzmite prijedloge zakona koji su i danas na dnevnom redu, a i ranije, uzmite i amandmane itd., pa ćete vidjeti da se radi o jednom pristupu korektnom sa političke pozicije iz koje dolazim. Ja mogu shvatiti da se to Vama ne dopada. Ja mogu shvatiti da se Vi ne slažete s tim konceptom, sve je to razumljivo, ali ne mogu shvatiti da to na taj način prezentirate ovdje u polemici.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici i poslanici, mržnja s kojom ste, gospodine Banjac, za ovom govornicom govorili o SDP-u, o multietničnosti, o Srbima koji ne pripadaju Vašoj političkoj opciji, zaista me neodoljivo podsjeća na period od '90. do '92. godine i očito je Vaša svjesna namjera da ishodite svoje budućnosti tražite na tom planu. Ružno je zaista bilo posmatrati za ovom govornicom čovjeka koji pripada političkoj opciji koja je počinila toliko zla, ne govorim ja samo o Sarajevu, govorim o srpskom narodu. Zlo koje još nije zaustavljeno. Zlo koje se danas valja po beogradskim ulicama, sve sa pričom da je to u ime.

MIRKO BANJAC

Uzimam Vam riječ.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ne uzimate, gospodine.

MIRKO BANJAC

Zaključujem.

SEJFUDIN TOKIĆ

Vi ste spiker ovog parlamenta i niste uzimali sebi riječ, predsjedavajući, kad ste vrijeđali gospodina Bogičevića, jedno od časnih imena političkog života prostora bivše Jugoslavije. Neka Vas je stid i sram. Ja ne pripadam kategoriji ljudi ni onda kad je Krajišnik pokušavao takvim igrama zamajavati.

MIRKO BANJAC

Uzeta Vam je riječ.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ne možete uzeti meni riječ, jer Vi riječ meni niste ni dali. Riječ koju ja govorim je riječ Srba koji su nastradali takvom politikom, riječ Bošnjaka, Hrvata. Govorim u njihovo ime i, gospodine predsjedavajući, ako nećete voditi skupštinu principijelno, a ne tim svojim jeftinim igrama škole koja će na kraju završiti, gospodine, u Hagu. Učitelji Vaši već su tamo.

MIRKO BANJAC

Vidite, čovjek koji ovako vrijeđa, zaslužuje da bude udaljen. Ja Vas opominjem i još jedna rečenica bit ćete udaljeni i ako treba i obezbjeđenje da zovem iz sale i pokušat ću, gospodine. I da znate da ću pokušati.

MIRKO BAKOVIĆ

Gospodo zastupnici i gospodine predsjedavajući, ja sam uzeo riječ, ne da se opredjeljujem za neku stranu, uzeo sam riječ ne da pametujem, ne da dociram, ne da se akademski iživljavam ovdje, ne da koketiram, ne možda da licitiram svojom bitnošću, nego samo zato da apeliram na vas sve, na nas, da smanjimo ove strasti, da se okrenemo razumu, pameti i da shvatimo da je ovo jedna jako delikatna institucija, da je ovo vrhunska državna institucija, reprezentant zakonodavne vlasti i u tom smislu da vršimo svoj posao.

Nisam rano došao u ovaj parlament, ali sam stekao jedan uvid da se ovdje više vrši političko mitingovanje, nego stvarni rad. Ja znam da je BiH država u teškom

položaju, da je ova sirotinja i hrvatska i muslimanska i srpska isto tako u teškom položaju. Ja sam svjestan konteksta političkih prilika, ali dajmo, ipak, nešto da uradimo i za taj narod i za ovu stvarnost itd.

Čemu tolika prepucavanja, čemu uvijek otvaranje tih nekih minulih stvari, tih rana koje možda još krvare, koje nisu ni zarasle, pa dajmo jednom gledajmo na ovu budućnost, pa da bar nešto uradimo. Svi smo mi pametni, svi smo mi čitali dosta toga, i povijesnu literaturu i književnost itd. i znamo svi dobro pričati, možda su neki doktori, neki su magistri, profesori itd., ali to je sve njihova intimna, privatna stvar. Ovdje smo mi izabrani od naroda, (javni djelatnosti) i samo svojom iskrenošću, čestitošću, radom možemo ovdje nešto pametno uraditi. Mi smo, evo, čitav dan protumbali ovdje, tako reći, nijedna točka dnevnog reda nije sređena. Pa, ipak, nije to u redu. Ponavljam, dajmo se okrenimo radu, ozbiljnosti, malo toleranciji nekoj, te strasti, ta prepucavanja. Mi ovdje odgovaramo narodu, i Hrvatima i Srbima i Muslimanima, a ne samo svojim političkim strankama koje su nas ovdje delegirale, toliko o tom.

Želio bih još nešto da kažem, možda nekome to neće biti drago, ali ja BiH vidim kao jednu decentraliziranu državu. Iskustvo je pokazalo da Karađorđevinska Jugoslavija, zbog svojih integralističkih tendencija, zbog svojih centralističkih tendencija, nije imala perspektivu, i unatoč svoj pomoći od zapada i konzervativnih krugova unutra, ona je propala. Propala je najviše zbog toga integralnog jugoslovenstva i tog centralizma, da jednostavno nije mogla izdržati.

Tzv. Titova Jugoslavija, stradala je isto zbog toga centralizma, integralizma itd. Bojim se za BiH, ako bude centralizirana, da će opet nešto biti u redu. Ovaj zakon, čini mi se da vodi centralizaciji i nije nešto s njim opet u redu. Dejton i vošingtonski sporazumi daju naslutiti decentralizirane tendencije. Prema tome, ovaj naš zakon sada vodi malo unazad.

Ja kao Hrvat ne bih želio da moga člana Predsjedništva BiH bira, odnosno da njegov izbor zavisi od nekih elemenata koji sa hrvatstvom, tako reći, nemaju veze. Nego, želio bih da ga izabere hrvatski narod i da on predstavlja hrvatski narod pa isto tako u odnosu ne neke druge.

To je jedno i ovo što je gospodin Tokić napomenuo, 4.000 srpskih izbjeglica u Drvaru nemaju, tako reći, nikakva prava, mislim da imaju, jer načelnik općine Drvar je Srbin, prema tome, to, ipak, može se reći da ti ljudi nešto ostvaruju. Završavam ovo sve i podvlačim, dajte, molim vas, strpljenja, manje strasti da malo tolerantnije razgovaramo o svim stvarima, jer nešto se mora uraditi. Hvala na pozornosti.

ADNAN JAHIĆ

Naime, samo jedna opaska, tako reći, metodološke naravi koja se tiče toka ovih sjednica naših. Pošto mi vrlo često kažemo da se želimo ugledati na Evropljane, mislim da bi bilo dobro da kad je i u pitanju upravo taj tok parlamentarnog zasjedanja, da se malo ugledamo na njihova iskustva i na ovom planu. Naime, mi smo danas potrošili sigurno 2-3 sata na stvari koje su apsolutno van konteksta dnevnog reda. Ja sam član Parlamentarne delegacije ovog parlamenta u OSCE-u kao i moj uvaženi kolega Deretić i tamo smo, recimo, vidjeli da se dnevni red struktuirao tako što se onaj

prioritetan posao završi u roku 2-3 dana, koji se odnosi na konkretne stvari, političke, ekonomske, bezbjednosne i druge prirode, pa da se onda na koncu onaj posljednji dan ostavi za ono što se na engleskom naziva ... odnosno, generalna debata. Onaj ko ima vremena da sluša te priče i ko je dovoljno slobodan da sjedi i da sluša šta ljudi pričaju po raznoj osnovi, dođu na tu generalnu debatu i slušaju tu raspravu. Mislim da bi bilo dobro i korisno da Kolegij razmotri mogućnost da se sazivaju posebne sjednice gdje bi ljudi kandidirali razna pitanja koja nisu pretjerano povezana s dnevnim redom, a opet na neki način tangiraju, provociraju raspravu svakodnevno na Parlamentu. Ja znam da je jako teško na neki način se suzdržati se da se iz sfere onog što je prioritetno, u raspravi ne skrene na ono što je marginalno u toj raspravi. Mislim da bi bilo korisno da predsjedavajući vodi računa, naravno, uz jednu preliminarnu saglasnost svih poslanika, da svakom poslaniku bude oduzeta riječ u startu kad izađe iz okvira dnevnog reda, a da se razmotri mogućnost sazivanja nekih tematskih sjednica gdje bi se otvorila jedna generalna debata o svemu i svačemu, gdje bi ljudi jednostavno mogli da se ispričaju. U potpunosti se slažem sa onim poslanicima koji kažu da im je da čekaju, ne znam, imaju autobus, voz ili ne znam koje prevozno sredstvo i mi svi koji imamo drugog prioritetnijeg posla nego da slušamo što smo slušali, ja ću se apsolutno, u duhu nekog konstruktivnog prijedloga koji ovdje kanim dati, suzdržati od bilo kakve kvalifikacije rasprava koje su ovdje izrečene.

MIRKO BANJAC

Dok poslanik Deretić izlazi, ovdje niko ne da da mu se uzme riječ. Ovdje jedino možeš fizički ga otjerati ako neće, jednostavno ne daju ljudi i mi ćemo razmotriti, ovo je dobar prijedlog zakazivanja generalnih debata, pa ko hoće neka sluša i nema nikakvih problema, ovo je dobar prijedlog.

MIODRAG DERETIĆ

Uvažene kolege poslanici, evo, sad je tačno 18 časova i 25 minuta, mislim da bi dobro bilo da privodimo danas ovu sjednicu kraju, u tom kontekstu, gospodine predsjedavajući, ja Vas molim da date na glasanje ovaj moj prijedlog, s tim što, nažalost, još jednom moram da konstatujem da zaista vašim tolerantnim, vjerovatno dobronamjernim vođenjem Parlamenta, dakle, ove sjednice, dolazimo u ovakve situacije u kojima se vrlo neugodne situacije i diskusije koje su mimo tačke dnevnog reda. Moj je prijedlog jasan i molio bih još jednom uvaženog kolegu Tokića da, zaista, od sada pa ubuduće iskaže u svojim diskusijama manje revnosti i brige za srpski narod, kako u RS, tako i na području čitave BiH. Jer on će najbolje znati pokazati, već sada, kako na lokalnim izborima, tako i na izborima u prvoj suboti u desetom mjesecu, dakle, kome će pokloniti svoj glas. Molim da se kani gospodin Tokić i ostali dušebrižništva, neka oni vode računa o onome o kome su vodili računa do '92. godine.

MIRKO BANJAC

Ja sada predlažem da uzme riječ predlagač da, ako ima želju da odgovori na neka pitanja, ili gospodin Moris u ime predlagača. Ovo što je čuo u vezi dilema u vezi sa Zakonom. Da li se šta prihvata i u kojoj mjeri? Imate li potrebu da Vi nešto kažete?

DRAGO LJUBIČIĆ

Gospodine predsjedavajući, smatram da ima potrebe, u funkciji predlagača ovog zakona, da kažem samo još na kraju, prije izjašnjavanja, nekoliko riječi. Slušajući ove rasprave povodom ove tačke dnevnog reda, mislim da smo mogli svi da zapazimo o kakvoj se državi radi i o kakvim sukobima interesa u ovoj državi se radi. Govorili smo do sada mnogo, pa, evo, i danas smo govorili o važnosti i značaju ovog zakona za BiH i za narod u BiH, a rasprava se pretvorila u sasvim nešto drugo. Prema tome, ova tačka dnevnog reda je očito iskorištena da bi se potenciralo nešto što smo možda željeli, nismo ostvarili. Dejton je završio rat na ovim prostorima. Mislim da je većina naroda u BiH zadovoljna sa Dejtonskim mirovnim sporazumom u tom dijelu što je taj sporazum zaustavio rat i sukobe na ovim prostorima i stradanja. Očito je da nisu zadovoljni sa tim sporazumom, po nekim drugim pitanjima, nijedan od ova tri konstitutivna naroda u BiH. Prema tome, neko je rekao ovdje jednu konstataciju, pa nijedan zakon koji je donesen ili koji treba da donesemo neće biti takav zakon da će biti zadovoljni svi u BiH sa tim zakonom. Prema tome, ne treba ni očekivati ni od ovog izbornog zakona da će biti svi zadovoljni. Znači, nije idealan, uzimajući u obzir upravo ove interese i sukobe koji su i danas, znači, jasno iskazani u mnogim diskusijama koje smo imali prilika da ovdje čujemo. Sad što sam izašao, na kraju, završit ću sa ovim, gospodine predsjedavajući. Ja bih stvarno želio kao, evo, poslanik, odnosno delegat u Vijeću naroda, a u funkciji predlagača ovog nacarta, da mi shvatimo jednu realnost, jednu istinu, BiH, to je jedna nova BiH, to nije ona BiH koja je bila prije rata, nije to vjerovatno BiH kakvu smo mi možda željeli u toku rata, znači, sasvim jedna nova država, sasvim nova BiH i to je naša realnost, i ako smo spremni, i ako smo prihvatili da živimo u toj BiH, novoj BiH, mislim da među nama mora biti mnogo više razumijevanja, mnogo više tolerancije i mnogo više uvažavanja. To znači, na kraju i kod donošenja svih zakona mora biti mnogo više kompromisa i koncenzusa, kada se izjašnjavamo o donošenju ovog zakona. Moramo, ne treba glasati za ovaj zakon ili za neki zakon sa kojim u potpunosti nismo mi zadovoljni kao ljudi ili kao pripadnici jedne grupacije i jednog naroda, ali ...

RASIM KADIĆ

Gospodin Lagumdžija je tražio pojedinačno izjašnjavanje. Pojedinačno izjašnjavanje je potrebno da bi moglo u stenogramu ostati vrlo precizno po imenu i prezimenu kako je ko glasao, a to se, nažalost, ovaj put neće desiti, jer Vi, gospodine predsjedavajući, prilikom našeg izjašnjenja za, protiv i uzdržan, niste u mikrofون ponavljali kako je ko glasao, a ja nisam siguran da se iz donjih redova parlamenta čuje kako je ko glasao i da će ostati u arhivu parlamenta. Ovo je samo jedna sugestija za ubuduće.

MIRKO BANJAC

Vrlo dobra sugestija.
 Alagić Raifa - protiv
 Branković Nedžad - suzdržan
 Čolo Alma - protiv
 Genjac Halid – protiv
 Jahić Adnan – protiv

Kadić Rasim –protiv
 Neimarlija Hilmo – suzdržan
 Pamuk Mustava – protiv
 Silajdžić Haris – protiv
 Bogić Bogičević – protiv
 Zlatko Lagumdžija – protiv
 Muminagić Suada – protiv
 Tokić Sejfudin – protiv
 Pašalić Anita – protiv
 Mikulić Anita – protiv
 Baković Mirko – protiv
 Bećirbašić Smail – protiv
 Malkić Abdurahman – protiv
 Deretić Miodrag – za
 Bošnjak Milenka – za
 Dokić Branko – za
 Jovanović Branislava – za
 Rakić Vito – za
 Banjac Mirko – za
 Perkanović Mara – za
 Rađević Desanka – za
 Špirić Nikola – za

Hvala lijepa na sugestiji. Mislim da je važno ovo da ostane.
 Prelazimo na tačku pod b).

Ad.b) Izborni zakon

Molim predlagača da podnese ekspozice.

BOGIĆ BOGIČEVIĆ

Dame i gospodo, SDP BiH je predložila Izborni zakon u obliku nacrtu i do sada smo dva puta obrazlagali Nacrt izbornog zakona, tako da vam sada neću uzimati puno vremena. Pošli smo od Dejtonskog mirovnog sporazuma, od njegovih odredaba, da BiH je država sa dva multietnička entiteta i tri ravnopravna naroda i da će se u BiH osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i fundamentalnih sloboda, uključujući prava i slobode koje su osigurane Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i fundamentalnih sloboda, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi. Pošli smo posebno od člana 2. Ustava BiH, da prava i slobode određene u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima će se direktno primjenjivati u BiH i da će imati prioritet nad svakim drugim zakonom.

Ovaj zakon usvajamo kao stalni, a ne privremene mjere i on će odrediti budućnost BiH u Evropi i svijetu. Ono što je bitno, na čemu insistiramo da se osigura aktivno i pasivno pravo glasa za svakog čovjeka u BiH, da može birati i biti biran. Zakonodavstvo moramo uskladiti sa evropskim standardima u skladu sa zahtjevima Vijeća Evrope i da moramo tumačiti da politički pluralizam nije nacionalni pluralizam i da se izbori iz godine u godinu ne smiju pretvarati u etnički popis stanovništva.

Prihvatili smo brojne sugestije, koje su izrečene u raspravi i ugradili ih u Prijedlog izbornog zakona, koji smo, takođe, sačinili, i ja ću vas kratko informisati o onome što smo prihvatili.

Saglasni smo s prijedlogom da među potpisnicima koji podržavaju učešće neke stranke u izborima, ne treba da bude najmanje po 15% pripadnika konstitutivnih naroda, kako je bilo predviđeno članom 85. Zakona. Takođe smo prihvatili sugestije da se iz Izbornog zakona brišu odredbe koje se odnose na neposredan izbor tužilaca u Federaciji BiH i RS, tako da su u Prijedlogu zakona brisane odredbe člana 114. i 117. iz Nacrta zakona. Međutim, znamo da takva praksa postoji u svijetu, ali smo sugestije prihvatili. Sada je upravo u Federaciji BiH u proceduri donošenje zakona o izboru sudija i tužilaca, pa smo predložili da se ovo pitanje reguliše i u tom zakonu. Tužilačka funkcija je izuzetno značajna za suzbijanje korupcije i kriminala koji su u našem društvu vrlo izraženi tako da bi njihovim neposrednim izborom trebalo ojačati i obezbijediti njihovu nezavisnost i samostalnost.

Kao što se iz izvještaja o javnoj raspravi o Nacrtu izbornog zakona vidi, više poslanika iz Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, kao i mnogi naučni i javni radnici, na više okruglih stolova i drugih skupova, podržali su prijedloge u Izbornom zakonu SDP-a da se svim građanima BiH obezbijedi aktivno i pasivno biračko pravo, da biraju poslanike Predstavničkog doma i sve članove Predsjedništva BiH, na cijeloj teritoriji. Opšte je mišljenje da se ovdje uvaži činjenica da Ustav BiH čine mnogi međunarodni akti, Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava, Međunarodni ugovor o građanskim i političkim pravima i drugi i da su oni inkorporirani u Ustav BiH.

Pri izradi Izbornog zakona, imali smo u vidu odredbe Ustava o nediskriminaciji, član 2.4. Ustava BiH i odredbe Evropske konvencije i međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, koje čine Ustav BiH i moraju se uvažavati. One imaju istu pravnu snagu po našem mišljenju.

Druge primjedbe i prijedlozi koji su dati na prijedlog našeg zakona, isto tako mislimo da imaju uporište u Ustavu, polazeći od opštih principa Međunarodnog prava, koji će biti dio zakona BiH i oba entiteta. BiH, kao multietnička država i da su entiteti multietnički, prema preambuli Ustava, Bošnjaci, Srbi i Hrvati su konstitutivni narodi BiH i otuda nijedan od tih naroda ne može biti manjina, ni na jednom dijelu BiH.

Stoga ćemo insistirati da se i ubuduće Ustav BiH i Ustav Federacije BiH i Ustav RS usklade sa Ustavom BiH.

Isto tako, kada je riječ o odredbi člana 4.3. prema kojoj će Ustavni sud, takođe, imati apelacionu jurisdikciju na pitanjima po ovom ustavu koja proističu iz mišljenja bilo kojeg suda u BiH, u predloženom zakonu, insistira se na sudskoj zaštiti biračkih prava građana BiH. Načelna primjedba da Prijedlog izbornog zakona, skoro u potpunosti uređuje izbor vlasti na svim nivoima, od opštinskog vijeća pa do Parlamentarne skupštine BiH i u svim entitetima, samo je djelimično tačna. S obzirom da u Prijedlogu zakona su ispuštene odredbe koje se odnose na izbor tužilaca, način izbora predsjednika kantona, načelnika opština, gradonačelnika, itd.

Predloženi Izborni zakon prevashodno polazi od toga da je neophodno obezbijediti jedinstvo izbornog sistema, odnosno da je umjesto principa etnokratije potrebno obezbijediti princip demokratije u izboru vlasti. Izborna prava su osnovna ljudska prava i ona se moraju garantovati i ostvarivati na čitavoj teritoriji BiH. Hvala.

MIRKO BANJAC

Otvaram raspravu po ovom nacrtu. Ko se javlja za raspravu? Pitam još jednom. Ko se javlja za raspravu? Nema. Imamo jedan.

HILMO NEIMARLIJA

Predsjedništvo, kolege poslanici, Prijedlog nacrta o kojem smo, prvo o Prijedlogu razgovarali, po mom sudu nije bio konzistentan u smislu zahtjeva Ustava. Za Prijedlog nacrta koji je ponudio SDP, ja bih sa svoje strane kazao da nije konzistentan u smislu načela na kojima je pravljen, koja je pretpostavio, mislim pri tom na evropske povelje i na jednakopravnost građana i naroda BiH na cijelom prostoru BiH, odnosno, govorim ovo zato što sam očekivao da prvi prijedlog bude maksimalno realističan, a drugi, s obzirom na proklamirana načela, idealan. Dakle, ocjenjujem ga kao neidealnim i za ilustraciju samo držim da ne pretpostavlja, ne osigurava jednakopravnost pripadnika konstitutivnih naroda u oba entiteta, s obzirom da, to je samo jedna ilustracija, ne predviđa Dom naroda u RS. Hvala.

MIODRAG DERETIĆ

Što se tiče ovog obrazloženja Nacrta izbornog zakona poslanika Kluba SDP-a, ja ću istaći, bez obzira na činjenicu, što su ovdje usvojene određene sugestije, kad su u pitanju određena rješenja. Ja sam već i ranije se izjasnio kada je u pitanju, kada smo raspravljali o ovom nacrtu i tada sam rekao da ovaj Nacrt izbornog zakona, nažalost, polazi od toga da se faktički sa njim rješava kompletna procedura kada su u pitanju izbori na svim nivoima u BiH, istina, kao i raniji nacrt o kojem smo maloprije se izjasnili.

Međutim, po mom dubokom mišljenju, negativnost, bar s mog aspekta, kao poslanika, ovog zakona je upravo u tome što on pojedine odredbe rješava suviše unificirano, dakle, određene odredbe koje su vrlo bitne za bitisanje svakog građanina RS i kada je u pitanju sam proces izbora, vodi ka daljoj unitarizaciji, vodi ka daljoj eroziji entiteta ili RS kao takve. Kada je u pitanju konstitutivnost naroda, ovdje se i ovim nacrtom prejudiciraju određena rješenja, bez obzira što je pokrenut postupak pred Ustavnim sudom BiH, ovdje se već polazi od određenih konstatacija koje su apsolutno neprihvatljive za mene, kao poslanika RS, i u tom kontekstu ja ću glasati protiv njega.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, mislim da je ovo jedan odgovoran trenutak. Puno smo u toku rasprave o Izbornom zakonu ukazivali na potrebu da ozbiljno pristupimo izradi jednog izbornog zakona koji je bio zasnovan na

Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i slobodama i koji bi afirmisao BiH kao decentraliziranu državu tri ravnopravna konstitutivna naroda sa dva ravnopravna entiteta. Prethodna dva diskutanta govorila su o nekim aljkavostima, mi smo kao predlagači spremni da zajedno radimo za dobrobit i RS i Federacije BiH, da dobijemo zakon koji će biti u interesu svih građana i ja pozivam sve članove Parlamenta BiH da odgovorno pristupe i prema svojim biračima i da o ovom zakonu se izjasne kao dobroj osnovi za izradu izbornog zakona. Gospodin Deretić nije kompletno govorio o ovim članovima koji bi ukazivali na unitarizaciju, međutim, ja mogu odgovorno, u ime predlagača, u ime Kluba poslanika SDP-a reći da naša ideja nije bila unitarizacija, ukoliko ima takvih članova, ja sam, mi smo, svakako, spremni da zajedno takve zamke izbjegnemo, jer nikom nije u interesu da se gradi unitarna ni BiH, ni RS ni Federacija BiH, nego na bazi evropskih tradicija, gradimo jednu decentraliziranu državu u kojoj će lokalna uprava i samouprava, a onda i izbori odgovornosti izabranih predstavnika biti dovedeni do najvišeg stepena.

Ja bih, predsjedavajući, zamolio da istovjetan zaključak koji smo imali ovamo, predložite ovako da, ali uvažavajući mnoge druge činjenice, znači, nekada i mimo nekih svojih ličnih stavova, moramo odlučiti ono što imamo obavezu da uradimo u Parlamentu BiH. S te strane bih predložio da se i ova rasprava po ovom nacrtu zakona završi. Imamo prijedlog da pristupimo izjašnjanju da bismo skratili, odnosno omogućili dalju proceduru rasprave o ovom zakonu u Parlamentu i mislim da je naša obaveza da se mi odlučimo za jedan od ovih prijedloga i da mi nastavimo dalje sa radom.

MIRKO BANJAC

Želite li Vi, gospodine Moris, uzeti riječ. Izvolite.

FRANSOA MORIS

Hvala, gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ja samo želim da naglasim da ovaj Nacrt izbornog zakona nikad nije ni razmatran kao nešto drugo osim osnova za dalji rad i za amandmane. Ja ću vam samo pomenuti jedan primjer, a to je primjer prava na glas raseljenih lica i izbjeglica. Prije svega, oni koji kažu da pravo na glasanje u mjestima u kojima su ljudi živjeli 1991. godine više nije pravilo, nego postaje izuzetak, izgleda nisu pročitali ovaj nacrt zakona.

Što se tiče prava koje se daje svim građanima ove zemlje da izaberu da li žele da glasaju u njihovom stalnom prebivalištu, a to su ona mjesta u kojima su živjeli 1991. godine ili pak u njihovim trenutnim mjestima prebivališta, tamo gdje trenutno žive, to je lično pravo koje se daje svakom građaninu ove zemlje. Ovaj zakon smatra da je normalno mjesto glasanja ono trajno prebivalište. Ovaj zakon isto kaže da vam je potrebno da u jednom mjestu živite šest mjeseci, nakon što se može smatrati da vam je to trenutno mjesto boravka. Ja sam isto tkao govorio da možda ovaj period od šest mjeseci nije dovoljan. Možda je potrebno da to bude jedna godina, možda dvije godine, u svakom slučaju o tome treba razgovarati o tome i o drugim problemima. Kad to kažem, onda se strogo pridržavam Aneksa 3 Dejtonskog sporazuma, to je upravo ono što taj aneks govori, ni manje ni više. Isto tako ću reći da radna grupa nije smatrala da je ona u poziciji da preskače Ustav. Pitanje nije da li meni se sviđa Ustav ili ne. Ono što ja moram da radim je da se pridržavam Ustava i nijedan zakon ne smije

narušiti Ustav, to nije moguće. Upravo to je razlog za što je trenutni Nacrt izbornog zakona striktno u okviru postojećeg Ustava, a pitanje nije da li se meni taj Ustav sviđa ili ne.

Da kažem samo još jednu stvar onima koji predlažu nešto potpuno drugačije. Promijenite najprije Ustav, to je moguće, uostalom, to stoji i u samom Ustavu.

Ne smije se pitati Parlament, tražiti od Parlamenta da usvoji zakon koji bi bio protiv Ustava. Ukoliko to želite, najprije promijenite Ustav, tek onda možete imati neka druga rješenja, npr. u pogledu izbora članova Predsjedništva BiH.

Moja je dužnost bila da stavim na sto pred vas jedan jak i solidan osnov za budućnost ove zemlje, pri čemu smo se trudili da uzmemo ono najbolje iz Ustava i najbolje iz postojećih sistema u svijetu. Radili smo na tome 18 mjeseci. Ja nikad nisam rekao i, molim vas, to ću ponovo reći. Nikad nisam rekao da se ovaj zakon ne može mijenjati. Ovo je samo početak jednog procesa mijenjanja.

Stoga apeliram na zastupnike ovdje danas da gledaju ovaj zakon kao jedan početak procesa otvaranje diskusije, otvaranje procesa davanja amandmana u jednoj, tako da kažem, normalnoj parlamentarnoj proceduri, razmatranje svakog zakonodavnog akta.

Bojim se da, ukoliko bismo diskusiju zaustavili ovdje, da bi ova zemlja bila lišena nečeg jako važnog, a to je Izborni zakon. Mislim da to nije ispravan način i zato vas molim da sada pređemo na drugi korak i da počnemo raspravljati o amandmanima.

MIRKO BANJAC

Hvala Vam lijepa. Poštovani gospodo poslanici, čuli smo završno izlaganje predsjedavajućeg ekspertske grupe za izradu ovog nacrtu. Predlažem da se izjasnimo o ovom nacrtu i da završimo tačku a) do kraja i bio je prijedlog gospodina Branka Dokića da, ali prvo ste Vi rekli da želite da se odvojeno. Ja sam tražio da idemo zajedno, pa ste rekli nećemo zajedno, hoćemo odvojeno. Kad uvažavam ono što Vi kažete, ljutite se, kad ne uvažavam, ljutite se. Gospodin Branko Dokić je predložio da se ide i u raspravu o drugom nacrtu, pa da tek se onda glasa. Vi ste na početku, kad sam ja želio da idemo tako, rekli, ne, idemo po tačkama. Da li Branko odustaje od svog prijedloga? Samo pitam poslanika Dokića je li Vi odustajete od svog predloga? Mi mislimo ovdje da treba da radimo kako smo se na početku dogovorili. Pauza pet minuta.

/PAUZA/

Gospodo, gospodo poslanici, koliko je poslanika? – 26. Izvolite, gospodine Dokiću.

BRANKO DOKIĆ

Kada sam prošli put diskutovao, smatrao sam, s obzirom na dužinu rasprave o ovom zakonu i eventualno isto tako dužinu o sledećem zakonu o kome ćemo

raspravljati, da nećemo večeras moći do kraja to izvesti i smatrao sam za korisnim što sam i rekao, da se nakon svega toga još predlagačima pruži šansa da, eventualno sa nekim dodatnim garancijama i objašnjenjima, pripreme cio materijal za sledeću skupštinu.

U međuvremenu, sad u toku pauze oni koji najdalje stanuju i kojima je najteže, uvjerali su me da su spremni da večeras ostanu koliko je potrebno i u diskusiji rasprave o drugom zakonu, prema tome, može se ići redosledom po dnevnom redu, da ne bismo zaboravili raspravu o ovom zakonu da se glasa o njemu, pa nakon toga, ali onda, zaista, da se nastavi odmah večeras o drugom zakonu.

MIRKO BANJAC

Predlažem sledeći zaključak. Prvo da čujete zaključak. Pitanje će biti ko je za to da ovaj Nacrt izbornog zakona ide u daljnju proceduru, kao osnova za izradu Prijedloga izbornog zakona, te da predlagač, u tom pravcu, a u skladu sa Ustavom i Dejtonskim mirovnim sporazumom, uvaži primjedbe i sugestije poslanika. Jesam li precizan? Je li ovo sve jasno? Ako nekog nema ovdje, molim vas, ja više ne znam, najnovije stanje uvijek se mijenja – 27, ali po ovim mojim ovdje plusovima toga ima sad više.

Alagić Raifa – jeste li za zaključak? – protiv

Branković Nedžad – suzdržan

Čolo Alma – protiv

Filipović Mediha – nema je

Genjac Halid – protiv

Jahić Adnan – protiv

Kadić Rasim – protiv

Neimarlija Hilmo – suzdržan

Pamuk Mustafa – protiv

Bogić Bogičević – protiv

Lagumdžija Zlatko – protiv

Muminagić Suada – protiv

Divković Ivo – nema ga

Tokić Sejfudin – protiv

Pašalić Ivica – protiv

Mikulić Anita – protiv

Baković Mirko –

Lozančić Ivo – nema

Bećirbašić Smail – protiv

Malkić Abdurahman – protiv

Deretić Miodrag – za

Bošnjak Milenka – za

Dokić Branko – za

Jovanović Branislava – za

Rakić Vito – za

Banjac Mirko – za

Perkanović Mara – za

Rađević Desanka – za

Šprić Nikola – za

Silajdžić Haris – protiv

Imamo rezultate, molim vas da mi kažete. – 9 za, protiv 15, suzdržana 2. – 16 je protiv. To je 27. Je li tačno toliko ima – 27. Za prijedlog ovog zaključka glasanje je teklo ovako. 16 od 27 bilo je protiv. Za, bilo je 9 i suzdržanih 2. Ovaj nacrt nije dobio potrebnu saglasnost da ide u dalju proceduru. Nema potrebe entitetski, jer struktura se vidi da nema entitetske većine i nema potrebe provoditi dalje.

SEJFUDIN TOKIĆ

Pozvao sve poslanike da se prevaziđu antagonizmi, da zajedno pristupimo ovom odgovornom zadatku, zajedno sa svim onim inicijativama koje smo čuli u raspravi. Bilo je puno dobrih inicijativa. Između ostalog, i ove dvije diskusije koje smo imali i kolega Drago Ljubičić je imao u svom prijedlogu zakona dosta dobrih rješenja, a čuli ste da Vijeće Evrope ima zahtjev da se što prije usvoji ovaj izborni zakon. On, doduše, nije uslov za prijem u Vijeće Evrope, bar je tako izvjestilac naveo, ali, svakako, što prije, to bolje da dobijemo jedan kvalitetan izborni zakon.

MIRKO BANJAC

Obzirom da se niko nije prijavio za diskusiju, koliko ima prisutnih? – 26. Molim vas, ja u svakom slučaju želim da sasvim korektno završimo i ovaj dio posla. Čitam prijedlog zaključka. Pitanje će biti ko je za to da ovaj nacrt izbornog zakona, predlagača Kluba zastupnika SDP-a ide u daljnju proceduru, kao osnova za izradu Prijedloga izbornog zakona, te da predlagač, u tom pravcu, a u skladu s Ustavom i Dejtonskim mirovnim sporazumom, uvaži primjedbe i sugestije poslanika, dakle, doslovno identičan tekst. Ja ću sada prozvati poslanike pojedinačno.

Alagić Raifa – za
 Branković Nedžad – za
 Čolo Alma – suzdržana
 Filipović Mediha – nema je
 Pa ponavljao sam
 Alagić Raifa – za
 Branković Nedžad – za
 Čolo Alma – suzdržana
 Genjac Halid – za
 Jahić Adnan – za
 Kadić Rasim – za
 Neimarlija Hilmo – suzdržan
 Pamuk Mustafa – za
 Silajdžić Haris – za
 Bogić Bogičević – za
 Zlatko Lagumdžija – za
 Muminagić Suada – za
 Tokić Sejfidin – za
 Pašalić Ivica – protiv
 Mikulić Anita – protiv
 Baković Mirko – protiv
 Bećirbašić Smail – suzdržan

Malkić Abdurahman – za
 Deretić Miodrag – protiv
 Bošnjak Milenka – protiv
 Dokić Branko – protiv
 Jovanović Branislava – protiv
 Rakić Vito – protiv
 Banjac Mirko – protiv
 Perkanović Mara – protiv
 Rađević Desanka - /upadica, ne možemo tako/
 Špirić Nikola – protiv

Imamo 12 za. Molim vas, hoćete li saslušati? Imamo sad, da vidimo, protiv 11 i 3 suzdržana. Zakon nema nikakvu većinu, to se već vidi iz strukture, nije prošao ni ovaj. Konstatujem da ni ovaj nacrt izbornog zakona nije dobio potrebnu većinu. Nisam, ja sam tužan. Gospodine, ako već hoćete, ovdje je bio Izborni zakon, ako već hoćete, ekspertske grupe, koji je u skladu sa Ustavom BiH i bili ste protiv i, naravno, da sam ja tužan zbog toga što ste bili protiv. Vi ste krivo protumačili izraz mog lica. Hvala vam lijepa. Prelazimo na 7. tačku dnevnog reda. Nemojte bježati, imamo još dvije tačke koje možemo uraditi bez ikakvih problema, u roku od 10 minuta. Molim vas da to uradimo.

**Ad.7. Informacija o provedbi Zakona o carinskoj politici i tarifi za period
 1.1. do 1.12.1999. godine**

Čekajte da se dogovorimo dokle ćemo raditi. Ima nekoliko, hajde, molim vas, da se dogovorimo o nekoliko stvari. Gospodine Lagumdžija, gospodine poslaniče, ja Vas molim da saslušate. Čini mi se da imamo konsenzus oko Prijedloga odluke o organizaciji Sekretarijata, dajte da to stavimo u funkciju da ti ljudi, da dobijemo operativno, hajde, ako ćemo ovu tačku preskočiti i ostaviti, hajmo bar završiti ovu. Možemo li se usaglasiti bar tu? Što ne možemo preskočiti ako nam je u interesu? Molim vas, imamo dva prijedloga. Hoćemo li odrediti vrijeme do kada ćemo večeras raditi, pa dokle stignemo. Sačekajte momenat. Dozvolite da kažem. Imamo prijedlog, ako hoćete da prekinemo rad. Možemo rad nastaviti 25., to je u današnji dan u 10 časova. Ama ljudi, najbolje je da do septembra odugovlačimo. Sutra je praznik. Sutra ne možemo nastaviti raditi, vi znate da je sutra praznik. Imamo mogućnost, moramo završiti sjednicu zbog hitnosti ovih odluka koje nam koče rad. Kolegijum je jedinstvenog stava da se nastavi 25. u 10 časova. Imamo saglasnost.

RASIM KADIĆ

Molim vas, gospodine Banjac, Kolegij zakazuje sjednice.

MIRKO BANJAC

Mi ćemo zakazati sjednicu, a vi ćete odlučiti hoćete li doći. Zapamtite, dobit ćete poziv za 25., a ko može doći, može.

Skupština je prekinula rad u 19.30 sati.

MAGNETOFONSKI SNIMAK
**NASTAVKA 16. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 31.01.2000. godine, sa početkom u 12.00 sati**

PREDSJEDAVALAČI:
MIRKO BANJAC

Gospodo poslanici, poštovani gosti, nastavljamo rad 16. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Prisutno je sjednici 26, 16 iz Federacije BiH i 10 poslanika iz RS, ukupno 26. Imamo kvorum i možemo pravovaljano raditi.

Prema službenom izvještaju Sekretarijata, odsustvo sa sjednice najavili su poslanici: Anita Mikulić zbog bolesti, Ivo Mijačević zbog bolesti, Zlatko Lagumdžija, službeni put, Ljubomir Zovko službeni put i Ivo Lozančić zbog službenog puta, kao i Milenka Bošnjak zbog spriječenosti. Ivo Divković je javio da će zakasnuti zbog službenih razloga i priključit će se naknadno radu.

Ministar Mirsad Kurtović me je obavijestio da nije u mogućnosti sjednici prisustvovati zbog razgovora u Luksemburgu i obavijestio je da će sjednici umjesto njega prisustvovati njegov zamjenik.

Mi smo prošli put rad sjednice prekinuli zaključno sa 6. tačkom, znači da sada prelazimo na 7. tačku.

Ad.7. Informacija o provođenju Zakona o carinskoj politici i tarifi za period 1.1. do 1.12.1999 godine. Otvaram raspravu o Informaciji. Izvolite.

RAIFA ALAGIĆ

Gospodo predsjedavajući, gospodo poslanici, dragi gosti, ova informacija je trebala biti razmatrana na našoj radnoj Komisiji za vanjsku trgovinu i carine. Nažalost, mi smo treću sjednicu zakazivali tri puta i nismo uspjeli održati naš dogovor i razgovor o ovoj informaciji. Ja bih samo napomenula, ona je vrlo kratka, ali sadrži stvari koje nam ne idu u prilog i, u razgovoru sa gospodinom Milenkom Bošićem koji je bio prisutan, za jedan naš neodržani sastanak Komisije, rekao je da je ona, kakva je takva je, i odražava stvarno stanje.

Ja mislim da mi danas, odnosno predlažem da zaključimo da se, ne kao hitno, nego sa određenim rokom, 31.03. ove godine donesu provedbeni propisi, a njihov otprilike fali 19. Ovdje sam ih nabrojala po tačkama za naš zapisnik. 19 na nivou BiH i 13 na nivou entiteta. Znači, to je ono što mislim da treba uraditi najhitnije da bismo imali izjednačene uslove poslovanja i preko carinarnica, same Carinarnice, carinske ispostave, ostale carinske službe, a isto tako da bi svi oni koji učestvuju u poslovanju sa inostranstvom imali približno iste uslove. Mnogi su nedostaci, kao što se vidi iz ove kratke informacije, ali mislim da se problemi koji su konkretni na terenu mogu dostaviti ovim radnim komisijama koje su predviđene da donesu provedbene propise i

da se onda, iz praktičnih problema koji se javljaju na terenu, možda rad komisija ubrza i bude sadržajni i bude efikasniji. Hvala vam lijepa.

SUADA MUMINAGIĆ

Cijenjeno predsjedništvo, kolege i kolegice poslanici, ja bih željela da nešto kažem o konstatacijama u ovoj informaciji. Konstatovano je da Vijeće ministara BiH nema skoro nikakvih povratnih informacija od entiteta koji provode propise iz oblasti carinske politike i carinske tarife. Da Vijeće ministara BiH informacije dobija od CAFAO-a ili iz sredstava informisanja o aferama, što mislim da je neshvatljivo za jednu vladu, pa i Vladu BiH.

Konstatovano je da entitetske institucije ne dostavljaju tražene informacije, a da CAFAO nema obavezu da to učini, uradi što je logično, i konačno konstatacija koja me je najviše zaintrigirala je, da BiH ne djeluje kao jedinstveno vanjskotrgovinsko područje. Ovo sve piše u Informaciji. Ja sam samo složila po svom nekom redu.

Za mene su ove konstatacije veoma zabrinjavajuće jer pokazuju da institucije BiH nisu u stanju da vrše svoju ustavnu funkciju, funkciju koja im je data u nadležnost Ustavom BiH.

Naime, podsjetit ću vas da je Ustavom regulisano da je carinska politika u nadležnosti institucija BiH, da je Vijeće ministara BiH, u svojim nadležnostima, odgovorno za provođenje politike, naglašavam za provođenje politike, znači, ne samo za predlaganje, i odluka BiH u oblastima iz nadležnosti institucija BiH. Ustavom je, takođe, propisano da će se entiteti i sve njihove administrativne jedinice u potpunosti pridržavati Ustava, kao i odluka institucija BiH. Ove odredbe ustavne sam pročitala, što hoću da ustvrdim da postoji ustavni okvir da se ova pitanja regulišu, znači, onda, da je problem ili u propisima, da oni nisu definisani do kraja, ili u djelovanju naših institucija, Vijeća ministara BiH i nadležnog ministarstva. Znači da je u ovoj informaciji, koja se završava sa ciljevima i zaključcima, po meni trebalo i ova pitanja naglasiti, odnosno, dati neki pravac aktivnosti kako bi se ova situacija o kojoj je u prvom dijelu informacije govoreno, prevazišla. Zato me čudi da u ciljevima, pored prijema BiH u Svjetsku trgovinsku organizaciju i prelaska sa *stand by* aranžmana na Asaf aranžman, Esaf aranžman, u odnosima sa MMF-om, ne stoji i ovaj, po meni, najvažniji cilj, a to je osiguranje provođenja utvrđene politike i donesenih propisa u ovoj oblasti. Stoga predlažem da to bude naš zaključak, a u zaključcima, također, treba da stoji zadatak da će Vijeće ministara BiH preispitati zakonske i druge propise i predložiti, odnosno, ugraditi odredbe, ugraditi mislim tamo gdje ne donosi Parlamentarna skupština BiH, već direktno Vijeće ministara BiH podzakonske akte kojima će osigurati da može pratiti provođenje carinske politike i carinske tarife, bez obzira koji ih organ izvršava kao i da blagovremeno utvrđuje i predlaže mjere za njihovo blagovremeno prilagođavanje.

Ovi moji prijedlozi su u pravcu da stvorimo uslove tamo gdje nisu stvoreni zakonskim propisima, da Vijeće može da izvršava politiku, da provodi utvrđenu politiku, a tamo gdje su utvrđeni zakonskim propisima da se insistira na njihovoj realizaciji. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, cijenjeni gosti,

Ja mislim da, bez obzira koliko se može biti zadovoljno i nezadovoljno u smislu, ne samo u domenu spoljnotrgovinske i carinske politike, inače u životu BiH i njenih entiteta, da je ovo oblast u kojoj su jasno definisane nadležnosti entiteta i centralnih institucija BiH i ono što mene raduje u ovoj informaciji jeste da je jasno naznačeno da se tu poštuju propisi i da se jasno nadziru konture i ovlaštenja entiteta i centralnih organa, odnosno Ministarskog savjeta BiH. Dakle, ocjene koje su iznesene u Informaciji, u suštini, daju solidnu ocjenu stanja u provođenju spoljnotrgovinske politike i carinske politike, izuzev u tački 2. ove informacije, koja govori o akcizama koje nigdje u svijetu nisu u sklopu spoljnotrgovinske i carinske politike, nego poreske politike koja je strogo u nadležnosti entiteta. Ne znam da li je ovo slučajno ili je namjerno ubačeno u Informaciju, ali mislim da ovakva ubacivanja terminološka, neće doprinijeti da se u domenu spoljnotrgovinske i carinske politike postignu bolji rezultati nego što su postignuti.

Ono što, takođe, nije dobro, a što bi trebalo njegovati jeste da, pišući ove informacije, ili sačinjavajući bilo koja druga dokumenta, treba ostvariti aktivnu saradnju vlada entiteta da bismo došli do validne informacije na nivou zajedničkih organa. Nije ovo slučaj samo kada je u pitanju spoljnotrgovinska carinska politika, nego i inače, i mislim da takav princip treba njegovati, kako ne bismo ušli u sukob interesa entiteta i centralnih organa i tako dobili neprestalne polemike koje, ubijeden sam, neće pomoći BiH.

Imam konkretno svoje zapažanje i primjedbe na ovu Informaciju koja ja je pisana više kao politički dokument nego dokument koji bi u ekonomskom smislu mogao doprinijeti razvoju BiH i njenom budućem napretku u ovoj oblasti.

Pod pojam rupa u granici, pojam rupe u granici ne poznaje nijedan zakon domaći ni međunarodni, niti jedan zakon koji reguliše spoljnotrgovinsku ili carinsku politiku i teško je pretpostaviti šta on podrazumijeva i neprihvatljivo je da se tako nešto dostavlja najvišem zakonodavnom organu na usvajanje.

Što se tiče neuređenosti granica, Prijedlog informacije, ponovo veoma neprecizno predlaže zaključak. Tačno je da su granični prijelazi na nivou BiH neuređeni i tehnički neopremljeni i zato sam spreman da predložim novi zaključak koji glasi. Parlamentarna skupština BiH, podržava aktivnosti, vezano za uređenje graničnih prijelaza koje poduzima Savjet ministara BiH i vlade entiteta, kao i aktivnosti vezane za unapređenje trgovine u jugoistočnoj Evropi. To bi mogao biti solidan zaključak, vezano za ovu Informaciju. Mislim da ubacivanje terminoloških nejasnoća neće doprinijeti da se ta materija aktivnije razradi.

Druga stvar, ili treća stvar, kako hoćete, ili zaključak broj 4. Ja sam, naravno, razgovarao u Republičkoj upravi carina RS, nisam imao mogućnosti da razgovaram u Carini entiteta BiH, i ono što mi je tamo rečeno ne podudara se sa onim što je napisano u ovoj Informaciji, tako da bi dobro bilo da se te stvari sravne. Republička uprava carina ima informacioni sistem koji obrađuje potrebne podatke, vezano za

spoljnu trgovinu i naplatu dadžbina. Pretpostavljam da takav informacijski sistem ima i Federacija BiH. Svi relevantni subjekti u BiH, koji su tražili podatke, vezano za uvoz-izvoz ili naplatu dadžbina, dobili su blagovremene i tražene podatke od republičke uprave carina. Dakle, nije tačno da korespondencija sa podacima ne postoji, pitanje je samo da li se ti podaci na vrijeme traže i da li se traži ono što su Republičke uprave u mogućnosti da dostave. Redovna ili povremena republička uprava carina dostavlja podatke MMF-u, Svjetskoj banci, CAFAO-u, Centralnoj banci BiH, Vladi RS i drugima. Također, redovno razmjenjuje potrebne informacije sa Carinskom upravom Federacije BiH. U carinskim upravama entiteta, implementirat će se identični informacijski sistemi, koji će omogućiti potrebne informacije učesnicima u spoljnotrgovinskom poslovanju. Dakle, do kraja transparentno.

Korištenjem ovih sistema Savjet ministara BiH, odnosno Ministarstvo za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose, moći će imati sve neophodne podatke iz svoje nadležnosti kao i odgovarajuća resorna ministarstva vlada entiteta. To je taj princip koji bismo trebalo njegovati, kako ne bismo ulazili u međusobna sumnjičenja između entiteta, i kako bi, naravno, Savjet ministara BiH, odnosno centralni organi BiH iskoristili adekvatno svoju nadležnost, vezano za spoljnotrgovinsku i carinsku politiku. Tačno je da se ta politika definiše na nivou zajedničkih organa ili Ministarskog savjeta BiH, kao što je tačno da se ona provodi u entitetima i na kraju 6. zaključak.

Ja se slažem da se carinskoj i spoljnotrgovinskoj politici BiH mora posvetiti dužna, gotovo veća pažnja nego što se do sada čini. U svim zakonima koji definišu ovu materiju, jasno su razgraničena ovlaštenja Parlamentarne skupštine BiH, Savjeta ministara BiH, vlade entiteta i carinskih uprava entiteta. Ukoliko se svi pridržavaju zakonom propisanih ovlaštenja, nije moguće da dođe do sukoba nadležnosti. Ukoliko svi primjenjuju ono što im po zakonu pripada, ne može doći do bilo kakvog sukoba nadležnosti. A kada su u pitanju ovlaštenja međunarodnih predstavnika, a prije svega MMF je imao primjedbe na ovlaštenja koja ima Savjet ministara BiH i istina je i jedino je tačno da se traži da ta ovlaštenja se prenesu na Parlamentarnu skupštinu BiH, tako da ne može doći do sukoba nadležnosti i ne traži se uzimanje nadležnosti od entiteta, nego da se dio nadležnosti koje ima Savjet ministara BiH prenese na Parlamentarnu skupštinu BiH, to je jedina istina i mislim da bi ova informacija morala da stoji na takvim zaključcima. U suštini, ja ne znam ni kakva je sudbina ove informacije, da li je usvajamo ili ne usvajamo, ali ono na čemu insistiramo jeste da ovakve informacije budu prije svega precizne, zasnovane na onim ovlaštenjima koji pojedini organi u BiH imaju, da bi se BiH, u suštini, mogla i u ovom segmentu razvijati na bazi Dejtonskog mirovnog sporazuma i Ustava BiH. Hvala.

VITO RAKIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, dobro je da imamo ovu Informaciju i da na bazi nje možemo dati neke ocjene u oblasti carinske politike. Prvo je dobro što je pred nama donošenje novog zakona i koliko znam mi smo u obavezi da novi zakon o carinskoj politici i carinskoj tarifi donesemo do kraja marta. Znamo isto tako da je visoki predstavnik svojom odlukom produžio postojeći zakon i sigurno je da se danas moramo pozabaviti sa ovom materijom koja je veoma bitna za razvoj BiH i razvoj ukupne privrede u BiH. Zato ja insistiram da Savjet ministara BiH jasno definiše buduće aktivnosti koje su trebale ovdje biti jasno definisane, šta to mora da

uradi Parlamentarna skupština BiH, šta to mora da uradi Savjet ministara BiH, šta mora da urade vlade entiteta i šta mora da urade carinske uprave.

Ova informacija, po meni, nije precizna, djelimično je, čak bih rekao, netačna i u tom smislu mislim da treba to jasno definisati i na bazi nalaza međunarodnih eksperata koji vrše monitoring nad carinskim upravama i koji vrše monitoring ukupno na provođenju carinske politike. U tom smislu, predlažem Savjetu ministara BiH da u svom programu jasno izdefiniše šta su čija ovlaštenja, šta ko nije uradio iako je ovdje gospođa iz Komisije za spoljnu trgovinu rekla koliko podzakonskih akata još nije donijeto i šta bi trebalo još donijeti. Tu imamo, da kažem, nekakve tri stvari. Imamo zakonodavnu djelatnost, investicionu, za uređenje onoga što treba da se uredi da bi ti carinski prelazi mogli brže propuštati robe i građane, da se ne stvaraju gužve na određenim carskim prelazima i da se obezbijede međunarodni standardi koji su bitni i ukupno provođenje međunarodnih standarda da bi BiH mogla postati član Svjetske trgovinske organizacije.

MIRKO BANJAC

Ko želi dalje diskutovati? Nema više prijavljenih i zaključujem diskusiju.

Gospodo, na temelju onog što sam čuo, prateći diskusiju, predlažem sljedeći zaključak. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH primio je k znanju Informaciju o sprovođenju Zakona o carinskoj politici i tarifi u periodu od 1.1. do 1.12.1999. godine i predlaže da u daljem postupku na sprovođenju Zakona o carinskoj politici, Savjet ministara BiH razmotri primjedbe i sugestije i prijedloge zaključaka poslanika, te da, u skladu sa svojom nadležnošću u ovoj oblasti, ugradi ih u svoj daljnji rad.

Stenogram i pisane zaključke u vezi ove tačke dnevnog reda Sekretarijat Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH dostavit će Savjetu ministara BiH.

Ja sam mislio da svi zaključci idu ravnopravno, da nikog ne diskriminišemo, to je osnovno što sam ja želio. Stenogram i pisane materijale još jednom da pročitam, ima jedna primjedba kolege Genjca.

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH primio je k znanju Informaciju o sprovođenju Zakona o carinskoj politici i tarifi u periodu 1.1. do 1.12.1999. godine i predlaže da u daljnjem postupku na sprovođenju Zakona o carinskoj politici, Savjet ministara BiH razmotri primjedbe, sugestije i prijedloge zaključaka poslanika, u skladu sa svojom nadležnošću u ovoj oblasti.

Stenograme i pisane materijale u vezi ove tačke dnevnog reda, Sekretarijat Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, dostavit će Savjetu ministara BiH.

Hajde, ako ima pa da i to ugradimo. Ja sam mislio da je ovo prihvatljivo, da nikoga ...

NIKOLA ŠPIRIĆ

Naravno, ja se slažem sa zaključkom koji je predočen, ali mislim da ovakve i slične informacije treba Ministarski savjet BiH ili službe raditi u koordinaciji sa

vladama entiteta i službama entiteta, kako ovdje ne bismo ulazili u rasprave koje jednostavno dovode do ekonomskih i političkih sukoba. Nema nikakvih razloga da se Ministarsko vijeće BiH ili službe Ministarskog vijeća BiH ne uključe kad rade ove informacije u koordinaciji sa vladama entiteta, i sve informacije koje dobijamo, da ne bi imali skrivenih rezervi vlade entiteta, molim neka taj dijalog traje 5, 10, 15 dana sve dok se ne dođe do zaključaka. Čak postoje stvari koje ne moraju biti dogovorene na nivou entiteta, o kojima mi možemo raspravljati, eto, u tom smislu.

MIRKO BANJAC

Poslaniče, tvoja diskusija je postala sastavni dio ovog zaključka koji sam ja predložio, samo što je još izgovoreno u stenogramu, bilo ugrađeno i to je sasvim u redu. Ima li potrebe da još čitam? Nema. Koliko je prisutnih? – 29. Pitam poslanike ko je za to da se usvoji zaključak kako sam pročitao u vezi ove tačke dnevnog reda? – Jednoglasno. Hvala lijepa. Konstatujem da je Informacija, odnosno Zaključak u vezi 7. tačke dnevnog reda jednoglasno prihvaćen. Hvala vam lijepa, time zaključujem 7. tačku dnevnog reda. Prelazimo na 8. tačku.

Ad.8. Prijedlog odluke o organizaciji Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH

Ja želim da dam nekoliko uvodnih napomena. Mi smo, kao Kolegijum koji je i predlagač Odluke, dobili nekoliko prijedloga i sugestija kancelarije OHR-a, i FAR projekta i mi smo sve prijedloge i sugestije prihvatili. One se odnose na sledeće:

1. Da sekretare domova bira i Kolegij domova, a da sekretara zajedničkih službi biraju oba kolegija zajedno.

2. Da u cilju što bolje profesionalizacije posla u Parlamentarnoj skupštini BiH, sekretari radnih komisija nemaju status funkcionera, nego status stručnih ljudi koji će obavljati poslove za pojedinu komisiju. Sve ostalo ostaje kako je predloženo.

Evo kolega Genjac će i pročitati ovaj amandman i pojasnit će.

HALID GENJAC

Kolege i kolegice poslanici, poštovani gosti, vi ste svjedoci da je ovaj prijedlog organizacije Sekretarijata već duže vremena u proceduri i formirana je jedna radna grupa koja je radila na tom projektu, da smo cijelo vrijeme imali podršku predstavnica FAR programa, gospodina Santolale, da su i predstavnici OHR-a bili uključeni i davali svoje sugestije i mislim da se nakon svega, nakon svih tih aktivnosti i rasprave koja je ovdje vođena i na komisijama, da se došlo do jednog prijedloga koji može biti solidna osnova za usvajanje.

U zadnjoj fazi izrade Prijedloga organizacije Sekretarijata, imali smo jedno različito gledanje na pitanje izbora sekretara domova, odnosno Zajedničke službe i imali smo nekoliko konsultacija i imali smo, takođe, i prijedloge, sugestije, ispred Ureda OHR-a i, naravno, ispred FAR projekta.

Na Kolegiju, mi smo razmatrali te sugestije i naš je prijedlog da, u odnosu na prvobitni tekst koji ste dobili, a mislim da ste dobili ovaj amandman u pisanoj formi, koji sam ja potpisao, da bi bilo potpuno jasno i precizno, ova procedura, predlažem amandman koji glasi otprilike na sljedeći način.

Stav 5. tačke 4. mijenja se i on bi glasio:

Odgovarajući kolegij doma imenuje sekretara doma. Kolegij Predstavničkog doma i Kolegij Doma naroda, zajednički imenuju sekretara Zajedničke službe. Odluke o navedenim imenovanjima Kolegij donosi konsenzusom svih članova. Ukoliko se ne postigne saglasnost u roku od 15 dana od dana stavljanja na dnevni red imenovanja na sjednicu Kolegija, odluku o imenovanju sekretara donose odgovarajući domovi na prijedlog nadležnih komisija domova. U odnosu na prvobitno rješenje, samo je ovdje pitanje konsenzusa na Kolegiju o kome je razgovarano o konsenzusu, (i odgovorna, slučaj da se ne postigne konsenzus.)

Sekretari domova i sekretar Zajedničke službe će biti angažirani na profesionalnoj osnovi.

Mandat sekretara Doma naroda i sekretara Predstavničkog doma jednak je mandatu odgovarajućeg doma i moguć je njihov reizbor. Mandat sekretara Zajedničke službe jednak je trajanju mandata oba doma i moguć je njegov reizbor.

Sekretari komisija i drugi rukovodeći radnici će biti angažirani na profesionalnoj osnovi. Sekretare komisija imenuje odgovarajući kolegij doma. Šefa Informaciono-dokumentacione službe i šefa Opće službe imenuje kolegij oba doma, zajednički na prijedlog Kolegija Sekretarijata.

Rukovodeći radnici mogu biti smijenjeni ako svoje profesionalne dužnosti ne izvršavaju na adekvatan način, nakon što se izvrši profesionalna ocjena njihovog vršenja dužnosti, a u skladu sa Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i Zakonom.

Ovdje je, uglavnom, uvažena sugestija predstavnika OHR-a i predstavnika FAR projekta, u smislu zaštite profesionalizma na ovim dužnostima i u smislu mogućnosti da, ukoliko se, ipak, profesionalno ne odgovara zahtjevima, da moguća bude i smjena. Dakle, reizbor je moguć i to podrazumijeva da se princip profesionalnosti zadovoljava. To je amandman koji smo mi na Kolegiju, nakon ovih konsultacija, i on bi, pošto je prijedlog Kolegija, mogao se smatrati i sastavnim dijelom ovog prijedloga.

MIRKO BANJAC

Poslaniče, izađi da vidimo šta je problem?

NIKOLA ŠPIRIĆ

U ovome što smo mi dobili, piše tekst sa kojim se ja slažem, a ovo što je pročitao gospodin Genjac odudara i s ovim se ne slažem. Jer ovo s čim se ne slažem se svodi na ono o čemu se na početku nisam složio. Ovdje piše ovako.

Kolegijum Doma naroda imenuje sekretara ovog doma. Kolegij Predstavničkog doma imenuje sekretara ovog doma. Zajednički Kolegijum oba doma imenuje sekretara Zajedničke službe. Ovi sekretari će biti angažovani na profesionalnoj osnovi. Mandat sekretara Doma naroda i sekretara Predstavničkog doma u trajanju je jednak mandatu odgovarajućeg doma i moguć je njihov reizbor. Mandat sekretara Zajedničke službe u trajanju je jednak punom trajanju mandata oba doma Parlamentarne skupštine BiH i moguć je njegov raz...

Ovo je sve OK. Ali sad ako vratimo, ako ne postignu konsenzus, pa mi imenujemo, s obzirom na konstelaciju vlasti, kako se radi ovdje, to je onaj početni problem, a cilj jeste da se izbije da Predstavničko vijeće imenuje bilo koga od ovih koji su profesionalci, koji su stručni. Prema tome, gospodine Genjac, ovo što ste pročitali, i ovo što smo mi dobili je različito kao nebo i zemlja, a ne znam da li je usaglašeno na Kolegiju. Ako je usaglašeno, onda molim da mi obrazložite, jer vi odmah polazite od pretpostavke da nećete postići konsenzus. U tom smislu, mislim da su dva različita prijedloga.

MIRKO BANJAC

Ja ću sada kao predsjedavajući da govorim. Gospodo, postoji jedna realna okolnost. Da li je ona realna ili nerealna o tom po tom, ali postoji, obzirom da Kolegijum sve odluke donosi konsenzusom, a ne preglasavanjem, postavlja se pitanje možemo li mi, kao Kolegijum, zato što se jednom od nas to sviđa, blokirati izbor. Nađite vi neki mehanizam da ne blokiramo izbor. Ovo može ići u nedogled da nas trojica kažemo, evo, jedan od nas trojice neće da postigne dogovor i status quo. Nemamo sekretara doma. To nikome nije stalo. Ako već slušate, možemo mi za sebe govoriti, mi ćemo napraviti sjednicu Kolegija, pa ćemo govoriti kao Kolegij, ako nas vi ne slušate, ali postoji objektivna potreba da nađemo način, možda ovo nije najbolji i ne sporimo, ali da nađemo način da se, ne mijenjajući način odlučivanja Kolegijuma, jer je to nemoguće. Ne mijenjajući to. Kako to uraditi. Mi bolje nismo znali, a to ne znači da vi morate to prihvatiti. Imate li bolje rješenje, mi smo tu da se dogovorimo i ja molim sve one koji nisu saglasni sa ovim pristupom da bez kritike, nego u cilju pomoći, izađu i kažu šta žele. Evo, otvaram raspravu. Čuli smo obrazloženje Kolegijuma, čuli smo šta je sporna stvar, izvolite i recite.

Mi smo se sad konsultovali. Vi uglavnom znate gdje je problem. Problem je u tome da ne blokiramo izbor, ništa drugo. Mi smo se oko svega usaglasili, jedino što vam ne možemo obećati da ćemo se složiti, jer onda to bi bilo, nismo mi rekli da nećemo, ali ne možemo obećati. Molim vas sa konkretnim prijedlogom, predložite i nema problema.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja mislim da je ovo model koji nigdje nije viđen. Model koji se predlaže nigdje do sad nije viđen. Ja mislim da, ukoliko smo izabrali odgovorne ljude, a pretpostavljam da jesmo, u Kolegij, a ako smo rekli da su ovo stručni ljudi i profesionalci, da nisu politička lica, e sad je stvar jesu li politička ili nisu, pa onda se neko sjetio malo jesu, malo nisu. Ako su stručni ljudi, ne postoji razlog da se na tom dijelu stručnog ne postigne dogovor u okviru Kolegijuma. Ako su politička lica, vraćate političko odlučivanje ovdje, a ja sam protiv toga, jer nećemo nikad izaći na

nivo da stručno ljudi rade svoj dio posla. Ja sam protiv toga da, ukoliko se ne postigne dogovor, da to ide ponovo.

MIRKO BANJAC

Hvala ti lijepa. Evo, da Vam pomognem, Kolegijum će izbrisati ovaj dio ako se ne postigne saglasnost. Evo, nema problema, da spasimo.

SUADA MUMINAGIĆ

Mi smo iz SDP-a od početka uključeni u ovo rješavanje, tako da kažem, pitanja i prošli put je, nije bilo izjašnjena o prijedlozima OHR-a i ljudi iz FAR programa. Mislim da ste našli dobro rješenje i ja se ne bih složila sa mojim kolegom Nikolom. Vi najbolje znate kako radite, mislim da je ova predostrožnost Vaša potrebna. Mi moramo imati izabrane ljude i ja bih Vas podržala u tome. Pokušajte postići konsenzus, ali ako ga nema, onda zna se ko je izabrao predsjedavajuće i ko je taj ko može da presječe. Ja ne smatram da smo tim ljudima dali drugi značaj, već smo jednostavno riješili problem i mislim da je dobar Vaš prijedlog, i mi bismo ga iz SDP-a podržali, dok ne budemo imali takav odnos snaga da je sigurno da ćemo konsenzusom uspjeti postići rješenje.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa, ali ako je predlagač saglasan sa ovim, šta bi sad, mi smo se usaglasili, šta je tu je.

NEDŽAD BRANKOVIĆ

Ja sam upravo htio predložiti da Vi, kao predlagač, date konačan tekst i da glasamo o tome.

MIRKO BANJAC

Već smo ga dali sa ovom korekcijom. Znači, sa korekcijom, da li mi prihvatamo ovo sa korekcijom što je tražio poslanik Špirić? Koliko ima prisutnih – 29.

- Ko je za prijedlog u cijelosti ugrađen u onaj Prijedlog odluke?
- Jednoglasno.

Hvala lijepa. Konstatujem da je Nacrt odluke, Prijedlog odluke o organizaciji Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH jednoglasno je prihvaćen. Prijedlog. Time smo dobili Sekretarijat. Ja vam čestitam na razumijevanju i mislim da smo napravili jedan dobar korak naprijed u daljem našem kvalitetnijem radu. Zaključujem 8. tačku dnevnog reda. Prelazimo na 9. tačku.

Ad.9. Nacrt Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

Poštovana gospodo, vi ste dobili, ja se nadam, konačan tekst, ali danas sam ja dobio i prijedlog nekih novih prijedloga koje bi trebalo ugraditi, prema mišljenju gospodina Fernanda, ali ne znam jeste li vi to dobili. Jeste li dobili ovo? Jeste.

Obzirom da je ovo Nacrt, ništa ne smeta da mi danas otvorimo raspravu, raspravljamo, da mi kao predlagač ugradimo sve to što se danas dogovorimo i da vidimo hoćemo li ovaj nacrt pustiti u proceduru, da dođemo do prijedloga. Ja otvaram raspravu po ovoj tački dnevnog reda, ali vam moram reći da se mi danas trebamo izjasniti oko niza alternativnih rješenja. Ne bi trebalo danas da nešto ide, a da stoje alternative, tako nešto ne može ući u prijedlog. U svojim diskusijama, molim vas da se usmjerite u ovom cilju. Otvaram raspravu po 9. tački dnevnog reda, to je Nacrt poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Izvolite.

SUADA MUMINAGIĆ

Nije baš jednostavno davati primjedbe ovako na Nacrt, bojim se da ne budem ekstenzivna, ali potrudit ću se da tačno kažem o kojim se članovima radi. Kad smo raspravljali o prednacrtu ovog dokumenta, ja sam dala jedan prijedlog, a to je da formiramo jednu komisiju koja bi se bavila praćenjem ostvarivanja jednakosti polova i unapređenja položaja žena u BiH. Poslije tog mog prijedloga sam i pismeno poslala gospodinu Banjcu taj prijedlog, ali vidim da radna grupa koja je pripremala ovaj Nacrt poslovnika nije uvažila moj prijedlog. S obzirom da još uvijek radimo na dokumentu, ja ću ponoviti prijedlog i dati detaljnije obrazloženje, a poslije toga ću dati moje sugestije na pojedine članove Poslovnika.

Predlažem da se u sadašnjem članu, to mi je prvi prijedlog, predlažem da se u sadašnji član 34. ugradi odredba o formiranju još jedne radne komisije koja bi se bavila unapređivanjem statusa žena u BiH.

Naziv komisije bi mogao biti "Komisija za praćenje, ostvarivanje jednakosti polova i unapređivanje statusa žena u BiH".

Shodno gore predloženom, predlažem da se doda novi član 41.a), to će onda promijeniti brojeve, vjerovatno će biti 42. u kojem bi se definisao sljedeći djelokrug rada ove komisije. Ova komisija bi razmatrala pitanja u vezi sa ostvarivanjem jednakosti među polovima, posebno unapređivanjem statusa žena u BiH, podsticala aktivnosti u institucijama BiH na provođenju Platforme za akciju Pekinške deklaracije sa 4. Svjetske konferencije o ženama održane u Pekingu 1995. godine, u 12 kritičnih sfera. Zatim, podsticala bi i koordinirala aktivnosti sa entitetskim parlamentima na unapređivanju statusa žena i provođenju Platforme za akciju Pekinške deklaracije. Komisija bi razmatrala predložene zakone i druge propise sa stanovišta jednakosti polova i sprečavanja diskriminacije žena, razmatrala prijedloge dokumenata i izvještaje institucija koje se odnose na ostvarivanje jednakosti polova, razmatrala pripreme za učešće delegacija BiH na međunarodnim skupovima, kad se razmatraju ova pitanja, mislim na UN, Pakt stabilnosti i druga tijela i razmatrala i druga pitanja u vezi sa ostvarivanjem jednakosti polova.

Moje obrazloženje ovog prijedloga je sljedeće:

Da obaveznom primjenom pravila Privremene izborne komisije na posljednjim opštim izborima, žene su u znatno većem broju nego do sada zastupljene, kako u kantonalnim i entitetskim parlamentima, tako i u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. Znači da sada mi žene imamo znatno veće mogućnosti da kroz zakonsku regulativu individualno utičemo na ostvarivanje jednakosti polova i unapređivanje našeg statusa, ali put jednakosti polova znači podjelu moći, a, naravno, i odgovornosti. Iako su žene danas prisutnije u parlamentima na svim nivoima, učešće žena u izvršnim organima vlasti je nedopustivo malo. Dovoljno je pogledati ukupan sastav Vijeća ministara BiH, kao i polnu strukturu na rukovodećim mjestima koje postavlja Vijeće ministara, Predsjedništvo BiH, a i ovaj parlament. Ilustracije radi, iako su u ovom parlamentu sada 31% poslanika žene, nijednom stalnom radnom komisijom ne predsjedava žena. Izgleda da vi, naše kolege, ne mislite da bismo mi mogle tako dobro kao vi voditi radna tijela Parlamenta.

Na nivou BiH, a ni u entitetima, ni u zakonodavnoj, a ni u izvršnoj vlasti ne postoji radno tijelo ili organ koji bi se organizovano i kontinuirano bavio pitanjima jednakosti polova i unapređivanja položaja žena, kao što postoji u parlamentima nekih drugih zemalja, a npr. u Sloveniji postoji poseban vladin Ured za ostvarivanje jednakosti polova.

Također, u BiH još uvijek ne postoji ni organizovan pristup, niti je utvrđena strategija za implementaciju Platforme za akciju Svjetske konferencije žena iz Pekinga, a znamo da je BiH jedna od 189 potpisnica ove deklaracije i pretpostavljam da će biti učesnica posebnog specijalnog zasjedanja Generalne skupštine UN koja je predviđena u junu 2000. godine u Njujorku, na kojem bi se trebao razmotriti Izvještaj našeg Vijeća ministara BiH o realizaciji Platforme za akciju Pekinške deklaracije. Moram reći da na nedavnoj sjednici Radne grupe za ravnopravnost polova koja djeluje pri Prvom radnom stolu Pakta o stabilnosti, BiH nije imala svog imenovanog predstavnika iako je ta radna grupa održala sjednicu u Sarajevu. Međutim, i kad imenujemo predstavnika, postavlja se pitanje sa kojim će saznanjima i stavovima moći istupati ako se ova pitanja jednakosti polova organizovano ne prate i iniciraju kroz aktivnosti izvršnih i zakonodavnih organa. Stoga smatram da bi u našim uslovima, u uslovima utvrđenih nadležnosti u Ustavu, stalna parlamentarna komisija bila poželjna i odgovarajuće radno tijelo koje bi pratilo stanje i kretanja i podsticalo aktivnosti drugih nadležnih organa i tijela, kako na nivou BiH, tako i u entitetima, a, također, davalo mišljenja sa stanovišta jednakosti polova na zakone i druge propise koje donosi Parlament.

Ustavni osnov za ovaj prijedlog je sljedeći. U tački 5., člana 3. Ustava BiH, pod dodatnim nadležnostima stoji "da će BiH preuzeti nadležnosti u stvarima koje su potrebne za očuvanje suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti" i ovo naglašavam „i međunarodnog subjektiviteta BiH u skladu sa podjelom nadležnosti među institucijama BiH". S obzirom da je BiH, kao država članica UN, prihvatila i da je potpisnik pomenute Pekinške deklaracije, a i drugih dokumenata UN koji se odnose na jednakost polova, smatram da postoji ustavni osnov da izvršavajući ovu svoju funkciju, da se može na nivou BiH formirati ovakvo jedno radno tijelo u Parlamentu. To bi bilo što se tiče mog prijedloga na ovaj poslovnik, ono što nije u Poslovniku. Sad bih dala neke sugestije na Nacrt poslovnika, na ovo što je predloženo u Nacrtu. Mislim da bi kao član 1. trebalo zadržati raniji prijedlog iz Prednacrtu, koji

glasi: “Da se Predstavnički dom organizira i radi po Ustavu BiH, zakonu i odredbama ovog poslovnika”.

Drugo, da u članu 2. ovdje odmah na početku piše „nakon što privremeni predsjedavajući pročita ulogu“, ja bih ovu ulogu zamijenila: “nakon što privremeni predsjedavajući pročita prava i obaveze poslanika, poslanici će preuzeti dužnost davanjem sljedeće svečane izjave“, da ne glumimo ništa u Parlamentu, nego da su to naša prava i obaveze.

U članu 4. a u vezi s tim i u članu 14., pa da ne bih govorila kod člana 14. za oba se odnosi, treba izmijeniti, po meni, ovu formulaciju, tako da je organizovanje klubova poslanika pravo, a ne obaveza. Ovdje kako je postavljeno to je obaveza.

U članu 6. predlažem da se rečenica koja glasi, druga rečenica tačke 1. člana 6. „ona će učestvovati u njihovom radu“, predlažem dodatak „i angažovati se na iznalaženju rješenja i donošenju odluka kojim će se osigurati izvršavanje ustavnih nadležnosti institucija BiH, kao i efikasnu koordinaciju aktivnosti, ostvarivanje nadležnosti države BiH i entiteta“ i onda nastavak ide dalje, „te ispunjavati zadatke koje mu ili njoj oni povjere“.

U članu 10. malo je nejasno dato ovo vezano za poslanike. Nije dovoljno jasno, ko će od poslanika imati pravo na plaću, svi poslanici, kako piše u stavu 1., bar tako ga ja tumačim, ili samo oni koji imaju status stalno zaposlenih, kao što piše u stavu 2., pa ova dva stava treba usaglasiti. Ja skrećem pažnju da je u članu 41., gdje se govori o zadacima Komisije za administrativne poslove, predviđeno da poslanik ima pravo na plaću i naknadu. Mi smo to do sada zvali paušal, a ovdje se o tome ne govori pa bi trebalo usaglasiti i član 10. i član 41. i opredijeliti se da li ostaje pravo na naknadu ili taj dosadašnji paušal i pravo na plaću jer to ovdje nije rečeno i na koga se odnosi pravo na plaću, naravno. Ja mislim da sam jasna oko ovoga člana 10. jer je nejasan.

U članu 17., za 14. sam već rekla, odnosi se na čitav 14. član u vezi sa članom 4.

U članu 17. predlažem da se briše alternativa, a regulisati, u članu 17., način izbora predsjedavajućeg i zamjenika te na isti način, eventualno, birati i poslanike koji bi ih zamjenjivali kad se za to ukaže potreba. Znači, nisam za alternativu, već da se ovdje izvrši dopuna, lako se može napraviti formulacija.

U članu 20. predlažem da u Kolegij u proširenoj formi se obavezno uključe i predsjedavajući komisija, jer ćemo ih na taj način učiniti odgovornijim za pripreme sjednica doma. Oni ovdje nisu uključeni i ja mislim da naša radna tijela trebaju da imaju veću odgovornost, pa oni koji ih vode da trebaju biti uključeni u ove šire dogovore u proširenoj formi predsjedavajućih.

U članu 30. se zalažem da se briše alternativa, to znači da ostaje da komisija odlučuje putem jednostavne većine, a u članu 34., uz dopunu prijedloga za još jednu komisiju, predlažem da se briše stav 2. jer ovaj stav onemogućava stranke, odnosno klubove poslanika koji imaju manji broj poslanika, da ravnopravno učestvuju u pripremama sjednica doma, zato, ako bismo uskratili pravo da mogu samo na dva

radna tijela prisustvovati, onda ne bismo im omogućili da učestvuju na više pitanja u pripremi domova.

U članu 38. imam izmjene vezano za Komisije za finansije i budžetska pitanja, pod stavkom f) predlažem da se ovo što piše briše, jer kaže se da će se finansiranje BiH, bh. institucija, putem oporezivanja, akumulacije duga ili drugih sredstava, neke stvari ne razumijem, a znam da nismo predvidjeli Ustavom da ćemo oporezivanjem vršiti finansiranje, pa predlažem da stoji finansiranje institucija BiH, u skladu sa Ustavom, u alineji, usvajanje odluka o akumulaciji duga, za koje ja stvarno, bojim se da nije pogrešan prevod, ne razumijem šta je, mislim da bi ih trebalo zamijeniti riječima da će usvajati odluke o zaduživanju reprogramiranju dugova i slično.

U članu 41. predlažem da se dopuni ova nadležnost Administrativne komisije, da se doda alineja da će ta komisija pratiti funkcionisanje Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH i predlagati Parlamentu neophodne promjene. Nijednoj komisiji nismo dali u nadležnost, a, evo, upravo je dokaz ovo što smo danas usvajali da je na nekoliko sjednica Administrativna komisija raspravljala o organizaciji Sekretarijata, ovo je ispušteno.

U članu 57. zalažem se da se usvajanje zapisnika reguliše tako da se zapisnik podnosi na odobrenje, u pravilu, na narednoj sjednici, a u izuzetnim slučajevima na sljedećoj. Ne bi trebalo ovoliko odlagati, pogotovo ako ekipiramo Sekretarijat na pravi način da može pripremiti zapisnik, a nadam se da hoćemo.

Imam u članu 102. još prijedlog gdje se govori samo o Budžetu institucija BiH, kaže Predsjedništvo BiH na preporuku Vijeća ministara BiH donosi Budžet, a pitam onda šta je sa vanjskim dugom. On je do sada bio sastavni dio Budžeta, pa treba to precizno definisati i lično mislim da je ovaj rok 15. novembar za usvajanje Budžeta nerealan, da bismo trebali taj rok pomjeriti najmanje za 15 dana, a možda i za mjesec dana. Znači, da ga donesemo do kraja godine ili, ako već hoćete, do 15. decembra, radi se o donošenju Budžeta.

U članu 104. nisu mi jasna neka pitanja koja su ovdje navedena. Govori se da će Predsjedništvo BiH, po preporuci Vijeća ministara BiH, podnijeti Prijedlog zakona o općem računu institucija BiH. Ja znam da postoji ustavna obaveza, jedna je ustavna obaveza Vijeća ministara BiH da podnosi izvještaj o rashodima BiH i tu obavezu ne bismo smjeli mijenjati, a druga je ustavna obaveza Predsjedništva BiH da podnosi izvještaj o rashodima Predsjedništva BiH. Pogledajte ove članove Ustava. Znači, član 5., tačka 3. i tačka 4., i s tim bismo trebalo uskladiti ovaj član 104., a ako se ovo odnosi na Zakon o završnom računu Budžeta, onda mislim da to treba precizno napisati. Postoji logika da, ako Predsjedništvo BiH predlaže Parlamentanoj skupštini BiH Budžet, uz preporuku Vijeća ministara BiH, onda da predlaže i završni račun Budžeta, ali onda ovaj član treba napisati tako da se izvrši ustavna obaveza vezano za izvještaje, a ovo je akt završni račun.

Moja bi sugestija bila da se u drugom stavu ove tačke, gdje kaže da brojke sadržane u Prijedlogu zakona nisu podložne amandmanima, da se izmjena napravi, osim u dijelu koji se odnosi na usmjeravanje eventualnog viška prihoda nad rashodima, jer završnim računom se daje pregled šta je urađeno, a onda ostaje, ako postoji višak prihoda nad rashodima, njegovo usmjeravanje. Ja mislim da bi Parlamentarna skupština BiH mogla da sudjeluje u tom dijelu i imala pravo da

sudjeluje da taj dio usmjerava i da raspravlja o tom dijelu cifara. U mojoj praksi, kod usvajanja završnog računa Budžeta, uvijek je to mogla Parlamentarna skupština BiH, pa, evo, to bi mi bio prijedlog.

Predlažem da se u odjeljku 8., gdje se govori o amandmanima na Ustav, reguliše i postupak sa inicijativom za izmjenu Ustava BiH i drugo, predlažem da prije poglavlja razno treba da stoji i poglavlje delegacije Parlamentarne skupštine BiH, u kojem bi trebalo regulisati, jer to nigdje nije regulisano, mislim na ove delegacije u međunarodnim institucijama, regulisti način izbora delegacija, predsjedavajućeg, prava i obaveze predsjedavajućeg i članova, utvrđivanje platforme za učešće u radu tijela u koja su izabrani i odnos delegacija prema Parlamentu. Ja nisam uspjela da nađem da je to negdje regulisano i u članu 142. predlažem da se u tački 2. doda i riječ "i pismu", znači, zastupnici će pismeno izjaviti na kojem jeziku i pismu žele da primaju materijale iz paragrafa ovog člana. Ja se izvinjavam što je ovo ekstenzivno, ali nije bilo ni moguće drugačije u odnosu kad raspravljamo o nacrtu.

MIRKO BANJAC

Ja vas molim da, gospodo poslanici, govorimo oko jednog globalnog pristupa o kojoj materiji kako treba. Što se tiče samih članova, mi ćemo imati priliku da o tome govorimo kad budemo imali prijedlog.

ALMA ČOLO

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici i gosti,
Nesumnjivo je da je radna grupa koja je radila na izradi ovog poslovnika uložila st... napor da nam ponudi ovaj tekst, koji je, u stvari, jedan napredak u odnosu na Poslovnik koji smo imali do sada, a koji sadrži veoma sažete odredbe o radu ovog Predstavničkog doma PSBiH i koji je stvarno nedovoljan za naš pravilan rad. Taj raniji Poslovnik je bio, u stvari, kamen spoticanja u našem radu. Često nismo imali regulisana određena pitanja i morali smo ih rješavati pomoću zaključaka.

Sa mog aspekta, šta je značajno kod ovog Poslovnika, to je što je unio neke nove principe parlamentarne demokratije koji su prisutni u zemljama Zapadne Evrope, a to do sada nismo imali. Međutim, ja imam jednu primjedbu koja se tiče člana 30. Poslovnika o radu u kojoj se govori o odlučivanju u komisijama Predstavničkog doma PSBiH. Komisije su radna tijela i alternativa u kojoj stoji da se odluke u komisijama donose na isti način kao u Zastupničkom domu Parlamenta, mislim da nije utemeljena ni na kakvom zakonu, ni na Ustavu BiH, jer sam princip ovakav odlučivanja u Zastupničkom domu, koji je veoma komplikovan i za sjednice samog Parlamenta, mislim da se ne treba prenositi u radna tijela i mislim da trebaju odluke da se donose većinom glasova onih koji su prisutni na sjednicama radnih tijela. Zahvaljujem.

MIRKO BANJAC

Ja imam repliku na ovo. Molim vas, dame i gospodo, poštovani gosti, poslanici, upravo sam mislio da kažem da bi trebalo u konačnom tekstu koji će biti stavljen u Prijedlog, voditi računa o nekoliko stvari, pa i ovoj o kojoj je govorila gospođa Čolo, a to je, kada komisija donosi odluku, a ne mišljenje, mora se voditi

računa da se odlučuje kao i u Parlamentu, jer bi to sve drugo bio postupak majorizacije većine nad manjinom i to je nemoguće prihvatiti. Kad je u pitanju mišljenje Komisije, može se prihvatiti da taj pristup bude drugačiji, da se većinski odlučuje. Mi imamo Komisiju koja odlučuje o nekim stvarima, a to je Administrativna komisija, bez da se o tome izjašnjava dom, ako smo joj dali te nadležnosti, onda moramo ugraditi taj korektiv koji će zaštititi bilo kakav vid zloupotrebe majorizacije ili nekog vida nametanja tuđeg mišljenja.

Drugo, mislim da je ovdje napravljena jedna greška, nadam se nenamjerno, a to je da je poistovjećen predsjedavajući i predsjednik, te dvije funkcije nisu iste. Predsjedavajući je jedan od ravnopravnih, od troje ravnopravnih sa razlikom samo u tome što vodi sjednicu i ništa drugo. Mislim da to treba ugraditi u sve tačke gdje je navedeno suprotno, pa čak je narušen i princip odlučivanja u Kolegijumu, gdje se kaže, ako se Kolegijum ne dogovori, onda predsjedavajući donosi odluku. Ima i takvih članova. Ja mislim da se ne narušava princip rada Kolegijuma koji stoji i da nema nikakve većine u Kolegijumu. Mi treba da dogovoreno i da konsenzusom donosimo svoje stavove i to smo do sada radili i to treba tako da se radi.

Kad je u pitanju promjena Ustava, mislim, također, da treba, ja neću da govorim o članovima jer sam rekao, imat ću primjedbu da o tome kažem svoj stav kad su u pitanju amandmani na Prijedlog. Ali, kad je u pitanju promjena Ustava, neprihvatljivo je da to čini svaki poslanik. Ja mislim da bi bilo dobro da mi kažemo da svaki poslanički klub ima pravo da to uradi, jer ipak je poslanički klub nešto drugo, a na kraju krajeva, saglasan sam sa mišljenjem poslanika gospođe Muminagić koja kaže da je ulazak u klub slobodno opredjeljenje, želja ili volja, tako da ne prihvatam ovu odredbu koja kaže "oni poslanici koji nisu pristupili nijednom klubu, automatski postaju članovi nezavisnog kluba", pa nema nezavisnog kluba. Čim je neko u klubu, on je zavisan. Prema tome, mora se ostaviti mogućnost da postoji čovjek koji kaže da neće da bude ni u jednom klubu, da je nezavisan poslanik i takvu mu mogućnost treba ostaviti.

Sastav komisija. Sastav komisija, gospodo, mora da ostane kao što je i do sada bio, a to je jedan naprema dva, RS i Federacija BiH, jer to nam garantuje i Dejtonski mirovni sporazum i Ustav BiH i to ne treba narušavati ni u kom slučaju, jer bi moglo da proizvede nesporazume, i molim da se o tome vodi računa.

To su neke, ja bih mogao sada da vam to što sam rekao i demonstriram čitanjem članova, međutim, to bi bilo oduzimanje vremena. Vi ćete to sami naći, ako vas bude interesovalo. Hvala vam lijepa.

ALMA ČOLO

Ja hoću da repliciram. Predsjedavajući, ja razumijem Vaše stanovište da se odluke u komisijama trebaju donositi konsenzusom jer Vama to u ovom trenutku valjda odgovara. Međutim, mislim da to mišljenje nije utemeljeno, pravno nema ustavnog osnova da se odluke u komisijama donose na isti način kao u Predstavničkom domu PSBiH. Znači da na komisijama brojimo glasove članova komisije iz RS i članove komisije iz Federacije BiH. Mi u sadašnjem Poslovniku, u članu 5., tačka 5. imamo kako se odlučuje u komisijama. Odluke se donose većinom glasova onih koji su prisutni. Mi sad nas vraćate tamo negdje unazad da mi uvodimo

onaj princip koji je u našem Ustavu, koji postoji za odlučivanje u Predstavničkom domu PSBiH i koji je, naravno, sadržan u Ustavu i Predstavnički dom PSBiH mora tako odlučivati, ali to ne znači da, analogno ovom principu po kojem se odlučuje u Predstavničkom domu PSBiH, mora se takav princip unijeti i u rad u komisijama.

MIRKO BANJAC

Znači li da ne mora?

ALMA ČOLO

Gdje piše da mora? I mi imamo u Poslovniku sadašnjem stoji da se odluke u komisijama donose, kao što sam rekla, većinom glasova onih koji su prisutni, ne razdvajaju se, kao što ste Vi rekli, mišljenja i odluke. Svaka komisija odlučuje o onome o čemu raspravlja, bez obzira da li se radi o mišljenju, ili o nečem drugom, radi se o odluci komisije i mi odluke donosimo onako kako je sad propisano i mislim da je samo tako jedino ispravno.

MIRKO BANJAC

Hvala. Ja moram reagovati, obzirom da nisam saglasan da se, uvažena gospođa poslanik ima pravo da kaže da ja mislim tako kako ona kaže, ali valjda ja znam reći kako mislim i, naravno, da i ona kaže onako kako njoj odgovara i to ja razumijem i to je demokratski, ja nemam ništa protiv na takav njen stav. Ali je činjenica jedna, uvažena gospođo, da ja želim da spriječim bilo kakvu mogućnost majorizacije jer Ustav ne bi glasio tako kako glasi da nije želio da spriječi majorizaciju, a ja nemam ništa protiv da mi prihvatimo Vaš stav, s tim da oduzmemo pravo komisijama da donose konačne odluke bilo po čemu. Jer, pazite, mi moramo jednom da shvatimo, ako konačnu odluku donosi komisija, molim vas, onda je sasvim otvorena mogućnost majorizacije, to Ustav automatski sprečava načinom glasanja u Parlamentu. Čije su to komisije, ja vas pitam? Pa Parlament. Ko ih bira? Pa Parlament. Na koji način bira? Na način glasanja kako je predviđeno, pa logično je da one imaju druga prava od Parlamenta koji ih je izabrao, e nema te logike nigdje na svijetu. Mišljenja su mišljenja, odluke su odluke. Ja dajem pravo mišljenja svakom i ne treba nikom zabraniti da misli, ali kad se odlučuje, kad ima pravu težinu, kad ima provedbenu moć, e draga gospodo, nemojte tako pokušati na mala vrata da jedni drugima podmećemo neke stvari koje niko od nas ne bi želio, kad bi bio u manjini, znači, to je osnovno. Ja nemam ništa protiv da se prihvati Vaš stav, ali pod uslovom da oduzmemo pravo komisijama da odlučuju, donose konačne odluke.

ALMA ČOLO

Koja komisija donosi odluku?

MIRKO BANJAC

Administrativna komisija, pa, nemojte, osim. Ja sam samo rekao komisije koje nemaju odluka, pa onda se na njih ovo i ne odnosi, ovo što sam ja govorio, Alma. Nema nikakvih problema. Ja i ti isto mislimo. Definisat ćemo kad dođemo do prijedloga. Nemam ja ništa protiv da definišemo. Izvolite, Ibro, Vi imate repliku.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja ću uzeti onoliko vremena koliko je imala prilike govoriti gospođa Suada Muminagić, pošto je opšta rasprava.

MIRKO BANJAC

Je li ovo replika ili je...?

IBRAHIM SPAHIĆ

Nisam ja definirao svoj istup.

MIRKO BANJAC

Ne, ne, poslaniče, ne može nikako.

IBRAHIM SPAHIĆ

Evo, povodom replike, prvo, ako hoćete. Mislim da ste vrlo nervozni nepotrebno.

MIRKO BANJAC

Nemojte se Vi sekirati za moju nervozu.

IBRAHIM SPAHIĆ

Prije svega bih volio da ne dajete slobodu da neko misli ili ne misli i to bih Vas molio, oslobodite se tog opterećenja.

Drugo bih želio da kažem nekoliko stvari u vezi sa Vašim istupom. Vi ste izjavili, to je sad replika, da gdje god postoji pojam predsjednik da bi ga trebalo zamijeniti sa predsjedavajući u duhu potrebe da bi, načelno ste govorili i naveli ste nekoliko primjera, i mogu ih ponoviti, a da ne bismo gubili vrijeme. Načelno, želim da kažem da bi bilo jako zgodno i dobro, konačno, da Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH dobije predsjednika i to je suštinska primjedba. Što se tiče, predsjedavajući, kolegija i konsenzusa i načina na koji je ovdje ovo sve izvedeno, mislim da je to poprilično paradoksalno u odnosu na karakter Predstavničkog doma PSBiH, po Ustavu BiH. To je građansko vijeće, podvlačim još jednom. Vijeće birano na osnovu općeg prava glasa građana za građane koji su se kandidovali ili nezavisno ili u ime određenih političkih partija. Prema tome, na takvom čelu takvog vijeća trebao bi da stoji, po mom shvatanju, predsjednik građanskog vijeća, predsjednik Zastupničkog doma PSBiH, sa ovlaštenjima koja podrazumijevaju poštivanje svih mogućih vrsta ravnopravnosti koje se mogu, naravno, uspostaviti u svakom drugom instrumentariju koji se zove Poslovnik, to je prva primjedba.

Druga primjedba, također, negira karakter i strukturu Zastupničkog doma PSBiH, Vi ste se založili, kao predsjedavajući, što razumijem jer da ste predsjednik ne

biste to mogli reći ni kao poslanik, jer ste odrekli sebi pravo kao poslanik, a spiker, to ste prihvatili pravo i držite ga dobro, da svaki poslanik ima pravo prijedloga promjene Ustava. Temeljno pravo poslanika, pa i građana i grupe građana, jeste da pokreću stvari koje su od opšteg značaja. Smisao politike i smisao Zastupničkog vijeća, smisao Parlamentarne skupštine BiH jeste u tome da se taj mandat dobija tako što se želi u opštem dobru upravljati društvom, predlaganjem zakona, izmjenom zakona, izmjenom Ustava, što je sasvim jedna elementarna stvar. Potpuno je ne prihvatljivo da se poslaniku spori pravo da pokreće pravo za izmjene Ustava, to bi moglo sutra instrumentalizirati neko poziciju u jednom Poslovniku. Vi ste rekli da bi to mogao imati pravo samo klub zastupnika, itd., a mislim da to apsolutno nema nikakvog osnova. Radi se o temeljnim načelima djelovanja poslanika u Zastupničkom domu PSBiH, to je druga primjedba na Vaš istup.

Treća primjedba koja je konzekventno izvedena iz Vašeg pristupa ovom domu i iz pristupa, inače, Zastupničkom domu PSBiH, koja je nesporno suprotna karakteru ovog doma i Parlamentarne skupštine BiH koja ima dva doma, Dom naroda i Zastupnički dom, u članu 3. Poslovnika, poglavlje 1. uspostava doma. Član 3. glasi: "Nakon što zastupnici daju izjave, Dom će iz svojih redova, a na prijedlog najmanje tri zastupnika izabrati po jednog Srbina, Bošnjaka i Hrvata koji će obavljati dužnost predsjedavajućeg, prvog zamjenika predsjedavajućeg i drugog zamjenika predsjedavajućeg doma". Ovaj član temeljno negira Vaše zalaganje za svaku vrstu borbe protiv majorizacije jer se u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, može na listi određene partije, ili nezavisno kandidovati, također, Jevrej, Rom ili bilo koje druge nacionalnosti čovjek i on automatski diskvalifikuje ovaj dom iz Ustava i njegovu građansku poziciju. Zato bih želio reći da, u duhu Vašeg zalaganja, protiv bilo kakve vrste majorizacije Srba, Bošnjaka, Hrvata, nad svim manjinama drugim, nad građanima BiH i svake druge vrste odnosa o kojem govorim, vodi računa i o ovoj činjenici. U ovom domu bi se trebali birati u kolegij ljudi koji dolaze kao ljudi koji su pobijedili, kao koalicije, kao klubovi, normalno, i oni nominuju, u svakom demokratskom društvu, predsjedavajućeg doma. Nema ovdje slučajnog uzorka Srbina, Bošnjaka i Hrvata u ovom domu. Nije ovo Dom naroda, niti se na tom principu može izgraditi Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH. Temeljni, pogrešni pristup u ovom članu 3. ugrađen u mehanizme naših odnosa, govori, ustvari, o jednoj vrsti majorizacije i supremacije.

MIRKO BANJAC

Vrijeme za Vašu repliku je isteklo.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodine spikeru, hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

Ja samo želim, obzirom da ste me nekoliko puta spomenuli, uvaženi gospodine, samo kratko. Jasna je meni Vaša želja i jasna je narodu Vaša želja i želja partije kojoj pripadate, ja nemam ništa protiv Vaših želja. Koliko će one biti ostvarive, o tom po tom. Ne sporim ja Vama pravo na mišljenje, ali je meni drago da ste ovako lijepo rekli šta mislite, tumačenje nije potrebno. Hvala Vam lijepa.

IBRAHIM SPAHIĆ

Prije svega, gospodine predsjedavajući, ja bih Vas zamolio da Vi ne tumačite moje želje.

MIRKO BANAJC

Uopšte nisam tumačio.

IBRAHIM SPAHIĆ

Građanska demokratska stranka BiH ima samo jedan temeljni princip, a to je da izgradi i da utiče na izgrađivanje onog što se zove civilno društvo i poštivanje, prije svega, zaštite svih vrsta manjina u jednom društvu, bez obzira da li je riječ o polnoj, o čemu je govorila gospođa Muminagić, ja je podržavam, kasnije u diskusiji ću to učiniti, za njenu novu komisiju koju predlaže, a isto tako i u političkom smislu. Nedopustivo je da se na ovaj način u Poslovnik ugradi mehanizam koji ne odgovara karakteru ovog doma i, s druge strane, nema nikakve druge premisli, nego činjenice da je ovo dom koji se bira neposredno od građana BiH i u kojem imaju jednako pravo pristupa svi građani BiH, pogotovo oni koji su izabrani na svim javnim funkcijama. Ako to ovaj dom neće sankcionirati na pravi način, ne znam ko će to drugi uraditi.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Je li ima replika? Replika, izvolite. Poslanik gospođa Perkanović, replika.

MARA PERKANOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, uvaženi gosti, s obzirom da je BiH država tri naroda, najrealnije da se tako i formira jedan Parlament BiH. Pričati ovdje o građanima i o građanskoj državi, mislim da nije uopšte u redu i nije u skladu sa realnošću. Hvala.

MIRKO BANJAC

Replika Rakić.

VITO RAKIĆ

Dame i gospodo, ja shvatam da ljudi promovisu ono što misle, isto tako shvatam da projekte koje stvaraju i koje žele ostvariti, to ih žele javno izlagati i boriti se za njih. Međutim, ne shvatam, i danas diskutujemo o materiji koja se zove Poslovnik ovog doma. Mi imamo Ustav BiH, a ovo je replika na gospodina Spahića, gdje jasno piše u proceduri, Parlamentarna skupština BiH i članu 4. procedura, svaki dom će većinom glasova usvojiti svoj poslovnik o radu, izabrati među svojim članovima jednog Srbina, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata za predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg, s tim da će mjesto predsjedavajućeg tretirati između ova tri lica. Ja nisam ovdje izašao da nekog opominjem na Ustav. Jednostavno sam izašao

da probamo biti racionalni, da u ovaj Poslovnik ugradimo ono što je regulisano Ustavom. Kad promijenimo Ustav, izvolite, gospodo, držite govore, nudite nove projekte, nudite pod firmom građanske opcije što god hoćete, ovog trenutka je sad to moguće i dajte da se okrenemo tome i da tako diskutujemo. Hvala.

MIODRAG DERETIĆ

Uvaženi predsjedavajući, uvažene kolege poslanici, ja sam isto pretpostavio, u stvari, da će današnje diskusije biti načelne, pa u tom smislu sad nisam imao namjeru se javiti, bar po ovoj tački dnevnog reda. Međutim, moja replika se odnosi na izlaganje uvažene kolegice Čolo, odnosno, to je moj jedan stav principijelni koji ću ja sigurno kada je u pitanju prijedlog ovog Poslovnika amandmanom izjasniti se na njega, amandmanom. Naime, činjenica je da je u dosadašnjem radu pojedinih komisija, bar kad je u pitanju Ustavnopravna komisija, zaista smo bili, i zaista se često dovodimo u jednu apsurdnu poziciju. Poziciju koja je po mom dubokom mišljenju apsolutno neravnopravna i nedemokratska, pa i na jedan izvjestan način protuustavna. Kad to kažem, onda ću, kao svjež primjer, samo navesti način kako je Ustavnopravna komisija se ovdje izjasnila, povodom osnovanosti, odnosno, da li ima osnove u zakonu za donošenje Zakona o Graničnoj službi ili nema. Nažalost, čitavo vrijeme glasanja je bilo tako da su članovi komisije iz RS bili protiv tog stava ili su ukazivali na član 3., tačku 4. i 5. tvrdeći da je to zakonski osnov, eventualno za donošenje Zakona o graničnoj policiji za razliku od ostalih članova Komisije i, nažalost, ovdje se išlo sa stavom da ima u tom smislu osnove, upravo na ovakav način kako je to sada naznačeno i u preambuli nametnutog Zakona o Graničnog policiji. Ja smatram da takav način rada apsolutno nikome ne ide u korist. U tom kontekstu ću se zalagati da ovaj član 30. u Prijedlogu poslovnika Predstavničkog doma PSBiH, apsolutno bude koncipiran na način da će pojedine komisije, dakle, samo konsenzusom donositi svoja mišljenja koja će biti predložena Predstavničkom vijeću. Međutim, ja ću to sigurno putem amandmana učiniti.

Samo još jednu stvar, samo u jednoj rečenici i vezano za ove inicijative, tu bih se apsolutno složio sa poslanikom Rakićem, međutim, ja moram podsjetiti da zaista u članu 6. Ustava BiH, tačka 3., alineja a), naznačeno je da svaki poslanik ima inicijativu i sada za izmjenu Ustava, istina, ali samo u kontekstu jedne četvrtine poslanika u Predstavničkom vijeću, ili, kako ovdje doslovce Ustav kaže, ili jedne četvrtine bilo kog zakonodavnog vijeća nekog entiteta. Prema tome, ja bih molio da poslanici, prije nego što se jave za diskusiju, ipak, da malo ove odredbe Ustava detaljnije pročitaju.

ALMA ČOLO

Ja sam, željela bih da repliciram gospodinu Deretiću, jer sam ja na prvoj sjednici Parlamenta, kao član Verifikacione komisije u kojoj je učestvovao i gospodin Deretić, bila preglasana, jer je Poslovnik o radu Predstavničkog doma PSBiH na taj način propisao na koji način, u stvari, da se donose u komisijama, pa su svi članovi Komisije bili za verifikaciju mandata, znate, ne bih se vraćala u prošlost, ali sam ja, kao poslanik, imala pravo da izdvojim svoje mišljenje i da izdvojim svoj stav i da mislim da takav način odlučivanja treba zadržati u komisijama, da svako onaj od članova komisije koji se ne slaže sa stavom većine, može da izdvoji svoj stav i da iznese na ovom parlamentu. Uvođenje u rad komisija načina odlučivanja kako se

odlučuje u Predstavničkom domu PSBiH, mislim da predstavlja dalje kompliciranje rada u samim radnim tijelima Parlamenta. Svako onaj od članova komisije ko se ne slaže sa mišljenjem većine, ima pravo ovdje pred Parlamentom da iznese svoje pojedinačno mišljenje i stvar je Parlamenta na koji će način prihvatiti to njegovo mišljenje i da li će se složiti sa mišljenjem većine ili sa njegovim pojedinačnim mišljenjem. Ne mislim da taj Vaš razlog o kojem Vi kažete da ste bili preglasani, na sjednici Komisije za ustavna i pravna pitanja, je dovoljan razlog da prenesemo način odlučivanja iz Parlamenta u sjednice radnih tijela, jer sam ja jednom bila žrtva tog jednog preglasavanja.

MIODRAG DERETIĆ

Nažalost, evo, sad moram reći što nisam, jer bojim se na taj način samo da zaoštravamo bez potrebe u ovoj fazi diskusiju. Naime, ja sam se svaki put osjećao, u stvari, preglasan u komisiji i zaista na način na koji je sada glasano kada je u pitanju Ustavnopravna komisija, uvijek je dovodila nas, dakle, članove komisije iz RS u poziciju da je uvijek išlo mišljenje po određenim pitanjima gdje smo mi bili, išao je stav Predstavničkom vijeću i mišljenje je bilo da je Ustavnopravna komisija donijela pozitivno ili negativno mišljenje o određenom zakonskom nacrtu, prijedlogu itd. Prema tome, da se ne bi takve stvari dešavale, ja čisto govorim za budući rad, mislim da je sasvim korektno onda naznačiti i iznaći modus, ali to je ona druga varijanta kojoj ja baš ne bih bio tako sklon da bi se moralo uvijek naznačiti, dakle, decidno, ko je ispred svake komisije, odnosno član koje komisije na koji način glasao. Mislim da se ne treba ići tako daleko. Mislim da je sasvim korektno kada se iznosi stav Ustavnopravne komisije, primjera radi, po određenom pitanju naznačiti da je postignuto mišljenje većine, na način kako je to predviđeno Ustavom. Kada je u pitanju donošenje odluka u Predsjedništvu BiH. Jer na svaki drugi način, s obzirom na broj članova komisije iz RS, dakle, on je u svakom slučaju duplo manji nego iz Federacije BiH, jer, nažalost, do sada je bila upravo pozicija takva da smo svaki put bili preglasavani, a to nije značilo da je, zaista, mišljenje komisije na zakon osnovano, odnosno, kasnije se pokazalo, a ja i sad tvrdim. Ovdje, prije svega, mislim na Zakon o Graničnoj službi, da nije mišljenje bilo, i nije imalo uporišta onako kako je izloženo ovdje mišljenje, nije bilo uporišta u Zakonu, odnosno u Ustavu BiH, i da se to ne bi dešavalo, ovo je bio moj prijedlog.

DESANKA RAĐEVIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege poslanici, mi danas raspravljamo o Poslovniku o ovom našem radu, našeg doma i to o nacrtu. Koliko ja shvatam, taj materijal treba operativno da nam omogući da ostvarujemo Ustav države BiH. Međutim, iz ovih diskusija koje sam do sada slušala, evidentno je, a nadam se da nema potrebe da to sad argumentima obrazložim, da postoje neke snage koje žele da se donese Poslovnik koji će biti u suprotnosti sa Ustavom BiH. Ustav BiH sada, i ovog trenutka je takav kakav jeste i mislim da zaista moramo da ga poštujemo, da li nam se to sviđalo ili ne. Odgovorno tvrdim da se ni meni ne dopada 100%, ali on je rezultat, nažalost, vrlo komplikovanog načina dolaženja do države i takav je kakvog imamo.

S tim u vezi, u načelu želim da kažem da i Poslovnik mora da odražava ona rješenja, i operativno, koja je u načelu zacrtao Ustav BiH. Ovdje bih, s tim u vezi,

željela da kažem da neki članovi Nacrta poslovnika, a i neki kolege poslanici se zato zalažu, žele pojednostaviti postupak izmjene Ustava BiH na ovom parlamentu, ja bih tome htjela samo da dodam da oni tom prilikom zaboravljaju da je to mač sa dvije oštrice. Šta će se dogoditi, pretpostavimo ako se dogodi, da jedan poslanik izađe ovdje i kaže ja pokrećem izmjenu Ustava u tom smislu da BiH dobije i treći entitet, odnosno hrvatski entitet u BiH. Neki zagovornici izmjene Ustava ovdje zagovaraju da se tako Ustav može promijeniti, a zaboravljaju da može biti i da batina ima i drugi kraj. Zato bih željela da se, zaista, strasti o izmjeni Ustava malo ovdje smanje i da se realnije razmišlja i diskutuje o onome što stvarno imamo.

Ovdje, stalno je bila i konkretna diskusija u članu 30. Ja sam uložila, da tako kažem, prijedlog za ovu alternativu, pa osjećam i potrebu da o tome nešto i kažem. Ja sam apsolutno za ovo da se način odlučivanja i u komisijama odslika kao što se odlučuje u Zastupničkom domu PSBiH, možda je jedino nedovoljno samo ovako formulacija „kao i u Zastupničkom domu PSBiH“, možda treba to malo i proširiti, jer ne bi možda trebalo da ide na usaglašavanje kada komisija donosi svoje mišljenje, ali bi trebalo sa takvim izvještajem, obavezno komisija ovdje da izađe, da se prenese taj način odlučivanja.

Ovdje je jedan kolega, ili kolegica poslanik, rekao da je to komplikovan način odlučivanja. Ja se u potpunosti slažem, ali komplikovan jeste, ali je i zaštitnički, a mislim da je komponenta zaštite nekog naroda mnogo važnija od toga da li je komplikovano i završavam onako kako sam i počela i Ustav BiH je komplikovan, ali komplikovan je i način na koji smo došli do države i to je naša realnost, i ja bih, zaista, željela da se te realnosti svi držimo.

BRANKO DOKIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, taman sam htio da upozorim, nakon onako smirene atmosfere i skoro konsenzualanog odlučivanja po ove dvije tačke, da upozorim poslanike da ovdje ne stoje predstavnici Savjeta Evrope, kad vidim sad, vidjeli ste i sami da je ovo nepotrebno upozorenje sada. Htio bih samo nekoliko primjedbi vezane za ovaj Nacrt poslovnika. U tački, odnosno član 3., drugi stav, predlažem da se izmijeni i napravi sledeća zamjena, ovdje se reguliše pitanje, ako za neko od kandidata, znači dva ili više kandidata za predsjedavajućeg ili zamjenika predsjedavajućeg Parlamenta, dobije isti broj glasova, onda je predviđeno da se izvlači, da se kockom odlučuje ko će biti. Ja predlažem da ništa ne prepuštamo kocki, već da se onda ponovi krug glasanja i da prolazi onaj kandidat koji ima i entitetske većine. Mislim da to svima odgovara. Vjerujem makar. Predlažem da u članu 14., takođe tačka 2., klub poslanika, umjesto tri kako je predviđeno, imaju najmanje četiri poslanika. Mislim da će to biti znatno ozbiljnije, pogotovo što se predviđa predsjednik i zamjenik kluba poslanika, pa ako su onda tri, ispade samo jedan da nema funkciju, a nije samo zbog toga, nego mislim da bi bilo isuviše mnogo klubova poslanika, ukoliko su samo tri i još bih upozorio na jednu stvar.

Naime, član 7. predviđa da svaki poslanik ima pravo, osim da inicira pokretanje inicijative za promjenu, za donošenje zakona, odluka itd., također, to se odnosi i na Ustav BiH. Mislim da vam ne treba ukazivati na činjenicu da se ustavi ne mijenjaju od saziva do saziva skupštine. Da ustavi traju godinama. Naš pristup, koliko je ozbiljan doveo bi nas, na osnovu ovoga, da na svakoj sjednici imamo prijedlog za

izmjenu Ustava. Ovo najbolje ilustruju, evo, nekolike činjenice. Mi sad, kod usvajanja Poslovnika o radu, imamo krupne prijedloge za promjenu Ustava. Koliko na prošloj sjednici, raspravljali smo jedan zakon gdje predlagač, u obrazloženju tog zakona kaže, citiram: “Usvajanje ovakvog zakona zahtijevalo bi usklađivanje Ustava sa ovakvim zakonom”. Ja vas molim da Ustav shvatimo krajnje ozbiljno i da od sjednice do sjednice ne tražimo promjenu Ustava. Zbog toga je moj prijedlog da će inicijativa za pokretanje promjene Ustava biti validna samo onda ako je podrži najmanje jedna trećina poslanika iz svakog entiteta. Hvala lijepa.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja ću se, naravno, osloniti na par diskusija i reći ću šta mislim u vezi Nacrta poslovnika rada Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH.

Kolegica Alma Čolo me svojom diskusijom ponukala da, možda više u vidu pitanja, postavim jednu tezu i onda da se pitam, ona je rekla, možda s pravom “da je ona žrtva preglasavanja u jednoj komisiji”, a niko u suštini ne govori o pravoj žrtvi. Mi smo tada kada je Komisija verifikaciona odlučila 5 na prema jedan, u kojoj sam bio i ja, verifikovala mandat gospodinu Đedoviću, koji ni dan danas nije došao do svog mandata i leži, pretpostavljam, u zatvoru. Da li je ikad ovaj dom pitao šta mu je sa poslanikom i da li smo se ikada pitali zašto jedna politička opcija nema svog pisma u ovom parlamentu i zašto OSCE, primjereno ostalim slučajevima, nije reagovao ili potvrdio ili dao mandat nekom poslaniku sa te liste. To je mnogo složenije političko pitanje nego da li je neko nadglasan ili nije i zato, evo pitanja, da, kao poslanici, kao kolege, pitamo šta je sa mandatom kolege poslanika Đedovića, čiji smo mandat, evo, mi ovdje verifikovali. To je žrtva, ili nije žrtva, ne znam, ali o tome bismo mogli razgovarati. Možda je to pravo pitanje i šta znači, u suštini, odluka Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH, bez obzira kako je donesena, a bila je tada validna, koja se ne primjenjuje. Čitali smo godinu i dva mjeseca zato što se ne radi o nama pojedinačno, i zato što vladajućoj stranci u BiH ne odgovara politička opcija gospodina Đedovića, a niko o tome neće da priča, to je suština, ovo je sve ostalo paravan.

Druga stvar, priča građanska, nacionalna itd., izgradnja odnosa unutar BiH. Sve bi ovo što je moj prijatelj, uvaženi poslanik gospodin Ibro Spahić pričao, pilo vode da kompozicija Koalicije u kojoj je on prisutan na čelu nije nacionalna. Sad ja stičem utisak da je u toj kompoziciji jedino mašinovođa građanski nasmijan. Ali, dragi moj Ibro, nabroj mi bilo koga u okviru Vaše Koalicije ko nije Bošnjak, protiv čega ja apsolutno ništa nemam. Neće ta priča i takvo ponašanje izgraditi građansku BiH, bar u okviru Koalicije u kojoj je Građanska demokratska stranka. Izuzev ako nisi mislio da jednom nastupa Ibro Spahić kao Bošnjak, a drugi put Spahić Ibro kao Srbin, Hrvat i ostale manjine, ne govori se, dakle, o manjinama Srbima i Hrvatima, nego o manjinama o kojima je Ibro govorio. Znači, radi se o nekim pričama koje imaju sasvim drugu upotrebnu vrijednost. Uvođenje funkcije predsjednika, ne predsjedavajućeg, uvođenja funkcije predsjednika Ministarskog vijeća BiH, uvođenje predsjednika BiH, iako sam gledao kad Ibro priča, mislio sam da će se gospodin Silajdžić, početi aplaudirati. Bilo mi je drago da je čovjek sretan da ima priliku da sluša svog glasnogovornika.

Sad idem konkretno na ovaj prijedlog. Ima jedan prijedlog koji me je zaintrigirao vezano za ovaj Nacrt koji je došao.

MIRKO BANJAC

Molim Vas, malo požurite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja bih Vas molio da me ne požurujete kao i ostale.

MIRKO BANJAC

Ostali nisu prekršili vrijeme, u tome je problem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Nisam ni ja valjda. Ne govorim više od minute. Možda pričam stvari koje nećete da čujete.

MIRKO BANJAC

Ne, ne, hoćemo mi sve da čujemo, samo moramo sve isto tretirati.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Idemo o ovom prijedlogu u kojem je u potpisu gospodin Fernando Santola.

Član 20. Ja se slažem da član 20. treba definisati u smislu da se kaže da Prošireni kolegij, dakle, Kolegij u kojem se mi nalazimo, predstavnici političkih stranaka i klubova poslanika, će nastojati usvajati svoje odluke konsenzusom, dakle, nastojat će. Ako napor da se postigne takav konsenzus propadne, odluke će se usvajati većinom koja podrazumijeva konsenzus predsjedavajućeg i njegovih zamjenika, jer tu se sprečava preglasavanje u okviru naroda, a većina može biti kad svi raspravljamo, ukoliko podrazumijeva ovaj konsenzus, jer je takav izborni princip. Ovdje se predlaže da, ukoliko se ne postigne konsenzus, da zamjenici predsjedavajućeg i predsjedavajući, putem većine dođu do odluke, to nije dobar put za razvoj BiH, za stabilizaciju političkih i svih drugih odnosa. To je upravo taj put koji nije dobar. Može biti većina u okviru, kad smo u Proširenom kolegiju, ako se ne postigne konsenzus, može biti većina, ali ta većina bi morala sadržavati konsenzus predsjedavajućeg i njegovih zamjenika. Ovo o čemu je govorio prof. Branko Dokić, mislim da je apsolutno u pravu, član 9. Ja predlažem da glasi: "predloženi amandmani na Ustav BiH će biti usvojeni od strane doma, uključujući dvotrećinsku većinu ukupnog broja poslanika, osiguravajući da glasovi protiv ne uključuju jednu trećinu ili više zastupnika iz jednog entiteta, ili podrazumijeva dvotrećinsku većinu entiteta za". To je jako bitno. Amandmani na Ustav BiH, da ne bismo često posezali za promjenama Ustava, što nije dobro za BiH, moraju imati isti sudbinu kao i Ustav, usvajanje Ustava.

Ovako kako se ovdje predlaže, dovoljno je da 18 poslanika mijenjaju Ustav. Dvije trećine, od dvije trećine prisutnih. Može se desiti da od 24, dve trećine je 18.

Nije to dobro. Nije dobro za budućnost BiH, bez obzira koliko se nekom činilo da je to demokratski i da će lakše doći do promjene Ustava. Promjene Ustava moraju biti takve koje će biti voljno prihvaćene od svih i biti provođene na terenu, bez svaki put da se neko mora kazнено udarati po ušima ako to ne provodi, eto, u tom smislu. Hvala vam lijepa.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa, poslaniče, malo ste produžili. Izvini, Tokiću, ima jedan poslanik, hoće repliku. Poslanik Spahić hoće repliku.

IBRO SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, s obzirom da je ovdje pokrenuto nekoliko pitanja koja se odnose na prvu repliku koju sam ja izgovorio u vezi sa Vašim istupom, a primjećujem da je to centralna tačka današnje debate, s obzirom da se na nju osvrću svi, odnosi se na članove 106., 107., 108. i 109. i odnosi se na poziciju poslanika u odnosu na pravo kao i Predsjedništva BiH i Vijeća ministara BiH, Domu naroda i svakog zastupnika, da u skladu sa Ustavom BiH i ovim Poslovníkom, mogu predložiti amandmane na Ustav BiH.

S obzirom da je to suštinska rasprava, a povodom Nacrta, želio bih skrenuti pažnju na činjenicu da je temeljna pozicija poslanika u ovom domu, kao i u svakom domu Parlamentarne skupštine BiH, o tome smo nebrojeno puta govorili. To pravo na neki način suspendovati, ili ga pak uklapati u klubove, grupe, u različite pozicije o kojima ste ovdje govorili, po meni je neprihvatljivo. Suštinski, želim da se zadrži temeljno pravo poslanika na predlaganje amandmana, Ustav BiH, i pravo poslanika na predlaganje zakona. Sasvim je jasno da je to osnovna funkcija poslanika i da ona proizlazi iz njegove ustavne pozicije. To je prva stvar, kad je riječ o toj replici.

Kad je riječ o sadržaju ovog dijela koji se odnosi na diskusiju o građanskoj BiH, o civilnom društvu, o različitim konceptima koji nude različite strukture, ja bih stvarno htio da samo skrenem pažnju na jednu činjenicu gdje smo više puta razgovarali u kontekstu, gotovo, rekao bih opsesivnog isticanja problema majorizacije u BiH i tog jednog bauka koji se pokušava stalno držati nad tom regulacijom odnosa u BiH, u civilnom društvu. Radi se, zapravo, o tome da svako spominjanje Jevreja, Roma ili bilo kojeg drugog naroda ili narodnosti, bilo koje druge pripadnosti izvan Srba, Hrvata i Bošnjaka, ovdje izaziva nepotrebnu, s mog stanovišta, reakciju, jer je riječ, podvlačim, o Zastupničkom domu, o građanskom vijeću i nadam se da neće replike uslijediti na način da stvari se svode na to da nas vraćaju na činjenice koje su opšte poznate, zaštitu tih prava imamo ustavno uređeno vrlo dobro i u Parlamentarnoj skupštini BiH u Domu naroda. Nesporno da su mnoge političke partije izrazile te interese i time što su se kandidirale sa različitim kandidatima različitih nacionalnosti i u ovom domu, što je sasvim dobro, ali suštinski je u tome da se jednostavno mora doći do emancipacije i u civilnom društvu i u nacionalnom pitanju, koje, vrlo jednostavno, može da ljude, bez obzira koje su nacije, dovede u jednu potpuno ravnopravnu poziciju da sudjeluju, da odlučuju i da imaju priliku da vode ovakva tijela. Rasprava koja se sada marginalizira na račun nekih dnevno-političkih mogućnosti i da ometa interese nema nekog značenja za principijelno stanovište u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. Svako onaj ko je izabran kao

zastupnik, kao predstavnik određenog broja građana BiH, određene opcije političke, ima pravo pristupa tim funkcijama, to je suština. To je duh i to je suština Ustava BiH. Kad je riječ o tome, skrenuo bih pažnju na činjenicu da je ta vrsta emancipacije, i nacionalne i građanske, nešto što predstoji u narednom periodu. Ja pretpostavljam, to vam je kad nosite dobre ili loše šešire. Kad se naviknete na dobre šešire i kad ih nosite stalno, u različitim prilikama, onda možete napraviti dobru prezentaciju tako da nije u redu da svodite stalno taj problem na tzv. tronacionalni princip koji u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH pogoduje svim ideologijama, pogotovo, rekao bih, onome što se ljulja, klata između lijevog i desnog. Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

Evo replika, što si rekao sa šeširovom ili ...

BRANISLAVA JOVANOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, ja bih postavila pitanje gospodinu Spahiću. Koliko u ovom našem sazivu ima Roma, Jevreja i ostalih?

IBRO SPAHIĆ

Draga gospođo, u tome i jeste cijeli problem što sam ja uvjeren, ja sam, moramo da razgovaramo otvoreno, konačno, da se emancipujemo nacionalno i građanski, što bi se reklo, i moram da kažem Vama sasvim nešto precizno. U vezi sa informacijom koju smo dobili od gospode iz Ministarstva vanjskih poslova, primjećujem da su sve političke partije, različite političke opcije, desno, lijevo, središnje organizirane, trudile se da nađu prostora i mjesta za angažovanje i Jevreja, npr. u diplomatskoj službi. Također, primijetio sam da, u tom smislu, oni sasvim ravnopravno zastupaju BiH, dakle, i ovaj Parlament BiH.

S druge strane, gospođo, ja Vas uvjeravam da su građani i Jevreji i Romi i druge nacije osim Bošnjaka, Srba i Hrvata izlazili da glasaju na ovim izborima i da su dali i Vama glas, i u Vašem djelovanju, kao i mom, bilo kojem ovdje poslanika, mora biti odgovornost prema svim građanima BiH, neovisno koje su nacionalne, vjerske ili političke opredijeljenosti, polne. Također, onih marginalnih slojeva društva koje Vi jednostavno ne vidite, zato bih Vam skrenuo pažnju na sljedeće. Nemojte, podvlačim, podvoditi dnevno-politički, kako to se obično radi u političkim igrama, stalno isticanjem od toga da imate samo Srbe, ili samo Bošnjake ili samo Hrvate, ili sve Srbe, Hrvate i Bošnjake prisutne u svom tijelu, nego vodite računa da su za vas glasali građani BiH, za sve ovdje prisutne, oni su konstituirali ovo vijeće. Odgovornost prema njima podrazumijeva odgovornost jednako i prema Jevrejima, kao i Bošnjacima, Srbima, Hrvatima i Romima. Molim vas da izrazimo nezadovoljstvo, tim povodom, što nismo osigurali da, recimo u parlamentima entiteta, u domovina naroda... U Federaciji BiH imamo samo bošnjačke, hrvatske i ostale, mada imamo tamo Srbe i Jevreje, itd. pod ostale, a da u RS nemamo uopće ni Doma naroda, nemamo zastupljene ni Bošnjake, Srbe ni Jevreje itd. Da u krajnjoj liniji kažem nešto šta je suština djelovanja doma.

MIRKO BANJAC

Gospodine, usmjerite Vašu diskusiju.

IBRO SPAHIĆ

Vi ste pitali koliko ima ovdje Jevreja. Ja Vam odgovaram sasvim precizno i Roma. Ovdje ima predstavljenih Jevreja i Roma onoliko koliko ih živi kao građana u BiH, i u svijetu, u dijaspori, koji su, takođe, dali glas za ovaj dom i za Vas i za sve ove ljude da odlučno odgovaraju za ono što je njihova sudbina.

MIRKO BANJAC

Hvala Vam puno na tako iscrpnoj diskusiji. Nemojte replike.

BRANISLAVA JOVANOVIĆ

Sve što ste rekli, obraćajući se meni, se uklopilo u ovih 13 mjeseci Vaše opširne šuplje priče, gospodine, za ovom govornicom. Ti svi građani za koje se Vi zalažete ništa od tog nisu dobili i dalje, nemojte više ustajati i replicirati, pređite kratke riječi i velika djela. Hvala.

DESANKA RAĐEVIĆ

Kolega Spahiću, shodno Vašim preporukama, ja Vam predlažem da Vaša partija na svoju listu pod broj jedan stavi, recimo, ime Jakova Danona, a ne Ibri Spahića i tada ćete pokazati da zaista konkretno hoćete to o čemu u dnevno-političke svrhe pričate i nas zamarate, i drugo, optužili ste sve institucije u RS da nemaju i ne zastupaju nikoga osim Srba, ja Vam odgovorno tvrdim Vašom rečenicom, koliko ih god tamo živi, svi su zastupljeni našim imenima na listama. Hvala.

MIRKO BANJAC

Niste tražili riječ.

IBRO SPAHIĆ

Tražim repliku, jer sam pomenut imenom i prezimenom, a to je Poslovnik još uvijek važeći.

MIRKO BANJAC

Morate tražiti, možete mi dići bar ruku.

IBRO SPAHIĆ

Gospodine Banjac, tražim riječ na osnovu Poslovnika. Prvo, ja sam govorio, kad je riječ o RS i o Federaciji BiH, o domovina naroda. Prema tome, molio bih da stenogram koristite, a ne osjećaj o onome što sam govorio.

Drugo, kad je riječ o prisutnosti ljudi u Građanskoj demokratskoj stranci BiH, to

MIRKO BANJAC

Nije to cilj. Nije to tačka dnevnog reda.

IBRO SPAHIĆ

Naravno da je. Na dnevnom redu je, u suštini, dragi moj predsjedavajući, koji imaš uvijek potrebu da precizno definiraš svoju poziciju, u odnosu na Ustav BiH, na dnevnom redu jeste problem civilnog društva u BiH. Gospođa je ...

MIRKO BANJAC

Poslovnik koji znači služenje poslanika u skladu sa demokratskim pravilima igre u Ustavu BiH i onome zbog čega se mi ovdje nalazimo, to je na dnevnom redu. Na dnevnom redu je, postavlja se pitanje da li je ovo prasluka ili slika samo ili naličje samo strukture Doma naroda, koja jeste takva u BiH, ili je ovo Zastupnički dom, koji uređuje odnose po prirodi i karakteru svog vijeća. Pošto sam ja uvjeren da mi ne možemo pobjeći od činjenice da je ovo Zastupnički dom, a ne Dom naroda, molim Vas, ja ću Vam sasvim precizno reći, da je Vaš poziv meni da u BiH prestane govor o građanskom i civilnom društvu, a isključivo se nastavi govor o jednoj vrsti zakovanog, status quo društva koje ne može mrdnuti dalje od Vaše vizure je zapravo temeljni problem cijelog bosanskohercegovačkog društva. Ja se zahvaljujem na vrlo eksplicitnom izrazu onoga što ste Vi rekli da predstavljate i drago mi je da ste se vi, drage gospođe, obratile tim povodom, imajući u vidu da sam po prvi put čuo jedan vrlo precizno formuliran politički stav od vas i, naravno, nisam na vas mislio kad sam govorio o šesirima, stvarno.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, ja bih rekao samo nekoliko stavova, vezanih za Poslovnik, prije toga bih želio istaći da ne mislim da je produktivno danas se u ovoj parlamentarnoj raspravi naduravati između građanskog interesa i nacionalnog interesa i da, po principu, treba i u izradi ovog poslovnika i u političkom djelovanju slijediti ono što je preambula Ustava BiH definisala kao potrebu da se BiH afirmiše kao država tri ravnopravna naroda i svih njenih građana. U tom kontekstu, smatram da je, pri izradi ovog Poslovnika, neophodno da računamo na činjenicu da radimo Poslovnik za buduća vremena i da ne budemo opterećeni svojim prisustvom aktuelnim, trenutnim u ovom sazivu Predstavničkog doma PSBiH i da sasvim računamo na to da će dolaziti novi ljudi sa idejama i odgovornijim pristupom u rješavanju svih onih pitanja koje stoje pred BiH. Tri stvari mislim. Reći ću načelno, što je neophodno afirmisati u definisanju Prijedloga poslovnika, pozdravljajući ovaj nacrt kao dobar osnov za izradu Poslovnika Predstavničkog doma PSBiH, smatram da se mora još više afirmisati uloga zastupnika, poslanika i to individualna uloga i sve one prijedloge koji su išli u tom pravcu, ja podržavam, na način da se pokuša prevazići dosta često prisutna tendencija da zastupnici i poslanici dolaze na zasjedanja samo da bi glasali već unaprijed zadatim planu, ili pak da bi ustaljenim klišeima diskutovali o jednoj problematici koja je na dnevnom redu. Tu posebno mislim da

Poslovník mora još više afirmisati jednakopravnost svih poslanika, odnosno, u tom kontekstu bih posebno podržao prijedlog da se član 54. a) dopuni, ja ću vas podsjetiti da decidno stoji. Ako predsjedavajući ili dopredsjedavajući zažele učestvovati u debati, on će napustiti svoja službena mjesta u domu i neće im se vratiti dok se rasprava o tom pitanju ne završi. Mi smo ovdje dosta često suočeni sa vrlo pristrasnim vođenjem sjednice, a ja bih rekao automatskim davanjem samom sebi riječi, pa smo čak imali i karikaturalne oblike djelovanja rada u ovom Parlamentu u kojem se najavi, na jednoj svečanoj sjednici, e sad ćemo otvoriti mogućnost da se poslanicima da mogućnost da postavljaju pitanja. Evo, dajem sebi pravo da postavim pitanje.

Mislim da je ovaj član vrlo važan. On je ustaljen i baziran na bazi procedura i prakse zemalja u parlamentima razvijene demokracije i mislim da je vrlo, vrlo važno. Sljedeće što bih želio istaći, pod dva, kao bitan element, kao načelnu primjedbu. Potrebno je u ovom Poslovníku afirmisati političke manjine. Mislim da će to pitanje sve više biti aktuelno. Danas se ono izražava prvenstveno kroz konstelaciju sadašnjeg saziva Parlamenta, gdje dominantno iz RS, najčešće dolaze izabrani poslanici, iz reda srpskog naroda, je li najčešće i sada to nije sto procentno, iz Federacije BiH, najčešće iz reda Bošnjaka i Hrvata i sada to nije sto procentno, mislim da bismo u narednom periodu trebali više brinuti o zaštiti političkih manjina, to je grupacija koje budu u manjini, i u tom kontekstu, njihova prava, i u smislu predsjedavanja komisijama i u smislu prava iznošenja svojih prijedloga, odnosno protiv prijedloga aktuelne političke većine. Vjerujte vama koji ste danas u političkoj većini ovdje u ovom parlamentu, to prvenstveno govorim zbog demokratskih odnosa buduće BiH, a, naravno, i zbog vas kao političkih opcija koje su trenutno aktuelna većina.

3. Jedan sasvim konkretan prijedlog. Mislim da je vrlo važno da se ovaj parlament počne baviti pitanjima koja na određen način nisu apriori data u nadležnost centralnih institucija niti Parlamenta, ali je aktuelno pitanje itekako bitno, a to je pitanje zaštite životne sredine. Mislim da bismo kroz jednu komisiju koja bi kroz svoja mišljenja, kroz svoje sugestije vezane za zakonska akta koja donosi Parlamentarna skupština BiH, a takvih će biti stotine u narednom periodu, imala i ovaj aspekt zaštite životne sredine, jer ne postoji nijedno tijelo koje se bar na političkom nivou brine o jedinstvenosti zaštite prirodnih resursa, pa čak i onda kada jedna rijeka Una protiče kroz područja jednog i drugog entiteta, ili pak protiče kroz sva područja i sredine gdje trenutno vladaju ove dominantno vladajuće jednonacionalne političke opcije. Evo, uz ove tri primjedbe koje mogu imati načelni karakter, ne iznoseći konkretne, u skladu sa sugestijom, predsjedavajući, konkretne amandmane za što ćemo imati priliku u narednom periodu, ja bih završio svoju diskusiju.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Replika, Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, cijeneći ovo što je kolega poslanik Tokić rekao, gotovo da i nema šta čovjek da ospori, da nije negdje male dileme, vezano za političke manjine. To je meni u izbornom zakonodavstvu i političkom životu nejasna kategorija. Evo sad pokušavam da analiziram Parlament RS i Federacije BiH i ovo ovdje Predstavničko vijeće. U Parlamentu RS imate, od vladajućih stranaka imate SDS, radikale,

socijaldemokrate, socijaliste, imate socijaldemokrate BiH, imate HDZ BiH, imate NHI, imate CD Koaliciju. Imate ovdje te iste stranke kao vladajuće. One realizuju zadatke, ako su u sklopu iste stranke, isti politički program, ili su to različite stranke. Ili je, recimo, CD Koalicija u RS jedna sasvim nova ili različita stranka, ili su Socijaldemokrati u RS različiti od Socijaldemokrata na nivou BiH. U tom smislu, ne mogu da shvatim šta je politička manjina. Ja sam, recimo, u Parlamentu politička manjina, nažalost, volio bih da sam vladajuća stranka, ali sam politička manjina u smislu što ima toliko poslanika da nisu bitni, ne mogu u smislu preglasavanja doći do povoljne odluke. Tako da mi je ta kategorija političke manjine nejasna. Mislim da je na način kako je politički život u BiH organizovan, nemoguća majorizacija, eto, u tom smislu, eto, samo da se pojasni šta je politička manjina.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, ne želim zloupotrebljavati ovu diskusiju, ali, s obzirom da je direktno pitanje bilo usmjereno meni, šta su političke manjine, ja bih kolegu Špirića uputio na neke od leksikona ili enciklopedija da tamo nađe odgovor i da ne zamajava svojim neznanjem ovaj visoki dom.

MIRKO BANJAC

Šta mislite da vas dvojica sjednete ovdje i samo se mijenjate.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ne, ja mislim da mi dosta korektno diskutujemo i nemojte se vi uopšte uzrujavati. Ovo je Parlament i mislim da čak često nismo izlazili, pod pretpostavkom da je gospodin Tokić u pravu, a nije. Nikola Špirić je više pročitao knjiga, kilograma knjiga nego što Tokićeva kompletna stranka u kilaži ima živih ljudi, ali, evo, da mi objasni on, po tom istom leksikonu šta je politička manjina, koji je on čitao, ja taj nisam čitao, moram biti iskren. Prema tome, takav odnos u ovom parlamentu ne znači ništa. Niko od ove priče Tokićeve neće imati koristi.

DESANKA RAĐEVIĆ

Moja replika je gospodinu Tokiću, on je izašao, ali, evo, neka se čuje, pa možda će i on tako da čuje. On je u svom izlaganju iznio tezu o tome da je neophodno potrebno zaštititi nacionalne manjine u BiH, sa čim se ja 100% slažem, kao čovjek i političar, hajde da kažem, toliko koliko znam i umijem biti, isto ću se za to zalagati. Međutim, on je, obrazlažući tu tezu, zaboravio da nema države na zemaljskoj kugli koja može zaštititi nacionalne manjine, ako je zaboravila da zaštititi svoj konstitutivni narod. Ako je ta država još jedna od manjeg boja na svijetu koji ima 2-3 konstitutivna, možda neka i više naroda, onda je još teže zaštititi svaki taj narod, a BiH ima tri konstitutivna naroda i najprije moramo riješiti zaista da budu zaštićena sva ta tri naroda, a onda će oni štiti i sve ostale ljude u BiH. Obrazlagati da se boriš za prava nacionalnih manjina, a pri tome htjeti nešto sasvim drugo, što je svima nama jasno, zaista nije fer ni pošteno.

IBRO SPAHIĆ

S obzirom da sam više puta replicirao, nadam se da će Ustavni sud BiH donijeti dobru odluku u vezi sa konstitutivnosti naroda na teritoriji cijele BiH, kako je vidim ovdje stvoreno opće raspoloženje između tri konstitutivna naroda, barem u političkim istupima.

MIRKO BANJAC

Molim vas, poslaniče, dajte komentar.

IBRO SPAHIĆ

To je moj komentar. Sada u vezi, naravno, moja nadanja, pošto vidim svi želje tumače, podmisli, itd. Što se tiče ovog drugog dijela konkretne diskusije, želio bih na nekoliko članova skrenuti pažnju.

Prvo, želio bih skrenuti ponovo pažnju na članove od 101. do 109. i podvući značaj ovoj diskusiji, odgovornosti našeg Zastupničkog doma na jačanju uloge i pozicije poslanika.

Drugo, odjeljak 8., transparentnost rada. Želim da u dijelu od 71. do 74. skrenem pažnju na sljedeće. Od 71. do 74. u dijelu transparentnost rada, govori se u članu 71., tačka 2. da pod jednakim uvjetima dom svim medijima osigurava pristup informacijama sa kojima raspolaže, izuzev informacija koje su državna, vojna, službena ili poslovna tajna, regulira na zakonima i drugim propisima, donosi ih na osnovu zakona. Moram izraziti da me veoma raduje da ovaj član 71. ima odjeljak 2.

Naime, on svjedoči o tome da BiH respektira svoje državne, vojne, podvlačim...

MIRKO BANJAC

Poslaniče, ja Vas molim, nemojte tumačiti, recite šta predlažete i da idemo dalje.

IBRO SPAHIĆ

Vojne, službene ili poslovne tajne, čime mi se čini da ovaj Poslovnik utvrđuje neke temeljne funkcije države BiH. U tom dijelu, od 71. do 74., želio bih samo skrenuti pažnju na činjenicu da se u vezi transparentnosti rada ovdje snažno naglašava uloga i mogućnost građanima da prisustvuju sjednicama Parlamenta BiH. Tu odredbu želim posebno pozdraviti, jer smatram da je to jedna odredba koja omogućava punu transparentnost rada.

Član 36., to bih želio da dopunimo. Komisija za vanjske poslove će razmatrati različita pitanja od a) do g) da ne čitam, s obzirom da poslanici to imaju pred sobom, s tim što bih želio da uključim i pod h) da će Komisija za vanjske poslove razmatrati, to je više puta bila u našoj Komisiji diskusija, one prijedloge i izvještaje o radu diplomatsko-konzularnih predstavnika BiH, što podrazumijeva jednu funkciju parlamentarne komisije, kontrolnu funkciju parlamentarne komisije u odnosu na

funkcije koje imaju diplomatsko-konzularni predstavnici u svijetu. Smatram to vrlo važnom dopunom ovog rada komisije i mislim da bi to jačalo ulogu Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, da, npr. diplomatsko-konzularni predstavnici, prije odlaska i nakon povratka sa diplomatskih službi, podnesu izvještaj, odnosno daju vrlo jasno na znanje, prilikom saslušanja u parlamentarnoj komisiji, da li su oni u punom kapacitetu sposobni da rade taj posao ili ne. Tada nam se ne bi događalo da poslije izvjesnog perioda konstatujemo da izvjestan broj ambasadora, ili diplomatsko-konzularni predstavnik, uopće ne odgovara interesima BiH, niti mogu zadovoljiti kriterije diplomatsko-konzularnog posla.

U vezi s tim, posebno bih želio da uključim dva prijedloga, naravno, pošto je načelna rasprava. Želio bih da u Poslovnik, s obzirom da je BiH pri ulasku u VE, da ima stalnu svoju Delegaciju u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, da ima svoju stalnu Delegaciju biranu u OSCE i Interparlamentarnu uniju, delegacije bi trebale biti sačinjene od predstavnika svih političkih opcija koje su ovdje u Parlamentu fifti-fifti u odnosu na polnu strukturu, smatram da se u Poslovnik treba ugraditi u odnosu na ova tri tijela Vijeća Evrope, Interparlamentarnu Uniju i OSCE, obaveze koje proizilaze iz uloge Parlamentarne skupštine BiH i delegacija, koje su naše zvanične delegacije u međunarodnim tijelima. Na taj način bi se stvorila obaveznost ove tri delegacije za njihovo djelovanje, naravno, i c) uključujem, izvinjavam se, četvrtu, i time bi se stvorila jedna regularnost između nas. Na taj način bi se moglo improvizirati, pogotovo ne poslije punopravnog članstva u VE, kada dobijemo tu mogućnost.

Na kraju, pored komisija koje su predložene, ekološke i komisije za pitanje ravnopravnosti polova, želim predložiti da se razmotri mogućnost da se čitav jedan sektor koji se odnosi na pitanja koja su od opšteg interesa za građane BiH, vezana su za nauku, vezana su za obrazovanje i kulturu i da se tim u vezi unese u Poslovnik, također, prijedlog da se pokrene komisija koja će se baviti pitanjima koja su od opšteg interesa u oblasti ovih društvenih djelatnosti građana BiH, gdje je nesporno da postoji značajna saradnja univerziteta, naučnih institucija i da je potrebno taj proces podržati. Hvala lijepa.

ANA HAVEL

Poštovane dame i gospodo, cijeneći vrijeme i sve ovo što je prije rečeno, ja ću zaista biti vrlo kratka. Htjela bih, imat ćemo prilike na Prijedlog poslovnika davati konkretne primjedbe i tada ću ja sigurno imati primjedbi, jer imam ih već zabilježene. To su manje ili više možda i tehničke, ali i neke primjedbe koje nisu u ovom trenutku, kad je ova rasprava u načelu u pitanju. Htjela bih se samo osvrnuti na 2-3 stvari. Kao prvo, odnosi se na klubove zastupnika. Mislim da ovu materiju ne bi trebalo unijeti u Poslovnik kao obavezu, nego zaista kao pravo, i u tom smislu ublažiti odredbe ovog Poslovnika, vezano za klubove zastupnika.

Dalje, htjela bih reći da smatram u članu 17. da se treba prihvatiti alternativa. Vi imate pred sobom Poslovnik pa da sada ne citiram o čemu se radi, da se alternativa treba prihvatiti i u članu 106., to je vezano za podnošenje zahtjeva za izmjenu Ustava. Međutim, u članu 34. smatram da alternativu, pardon, stav 2. treba brisati, a time i alternativu koja je u ovom članu. Najzad, nešto što je o tome bilo govora pa samo sa par riječi se osvrćem na nešto što niko nije spomenuo ovdje, a što bih ja htjela kazati, odnosi se na član 117., stav 1. Naime, u članu 107. govori se da dom može donijeti

rezolucije koje će provoditi Predsjedništvo BiH i dalje Vijeće ministara BiH i druge institucije. Mislim da se ovdje riječ Predsjedništvo treba brisati, jer Dom i Predsjedništvo BiH su istog ranga i ne bi trebalo na ovakav način da to stoji u ovom Poslovniku.

MIRKO BANJAC

Hvala, izvolite dalje. Nema više prijavljenih. Ja zaključujem raspravu po ovoj tački dnevnog reda. Sačekat ću ja da oni završe, pa ću ja onda. Poslaniče Tokiću, možemo li mi nastaviti sjednicu? A konsultacije? Evo, konačno su završene i konsultacije. Mi sad imamo mogućnost, mi smo ovdje danas, mi smo čuli niz primjedbi i sugestija poslanika na Nacrt. Od poslanika, niko nije dostavio u pisanoj formi, kako to nalaže Poslovnik dosadašnji privremeni, i mene sada stavljate u jedan vrlo nezgodan položaj, a dajte mi, Sekretarijat, dostavite to. Ja mogu da zaključim ovu tačku na sledeći način. Da predlagač na temelju rasprave, kad mu se ponudi stenogram kompletan, prihvati ili odbije nešto što ste vi danas sugerisali i, naravno, ugradi to u Prijedlog. Možemo se izjašnjavati o alternativama ovdje, a možemo im dati isti pristup, da predlagač na temelju diskusije, kad sagleda, vidi šta je to prihvaćeno, šta je to što nije prihvaćeno i ugradi ili ne ugradi alternativu. Imamo dvije mogućnosti.

Ja bih sad želio dati jednu kratku pauzu da se sa predsjednicima poslaničkih klubova dogovorim, ne bih htio da oko toga zakuhamo, pa da ispadne da namjerno hoćemo da napravimo nekakvu zbrku oko ovog posla, jer ovo je odgovoran posao. Poslovnik je važan dokument Predstavničkog doma PSBiH. Ako ste saglasni da napravimo jednu malu konsultaciju sa predsjednicima poslaničkih klubova oko ovog pristupa ili da se sad odmah prihvati jedan od ova dva predložena modela. Da prihvatimo ovaj prvi. Ja ću sada da formulišem zaključak.

Predstavnički dom PSBiH prihvata Nacrt poslovnika Doma, uz uslov da predlagač, Kolegijum, dakle, razmotri sve primjedbe i sugestije poslanika i od nacrtu i primjedbi napravi prijedlog. Pa ako ih predlagač uvaži ili ne uvaži.

Pred vama je predlagač Kolegijum, pa prema tome vas ne mora da muči to. Vi možete sve ono što mislite uputiti Kolegijumu, a koga smo mi angažovali, to je naša lična stvar. Nije tajna i možete znati. Može, zašto ne. Evo, pozivam jednog člana, da ja ne bih pogađao imena, evo, sad ćemo čuti. Što se sekirate, poslaniče. Sad ćemo mi to završiti.

BRANKA TODOROVIĆ

Ja se zahvaljujem predsjedniku.

MIRKO BANJAC

Predsjedavajućem.

BRANKA TODOROVIĆ

Predsjedavajućem, ispred Komisije, Kolegij Parlamentarne skupštine BiH koja treba samo da pripremi Prednacrt poslovnika i uputi Kolegijumu na utvrđivanja teksta Nacrta. U Komisiji su radili, ispred Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH Branka Todorović, Vedran Hadžović, Jadranko Tomić. Iz reda stručnjaka, radio je profesor Kunić, profesor gospodin Mile Kudić iz reda hrvatskog naroda i, da mi Jadranko pomogne, iz reda bošnjačkog naroda Mirsad Ćeman. To je komisija koja je radila i pripremila tekst Poslovnika.

MIRKO BANJAC

Vi nas krivite za tekst, a ne Komisiju. Prema tome, zaključak ste čuli. Ima li potrebe da ponavljam? Mislim da nema. Koliko je prisutnih – 26.

Ko je za ovakav prijedlog zaključka? – 25

Protiv? – nema

Uzdržanih 2

Konstatujem da nema potrebe glasati po entitetima jer se vidi da imamo većinu. Konstatujem da je ovaj nacrt prihvaćen, ovaj zaključak koji je saopšten i da se ide u izradu prijedloga Poslovnika Predstavničkog doma. Zaključujem ovu tačku dnevnog reda i prelazimo na 10. tačku dnevnog reda.

Ad.10. Prijedlog zakona o javnim ispravama BiH

Vi ste Prijedlog zakona o javnim ispravama dobili. Evo, dijeli se upravo i amandman na ovaj prijedlog. Ja molim predsjednika Ustavnopravne komisije, nema ga, zamjenika, ima li ga? Ja predlažem da jedna gospođa koja se zove Alma Čolo saopšti stav Komisije.

ALMA ČOLO

Predsjedavajući, ja nisam ovlaštena kao član Komisije da iznesem stav, ali mogu reći da je Komisija za ustavna i pravna pitanja ovog doma razmatrala na jednoj od prethodnih sjednica Zakon o javnim ispravama, i konstatovala da za donošenje ovog zakona postoji ustavni osnov u Ustavu BiH. Zahvaljujem.

MIRKO BANJAC

Ima li predlagač potrebe da nešto kaže?

NUDŽEIM REČICA

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, zastupnici, Vijeće ministara je razmatralo ovu problematiku i Parlamentu predložilo usaglašen, jednoglasno dogovoren Prijedlog zakona o javnim ispravama u BiH. Vrlo kratko, par razloga za potrebu donošenja jednog ovakvog zakona. Predsjedništvo BiH je i u prošlom sazivu insistiralo i tražilo da Vijeće ministara BiH pa i Parlament kasnije konačno riješe pitanje zakonom i da uredi pitanje važnosti javnih isprava u BiH. Problem priznavanja važnosti javnih isprava pojavljuje se u BiH nakon 6. aprila

1992. godine, kada je veliki broj organa na području BiH izdavao javne isprave koje iz raznih razloga nisu imale važnost na cijeloj teritoriji BiH. Pored toga, postavilo se i pitanje važnosti javnih isprava izdatih do 6. aprila 1992. godine, izdatih od, do tada, nadležnih organa bivše SFRJ i njenih bivših socijalističkih republika i njenih autonomnih pokrajina.

Također, trebalo je riješiti pitanje važnosti javnih isprava i u drugim državama sa kojim BiH nema zaključene međudržavne ugovore. U vezi s tim, trebalo je riješiti i pitanje javnih isprava, namijenjenih za upotrebu u inostranstvu.

Cilj donošenja ovog zakona je, na kraju da kažem, da se na jedinstven način uredi postupanje organa i važnost javnih isprava na cijelom teritoriju BiH. Na ovaj način se putem institucija BiH i entiteta rješava jedno od važnih pitanja njenog, moram reći, i međunarodnog pravnog subjektiviteta. Zato, u ime Vijeća ministara BiH, molim Parlament BiH da prihvati ovaj zakon, odnosno Prijedlog zakona koji smo usaglašavali dosta dugo i ovo je, moram reći, rezultat jednog kompromisa, međutim, smatram da, iako kratak, ovaj zakon rješava ključne probleme BiH u ovom trenutku, sa kojim se jedan veliki broj građana BiH i entiteta, nažalost, suočava.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa zamjeniku ministra. Otvaram javnu raspravu po Prijedlogu zakona o javnim ispravama. Izvolite.

DESANKA RAĐEVIĆ

Ja želim predstavnika predlagača da pitam, jer mi nije jasno pa od odgovora zavisi da li ću imati amandman na taj član ili ne. Riječ je o članu 7. javne isprave namijenjene za upotrebu u inostranstvu, podliježu ovjeri nadležnih organa u Federaciji BiH i RS i nadovjeri od nadležnih institucija BiH. Po meni, ova nadovjera od nadležnih institucija BiH, meni nije konkretno jasno šta to znači. Evo, uzmite konkretno jednu javnu ispravu kao primjer i šta bi to onda građanin jednog entiteta konkretno trebao da uradi još osim što je u svom entitetu dobio javnu ispravu.

MIRKO BANJAC

Da li će zamjenik ministra odmah odgovoriti?

DESANKA RAĐEVIĆ

Da, jer od odgovora zavisi da li imam amandman ili nemam.

NUDŽEIM REČICA

Članom 7. se propisuje da javne isprave namijenjene za upotrebu u inostranstvu podliježu ovjeri nadležnih organa Federacije BiH i RS i nadovjeri od nadležnih institucija BiH u skladu sa međunarodnim ugovorima što proizilazi iz ustavne odredbe po kojoj je BiH nosilac međunarodnog pravnog subjektiviteta. Praksa je u svakoj zemlji na svijetu sljedeća: da se dokument koji se koristi u inostranstvu, znači, iz BiH, mora ovjeriti, pored onoga što ovjerava sud tzv.

apostilom, ide nadovjera nadležne institucije države, bilo da je to Ministarstvo vanjskih poslova, u jednom trenutku, ili da je Ministarstvo civilnih poslova, u ovom sada slučaju. Po međunarodnim konvencijama, međunarodnim pravilima, državni organ je, da nadovjeri taj organ. Znači, ona institucija BiH.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Jeste li zadovoljni sa odgovorom?

DESANKA RAĐEVIĆ

Ma nisam baš, s obzirom na to, evo, recimo konkretno o nekoj vrsti javne isprave da se kaže.

MIRKO BANJAC

Nije jasno, ministre, to je problem.

NUDŽEIM REČICA

Pokušat ću, ukoliko budem mogao klasično objasniti, recimo, rodni list. Postoji mogućnost po međunarodnoj praksi na dva načina da se prizna rodni list koji je izdat u BiH, koji je ovjeren normalno od nadležnih organa u entitetu, da bi bio važeći u međunarodnom prometu, on mora biti ovjeren, bilo od Ministarstva vanjskih poslova, znači, od organa DKP mreže vani, odnosno Ministarstva vanjskih poslova, ili od nadležnog državnog organa, u ovom slučaju, to je u ovom trenutku Ministarstvo civilnih poslova. Postoji i druga varijanta, da bih vam to pojasnio, kod rodnog lista, čak se u nekim slučajevima ni takav dokument ne priznaje, nego se izdaje tzv. međunarodni rodni list koji se ovjerava samo od nadležnog državnog organa. Znači, u međunarodnom prometu važe dokumenti koji su ovjereni direktno od državne institucije.

MIRKO BANJAC

Napravite amandman.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja ću skrenuti pažnju na dve stvari. Prva, o kojoj stalno govorim, i druga koja je vezana za ovaj zakon. Logično bi bilo kada zakonski projekti prođu proceduru Vijeća ministara BiH i kada dolaze u Parlament BiH da stoji preambula pozivanja na Ustav i član Ustava BiH. Ovaj zakon, po meni, nije kompletan, jer ne sadrži ustavnu preambulu. Postoji li ona ili ne postoji, ja se nisam upuštao u to, ali mislim da bi dobro bilo da nam se kaže koji je to član Ustava BiH. Druga stvar konkretno vezana za zakon jeste da mi se nabroje, u skladu sa Ustavom, javne isprave BiH. Kakav je to zakon koji ne kaže šta je javna isprava? Ja stvarno ne znam šta se definiše ovim zakonom. Moraju biti nabrojane javne isprave na nivou BiH. To se mora definisati zakonom. Ovdje ne mogu da shvatim šta je javna isprava. Mogu da navedem jednu, dve, tri ili pet, ali Zakon mora tačno da kaže šta su javne isprave BiH i postoje li javne isprave entiteta ili će ovaj zakon staviti pod šapu javne

isprave entiteta pod svoje ingerencije. Kad to raščistimo, onda ćemo moći razgovarati o suštini i amandmanima na ovaj zakon. Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

Da li ćemo, ministre, da li ćete odgovarati direktno na pitanja ili ćemo, nema potrebe.

MIODRAG DERETIĆ

Uvažene kolege, pored ovoga što je rekao kolega Špirić, dakle, apsolutno je ovaj prijedlog zakona, ovakav kakav jeste, manjkav, ne sadrži jedan od osnovnih dijelova, a to je preambula. Međutim, ja sam na član 2. već stavio jedan amandman, ali sa pravom, uvaženi kolega Dokić mi je skrenuo pažnju na stav 2., člana 4. Kad sam ga malo pažljivije čitao, zaista je on vrlo, vrlo nedorečen i vrlo, vrlo diskutabilan. Ja ću ga, doslovce, pročitati.

Ukoliko na izdatoj javnoj ispravi ne stoji u zaglavlju naziv BiH, isti se može na ispravu naknadno staviti. Šta to znači? Meni, zaista, nije jasno, a isprave koje su izdate iza 6.4. 1992. godine, primjera radi, u RS, a pretpostavljam i u drugom dijelu, koji ne sadrže zaglavlje BiH. Ko je taj i na koji će način će se na tu javnu ispravu staviti naziv BiH? Ko će to biti ovlašten? Da li će to svaki onaj referent i službenik koji radi u matičnom uredu, staviti tamo na smrtovnicu, ili ne znam tamo na izvod iz matične knjige rođenih pečat BiH. Ovo zaista ne pitam i ne bih želio da krivo shvatite moj upit, nego čisto iz tehničkih razloga. Nije precizno određeno na koji način će se takve isprave podvesti pod eventualno ovaj Zakon o javnim ispravama, koji će biti naknadno usvojen. Mislim, i u svakom slučaju, od odgovora na ovo moje pitanje sigurno će zavisiti to da li ću i na ovaj stav ovog člana takođe predložiti amandman.

ALMA ČOLO

Ja bih se složila sa mišljenjem Miodraga Deretića, koji se odnosi na naknadno upisivanje u javnu ispravu naziva BiH. Naknadnim upisivanjem nekog teksta u ispravu koja je sačinjena nekada, '92. godine, pa do danas, znači zadiranje u suštinu te isprave. Mi ovdje ovim zakonom treba da ozakonimo sve isprave koje su izdate od '92. godine do danas. Naknadnim upisivanjem nečega u tu ispravu, stvarno je narušavanje njenog sadržaja, narušavanje njene autentičnosti.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, svima je poznato da je ovo jedan od zakona koji je, prema planovima, kriterijima, trebao biti usvojen još u prvoj polovini prošle godine i da je to jedan od neophodnih zakona za normalno funkcionisanje BiH, odnosno, normalno djelovanje svakog građanina ove države. Ono na šta bih ja želio ukazati jeste potreba da se odgovornije odnosimo prema samoj raspravi. Mi imamo ovdje Prijedlog izbornog zakona, imamo ustavni osnov za donošenje tog zakona, imamo i definiciju šta se podrazumijeva pod javnim ispravama i potrebu, odnosno političku orijentaciju određenog broja poslanika, da ne prihvata ovaj zakon u pravilu, de facto skoro nijedan zakon koji se predlaže u ovoj parlamentarnoj proceduri, ne treba maskirati tim netačnim navodima i formalnim

razlozima, jer ponovit ću, prema Poslovniku, o tome da li postoji ustavni osnov, u principu, u proceduri Parlamenta, odlučuje i svoje mišljenje daje Ustavnopravna komisija. Čuli smo na početku da je Ustavnopravna komisija dala svoje stajalište. Ono što bih ja želio ukazati, jeste, da se shodno uloženom amandmanu, ukoliko nema više amandmana, predsjedavajući, predlagatelj izjasni o tom amandmanu i da u proceduri pokušavamo doći do odlučivanja o ovom zakonu. Ove rasprave koje politički, pokušavaju se maskirati iza navodnih, formalnih, i ne znam ni ja kakvih sve razloga, neće nas odvesti nikuda. Gospoda koja je došla na ovu sjednicu i koja dolazi kontinuirano na sjednice da glasa protiv svih zakona koji se donose na nivou BiH, ne moraju to obrazlagati širokim raspravama, formalnim razlozima, neznanjima itd.

MIRKO BANJAC

Replike su ovo.

MIODRAG DERETIĆ

Poslije ove diskusije uvaženog kolege Tokića, ja sam zaista smatrao za neophodnim da ovdje repliciram, jer očito aludira poslije svake moje diskusije, upravo diskusija uvaženog kolege Tokića ide u tom kontekstu da se ovdje pojavljuje neko ko osporava, opstruiše rad Parlamenta itd. Ako, kolega Tokiću, a vidio sam da ste sjedili tu, niste napustili na određeni vremenski period sjednicu dok sam ja diskutovao, mogli ste jako dobro da čujete da ja nisam opstruisao u svojoj diskusiji ni na koji način, niti pokušao da osporim donošenje zakona o javnim ispravama, jer svako ko se razumije u ovaj poziv kojim se ja bavim, a, sticajem okolnosti, baš se bavim ovim pozivom, sasvim je normalno da se ovakav jedan zakonski propis mora donijeti. Moja diskusija nijednog momenta, pretpostavljam da će i sve ostale kolege se složiti s ovim što ću ja reći, nije bila u smislu tome da ja opstruišem donošenje zakona, nego sam, sasvim normalno, kao poslanik, samo zamolio predlagачa da obrazloži, odnosno, složio sam se sa Špirićevom diskusijom da zakonski propis nema preambule, što je neodrživo, jer ne može donijeti se zakon, a da nema preambule, s jedne strane i ukazao sam na jednu nelogičnost koja postoji u Prijedlogu ovog zakona. Mi smo ti koji moramo i ukazivati na to i na kraju krajeva donositi i glasati o zakonima onako kako se trebaju donijeti. Činjenica je da u članu 4., stav 2. postoji jedna nelogičnost. Kolegica Čolo je to izuzetno dobro obrazložila i ja se apsolutno slažem sa njezinim prijedlogom, u smislu da se zaista ove sve javne isprave koje su donesene iza 6.4.1992. godine osnaže, ali ja nisam shvatio na koji način bi se to učinilo, ako bi to ostalo ovako kako to predlagatelj sada predlaže, i u tom kontekstu je bila moja diskusija. Ja Vas molim da ubuduće, uvaženi kolega Tokiću, ne pokušavate ni na koji način nakon moje diskusije da je prikažete kao opstrukciju. Ovo nije bila opstrukcija. Ovo je bio konstruktivan prijedlog. U tom kontekstu, ja Vas lijepo molim da ubuduće tako ne diskutujete.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, Vijeće ministara BiH je ovom visokom domu nedopustivo malo zakona predložilo i o malom broju prijedloga se usaglasilo. Postoje poslanici u Predstavničkom domu PSBiH koji su po svim tim prijedlozima glasali protiv. Jedna grupa poslanika.

MIRKO BANJAC

Ko su, ja Vas molim, poslaniče, ja to želim.

SEJFUDIN TOKIĆ

U tom kontekstu, ja sam spomenuo da postoje poslanici koji očito dolaze sa namjerom da ne izglasaju nijedan zakon koji nosi ime zakon BiH. Ja nisam spomenuo, gospodine Deretiću, Vas. Moram vam iskreno reći, nisam ni mislio na Vas, a to što ste se Vi prepoznali u toj ulozi, to je pitanje o kojem bi psiholozi ili, ne znam, ukupno javno mnijenje moglo dalje procjenjivati.

MIRKO BANJAC

Ja imam, kao poslanik. Uvaženi poslaniče Tokiću, nemojte ići, jer vjerovatno ćete sad odmah izaći. Molim vas, odgovorite ovdje sasvim konkretno imenom i prezimenom, ko su poslanici koji ovdje kontinuirano dolaze da glasaju protiv. Molim vas, ukoliko to još jednom izgovorite, a sad ne imenujete, smatrat ćemo to sprečavanjem rada u ovom parlamentu i morat ćemo se izjasniti kao poslanički klubovi na tu temu. Izvolite, izađite, ja Vas lijepo molim, recite, ko su ti ljudi, imenujte te ljude, svi mi ovdje imamo ime i prezime, ja Vas molim da kažete ime i prezime.

SEJFUDIN TOKIĆ

Imate stenograme, gospodine Banjac.
/govori sa mjesta/

MIRKO BANJAC

Ja sam prozvao Vas, kao poslanik, a ne kao predsjedavajući, uvaženi gospodine, i odgovorite mi na to pitanje kao poslaniku.

MARA PERKANović

Imam repliku na izalaganje gospodina Tokića, na ovakav način na koji je on maloprije iznio, vrši se sprečavanje diskusije i rasprave o Zakonu. To nije demokratski unaprijed osuđivati rasprave i dogovore i razgovore. Zaista, ne mogu Vas razumjeti, zbog čega ste istupili ovako unaprijed govoreći kako nečije diskusije nešto prejudiciraju. Ja mislim da je parlament demokratski parlament, gdje svako može da da svoje mišljenje, na osnovu kojeg će se donositi sudovi i odluke.

MIODRAG DERETIĆ

Uvažene kolege, meni je zaista jako žao, ovo što sam čuo od kolege Tokića, meni kao čovjeku i poslaniku zaista ne bi na pamet palo da nakon bilo kakve njegove diskusije, dakle, pozivam neuropsihijatre, sociologe, i ne znam još bilo kakve branše. Meni bi u svakom momentu i u svakom slučaju bilo ispod svakog nivoa da na takav način razgovaram o nečijoj diskusiji, pogotovo kada su u pitanju poslanici, dakle, članovi najvišeg zakonodavnog tijela BiH, i u tom kontekstu, gospodine

predsjedavajući, ja Vas zaista molim da snagom Vašeg autoriteta, Vas i kolega predsjedavajućih, zaista ubuduće, ovo neka samo bude jedan od povoda za ovakav prijedlog, zaista nas poštedite ovakvih komentara, radi zaštite digniteta svakog poslanika koji sjedi u ovoj sali.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici i poslanici, ja zaista nisam, gospodine Deretiću, spomenuo neuropsihijatra, pogledajte stenogram. Vi ste ih spomenuli. U kom kontekstu, sad neću uopšte, sa kojim predumišljajem, zašto, zbog čega baš se Vi prepoznajete u jednom i drugom, to je pitanje zaista koje ja ovdje ne želim razmatrati.

MIRKO BANJAC

Vi, gospodine, vrijeđate poslanika. Uzimam Vam riječ.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ne uzimam Vam riječ.

MIRKO BANJAC

Prekidam sjednicu.

SEJFUDIN TOKIĆ

Netačan navod. Nisam spomenuo neuropsihijatra. Ja očekujem, predsjedavajući, da glasanjem za ovaj zakon demantujete ovo što sam ja rekao.

MIRKO BANJAC

Sat vremena pauza.

/PAUZA/

Koliko ima poslanika? 28.

Nastavljamo s radom, obzirom da imamo 28 poslanika, možemo nastaviti rad. Vi ste, uvažena gospodo poslanici, imali priliku da se uvjerite, da imamo poprilično jalovu raspravu po mnogim tačkama dnevnog reda. Mi smo, kao Kolegijum, zasjedali i jednoglasno zaključili sledeće. Kolegijum ponovo poziva poslanike da poštuju Privremeni poslovnik, te da se u nastupima pridržavaju tačke dnevnog reda i da ne koriste rječnik koji vrijeđa dostojanstvo drugih poslanika. U suprotnom, Kolegijum će, koristeći poslovničku mogućnost, oduzimati riječ. Ovo vam samo saopštavamo znanja radi.

Nastavljam tačku dnevnog reda. Izvolite. Ko se javlja za riječ? Tamo gdje smo stali, Zakon o javnim ispravama.

DESANKA RAĐEVIĆ

S obzirom na to da sam dobila objašnjenje u vezi sa članom 7. Prijedloga zakona, evo, ja ću uložiti amandman koji glasi: U članu 7. brisati riječi „i nadovjeri od nadležnih institucija BiH“. obrazloženje je sledeće. Mislim da će tehnički komplikovati i zagorčavati život građanima, jer, evo, uzmite konkretnu situaciju. Neka žena živi u Bihaću, muž joj radi u Njemačkoj, treba da pošalje rodni list radi tamo nekih regulisanja plaćanja, ona, dakle, za taj rodni list mora doći i u Sarajevo, ovjeriti, pa tek ga onda slati u Njemačku. Mislim da nema potrebe, a u vezi sa amandmanom kolege Deretića, koji ste, takođe, dobili, ako na javnim ispravama piše BiH, pa naziv entiteta, to je dovoljno da budu zakonski vrijedna dokumenta. To je moje obrazloženje, čisto iz tehničkih razloga, komplikovanje života, a time se ništa ne dobija. Hvala.

MIRKO BANJAC

Izvolite. Ko se dalje javlja za riječ?

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, zbog toga da budemo i uvjerljivi i da budemo, na neki način, zaštitnici i prava onih koje ovdje predstavljamo, smatram da bi bilo dobro da uvažimo sugestiju koju, evo, sad dajem na razmišljanje svima vama. Da svi važeći dokumenti, izdati tada u procesu onakvom kakav je bio legalan i korektan i konsekventan, da ta dokumentacija vrijedi do dana do kad je izata. Na svakoj od njih, koliko ja znam o dokumentima, ima naznačena njena vrijednost. Tek po isteku njezine vrijednosti, u novoj proceduri, na novi način vade naši građani novu dokumentaciju. obrazloženje za ovo jednostavno je zato što nismo mi baš suviše jeftina vlast. Mi znamo da kad god uđemo u koju kancelariju, ostave naši građani po 10,15,20 maraka i prema tome smatram da bi bilo korektno i konsekventno da ih ne oporezujemo ponovo.

Drugo, evo, izmislili smo potvrde, nadpotvrde, ja vas samo pitam, koliko će stajati vremena i truda i inteligencije, na kraju krajeva jedan rodni list, koji treba izvaditi za, ne znam ni ja za koga, za svoje dijete ili ne znam za koga drugog, i hoće li taj rodni list koštati pored 20-30 maraka još i dolazak na nekakvu nadpotvrdu i ne znam kako smo je ovdje decidirali. Ovo meni slični na moju gimnaziju gdje nisam bio suviše dobar đak, pa sam onda imao ispravak ispravka, pa onda ispravak i ispravak ovog ispravka, kad njemački nisam dobro znao. Prema tome, ja vas molim da ovdje pojednostavimo stvari, pa bar da tehnički uradimo tako, da sve te potvrde mogu ljudi dobiti baš u svojoj općini. Nekima je veliki napor i izdatak doći do općine, a tek do Sarajeva i do Ministarstva unutrašnjih poslova i ne znam ni ja do kojih drugih institucija. Hvala vam lijepa.

MIRKO BANJAC

Da li još neko želi diskutovati?

MIODRAG DERETIĆ

Ja pretpostavljam da su sve kolege poslanici dobili ovaj amandman, dopunjeni amandman. Međutim, ovdje u članu 2., dakle, član 2. treba dopuniti tako da glasi: stav 3. „javne isprave izdate u BiH, u svom zaglavlju sadrže BiH, te naziv entiteta“, stav 4. „javne isprave izdate od institucija BiH sadrže samo naziv BiH“. Samo toliko, jer vidim i u pisanju amandmana nije naznačen stav 3. i 4.

MIRKO BANJAC

Ima li još neko želju da diskutuje? Nema. Zaključujem raspravu po ovoj tački dnevnog reda. Molim predlagača da se izjasni, i molim, Pero, da stigne i ovaj četvrti amandman.

NUDŽEIM REČICA

Ja ću pokušati poslanicima pojasniti određenu stvar. Prvo, nadovjeru dokumenata i taj prijedlog u ovom zakonu nismo mi izmislili da bi građanima BiH zagorčali život, da bi građani BiH ostavili još koju marku u kasama bilo opštine, bilo kantona, bilo države, nego se radi o dokumentima, nego je želja da se pomogne građanima BiH. Veliki broj građana BiH, nažalost, sada se nalazi rasut širom svijeta u inostranstvu, i imaju potrebe za dokazivanjem određenog broja dokumenata na način kako te zemlje u kojima oni sada borave to zahtijevaju od njih. Bilo da je to ovjera diplome, bilo rodnog lista, bilo vjenčanog lista, bilo, šta ja znam, vozačke dozvole, umrlice itd. Ja govorim o onome što su međunarodni principi i što je međunarodno važeća praksa. Znači, ne izmišljamo i ne stvaramo nove probleme ljudima, nego jednostavno želimo da ljudima pomognemo na način:

1. Da se priznaju i uvažavaju dokumenta koja su izdavana na prostoru BiH, od 1992. godine do danas, uz ovaj jedan ili dva potrebna uslova i
2. Da se ljudima omogući što kvalitetniji i bolji život.

Pazite, postoji Haška konvencija iz 1961. godine koja se odnosi na ovjeru dokumenata. Ovjera dokumenata, to znači stavljanje apostila, a taj apostil stavlja opštinski sud. Međutim, jedan broj zemalja, jedan broj institucija u tim zemljama, posebno postoje tu međunarodni ugovori i međunarodna praksa mimo ugovora, traže dodatnu nadovjeru tih dokumenata. Nadovjera se može izvršiti po međunarodnoj praksi samo od institucija države. Znači, oni priznaju instituciju države. U ovom trenutku to radi Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija. Međutim, da vam pojasnim. Švicarska, Njemačka i još dvije ili tri države, u ovom trenutku čak ne priznaju ni samonadovjeru Ministarstva civilnih poslova i komunikacija, kao državnog organa, nego traže i drugi pečat, da Ministarstvo vanjskih poslova, kao institucija nadležna za međunarodne komunikacije, svojim pečatom ovjeri ta dokumenta. Ja bih vas zamolio da to uvažite.

Što se tiče amandmana, znači amandman gospođe poslanika Desanke Rađević, koji kaže da se u članu 7. treba brisati i nadovjera od nadležnih institucija BiH, iz ovog razloga ne možemo to prihvatiti, jer onda ništa nismo dobili, ni svrhu koju smo htjeli da postignemo ovim zakonom. Ukoliko ovo prihvatimo, onda ovakav zakon nema svrhe.

Što se tiče amandmana koji je priložio poslanik gospodin Miodrag Deretić na član 2., ovdje član 2. ima jedan stav i on kaže: "Javne isprave izdate u BiH, u svom zaglavlju sadrže naziv BiH". Očigledno da možda pojedini poslanici, opravdano, neopravdano, možda nisu dovoljno dobro shvatili. Ovaj član, ovo rješenje, u stvari, znači da na dokumentu stoji BiH, ali ne znači da stoji samo BiH. Normalno je da postoji oznaka entiteta koji izdaje tu ispravu, pa čak kantona, opštine, pa, eventualno, ne znam, da li postoji mogućnost da i neka mjesna zajednica izda određeni dokument. Znači, ne znači da samo stoji BiH, nego da je obavezno da stoji BiH, a sasvim je normalno da ispod toga stoje sve institucije koje imaju ovlaštenja, javna ovlaštenja za izdavanje javnih isprava. Znači, da je bilo entitet, bilo da je vlada, entitet, sud na nivou entiteta, pa onda možda regije, u Federaciji BiH kantona, opštine, itd.

Ne znam na koji još amandman nismo odgovorili. U raspravi je bilo da se precizira šta je to javna isprava. Mislim da član 4. vrlo jasno govori o tome. Znate, ako bismo to radili, sada bi to bio ogroman spisak i možda bismo uvijek nešto izostavili. U članu 4. kaže: "Pod javnom ispravom u smislu člana 3. ovog zakona, smatra se isprava izdata od nadležnih organa, organizacija ili drugih pravnih lica u vršenju javnih ovlaštenja u BiH, Federaciji BiH, u RS i organima u njihovom sastavu". Znači, ona dokumenta koja legalno izdaju, bilo institucije države, bilo institucije entiteta ili organa u sklopu tih entiteta, kantoni, opštine, itd.

Negdje se ponavljaju ova tri amandmana, u stvari, od tri poslanika ponavljaju se amandmani, mislim da sam dao adekvatan odgovor na ovo.

MIODRAG DERETIĆ

Prvo, uvaženog predsjednika ja nisam razumio da li je za Ministarski savjet BiH prihvatljiv moj amandman ili nije, ostao je nedorečen, u tom smislu sam nezadovoljan, s jedne strane. S druge strane, gospodin mi je rekao da se podrazumijeva da ispod BiH može biti naznaka entiteta, ali da ne bi bila naznaka nekakve mjesne zajednice, ja bih, ipak, kao legalista, predložio da se usvoji ovaj amandman kako je naznačeno, dakle, te i naziv entiteta i, molim vas, niste se izjasnili na ovaj sledeći stav koji glasi, ja ne znam da li ste Vi dobili to? Javne isprave, izdate od institucija BiH, sadrže samo naziv BiH. Niste se izjasnili uopšte ili me niste razumjeli, ili niste dobili taj primjerak, pa bih Vas lijepo molio da se izjasnite.

NUDŽEIM REČICA

Jednostavno, prijedlog člana, Prijedlog zakona, znači, član 2. po meni ostavlja vrlo jasnu mogućnost da sve ovo o čemu govorimo, bez daljeg pojašnjavanja i insistiranja na ovom. Znači, postoji, samo definiramo da to mora biti, a da ostalo možemo prihvatiti. Međutim, gospodine Deretiću, ukoliko sada kažemo, javne isprave izdate u BH u svom zaglavlju sadrže naziv BiH, te naziv entiteta, u redu, možemo to prihvatiti da se time pojašnjava. Međutim, šta ako je sarajevski kanton izdao javnu ispravu? Šta ako je opština izdala? Govorim o dokumentu. Dokument koji je izdala, recimo, Opština Centar u Sarajevu. Stoji u nazivu BiH, entitet, kanton, opština. Podrazumijeva se ovim zakonom. Nepotrebno preciziramo. Mi možemo sad pogledati to, izjasniti se, sasvim je nepotrebno, onda bi trebalo dodati i kanton i opštinu i možda se još neka instanca, institucija pojavi, a sasvim je ovdje, ne reducira se pristup, samo se precizira da mora imati BiH, a sve ostalo stoji.

MIODRAG DERETIĆ

Ja vas molim da se samo izjasnite, da li je moj amandman prihvatljiv s aspekta Savjeta ministara BiH ili nije, ništa više, i da poslanici imaju taj Vaš stav u vidu, prilikom glasanja, ja ništa više, uvaženi kolega, ne tražim. Samo recite da li je prihvatljiv ili nije prihvatljiv.

NUDŽEIM REČICA

Ovakav kako ste ga Vi predložili nije, ali ukoliko poslanici insistiraju, možda bi se mogao preformulisati. Ovakav kakav ste predložili, ne.

MIRKO BANJAC

Gospodine, ja sam već pripremio sljedeći amandman, samo se umnožava. Želio bih da upravo ovo što ste Vi rekli, gospodine ministre. Javne isprave izdate u BiH, u svom zaglavlju sadrže naziv BiH, zarez, entiteta i drugih ovlaštenih institucija koje imaju ovlaštenje da izdaju javne isprave, i drugih ovlaštenih institucija koje mogu izdavati javne isprave. To su i entiteti i opštine i mjesne zajednice, ako hoćete, svako ima na to pravo. Ne bi smjelo ništa smetati, ko ima pravo ima, ko nema, znači, ne može to pravo dobiti. Dobit ćete sad taj amandman. Ovaj stav 2. Ja predlažem, evo, sad ćete dobiti amandman, ja vas molim da se izjasnite.

NUDŽEIM REČICA

Znači amandman, modifikovani amandman gospodina Deretića, ovako kako ste Vi dodali, za Vijeće ministara BiH je prihvatljiv.

MIRKO BANJAC

Hvala Vam lijepa. Sledeći stav. Prihvatljiv. Sad ću ja predati ovaj amandman.

BRANKO DOKIĆ

Samo trenutak pažnje, ništa nije suštinsko, ali čini mi se, ja bih, gospodine ministre, pošto se moje primjedbe odnose upravo na Vaš komentar, ja bih Vas molio da me saslušate, jer za ove druge nije ni važno. Vi ste malopre obrazložili na koji način je definisano šta su to javne isprave. Ja mislim da, ovako kako ovdje piše, to je veoma manjkavo. Pogledajte član 4., kaže, pod javnom ispravom u smislu člana 3. ovog zakona, a član 3. definiše samo javne isprave koje su izdate od 6. aprila 1992. godine do danas. Prema tome, to nije potpuno. Veoma je manjkavo. Ne znam da li ste me razumjeli, molim vas, pročitajte još jednom član 3. i član 4. Ovo u smislu člana 3. treba izbrisati iz člana 4., onda ćete dobiti ono što ste Vi htjeli, čini mi se.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Gospodine ministre, da li ćete se odmah izjasniti. Nećete još. Ja Vas molim da imate to u vidu. Imamo još amandmana, jesu li došli do Vas amandmani gospodina Skopljaka? Imamo amandmane gospodina Rakića koje ste

dobili, a niste se izjasnili. Ako gospodin iz Ministarskog vijeća BiH traži pauzu, ja ću dati. Ako ne traži, kako da dam. Je li Vam potrebna pauza? Potrebna, koliko, da znamo sigurno. Amandmani su svi ovdje, to nije sporno. Izvlači se za sve poslanike. Poslanici, ako ne žele da se izvlači, možemo odmah dati. Ja pitam predlagača, gospodine. Dok dođu amandmani.

Da mi pređemo na ovu tačku, pa da se vratimo, ako nemaju ništa poslanici protiv. Ne može. Dobro. Sve amandmane predlagaču. Molim vas, je li dosta 15 minuta, gospodine ministre? Jeste. U 5 sati i 5 minuta nastavljamo rad.

/PAUZA/

Gospodo poslanici, cijenjeni gosti, u dvorani se nalaze 23 poslanika, možemo nastaviti sa radom. Evo, ja sam sada dobio obavijest od Savjeta ministara BiH, od gospodina zamjenika ministra, da je pristiglo još amandmana u međuvremenu, to možda i nije neka posebno dobra praksa, ali šta je, tu je. Trebali smo svi da amandmane dostavljamo kad je vrijeme, a to je prije početka sjednice, izuzev, vi znate prema Poslovniku da, ako se traži kompromisno rješenje, onda u toku sjednice se može dostaviti amandman, tako piše u Poslovniku, gospodo. Ja sam napravio takav amandman, uvaženi poslaniče, ali nisu drugi. Drugi su uradili ono što su trebali uraditi prije. Nemojmo sad komplikovati stvar. Hajde da nađemo rješenje. Zamjenik ministra predlaže, obzirom da nema kompletnog sastava Savjeta ministara BiH, a telefonom se nisu mogli čuti sa svima, da mi ovu tačku dnevnog reda odložimo za naredno zasjedanje, a nastavimo dalje rad. Ne вреди, sad sam ja htio reći da svi koji imaju još nešto amandmana neka pošalju da možemo poslati ljudima. Ne sporim ja da kaže poslanik. Možete iznijeti, ako hoćete. Pismeno. Da li ste saglasni da ovu tačku dnevnog reda odložimo za naredno zasjedanje, obzirom, zbog ovakve nastale situacije, da Savjet ministara BiH nije u mogućnosti da se izjasni o amandmanima. Znači, nisu u mogućnosti, šta možemo. Ne mogu. Sutra nastavljamo, a oni nisu u mogućnosti ni sutra da to urade. Evo, ministar će, prema tome, dobro sam ja rekao i dobro ste me razumjeli za naredno zasjedanje. Ovu tačku odlažemo kao jednu od tačaka za 17. zasjedanje Parlamentarne skupštine BiH, iz razloga što Savjet ministara BiH nije u mogućnosti da se izjasni o amandmanima poslanika. Pozivam poslanike koji imaju amandmane na Prijedlog ovog zakona, da ih dostave u pisanoj formi u službu, u Sekretarijat, a bit će proslijeđeni Savjetu ministara BiH.

Hvala vam lijepa. Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda. Prelazimo na 11. tačku dnevnog reda.

Ad.11. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH, predlagača Sejfudina Tokića i Ive Divkovića

Molim predlagača da da uvodno obrazloženje.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici i poslanici,

Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o putnim ispravama BiH uslijedio je kao pokušaj predlagača da odgovori na obaveze Madridske deklaracije gdje je decidno navedeno da se kroz bosanskohercegovačko zakonodavstvo mora obezbijediti pravo

građanima koji to žele da imaju putne isprave bez naziva entiteta. Istovremeno, ovakav stav članovi Predsjedništva BiH podcrtali su i u okviru teksta i opredjeljenja Njujorške deklaracije, koja je objelodanjena javnosti i bila ovdje dostavljena svim zastupnicima, poslanicima, kao materijal, kao informacija. Podsjećam da je Njujorška deklaracija članova Predsjedništva BiH dokument koji je ugrađen kao sastavni dio dokumenata Savjeta bezbjednosti, dakle, opredjeljenja najviših organa međunarodne zajednice o kome su punu saglasnost postigli sva tri člana bosanskohercegovačkog Predsjedništva. Ovaj Predstavnički dom PSBiH bih podsjetio istovremeno na potrebu da se donošenjem jednog ovakvog zakona omogući članovima Distrikta Brčko da imaju dokument koji nema naziv entiteta, obzirom da je arbitražnom odlukom Distrikt Brčko poroglašen, s aspekta entiteta, kao posebna teritorija i u tom pogledu ovako usvajanje ove izmjene i dopune Zakona o putnim ispravama bi pomoglo da brže zaživi Distrikt, što, ubijeđen sam, vjerujem, to jeste interes građana BiH i svih ovdje predstavnika izabranih u ovaj visoki dom.

Za kraj bih samo istakao sljedeće, da je ovaj Prijedlog izmjena i dopuna zakona uslijedio istovremeno kao reakcija na niz inicijativa brojnih nevladinih organizacija i velikog broja građana koji žele da im se ta mogućnost ostvari. Ovim nije želja da se potiru entiteti, ovim nije želja da se ruši pravo entiteta, nego je samo želja da ljudima koji to žele omogući ovakav izgled putne isprave. Vjerujući da će poslanici, zastupnici, podržati opredjeljenje Njujorške deklaracije, što znači našeg Predsjedništva BiH, Madridske deklaracije i htijenja građana, naroda BiH, očekujem da bar ovaj zakon bude usvojen, a i time se demantuju prisutne teze o tome da u ovom parlamentu nijedan od predloženih zakona ne može dobiti podršku određenog broja poslanika. Hvala vam.

MIRKO BANJAC

Ja sam Vas zapisao za diskusiju, a Vi možete replicirati, nisam znao za što se javljate. Otvaram sad raspravu. Izvolite.

MARA PERKANOVIĆ

Gospodin Tokić ovdje spominje Distrikt Brčko. Gospodo, u statutu Distrikta Brčko stoji da svako ko živi u Brčkom može da se opredijeli za jedno od državljanstava, RS ili Federacije BiH. Prema tome, to nije nikakvo opravdanje za ovakav istup. Nije to nikakva posebna teritorija unutar BiH. To je samo uređenje na jedan poseban način, ali teritorijalno je ostalo isto.

ABDURAHMAN MALKIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolege, ja ću samo podsjetiti na stav, odnosno mišljenje Komisije za ljudska prava, imigracije, izbjeglice i azil, na sjednici održanoj 15.7. gdje je bilo prisutno 5 članova Komisije i da je Komisija podržala donošenje ovakvog zakona, odnosno izmjena i dopuna Zakona o putnim ispravama. Četiri su bila za, a jedan je bio protiv član, s tim što, normalno, odražavajući stavove Madridske deklaracije, a i stavove Njujorške deklaracije koja sugerira i traži, Vijeće za implementaciju mira u BiH traži da onima koji žele ovakva dokumenta, odnosno putne isprave da takva i imaju, pa vas upoznajem sa stavom Komisije i u svoje lično ime i podržavam ovakav jedan prijedlog.

DESANKA RAĐEVIĆ

Ja imam jedno pitanje podnosiocima ovog zakona. Naime, na papiru koji smo svi dobili, ima ovaj znak i tu piše Alternativno ministarsko vijeće BiH, to valjda zaglavlje, a onda je Prijedlog zakona. Ja koliko sad znam, izgleda da imamo nekakva dva, tri savjeta ministara, ako mi ko može objasniti šta je to. Jesu li ovi onda Savjet ministara koji podnose, jednostavno ne znam šta je to i ne znam ovaj znak šta je, ovaj razumijem stranački i kako to.

BRANKO DOKIĆ

Ja moram da priznam da sam se pitao danas zbog čega su tako česte replike i duge. Sad sam našao odgovor, veoma je ugodno u ovoj hladnoj prostoriji stajati ispred ove tople peći, čini mi se. Prije nego što budem govorio o ovom zakonu, mislim da bi Kolegij trebao da donese jednu odluku, ako treba da bude i napisana negdje na vidnom mjestu u ovoj sali, da svi oni koji posjeduju mobilne telefone u toku sjednice isključe telefone. Ja mislim da nema prečeg posla nijednom poslaniku od onog posla koji radimo ovdje.

Sigurno da predlagači ovog zakona imaju pravo što su ovo predložili i ima tu neke osnove, neću reći sada, ovo nije po Ustavu i, ako mogu da navedem niz tvrdnji po kojima je ovaj zakon koji je već usvojen potpuno po Ustavu, o tome smo mi raspravljali prije, ja mislim, malo više od dvije godine i niko nije postavio pitanje ustavnosti ovog zakona. Ako se sjećate, jedina stvar na kraju oko koje smo zapeli bila je veličina slova entiteta i da vas podsjetim i da jednom zakon nije prošao upravo zbog toga. Obrazloženje, u smislu, znate, eto, ima mnogo građana koji ne žele da im piše ime entiteta na koricama pasoša, zaista je neubjedljivo, onda bi mogla grupa građana da podnese jedna zahtjev u kome bi rekli, znate šta, nama ne odgovara plava boja pasoša, nama odgovara više crvena. Možda bi i meni više odgovarala, iz ovih ili onih razloga, tumačite kako god hoćete da to bude crvena. Dakle, zaista sad ulaziti u to šta bi neko želio i kako bi neko želio je nepotrebno, beskorisno i nevalidno. Na stranu sve to. Ja imam jedan principijelni razlog, zaista principijelni razlog, zbog čega neću dalje ni učestvovati u diskusiji oko ovog zakona i sličnih. U kom smislu? Ja bih vas podsjetio da je ovo jedan od rijetkih zakona koji su prihvaćeni u onom prvom sazivu one skupštine, kada smo mukotrpno stvarali jednu skupštinsku atmosferu, a da iz istog tog saziva imamo više zakona koje je proglasila Kancelarija visokog predstavnika, nego što je usvojila Skupština u tadašnjem sazivu. Zaista ne mogu da nađem opravdanje, od strane onih predlagača koji uporno insistiraju da se mijenja upravo onaj zakon, a nisam čuo javno nijednog zahtjeva, ovo kažem javno, u sredstvima informisanja koja su meni dostupna, niti u ovoj skupštini da se nešto učini da te zakone koje je proglasila Kancelarija visokog predstavnika, na privremenoj osnovi, da ne budu na privremenoj, već da prođu skupštinsku proceduru. Takvih zakona ima koji su na privremenoj osnovi koliko i ovaj zakon. Dakle, moj stav je krajnje principijelne prirode. Sve dotle dok imamo i jedan jedini zakon, koji je umjesto ove skupštine usvojio neko drugi, ja nisam spreman da raspravljam uopšte o zakonu koji je usvojila ova skupština, kroz svoju redovnu proceduru.

MIRKO BANJAC

Dok izlazi gospođa Čolo, želim da vas podsjetim, ona je sad na redu, izvolite, gospođo. Onda poslanik Kadić, da vas podsjetim da ćemo, prema ranijem zaključku, raditi do 18 časova i sutra nastaviti u 10. Tako smo rekli i nema nikakvih razloga da tako ne radimo.

RASIM KADIĆ

Poštovani zastupnici, gospodo predsjedavajući, Zakon koji podnose gospoda Tokić i Divković je po drugi put u parlamentarnoj proceduri i Ustavna komisija je oba puta konstatala da postoji ustavni osnov za donošenje ovog zakona.

Kao član ovog doma, ja bih želio da kažem da građani kada se rode dobiju rodni list, da građani sa navršenih 18 godina dobiju i mogu dobiti ličnu kartu, odnosno obavezno dobijaju, odnosno vade ličnu kartu, ali da građani kada navršu 18 godina mogu, ali i ne moraju imati pasoš svoje zemlje. Pitanje pasoša je pitanje slobode izbora onog ko želi da ga ima ili da nema pasoš BiH, i u tom pogledu, ja podržavam Zakon koji osigurava državljanima BiH da imaju pasoš BiH, bez navođenja entiteta. To je prirodno, ljudsko, građansko pravo svakog građanina BiH i ono ne može biti ograničeno nikakvim prethodnim zakonom do kojeg se došlo na teški kompromisni način.

Ustavno uporište za ovakvu inicijativu, ali direktno za ovakvu inicijativu, nalazim u članu 1., tačka 7., poglavlje e) koje ću pročitati doslovno.

„Državljanin BiH će u inostranstvu uživati zaštitu BiH“. Svaki entitet može izdavati pasoš BiH svojim državljanima, kako je regulisano od strane Parlamentarne skupštine. BiH, može izdavati pasoše, onim građanima kojima pasoš nije izdat od strane entiteta i postojat će centralni registar svih pasoša. Ja pitam, zašto u postojećem Zakonu koji regulira ovu materiju nije, takođe, kompromisom ispoštovana ova rečenica da BiH može izdavati pasoše onim građanima kojima pasoš nije izdat od strane entiteta, ili u prevodu, onim građanima koji ne žele pasoš od strane nekog od entiteta. Ovo je direktno ustavno uporište ovog prava koje je pretočeno u Prijedlog zakona i ja smatram da, ako ima sumnje u nekim drugim stvarima, ovdje, zaista, nema ni direktne sumnje u pogledu izričitog ustavnog osnova za prihvatanje jednog od ovakvih zakona u Parlamentarnoj skupštini BiH.

ALMA ČOLO

Poštovani predsjedavajući, mi smo čuli od ranijih govornika da donošenje ovog zakona, uporište za njegovo donošenje, stoji u Madridskoj i u Njujorškoj deklaraciji i ja stvarno podržavam donošenje ovog zakona.

Međutim, Zakon sadrži niz pravno tehničkih nedostataka. Sam naziv je Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o putnim ispravama, a znamo da se zakoni mogu mijenjati samo zakonom i ovo treba da bude Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama. Isto tako, ovaj prijedlog zakona nije podijeljen na članove, a morao bi sadržavati članove. Ja predlažem da Sekretarijat, ukoliko se usvoji ovaj zakon, izvrši ove pravno-tehničke korekcije, naravno, uz saglasnost predlagača, jer

stvarno ovakav tekst kakav je ponuđen ne može, kada se usvoji, ne može se objaviti u Službenom glasniku BiH.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, ja bih se prvo zahvalio gospođi Čolo na intervencijama, mislim da su to konstruktivne intervencije i ukoliko, kad ih ponovo čujemo, iščitamo, vidimo, budu prihvatljive, vrlo rado ćemo se dogovoriti da to uđe u sastav zakona, da bi zakon na neki način zadovoljio te pravne norme. Mislim da je to način kako bi trebalo intervenisati, kad je ovaj zakon u pitanju.

Mi ovdje već drugi, treći put raspravljamo o tom zakonu, već svima je jasno da tu nema nikakvih pretenzija i da tu nema ništa što bilo čije pravo dovodi u pitanje. Ovdje se prava proširuju i ovdje nije sporna ustavnost Zakona koji je sad na snazi, mi to nismo sporili, mi proširujemo taj zakon, mijenjamo ga u ovom dijelu. Imamo sad, evo, izvješće Komisije koja kaže da je ovaj prijedlog ustavan, znači, ni to nije sporno.

Gospođa Perkanović je postavila pitanje za Distrikt Brčko. Mi znamo da su Statutom Distrikta Brčko definisani i oblici i sadržaji dokumenata u tom distriktu, tako da i tu ne vidim ništa sporno. Kod gospođe Radović, njeno pitanje je bilo vezano za ... ja bih vas podsjetio da je i vaš premijer, premijer RS-a, Milorad Dodik, bio predsjednik AMV-a, bio član tog AMV-a, ne bismo sad elaborirali šta je AMV i kakva mu je funkcija itd. Ovdje je bitno da su podnosioci, praktično, Prijedloga zakona zastupnici gospodin Tokić i ja, znači, to je po poslovnički potpuno ispoštovana procedura i tu ne vidim ništa sporno. Ja bih vas podsjetio samo da malo vodimo računa, kad je u pitanju ovaj zakon i prijedlog koji je u njemu sadržan, da postoje i građani ove zemlje koji su iz ove, odnosno bivše zemlje, otišli prije 15 – 20 i više godina, koji ne žive u BiH svo to vrijeme, ali jesu građani BiH i imaju državljanstvo itd., i koji na entitete, vjerovatno, ne gledaju ovim očima kojim gledamo mi koji smo unutra i koji žele, jer su od nas to i tražili, da na neki način u proceduru uđemo sa ovim zakonom, da na pasošu imaju samo oznaku BiH i da im je to dovoljno i da je to njihova želja da im to zakon omogući. Dajte da, obzirom da je zakon ustavan, obzirom da ne vrijeđa i ne dovodi u pitanje ničije drugo pravo itd., dajte da omogućimo tim ljudima da ostvare i oni svoje pravo, jer postojeći zakon praktično njih sprečava da realizuju svoje pravo da na koricama na prednjoj strani imaju samo BiH i ništa više. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, legitimno je pravo svakog građanina BiH da želi platu od 10 hiljada dolara, uređene stanove, sređen prostor oko sebe, to je sve legitimno pravo. Nema niko pravo ko želi da živi u BiH da ne poštuje njeno teritorijalno i političko uređenje. Zamislite kada bi se u nekoj od razvijenih evropskih država pronašao neko ko kaže, meni ovo što vi radite se ništa ne dopada, u skladu sa zaštitom ljudskih prava, ja hoću sasvim drugi pasoš, da li bi to dobio? Iza ove ideje se ne krije zaštita ljudskih prava, pogotovu kada je gospodin Divković rekao da je neko naučio da živi, ko je otišao vani, da je živio u BiH do '90. godine u nekakvoj koja je bila BiH, koja nije sadržala dva entiteta. Dva entiteta su realnost. Maloprije smo govorili o javnim ispravama gdje smo postavili pitanje da se obavezno stavi naziv entiteta, da ne bi kome god palo na pamet da mijenja političko-pravno ustrojstvo BiH, ne zato da

građanin ne bi imao pravo. Prema tome, ne može grupa građana koja ne priznaje teritorijalno uređenje BiH, tražiti bilo koje druge pogodnosti. Pa valjda smo mi ti ljudi koji smo legalisti. Znači, ono što je potpisano u Dejtonu i uređenje BiH, onaj ko hoće da uživa i da radi u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima i ustavima, pre svega mora to da poštuje i ne mislim ja da se iza ove ideje krije borba za zaštitu ljudskih prava. Dajte da budemo iskreni. Vi znate da je ideja o BiH prisutna u bitnim političkim krugovima. Nemojte da vam govorim kakve sve inicijative postoje. Ispada da su ovdje poslanici, jer postoje legalne ideje i od poslanika koji sjede ovdje o reviziji i ukidanju entiteta. Ne mislite li valjda da nije ovo prvi korak ka tome, ali dajte da o tome otvorimo, jasno da kažemo šta se krije iza svega. Ja nisam za to da onaj ko ne priznaje teritorijalno i političko ustrojstvo BiH, pod motom zaštite ljudskih prava, traži nešto u tom smislu. Ko ne prizna može da traži drugu državu.

MIRKO BANJAC

Meni su se za replike prijavili: Dokić, Čaršimamović za diskusiju, Tokić se prijavio za diskusiju i prijavio se Deretić za diskusiju.

BRANKO DOKIĆ

Ja bih samo poslaniku Rasimu htio da kažem da sve ono što je on nama pročitao iz Ustava, da to stoji u sadašnjem Zakonu o putnim ispravama, apsolutno sve, čak i to ako neko nekome u entitetu ne da pasoš, da ga može dobiti u institucijama BiH. Moja primjedba se odnosi, još jednom napominjem, na, ovo nije protuustavno što je SDP tražio, apsolutno stoji, ali uvođenje u tolikoj mjeri volje građana dovodi nas do toga da ja sutra hoću se pojaviti kod vas da mi napravite amandman po kome hoću crveni pasoš, primjera radi. S druge strane, još jednu vrlo važnu stvar hoću da vam kažem. Pasoš je dokument državljanina. Državljanstvo BiH je izvedeno iz entitetskog državljanstva i to su bili, gospodo, elementi zbog kojih je to stavljeno na pasoš. Još bih htio samo ovo da kažem. To što je to došlo do Madrida i do Njujorka, to je posljedica djelovanja onih, neću reći predlagača, nego onih koji drže govore i po sat vremena, političke govore visokih političkih autoriteta u BiH, a koji nisu u stanju da preko usta prevale ime entiteta, već govore drugi entitet, onaj tamo entitet, itd. Za mene te odluke koje su sugerisjuće, zaista nisu obavezujuće.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Ja bih htio da repliciram samo na jednu stvar. Kolega Špirić je rekao da ne dozvoljava onima koji ne priznaju teritorijalno uređenje BiH da predlažu izmjene zakona. Ja koliko znam, svi mi ovdje u sali smo se zakleli na Ustav BiH, time smo priznali i teritorijalno uređenje BiH, a istovremeno smo mi ti koji predlažemo ovaj zakon. To što ste rekli ne stoji i ja se nadam da ćete se izvinuti.

Osim toga, htio bih usput i kolegi Dokiću nešto da kažem. On je u prvom svom izlaganju rekao da iz principijelnih razloga neće da učestvuje više niti ni u raspravi oko ovog zakona, ali, evo, izašao je ponovo za govornicu da kaže. Na kraju podržavam potpuno legitimno pravo svih poslanika da rade izmjenu zakona koji su doneseni u ovoj parlamentarnoj proceduri.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja moram da kažem mom uvaženom kolegi Čaršimanoviću da nema razloga za moje bilo kakvo izvinjenje. Skupština ne postoji da bismo se mi napadali, izvinjavali, nego učestvujemo u jednoj konstruktivnoj diskusiji. Ja sam jasno stavio do znanja da onaj građanin koji ne priznaje političko i teritorijalno ustrojstvo BiH, ne može tražiti povoljnosti koje BiH kao država nudi, to nigdje u svijetu nije viđeno nego ovdje. Iza ove ideje se krije nešto drugo. Gospodin Divković je rekao da građanin koji je živio pre 15 godina želi da se vrati u BiH bez entiteta, ne može to. Gdje to na svijetu ima, da se vrati čovjek kada entiteta nema, a entiteti u Ustavu, a BiH sastavljena od dva entiteta. Dajte da jednom govorimo narodu razumljivo. Kako je moguće da građanin Amerike traži, kaže, meni se ne dopada ovo što Klinton radi, ja sad hoću drugi pasoš. Ja ne priznajem uređenje Amerike. Nemojte, dajte da jednom radimo stvarno kao ljudi koji su spremni da prave pomak u interesu BiH. Morate biti svjesni, kad god posmete na nešto što se zove entitet, ili da ga izbijete ili omalovažavate, imat ćete otpor od poslanika iz tog entiteta, da li iz Federacije BiH ili iz RS, nebitno, bez obzira na stranačku pripadnost. Ovim samo razgolićujete ideju koja je sve prisutnija u Federaciji BiH, ali to je vaš zadatak, šta vam ja mogu. Ja moram da kažem da, pod motom zaštite ljudskih prava, kada se krije nešto što liči na reviziju, ja nisam spreman. Možete me optužiti da nisam za zaštitu ljudskih prava iako sam za primjenu svih konvencija o zaštiti ljudskih prava.

MIRKO BANJAC

Replika, poslanik Divković.

IVO DIVKOVIĆ

Replika krivog navoda. Ja uopšte nisam rekao da građanin koji želi da se vrati iz Amerike ne priznaje entitete. To mi nije bilo ni na kraj pameti. Ja sam rekao nešto sasvim drugo i to se može fino tamo čuti i vidjeti. Međutim, gdje se mi ne slažemo. Mi se ne slažemo u tome što tvrdnja da građanin koji izrazi želju, znači građanin BiH, iz bilo kojeg entiteta, koji izrazi želju da ima pasoš na kome piše samo BiH, da on negira teritorijalno ustrojstvo BiH. To je sporno. Po meni, on uopće ne negira teritorijalno ustrojstvo BiH, jer čime ga negira, on samo traži da ima i takav pasoš, pri čemu je sasvim jasno da onaj ko želi da ima pasoš na kojoj stoji RS ili Federacija BiH, entiteti, isto to može dobiti. Znači, ovdje niko nikom ništa ne negira, nego se samo daje pravo i mogućnost i onom ko ima, osim onih propisanih, da kažem i usmjerenih želja, imaju i neku treću želju koju mogu realizirati kao svoje pravo, čisto ljudsko pravo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, naravno, pravo je svakog poslanika da za ovom vijećom iznese bilo kakav stav, ali bi bilo dobro da se ne manipulira, pogotovu ne sa javnošću BiH. Priča o tome kako oni koji predlažu ovakav zakon u startu negiraju ustavnopravno uređenje BiH, prevedeno na domaći jezik, značilo bi, Vijeće za implementaciju mirovnog sporazuma protiv je ustavnopravnog uređenja BiH. Ovakav rječnik značio bi da je gospodin Živko Radišić, član Predsjedništva BiH, izabran na teritoriji RS, protiv RS. Da su članovi

Predsjedništva BiH Alija Izetbegović i gospodin Jelavić protiv Federacije BiH. Naravno da to nije tačno i naravno da ovdje ponovo se suočavamo sa jednim konceptom odbijanja svega što bi moglo ići u pravcu dosljedne primjene Madridske deklaracije, dosljedne Njujorške deklaracije, podsjećam vas, nakon što smo se ovdje dobro iskazali ko je za provođenje Njujorške deklaracije u pogledu Zakona o Graničnoj službi, danas imamo priliku da ponovo glasanjem pokažemo to svoje stajalište i to ne treba umotavati ni u kakve oblande, navodne zaštite nacionalnih, entitetskih i drugih interesa. Gospodo, ne piše ime entiteta ni na registarskim tablicama, ni na zastavi, ni na grbu, nema ga ni u himni.

Prijedlog ovog zakona, predstavlja doprinos rješavanju i dokumenata za Distrikt Brčko. Distrikt Brčko jeste posebna teritorija i samo ime distrikt, da ne ponavljam formulacije gdje se to sve može naći, jasno pokazuje da se radi o teritoriji koja nije u sastavu nijednog od dva bosanskohercegovačka entiteta.

U želji da dalju raspravu ne provodimo, na način bez konkretnih prijedloga, bez amandmana, ja predlažem predsjedavajućem, obzirom da su meni politička stajališta, opcije, većinom jasni i, nažalost, ponovo nisam demantovan u pogledu spremnosti donošenja glasanja za bilo koje zakone BiH, od strane nekolicine poslanika, ja predlažem da se ova rasprava, da se radi o prijedlogu, svodi u skladu s Poslovníkom i, u skladu sa Poslovníkom, pozivam predsjedavajućeg da takvu dalju raspravu vodi u smislu da li ima amandmana i da pređemo na izjašnjavanje.

MIODRAG DERETIĆ

Dakle, što se tiče Prijedloga zakona o putnim ispravama, moja diskusija će prvo ići u smislu replike gospodinu Kadiću, gdje on kaže da je sasvim normalno da svaki građanin koji se rodi da ima pasoš. Međutim, i svaki građanin BiH ima svoj pasoš. Međutim, problem je ovdje što, uz naziv države, pasoš predstavlja ogledalo svake države, to je prva ona karta gdje god se krene u bilo koju stranu državu, mora građanin pokazati pasoš iz kojeg će carinik dotične države vidjeti od kuda dolazi stranac. Prema tome, problem je ovdje što se pokušalo naći puno obrazloženja da bi se podržao ovaj prijedlog i da bi se našlo obrazloženje za ukidanje naziva, odnosno entiteta na prvoj stranici pasoša, pa se pozivaju nevladine organizacije, pa se onda ističu da su građani BiH imali problema radi toga što prva stranica pasoša sadrži naziv entiteta i ne znam još kakvih naziva. Nama je dobro poznato iz kojeg razloga, iz čije kuhinje ovaj prijedlog ide, a što se tiče poziva na Savez za implementaciju mira, ja ću samo istaći samo jednu stvar, da taj isti Savez za implementaciju mira je na Bonseljskoj konferenciji upravo utvrdio oblik pasoša koji sadrži, pored ostalog, riječi entiteta Federacije BiH i RS u kurzivu.

Međutim, kasnije je došlo do jednog strahovitog salte mortalea, dakle, sve ono što je isti taj Savjet Evrope rekao on je porekao u svojoj Madridskoj konferenciji. S obzirom da sve uvažene kolege poslanici iz Federacije BiH, uglavnom sve, hajde, neću reći sve, zadržavam jednu rezervu, podržavaju ovaj prijedlog ili će stati iza njega, ja ću u svakom slučaju slijediti apsolutno stav kolege Dokića, dok svi zakoni koje je nametnuo visoki predstavnik, dok ti zakoni ne prođu redovnu proceduru, dakle, nikada neću dići ruku za bilo koji prijedlog zakona koji ima duboku iza sebe pozadinu koja je, po mom dubokom mišljenju, neosnovana. Zašto ovo kažem? Kažem

iz prostog razloga što smo mi zaista ovaj Zakon o putnim ispravama donijeli poslije iscrpnih diskusija, ako se na varam, najmanje...

MIRKO BANJAC

Ja Vas molim, konkretno recite primjedbu, mi ćemo svi razumjeti i idemo dalje.

MIODRAG DERETIĆ

Nije primjedba, nego prijedlog. Onog momenta kada budemo u poziciji da se daju amandmani, ja ću sve predložiti i jedan i drugi i podržati prvi dio izmjene Zakona i dopuna, koji je predložio Klub SDP-a, tako da će isti glasiti na sledeći način. Član 6., tačka 5. kako doslovce u Prijedlogu stoji će glasiti: "Osoba koja želi može dobiti pasoš na kojem na prednjoj stranici korica, ispod riječi BiH, ne stoji natpis entiteta Federacije BiH". Ja ću apsolutno isto tako kad je u pitanju član 7., tačka 3., na istin način ću podržati taj prijedlog i nema nikakvih problema.

Poslanici koji zagovaraju da se entitet i da njima ispod naziva BiH smeta entitet, oni ne moraju entitet Federaciju BiH imati na prvoj korici, ja ću podržati taj prijedlog.

MIRKO BANJAC

Samo da vam kažem, mi smo već došli, ovo je prijedlog.

MIODRAG DERETIĆ

Ja ću predložiti odmah.

MIRKO BANJAC

Spahić ima riječ, ali molim još poslanike, konkretan prijedlog, šta predlažete. Političke rasprave ostavite za drugi put.

IBRO SPAHIĆ

Dobro, nadam ste da ste množinu primijenili na h da se niste sa mnom bavili. Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, gosti, učesnici, predstavnici međunarodne zajednice koji ste partneri u dejtonskoj BiH do 2002. godine, kao što vidite i vama ističe vrijeme, mandat vam je doduše malo duži i nije na provjeri do 2002. Htio bih da povodom ovog zakona samo dvije rečenice kažem.

Prvo i osnovno jeste da ovaj saziv nije učestvovao u raspravi o tom zakonu koji je usvojen u prvom sazivu, tako da, vraćati nas na taj dijalog, ne bi bilo svrsishodno.

Drugo, mi smo utemeljeni princip da svaki poslanik, treba da izrazi određene interese, određene grupe građana i da ih, ukoliko to može, ili grupa poslanika izrazi u zakonu, to je osnovna djelatnost ovog doma.

Pošto je jedna kolokvijalna rasprava o tome da li zakonom upravljaju ljudi, ili ljudi zakonima završena prije dvije sjednice, želim da skrenem pažnju na činjenicu na koju se dva puta repliciralo i na račun onog što je izjavio kolega Kadić. Molim vas da ne bude nesporazuma. S obzirom da sam danas, a i ranije čuo od značajnog broja poslanika da postoji potpuni interes da se poštuje Ustav BiH, nesporno je da nije korektno govoriti o državljanstvu BiH koje je izvedeno iz entitetskih državljanstava, jer tako u Ustavu BiH ne piše. U tački 7., člana 1. piše da je postojeće državljanstvo, podvlačim, postojeće državljanstvo BiH će biti regulisano od strane Parlamentarne skupštine BiH i državljanstvo svakog entiteta koje će biti regulisano od strane entiteta pod sljedećim uslovima.

Prema tome, nesporna činjenica je da smo mi državljani BiH. Također je nesporna činjenica da iz tog prava proizilaze i prava i obaveze i da na neki način ovaj zakon danas precizira jedno moguće pravo koje ni na koji način ne ugrožava bilo koga i zato bih predložio da, ukoliko osim ovog prijedloga koji je dao gospodin Deretić, amandmana, nema niti jednog drugog amandmana, da mi, kao ovaj saziv Parlamentarne skupštine BiH pristupimo proceduri glasanja jer ovaj Prijedlog zakona zaslužuje, do ovog trenutka je prošao sve provjere i poslije jednočasovne rasprave, dobili smo jedan poluformalan prijedlog amandmana. Ako je on formalan, bilo bi dobro da ga predsjedavajući formuliše i da pristupimo glasanju, jer mislim da je to jedini način da potvrdimo jednu temeljnu funkciju ovog poslanika, a to je da izrazi značenje državljanstva BiH i putem javne isprave koja se zove pasoš, ne ulazeći uopće u raspravu koja je zaista neprimjerena o tome šta stoji, šta ne stoji, šta se dodaje, šta se oduzima, šta stoji iza koje ideje, inicijative, jer zaista to podsjeća na jedan način iz sekcije mozga koja nije baš mnogo inteligentna, jer ljudi predlažu zakon koji ima egzaktno članove, ili nisu dobro uređeni ili jesu, kako kaže gospođa Čolo. Imate, čuli smo jedan ili dva amandmana, molim vas, da odlučimo o onom što piše u tekstu, a to kakva se politika velika, strašna, nevjerovatna sa idejom državljanstva BiH, kao ustavna kategorija svake države pa i BiH krije iza toga, o tom po tom. To možemo napraviti okrugli sto, pa ako želimo da izanaliziramo šta ko želi postići sa kojim zakonom, to je druga stvar. Ovaj zakon je jasan, precizan i potpuno prihvatljiv za usvajanje. Volio bih da čujem, jer nisam dobro razumio ove amandmane gospodina Deretića iako su oni, moguće, korisni, da otvorimo ovu diskusiju, da je svedemo na izjašnjavanje.

MIRKO BANJAC

Molim vas da privodimo konkretnim prijedlozima kraju, mislim da opet idemo u jalovu raspravu.

MARA PERKANOVIĆ

S obzirom da svaki državljanin BiH ima mogućnost da ima pasoš, ja ne vidim ovdje neki specijalan razlog da se uvodi i treći pasoši. Mjesto boravka određuje njegovo porijeklo, njegovu adresu, a samim tim i naziv pasoša. Molim vas, ima milion građana koji bi da, umjesto što gore piše BiH, da piše Evropa. Zna li zašto? Zato što sa ovim pasošem malo gdje možete da idete bez procedura, bez traženja viza koje traju po dva, tri mjeseca. Ako ćemo ispunjavati želje svim grupama građana i svim građanima, hajdemo da idemo tako široko da svakom ispunimo želju. Ne

razumijem zbog čega neko želi nešto posebno od onoga što mi ovdje imamo. Ako neko živi, bilo je neko objašnjenje da neko ko živi vani 20 godina ili, ne znam, živi 10 godina, nije to bitno, znači da on ima veća prava od nas koji živimo unutar BiH. Državljanstvo BiH se ne gubi time što se unosi naziv entiteta na dokument koji se zove pasoš. Zaista ne razumijem zbog čega mnogi imaju toliku averziju na naziv entiteta. Entitet je sastavni dio BiH. BiH je apsolutno cjelovita sa svojim entitetima. Ako to mislite da nije, onda ni Švajcarska nije cjelovita država jer ima tri kantona, odnosno tri entiteta. Pa nemojte više da manipulišete sa tim nazivima. Nema nijednog opravdanja koji govori da treba sad da postoji neki treći pasoš iz razloga što postoji neki treći narod. Da li postoji neki treći narod u BiH, neka treća grupa državljana BiH? Ja mislim da ne postoji. Svako može da uzme pasoš i, ako mu se ne sviđa naziv RS, može da uzme pasoš u Federaciji BiH. Ne znam, zaista, ne vidim razlog da neko ima tri pasoša.

MIRKO BANJAC

Ima li neko amandman na ovo?

MARA PERKANović

Ja ne smatram ovaj zakon za potrebnim i zbog toga nemam ni amandmana.

TARIK ČARŠIMANOVIĆ

Mi smo ovdje u jednoj legalnoj i legitimnoj proceduri došli do Prijedloga zakona o putnim, o izmjenama Zakona o putnim ispravama. Ja koliko vidim u ovoj proceduri, niko nije dao nijedan amandman, nije niko osporio ustavni osnov za izmjene Zakona i molim vas da ga date na glasanje.

MIRKO BANJAC

Imamo prijavljenih za diskusiju, možda ima amandmana.

MUMINAGIĆ SUADA

Ja se nisam htjela javljati za repliku kolegi Špiriću, zato što imam još nešto da kažem, pa sad koristim priliku. Zamolila bih ga da ne koristi žestoke riječi, kad već predsjedavajući ga nije opomenuo, a to je da ne upućuje nikoga da traži drugu zemlju, ako se s nečim ne slaže, jer mi smo ovdje čuli objašnjenje, a znamo i sami pročitati u Ustavu, da ustavni osnov za donošenje ovog zakona postoji. Prema tome, kad postoji ustavni osnov, ako smo za rješenje koje je po tom Ustavu, zasnovano na tom Ustavu, zato smo da provodimo Ustav. Neka sad niko ne balansira ovdje. Ovdje jeste za Ustav, ovdje niste za Ustav. Za ovaj dio Ustava jeste, a za ovaj dio niste. Moramo biti tolerantniji, pažljivi jedni prema drugima, da ne bismo dolazili u situaciju da od silnih replika ne možemo da radimo. Ja vam mogu reći da ja želim ovakav pasoš i molila bih kolege da me ne sprečavaju da taj pasoš imam. Ovim što ja želim takav pasoš, uopšte ne namećem nikom obavezu da ga uzme. Onaj ko hoće da ima pasoš, po zakonu koji smo do sada imali, neka zadrži. Mi ovdje ne predlažemo da se ukida onaj zakon i da se brišu odredbe zakona, nego samo da se doda mogućnost da onaj ko želi

pasoš na kojem neće biti naznačeni entiteti, da na to ima pravo. Na to nas upućuje i Madridska deklaracija i Njujorška deklaracija, valjda i te obaveze nešto znače.

Sad ću vam reći zašto ja hoću da imam ovaj pasoš. Ja sam po mjestu rođenja državljanin RS. Prošle godine sam, prilikom otkupa stana, vadila uvjerenje i dobila sam uvjerenje u RS da sam državljanin. Po mjestu stanovanja, 25 godina živim u Sarajevu, imam pasoš izvađen u Sarajevu. Sad me tjerate da se dijelim, hoću li vaditi pasoš sa naznakom RS, čiji sam državljanin, ili ću vaditi pasoš tamo gdje živim. Meni je najlakše rješenje da imam pasoš BiH. Eto vam jednostavno obrazloženje. Nemojte me sprečavati u tome. Pošto insistiramo na prijedlozima. Moj prijedlog je da usvojimo ovaj zakon. Mislim da ima potrebe za njim. Ima građana koji žele takav zakon, takvo rješenje, a njegovim donošenjem i njegovom primjenom ničije se pravo ne ugrožava. Ako Suada odustane od ovog što je sad rekla, ima pravo da uzme pasoš tamo gdje hoće. Ako neko neće da koristi ovaj zakon, ne mora ga uzeti. Ja bih zamolila da se izjašnjavamo.

MIRKO BANJAC

Ako nema više niko da diskutuje, ja imam jedan prijedlog koji bi mogao biti kompromisan, ali kao poslanik, ne kao predsjedavajući. Prije svega, dame i gospodo, da vas podsjetim da je Savjet ministara BiH prihvatio moj amandman na Zakon o javnim ispravama gdje se kaže da tamo treba da stoje imena BiH, entiteti i od... nadležnih institucija koje mogu da izdaju javne isprave. Pasoš je, gospodo, javna isprava. Na jednom mjestu jedno može, na drugom mjestu drugo ne može. To smo ovdje čuli sasvim decidno od gospodina zamjenika ministra. Vi to sad zaboravljate. Nešto se čudno događa u državi Danskoj, ne u državi Danskoj nego u BiH. U jednom zakonu, gospodo, prihvatamo, u drugom ne prihvatamo, nema konzistentnosti. Postoji zakon koji reguliše sve to itd. Ja imam još jedan prijedlog. Evo nečeg što smo danas uradili, do sada dva aršina. Što se tiče, ovo je, gospodine poslanice, u skladu sa zakonom, jer smo danas dva ista javna dokumenta tretirali na dva načina, samo sam to htio reći.

Drugo, imam kompromisan prijedlog. Ja mislim da treba da postoji i treći pasoš, ali funkcioneri i službenici u institucijama BiH, nosioci diplomatskog i službenog pasoša, imaju pasoš sa imenom BiH. Ne, mogu, nego imaju, jer ta gospoda predstavlja BiH kao državu i molim lijepo.

IBRO SPAHIĆ

Hvala lijepa, gospodine Banjac. Moram samo da kažem da, upravo način na koji mi vodimo raspravu o jednom konkretnom zakonu, dovodimo u sumnju da mi, u stvari, ne želimo da se izjasnimo o jednoj terminoj stvari, a to imamo prijedlog koji je na dnevnom redu usvojen i ja bih vam samo želio skrenuti pažnju da mi prethodni zakon nismo raspravili. To kako je zamjenik ministra prihvatio, ili nije nešto prihvatio, ne može biti argument u raspravi o ovom dokumentu, jer mi kao poslanici nismo se izjasnili uopće o tom Zakonu o javnim ispravama.

1. Stiglo je na sto još nekoliko amandmana koji su suprotni od toga što je prihvatilo Vijeće ministara BiH. Vidjet ćemo šta će sve Vijeće ministara BiH prihvatiti na kraju do sljedeće sjednice. Tako vas molim da ne uzimate u argumentum nešto što mi nismo kao poslanici raspravili. To je bio Vaš prijedlog, Vaš amandman.

Vijeće ministara BiH ima pravo da kaže da ili ne, ali to još uvijek ne znači da ga je poslanički Parlament usvojio, molim da se o tome vodi računa. To je prva stvar.

Druga stvar koju ste upotrijebili, sa kojom se duboko ne slažem, sa kojom sam potpuno nesaglasan u Vašem pristupu, ne postoje bolji predstavnici BiH od građana BiH. Ne postoje važniji predstavnici od državljana BiH. Ta priča o diplomatama, o funkcionerima, o činovnicima ovdje koji imaju pasoše, službene, diplomatske, je priča koja, u stvari, negira ono što se zove jednako pravo svih građana u BiH, eto, to je razlika u našem pristupu u ovoj državi. Nema te pozicije u kojoj ću ja ovdje sjediti i slušati priče kako imaju neki izabrani koji će imati diplomatske pasoše, posebne privilegije, poseban pristup, a građani BiH neće imati to isto pravo. Ne možete tom politikom nigdje se dovesti, a najmanje u civilno društvo, što je Vaš cilj svakako.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Ja neću biti ovako žučan kao što je moj kolega Spahić, ali ja bih htio da kažem predsjedavajućem da smo mi nakon pauze imali situaciju da je Vijeće ministara BiH reklo da se neće izjašnjavati o amandmanima, pošto je u međuvremenu došlo još amandmana, ja sam tad najavio svoj kompromisni amandman vezan za član 2. koji rješava situaciju i zbog toga mislim da je neuputno da se pozivate na amandman o kojem se nije izjasnilo Vijeće ministara BiH i amandman koji nije usvojen. Ali, ono što sam rekao, izašao sam za govornicu, ono što sam s mjesta rekao. Molim vas da naše vrijeme ne trošite Vi, kao predsjedavajući, jer niste danas dobili niti jedan amandman, nije vam niti jedanput ustavni osnov ovog zakona osporen i tražim da ga stavite na glasanje, pa da vidim ono ogledalo koje je dao Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ja sam zaista očekivao da će nam današnja pauza od sat vremena pomoći da se dalje pridržavamo Poslovnika. S punim legitimnim pravom, dozvolite, na bazi čega se meni, kao predlagачu, i mom kolegi Ivi Divkoviću spominje Vijeće ministara BiH? Mislim, ja ne želim reći da me to vrijeđa, ali hoću reći da me, u najmanju ruku, u neugodnu poziciju dovodi, jer ja sa Vijećem ministara BiH ni u kakvoj formi nemam ni zajedničko niti se izjašnjavam tako. Tako da je to svjesno bacanje prašine u oči koje javnost BiH itekako puno ima ovih dana. Ja Vas molim i u ime predlagачa, ja bih želio pozvati ponovo predsjedavajućeg Predstavničkog doma PSBiH da vrši svoju ulogu, da raspravu svede na konkretne prijedloge i želio bih, kao predlagач, istaći da predlagачi prihvataju sugestiju gospođe Alme Čolo i da ovaj zakon, odnosno da se ovaj dokument zove Zakon o izmjenama dopuna Zakona o putnim ispravama BiH, a ne kako je ovdje navedeno prijedlog i ja Vas molim da se izjašnjavamo o tom. Ovdje su političke opcije potpuno jasne. Niste neki morali ni dolaziti da imamo stav kakav imate povodom BiH.

MIRKO BANJAC

Ja Vas molim, obzirom da ste predlagач, da sad privodimo kraju diskusiju, bez ljutnje. Znači, o čemu mi treba da se izjašnjavamo? O ovom što ovdje piše ili o onom što je predložila gospođa Čolo?

SEJFUDIN TOKIĆ

Ovo o čemu piše, uz sugestiju gospođe Čolo.

MIRKO BANJAC

Napišite to poslanicima, je li Vi znate da ste to dužni? Maločas smo tražili amandmane da se svima podijele, poslaniče, ja Vas molim, dajmo da imamo isti pristup.

SEJFUDIN TOKIĆ

Apsolutno imamo isti pristup.

MIRKO BANJAC

Upravo to. Kad smo davali amandmane, upravo gospodin Čaršimamović je rekao, čekajte, ne znam o čemu ću se izjašnjavati, hoću da mi dođe napismeno. Ja isto sad ne znam o čemu se izjašnjavamo. Evo, ja moram reći da ne znam šta da stavljam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dajte onda pauzu, pa ćemo ...

MIRKO BANJAC

Obzirom da je prošlo vrijeme, mi možemo, ja predlažem ovako. Što se Vi mučite? Opet Vi, gospodine, uzimate sebi za pravo da vrijeđate. Ja stvarno želim isti pristup. Nemojte, živi bili, da ponovo dođete u istu poziciju.

SEJFUDIN TOKIĆ

Nemojte da Vi dođete u istu poziciju. O kakvoj je uvredi riječ, pobogu.

MIRKO BANJAC

Kažete da je teško zapamtiti jednu riječ, zar Vi niste toliko svjesni da vrijeđate tom riječju.

SEJFUDIN TOKIĆ

Što ste mi uvredljivi danas.

MIRKO BANJAC

Imam prijedlog da se do sutra ovo uredi na pravni osnov i sutra nastavljamo i da se kao u formi... Samo da ja završim prijedlog, a ja ću Vama dati riječ. A dok ne formiram prijedlog.

BRANKO DOKIĆ

Ja Vas lijepo molim da nakon sat i po vremena diskusije ne odstupamo od onoga s čim smo počeli. Postoje jasno definisani amandmani. Postoji jasan Zakon koji vrijedi dvije godine. Amandmani su upućeni na taj Zakon. Ako amandmani prolaze, oni postaju sastavni dio Zakona. Šta tu nije, gospodo, jasno? Zbog čega ova blamaža tolika? Predsjedavajući, ja Vas molim da stavite amandmane jednom na glasanje.

MIRKO BANJAC

Koji su, gdje su? Imate li ih?

BRANKO DOKIĆ

Svi smo ih dobili. Apsolutno smo svi dobili ima mjesec dana. Moja sugestija je da ovo večeras završimo. Ja predlažem da večeras glasamo.

MIRKO BANJAC

Poslaniče Dokiću, sasvim je jasno da su ovo dvije stvari. Pravno nije u redu. Ja Vam garantujem da pravno nije u redu. Evo, imamo pravnike, možemo napraviti pauzu. Ovo je ovdje Prijedlog izmjena i dopuna, umjesto da bude Zakon o izmjenama i dopunama, sa članovima precizno, to je pravno neuređen tekst. I ako ćemo ovako raditi, ja prihvatam da glasamo, ali vas molim, u sličnim situacijama nemojte tražiti suprotno. Glasat ćemo. Jeste li zato da glasamo sada? Jeste. Onda ostanite konzistentni i dalje. Hvala lijepa.

SUADA MUMINAGIĆ

Mislim da nema nimalo razloga da dižemo tenzije. Ovdje je predlagač. Predlagač je rekao šta prihvata od predloženih i to je sastavni dio Zakona.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, da se ne uvrijedite. Ja, kao predlagač, prihvatam sugestiju, u ime gospodina Divkovića, koju je gospođa Alma Čolo iznijela, zastupnik cijenjeni ovdje. Tražim pauzu od deset minuta da bismo konzistentno, pravno pripremili tekst. Ja imam tekst i dat ću ga Službi, ukoliko ta pauza može trajati deset minuta. Za deset minuta će biti, ukoliko ne možemo sutra u nastavku napraviti izjašnjenje. Ja ne želim da bilo kakav presedan, bilo kakvi različiti kriteriji u djelovanju i usvajanju zakonskih akata, preko ovog, za mene strateški bitnog, sa političkog odredišta, Zakona dođe. Stoga tražim pauzu od 15 minuta.

MIRKO BANJAC

Obzirom da su poslanici voljni, ja imam osjećaj da su poslanici voljni da glasaju, da to, ukoliko prođe, uđe tako kao što ste rekli. Nema problema, nećemo sad zatezati na tome, ali samo kažem da i ubuduće imamo više fleksibilnosti, nema nikakvih problema. Idemo mi glasati.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ako može samo da pročitam tekst, zbog stenograma, o čemu se glasa.

MIRKO BANJAC

Nema problema.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH.

Član 1. U Zakonu o putnim ispravama BiH, "Službeni glasnik BiH", broj 4/97 mijenja se i dopunjuje Zakon kako slijedi. Na kraju člana 6. dodaje se nova tačka 5. koja glasi: "Osoba koja želi može dobiti pasoš na kojem, na prednjoj strani korica, ispod riječi BiH, stoji natpis entiteta".

Član 2. Na kraju člana 7. dodaje se nova tačka koja glasi: "Nosilac diplomatskog pasoša ili službenog pasoša, može dobiti pasoš ako to želi, da ispod riječi BiH stoji natpis entiteta", obrazloženje kako stoji u tekstu.

MIRKO BANJAC

Hvala. Ima li još neko nešto? Nema. Koliko je prisutnih – 30. Pitam poslanike, ko je za prijedlog ovog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH?

Pitao sam ko je za? – 19

Ko je protiv? – 10

2 uzdržana

Entitetski glasamo. Iz Federacije BiH, ko je za? – 17

Iz RS ko je za? – 2

Sad idem da pročitam kompletno da uđe u stenogram. Glasalo je 30 poslanika

- 19 za

- 9 protiv

- 2 uzdržana

Po entitetima:

- Federacija BiH – 17 za

- RS - 2 za

Zakon nije dobio potrebnu entitetsku većinu i ide na usaglašavanje. Ovim zaključujem 11. tačku dnevnog reda i zaključujem današnji rad. Najavljujem sutra rad u 10 časova.

Sjednica je završena u 18.20 sati.

**MAGNETOFONSKI SNIMAK
NASTAVKA 16. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH,
održane 1.2.2000. godine sa početkom u 11.40 sati**

PREDSJEDAVALAČI
MIRKO BANJAC

Poslanici, cijenjeni gosti, otvaram nastavak 16. sjednice i prije nego što pređemo na dnevni red, mislim da je krajnje neodgovorno od izvjesnog broja poslanika koji se ne pridržavaju dogovora i ne ispunjavaju svoje poslaničke obaveze. Bez pretjerivanja, mi ovdje imamo primjera ljudi koji dolaze i po nekoliko stotina kilometara da bi prisustvovali sjednici, dok drugi koji imaju nekoliko stotina metara ne prisustvuju. Evo, mi smo sad bili dovedeni u poziciju, kao Kolegijum, da prekinemo sjednicu. Nismo to radili i onda pljušte kritike sa svih strana. Ja vas molim da se to ne događa. Stvarno ne znam. Mi kao da imamo nekakve nezgodne čipove ugrađene umjesto nekih organa, pa onda jednostavno kad nam se upali, umjesto nekih organa.

Ja apelujem na predsjednike poslaničkih klubova da riješe svoje probleme u poslaničkim klubovima.

HARIS SILAJDŽIĆ
/govori sa mjesta i ne čuje se/

MIRKO BANJAC

Rekli smo, gospodine Silajdžiću. Ja sam slao tri puta, iz moje kancelarije, evo, Branku sam slao, evo je sjedi i kad ima samo dva čovjeka. Samo dvoje je bilo. Jeste li Vi bili jedan od tih?

HARIS SILAJDŽIĆ

Trebate reći samo, počinjemo za pola sata, sat.

MIRKO BANJAC

Išli smo, što je jako ružno, išli smo po kancelarijama gledati je li sjede. Mislim, to je stvarno ružno. Šta je, tu je.

Prelazimo na 12. tačku dnevnog reda.

Ad.12. Zakon o Savjetu ministara BiH

Ja molim predsjednika Ustavnopravne komisije da, ako želi, uzme riječ. Mislim da nema potrebe, ali ako želi. Ne, nema želje. Vi znate za potrebu donošenja izmjena i dopuna ovog zakona i imamo ovdje dva predlagača, to je Prijedlog zakona o

Savjetu ministara BiH, predlagači su poslanici Sejfudin Tokić i Ivo Divković i imamo Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Savjetu ministara BiH, predlagača poslanika Vite Rakića, još dva su u proceduri, ali nisu prošli proceduru i ja ne mogu da stavljam nešto što nije prošlo proceduru. Predlažem da prije otvaranja rasprave predlagač prvog zakona podnese uvodno izlaganje. Izvolite, gospodine Divkoviću.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, pred vama, odnosno pred nama je danas Prijedlog zakona o Vijeću ministara BiH koji je u parlamentarnu proceduru upućen u novembru prošle godine. Ovo je prilika Parlamentu i ovom domu da spriječi evidentnu krizu u funkcionisanju zajedničkih institucija BiH, donošenjem ovakvog zakona, znači na odluke Ustavnog suda koji je osporio pojedine odredbe Zakona o Vijeću ministara BiH. Ovaj zakon je koncipiran tako da poštuje ustavne odredbe kad je u pitanju Vijeće ministara BiH i poštuje opredjeljenja Njujorške deklaracije, što i stoji u pojašnjenju ovog zakona.

Ovaj zakon predviđa da Vijeće ministara BiH ima šest ministarstava, za razliku od dosadašnjeg saziva od tri ministarstva i to su: Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo vanjske trgovine, Ministarstvo finansija, Ministarstvo za zaštitu ljudskih prava, Ministarstvo za komunikacije i Ministarstvo za evropske poslove. Ovdje su, dakle, i nova ministarstva, kao što su Ministarstvo za evropske poslove, Ministarstvo za zaštitu ljudskih prava i jasno razdvojeno Ministarstvo finansija. Sve je na tragu opredjeljenja, kad je u pitanju rad zajedničkih institucija.

Posebno mi se čini važnim za opredjeljenje, treba naglasiti da ovaj zakon predviđa Vijeće ministara BiH onako kako ga predviđa Ustav, u okviru ustavnih ovlaštenja, koje ima mandatar, predsjednik Vijeća, ali ne dozvoljava majorizaciju, pa vas ja sve pozivam da pročitate članove zakona 22., 23. i 26. u kojima je spriječena mogućnost majorizacije i nametanja rješenja od strane eventualnog zastupnika jednog naroda, time smo, čini mi se, ispunili osnovnu zadaću i osnovni cilj zakona da dobijemo jedno efikasno Vijeće ministara BiH, čiji je sastav i organizacija u skladu sa ustavnim opredjeljenjima, ali isto tako da spriječimo moguće majorizacije koje predstavljaju prepreku, inače, u ovom domu kad je u pitanju donošenje zakona i kad je u pitanju opredjeljenje pojedinih poslanika ovog doma.

Rekao sam da je Zakon već dugo u parlamentarnoj proceduri. Svi su imali priliku da ga pročitaju, vide. On je sad u formi prijedloga i ja ne znam, kao jedan od predlagača, da je bilo amandmana na taj zakon, ukoliko ima amandmana, bit će nam drago da ih saslušamo i da vidimo može li se eventualno tekst zakona dograditi, ali je iznad svega bitno da danas, rekao bih vrlo ozbiljno, svjesni trenutka u kojem raspravljamo o ovom zakonu, da raspravimo o ovom zakonu i eventualno spriječimo vrlo izvjesnu krizu u funkcionisanju zajedničkih institucija BiH, ukoliko se taj zakon i donese. Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

Čuli ste uvodno izlaganje predlagača. Otvaram diskusiju. Je li hoćete da se u paketu? Samo da čujemo, jer prošli put smo imali drugačiji stav. Ja nemam ništa

protiv toga. Gospodo, da li želimo da čujemo i drugi prijedlog, pa da diskutujemo zajedno ili odvojeno? Odvojeno. Dogovoreno. Otvaram diskusiju po Prijedlogu zakona o Vijeću ministara BiH, predlagača poslanika Sejfudina Tokića i Ive Divkovića.

Ko se javlja za riječ?

ALMA ČOLO

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici,

Moja primjedba se odnosi kako na ovaj prvi Zakon koji je podnio Klub poslaka SDP-a, tako i na drugi prijedlog izmjena i dopuna Zakona o Vijeću ministara BiH koji je podnio gospodin Vito Rakić, pa ne bih da se javljam dva puta, iznijet ću svoju primjedbu sada.

MIRKO BANJAC

Ja Vas molim da poštujuete odluku, usmjerite samo.

ALMA ČOLO

Odlukom Ustavnog suda BiH je utvrđeno koje odredbe Zakona o Vijeću ministara BiH prestaju da važe. Među ovim odredbama je i odredba člana 19. Zakona o Vijeću ministara BiH u kojoj je utvrđeno da se odluke u Vijeću ministara BiH donose konsenzusom. Međutim, Zakonom o Vijeću ministara BiH koji predlaže Klub poslanika SDP-a, takođe, u članu 23. se predviđa donošenje odluka na isti ovakav način, znači donošenja odluka konsenzusom. Ja bih htjela samo da ukažem da i ovaj zakon SDP-ov, u jednoj svojoj odredbi, nije konzistentan sa odlukom Ustavnog suda BiH. Zahvaljujem.

MIRKO BANJAC

Obzirom da se niko ne javlja za riječ, evo, da uzmem slobodu da sebi, kao poslaniku, dam riječ.

Poštovana gospodo, ne znam zašto se za ovom govornicom upotrebljavaju neke stvari koje nisu apsolutno tačne, jer vi znate da je nastao spor u radu Ustavnog suda BiH, upravo iz razloga što su se u Zapisnik unijele određene stvari koje Sud nikad nije donio i javnost BiH mora da zna da takvo stanje, koje je prisutno u Ustavnom sudu BiH, dovelo je do toga da je jedan od sudaca Ustavnog suda BiH, iz reda srpskog naroda, podnio ostavku, a drugi napustio sjednicu, čime je Sud došao u ozbiljnu krizu, a upravo se radi o ovom pitanju. Nije tačno da je Sud ukinuo konsenzus i paritet, niti je ukinuo konsenzus, niti je ukinuo paritet. Ja vas molim da o tome vodite računa. O tome postoji službena zabilješka Suda. Ja ne želim da govorim u ime Suda. Sud će svoje reći. Na kraju, sudije koje su prisustvovalе toj sjednici, i ne bi trebalo da mi, kao Skupština, koristimo ono što se pokazalo već kao sporno, kao do kraja neprihvatljivo, da se čak ide dotle daleko da se i odluke Ustavnog suda BiH pokušavaju krivotvoriti.

ALMA ČOLO

Gospodine predsjedavajući, Vi ste nama podijelili Odluku Ustavnog suda BiH, koju smo svi dobili. Ista Odluka je objavljena u Službenom glasniku BiH. Mene to ne interesuje. Ja raspolazem sa zvaničnim dokumentima, koja imam ovdje. To što Vi kažete, ja prvi put čujem i stvarno me to ne interesuje. U ovoj odluci stoji da se utvrđuje da član 19. Zakona o Vijeću ministara BiH nije u skladu sa Ustavom BiH. Član 19. ima dva stava. Stav 1. i stav 2. U stavu dva stoji da Vijeće ministara BiH odluke donosi konsenzusom onih članova koji su prisutni. U stavu 2., u tački 2., u stvari, je predviđeno na koji način se odlučuje ako se ne postigne konsenzus. Da je Ustavni sud BiH htio samo stav 2. ili tačku 2., ne znam kako je definisano, da proglasi neustavnim, on bi to jasno u svojoj odluci precizirao, kao što je precizirao za član 21., tačku 3., pa su u članu 21. tačka 1. i 2. ostale da važe. Zahvaljujem.

MIRKO BANJAC

Ja imam repliku. Meni je stvarno žao što sad moram da govorim, jer ne želim ni vama ni sebi uzimati vrijeme, ali je činjenica jedno. Ako ćemo ovako raditi, naravno da ćemo morati ovu tačku skinuti s dnevnog reda dok ne dobijemo Zapisnik sa zadnje sjednice Ustavnog suda BiH, gdje se raspravljalo o Savjetu ministara BiH, itekako raspravljalo, i donesene su određene odluke. Prema tome, one su donesene, ali nisu do nas došle i ne možemo mi na temelju onoga što znamo, sigurno da više nije tako kako Vi kažete, da sada ovdje raspravljamo. Mi donositi suprotno Ustavnom sudu BiH. Ne ljutim se ja. Vi imate pred sobom Zapisnik, ali ja samo kažem. Hoćemo li sačekati, pitam lično? Hoćemo li sačekati, jer znamo da je po tom pitanju donesena odluka? Ništa više, pitam samo.

IBRO SPAHIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, gosti, mi smo imali dugu proceduru do dolaska do ovog Prijedloga zakona koji je danas na dnevnom redu, kao i ovog drugog prijedloga kojeg ćemo, nadam se, razmatrati, također, danas. Mi razgovaramo o jednom zakonu koji se odnosi na Vijeće ministara BiH i sasvim je jasno da mi razgovaramo, i na osnovu onoga što smo dobili, kao poslanici, kao Zapisnik sa prethodnog zasjedanja Ustavnog suda BiH, i u tom kontekstu gospoda Čola ima potpuno pravo, da skrene pažnju da je to jedini prispjeli, zvanični akt od Ustavnog suda BiH Parlamentu BiH, drugog nema.

Što se tiče novinskog izvještavanja o trodnevnoj sjednici Ustavnog suda BiH. Mi možemo sad sjesti pa da nam date kopije novinskih izvještaja i sa konferencije za štampu predsjednika Ustavnog suda BiH. To nije način, ne može se odlučivati na osnovu toga, niti bi bilo dobro na osnovu onoga što su novinari registrovali donositi bilo kakve odluke i ja mislim da je sasvim korektno da Parlament BiH dobije odluke, podvlačim zapisnike, i kako je tekla rasprava, to je druga stvar. Ali, odluke koje će doći na dnevni red Parlamenta BiH. Ne mislim ja da će se to moći izbjeći, jer se očekuje od Parlamenta BiH da pokrene proceduru u vezi sa donošenjem Zakona o Vijeću ministara BiH. Očekuje se od Predsjedništva BiH i očekuje se od Vijeća ministara BiH. Očekuje se od svih institucija koje su nadležne da izađu sa odgovarajućim zakonskim prijedlozima. Danas na dnevnom redu imamo dva

prijedloga zakona. Vjerovatno bi sada trebalo otvoriti raspravu o pitanjima koja je pokrenula gospođa Čolo, na osnovu izjave predlagača. Ja bih molio da čujemo stav predlagača u vezi sa onim što je rekla gospođa Čolo. Da vodimo raspravu u okviru onoga što nam je na dnevnom redu i sa materijalima koje imamo na raspolaganju. Ako možemo čuti stav gospodina Divkovića i gospodina Tokića, odnosno, ono na što je skrenula pažnju gospođa Alma Čolo, tako da bismo mogli voditi dijalog dalje.

MIRKO BANJAC

Mislim da bi bilo dobro da predlagač sad uzme riječ.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, kolega Divković je iznio opredjeljenja i kratko obrazloženje odredbi Zakona o Vijeću ministara BiH. Mi smo u proceduri donošenja ovog zakona imali najrazličitije konsultacije, želeći obezbijediti i ustavnost ovog prijedloga, a i želeći obezbijediti vladu koja će zaista funkcionisati, izvršno tijelo koje će zasita funkcionisati kao jedno efikasno izvršno tijelo i koje će se moći suočiti sa naraslim problemima u BiH.

Mi stojimo na stanovištu da su odredbe ovog zakona u skladu sa Ustavom BiH i ne prihvatam ove insinuacije zapisnika i odlučivanja Ustavnog suda BiH po sasvim drugom zakonu u odnosu na ovaj zakon. Ukoliko želimo voditi ovakvu vrstu polemika, čula kazala, jer ja nisam zaista očekivao od Alme da će ona sada, na bazi Zapisnika, povodom drugog zakona govoriti. Ja ću se pozvati na javni istup gospodina predsjednika Suda, Kasima Begića, koji je rekao da je pregledao pažljivo ovaj zakon, Prijedlog zakona, i rekao da je on u skladu sa Ustavom. Da je njegovo mišljenje da je u skladu sa Ustavom BiH. No, obzirom da imamo Poslovnik i obzirom da smo se na puno pauza opredijelili da ćemo raditi u skladu sa Poslovnikom, ja bih molio da konkretno idemo sa amandmanima i prijedlozima, da ne vodimo fiktivne rasprave koje imaju za cilj rušenje mogućnosti da Parlamentarna skupština BiH, nakon višemjesečnog odlučivanja, sama riješi problem koji je trenutno na našim leđima, na našoj odgovornosti, a to je da donese Zakon o Vijeću ministara BiH, na bazi kojeg bi se mogla prevazići ova postojeća situacija, da imamo nelegitimnu vladu, odnosno svojevrsna opasnost od ustavne krize, u smislu postojanja ovog vrlo bitnog izvršnog organa BiH.

Ja bih ovdje iskoristio ovo javljanje da samo kažem naš stav što se tiče konsenzusa.

Graditi Ministarsko vijeće BiH, unaprijed razmišljajući o tome da se međusobno ministri preglasavaju, unaprijed gradeći koncept kako neće biti postignut konsenzus je, naprosto, za svakog onog ko želi ozbiljno Ministarsko vijeće BiH, vrlo neozbiljno. Ne da treba postojati puni stepen saglasnosti članova Ministarskog vijeća BiH i članova vlade iz različitih naroda, nego iz vlastitog naroda. Nijedna vlada u svijetu ne donosi odluke stalnim preglasavanjem. Mi ovdje moramo govoriti, ne samo o nacionalnom konsenzusu u Ministarskom vijeću BiH, čak i manje o tome koliko je potreban politički konsenzus. Je li mi želimo ponovo stvarati Ministarsko vijeće BiH u kome će sasvim komforno sjediti različiti članovi Ministarskog vijeća BiH, bez ikakve odgovornosti za nastup jedinstvenog tijela. Mislim da to nije u redu i mislim

da početak ove političke rasprave pokazuje nezrelost političkih struktura koje imaju većinu u ovom parlamentu, da ozbiljno pristupe stvaranju istinske bosanskohercegovačke vlade, odnosno bosanskohercegovačkog Ministarskog vijeća. Politički konsenzus u djelovanju bilo koje vlade zapadnoevropske zemlje, pa i BiH, treba postojati. Naravno da u ovoj narasloj nacionalnoj napetosti treba voditi računa i o tome da Ministarsko vijeće BiH, u vladajuće koalicije, kad se stvore, ima svoj koncept i da djeluje jedinstveno na tim osnovama. Hvala.

ALMA ČOLO

Gospodin Tokić je zaista u pravu kad kaže da nije očekivao od mene da ću ja za ovom govornicom reći nešto što sam čula ili što je neko kazao. Ja nisam to stvarno ni rekla, niti mi to pada na pamet. Zapisnik Ustavnog suda BiH mene ne interesuje. Ja imam zvaničan dokumenat, to je Odluka Ustavnog suda BiH o kojoj ja govorim i u kojoj stoji da član 19. Zakona o Vijeću ministara BiH nije u skladu sa Ustavom BiH. Taj isti član 19. je preslikan u vašem zakonu, stav 1. je takođe preslikan u članu 23. vašeg zakona. Ja nisam ništa rekla što je neko kazao i nije kazao ili što je sastavni dio nekog zapisnika ili ne. Odluka Ustavnog suda BiH je zvaničan dokumenat koji je objavljen u Službenom glasniku BiH i ja govorim o tome, gospodine Tokiću. Ovdje piše da član 19. nije u skladu sa Ustavom BiH, a taj član je prenesen u stavu 1., u vaš član 23. vašeg zakona.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bih zaista zamolio ozbiljnost u ovom pristupu, bez obzira na pokušaj da se hrpom riječi nadomjesti argumentacija. Ustavni sud BiH je donio odluku, vezano za Zakon o Vijeću ministara BiH za koji ste Vi, gospođo Čolo, i Vaša koalicija, glasali i vjerovatno taj član 19. i ne znam ni ja koji članovi su protiv Ustava. Ja Vam odgovorno, kao predlagač, tvrdim da postojeće rješenje u ovom zakonu, i zato Vam navodim mišljenje predsjednika Ustavnog suda BiH, javno izrečeno na Televiziji BiH i molio bih Vas da Vi svoju pažnju skoncentrišete na ovaj zakon. Naravno, Vaša motivacija, Vaša želja da gradite Vijeće ministara BiH na nekim osnovama koje objektivno u BiH ne mogu funkcionisati, ostaje Vaše političko opredjeljenje, ali ponašajte se u skladu sa Poslovníkom i nemojte mi govoriti o članu 19. Ja nemam ovdje u članu 19. ništa o tome što Vi pričate, niti imam ikakvu odluku Ustavnog suda BiH, niti mišljenje o ovom tekstu zakona. Ima tekst zakona koji je u proceduri već mjesecima, koji smo mi ponudili, pokušavajući riješiti nelegitimnu situaciju, odugovlačenje da se ova situacija riješi, između ostalog, zahvaljujući i Vama i uporno Vas pozivam, kao predlagač, da predložite amandmane. Vi možete reći da ste protiv ovog člana, to mene uopšte neće iznenaditi, kao što će ova druga strana u istoj toj vladajućoj koaliciji reći da je za neke druge članove i kao što ćete se posvađati pred ove izbore, pa opet poslije izbora međusobno glasati i sjediti u istom Ministarskom vijeću BiH, ali Vas molim, i od predsjedavajućeg tražim, iznosite konkretne argumente. Ne možete mene prekidati.

MIRKO BANJAC

Ja Vas molim, poslaniče, u skladu sa jučerašnjim zaključkom, ili odgovorite konkretno, nemojte pokušavati raspredati priču.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja konkretno pokušavam reći da nakon ove prazne priče koja, u principu, nije išla u pravcu prijedloga, molim da se konkretni prijedlozi iznose na tekst Zakona.

MIRKO BANJAC

Mogli ste reći samo to zadnje i bilo bi sasvim dovoljno. Izvolite, ko se dalje javlja za diskusiju.

ADNAN JAHIĆ

Cijenjeni predsjedavajući, dame i gospodo, ja mislim da u ovom tekstu Zakona SDP-a ima dosta dobrih rješenja i on bi se u cjelini mogao prihvatiti da nema poglavlje 5. koje je definirano na način kako je definirano od člana 22. do člana 26. i koje se objektivno, naravno, po našem sudu i sa ustavnopravne i političke strane, može osporavati. U tom smislu, ja podržavam ovo što je gospođa Čolo iznijela. Iz tog razloga, nisam spreman glasati za ovakvu verziju Zakona, samo bih ukazao na jednu nekonzistentnost u usporedbi članova 12. i člana 18. Član 12., kao šesto ministarstvo se navodi Ministarstvo za evropske poslove. U članu 18. se navodi Ministarstvo odnosa sa EU. Tako da ostaje svojevrsna dubioza o kojem se zapravo ministarstvu radi, dakle, da li o Ministarstvu za evropske poslove ili o Ministarstvu odnosa sa EU, što, čini se, podrazumijeva nešto, tako reći, više ograničen jedan pristup u sprovođenju ovog segmenta vanjske politike. Pa bi dobro bilo, ukoliko predlagrač pretendira da Zakon bude usvojen da se ova dva člana usklade. Toliko.

MIRKO BANJAC

Ko se dalje javlja za diskusiju? Izvolite.

IVO DIVKOVIĆ

Poštovane kolege, intervencija gospodina Jahića je sasvim korektna jer gore i stoji Ministarstvo za evropske poslove, pa član 18. kaže Ministarstvo za odnose sa EU. Mislim da to treba ispraviti, ta se sugestija može prihvatiti. Što se tiče ostalih diskusija za ovom govornicom, primjedbi i sugestija i ja ću se u svojstvu jednog od predlagrača pozvati na Poslovnik, odnosno, predsjedavajući, molio bih Vas da zatražite od svih onih koji su zaista ovdje predlagali da amandmansi djeluju na Zakon, eventualno u pismenoj formi, da vidimo tačno šta predlažu itd., i da se onda izjašnjavamo po tim predloženim amandmanima, jer Tokić je, čini mi se, odgovorio na ovu intervenciju da li član 23. ima ustavni osnov time što je vrlo jasno i glasno rekao da u konsultacijama oko ovog zakona, pa i u konsultacijama sa predsjednikom Ustavnog suda BiH se došlo do spoznaje, odnosno do toga da su svi članovi Zakona u skladu sa Ustavom, pa i član 23. Prema tome, naš stav, u ovom trenutku, na načelnu diskusiju da li je nešto u skladu sa Ustavom ili ne, pa i član 23. je da je to u skladu sa Ustavom. Mi bismo molili da se amandmansi djeluje tačno šta se želi mijenjati, na koji način, itd., onda ćemo dalje vidjeti da li se opredijeliti za to ili ne.

MIRKO BANJAC

Želim vas obavijestiti da nijedan amandman nije stigao do mene. Zna se, svi su pročitali Poslovník i nema potrebe da na to upozoravam. Ko se dalje javlja za diskusiju? Nema prijavljenih. Zaključujem diskusiju po ovoj tački, naravno, podtačka a).

Obzirom da nema amandmana, ne mogu pitati predlagača da li su prihvatili nešto, izuzev ovo što je gospodin Divković rekao. Molim vas da se konstatuje koliko je poslanika u sali. – 23.

Ko je za ovaj Prijedlog zakona o Vijeću ministara BiH – 7

Traži se novo, dajte, prebrojte dobro – 9

Služba, molim vas, koliko je? – 9

Ko je protiv?

Uzdržanih 14

Ima li neko primjedbu na proces glasanja. Nema.

Konstatujem da ovaj zakon nije dobio potrebnu većinu ni u prvom krugu i da nije prihvaćen. Prelazimo na podtačku b)

Podtačka b) Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Savjetu ministara BiH, predlagača poslanika Vite Rakića

Molim predlagača da podnese uvodno izlaganje.

VITO RAKIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, nama je svima poznato da je Odlukom Ustavnog suda BiH utvrđeno da su neke odredbe postojećeg Zakona o Savjetu ministara BiH neustavne. Pošto u određenom roku nismo usaglasili ovaj zakon, Ustavni sud BiH je zasjedao ovih dana, ili da budem precizniji, od 28. januara i poništio neke odredbe iz kojih će jasnije biti šta je to tačno poništeno i to ćemo dobiti ovih dana. Znajući za sve to, ja sam ovaj prijedlog predložio 12.12.1999. godine i, prilikom izrade ovog prijedloga, opredjeljivao sam se da li raditi novi zakon ili raditi prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Savjetu ministara BiH.

Moje je opredjeljenje bilo da predložim Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Savjetu ministara BiH što ste dobili u materijalu još 12.12.1999.godine. Svima nama je jasno da neke odredbe u tom zakonu su bile kompromis određenog političkog trenutka da bi se mogle konstituisati prve institucije BiH 1996. godine. Politička situacija u BiH je veoma složena, ali je, po meni, mnogo bolja nego što je bila 1996.godine i ostvren je značajan napredak u mnogim oblastima u BiH. Povjerenje koje se stiče između dva entiteta, konstitutivnih naroda i građana Bosne i Hercegovine može se unapređivati i razvijati uz punu ravnopravnost, a to znači da se u punoj mjeri ostvaruje nacionalni paritet – konsenzus u odlučivanju u svim institucijama BiH. Ja znam da je ovo teži put nego ići na prosto odlučivanje, ali to je sigurno stabilniji put da se ostvari jedno političko povjerenje i da se mogu stabilno graditi odnosi u BiH. Ovo nas još posebno uvjerava jer pojedini funkcioneri iz

zajedničkih organa dosta teško istupaju u svoje ime, u ime svoje partije, a u ulozi određenih funkcija koje zauzimaju u zajedničkim organima i ne koriste ono što se mora koristiti da se zajednički stavovi usvajaju na tom organu i da se onda može samo istupati po osnovu takvih stavova. Prema tome, pošto je to tako, i određena rješenja u ovom zakonu su data tako da se moraju ograničiti samostalna istupanja, preglasavanja ili, bolje da kažem, majorizacija u određenom trenutku, da bi se tako predstavljala Bosna i Hercegovina.

Znači, što se tiče ovog zakona, zadržao sam, otprilike, istu strukturu Ministarskog vijeća BiH, jer smatram da povećavati Savjet ministara BiH, u ovom trenutku kad smo Budžet o kojem smo raspravljali jedva obezbijedili i ona sredstva koja su neophodna, a proširivati za duplo veći broj ministarstava ili za bilo koje ministarstvo, da je u ovom trenutku neprikladno i da je za to dovoljno u ovom trenutku da se izvrše samo izmjene i dopune ovog zakona kako sam predložio. I zato vam predlažem da usvojite ovaj zakon. Hvala.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepo. Otvaram raspravu po ovoj podtački dnevnog reda. Izvolite, ko se javlja? Poslanik Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici-poslanici, ja zaista cijenim aktivnost kolege Rakića da predloži ovaj Zakon o Vijeću ministara BiH. Mislim da je to odgovoran pristup djelovanja u ovom parlamentu, da se pokuša raz riješiti ova postojeća, za BiH i za centralne institucije, vrlo teška situacija.

Ja bih imao dva amandmana vezano za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Savjetu ministara BiH. Reći ću ih za govornicom, a kasnije mogu preformulisati. Kad se govori o predsjedavajućem Savjeta ministara BiH, dva ministra koordinatora, u produžetku toga, dakle, u članu 3. bi stajala formulacija: “zaduženih za evropske poslove i zaštitu ljudskih prava”. Dakle, da koordinatori koji ovdje imaju funkciju, dakle, u tom periodu imaju takvu jednu funkciju.

Što se tiče člana 3. ovog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona, kad se govori o predsjedavajućem i njegovom rotiranju svaka 24 mjeseca, smatram da je tu bitno narušen princip mandatarata, dakle, onoga ko bira, ko predlaže članove Vijeća ministara BiH, a obzirom da, prema Ustavu, predsjedavajući ima jasnu mandatarsku funkciju, dakle, on imenuje članove Vijeća i šalje ih na odobravanje Predstavničkom domu. I tu bih zamolio odgovor na pitanje, da li se ovim podrazumijeva da se mandatarstvo sa rotacijom mijenja u okviru ovih tri. Jer plašim se da, ukoliko se ne mijenja svakih osam mjeseci, ulazimo u jednu vrstu komandatarstva, što bi bilo protivno Ustavu BiH. Tako da bih molio ovo razjašnjenje. Imajući razumijevanja da se funkcija predsjedavajućeg Ministarskog vijeća BiH rotira brže, obzirom na postojeću konstelaciju odnosa i još nedefinisan mandat Predstavničkog doma PSBiH, u smislu da je on dvije godine, nije četiri godine kao što je prema Ustavu u redovnim okolnostima. Želio bih, dakle, objašnjenje za ovaj član. Dakle, funkcija predsjedavajućeg u kontekstu mandatarstva. Hvala.

MIRKO BANJAC

Hvala. Ima li još neko želju da govori? Obzirom da nema prijavljenih...(sa mjesta je tražena pauza) Može. Pauza pet minuta.

/P A U Z A/

MIRKO BANJAC:

Gospodo poslanici, cijenjeni gosti, predlažem da nastavimo s radom. Molim predsjednika Kluba koji je tražio pauzu da izvijesti. Gospodine poslanice Špiriću, sjednica je počela.

VITO RAKIĆ

Dame i gospodo poslanici, pošto je bio samo jedan prijedlog od strane gospodina Tokića, drugih prijedlog nije bilo, ja ću dati sljedeća tumačenja i ono što smatram da je moguće prihvatiti.

Prvo, predsjedavajući Savjeta ministara BiH ponovo kad se postavlja, njega mora imenovati Predsjedništvo BiH i ono će potvrditi svim ministrima mandat, predložiti, ili će možda izabrati neke nove ministre. Prema tome, tu da budemo jasni, to je tako i predviđeno.

Što se tiče drugog Vašeg prijedloga, da ministri koordinatori, pored ostalih poslova, koordiniraju i poslove za evropske integracije i ljudska prava – jesam li dobro rekao – smatram da je to prihvatljivo i da se to može prihvatiti. Hvala.

MIRKO BANJAC

Hvala. Pitanje? Izvolite.

IBRAHIM SPAHIĆ:

Gospodine predsjedavajući, želio bih da, pošto su ovdje prisutni predstavnici Predsjedništva BiH, takođe, radi vođenja jedne rasprave koja bi mogla donijeti određen rezultat danas i u odnosu na prijedloge koje smo čuli, prvi prijedlog o kojem smo glasali i drugi koji se sad nalazi, praktično, pred glasanjem, bilo bi dobro da čujemo i mišljenje, ukoliko je, naravno, formulirano, od strane članova Predsjedništva BiH koje predstavljaju, u ovom slučaju, g. Raguž i g. Trnka, s obzirom da su oni po Ustavu nadležni da naprave prijedlog. Ja bih želio da, kao poslanik, pošto su predstavnici ovdje prisutni, dobijem informaciju od njih. Mislim da bi to bilo dobro. Molio bih da se o tome ne glasa nego da tražim jednostavno izjašnjenje povodom prijedloga koji smo danas čuli. O jednom smo danas glasali, i o drugom o kojem sada razgovaramo. Mene to zanima.

MIRKO BANJAC

Hala lijepo. Ja samo moram da ispravim. Poslovnički nije tačno to što ste rekli i da bude sasvim jasno. Mi možemo gospodu čuti, nema nikakvog spora da ih čujemo, ali to nije nikakva obaveza. To nije sporno, ako oni žele riječ, oni će riječ dobiti.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici-poslanici, ja bih zaista pozvao sve zastupnike-poslanike da pokušamo doći do rješenja i prevazilaženja postojeće krize djelovanja Ministarskog vijeća BiH. I u tom kontekstu bih predlagajuću dao sugestiju. Hvala na objašnjenju za član 6. Ja bih dao samo sugestiju da se rotacija svakih osam mjeseci uskladi sa rotacijama predsjedavajućeg Predstavničkog doma PSBiH, obzirom da to u narednim izborima, vjerovatno već u narednim parlamentarnim izborima, neće biti mandat od dvije godine, a mi donosimo ovaj zakon trajnije od ovog perioda do ovamo, da se predlagač, ukoliko je spreman, izjasni, dakle, da se uskladi zamjena sa predsjedavajućim Predstavničkog doma PSBiH, odnosno, sa jednom trećinom mandata Predstavničkog doma BiH.

MIRKO BANJAC

Da ne bude iz istog konstitutivnog naroda?

SEJFUDIN TOKIĆ

Da. I da to ne bude vezano za osam mjeseci, nego da bude vezano za mandatni period. Sad to jest osam mjeseci ako je mandatni period Predstavničkog doma 24 mjeseca. Ako treba pauza, možda da to...

MIRKO BANJAC

Predlagač prihvata i tu primjedbu.

Ima li još neko želju da diskutuje? Nema.

Zaključujem raspravu po ovoj podtački dnevnog reda. (S mjesta: Može li pauza pet minuta da se konsultujemo?) Može. Pauza pet minuta.

/P A U Z A/

MIRKO BANJAC

Poštovani gosti, predlažem da nastavimo rad. Molim predstavnika Kluba koji je tražio pauzu da nas izvijesti.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, mi smo, kao Klub zastupnika SDP-a, zatražili u pismenoj formi da se dostavi tekst predlagajuću, obzirom da je predlagač u svojoj diskusiji prihvatio određene sugestije i mislim da ne trebamo žuriti, da se sačeka da se to, obzirom da se radi o vrlo značajnom zakonu, da se to dostavi svim poslanicima, zastupnicima kao pisani materijal. Da ne odstupamo, kao što Vi rekoste i da nemamo različite kriterije.

MIRKO BANJAC

Pa juče smo nešto uradili kad je bilo glasanje oko ovog zakona. Evo, ja nemam ništa protiv, ali ako može da pročita čovjek, pošto će ući u stenogram, to je ravno pisanom dokumentu. (s mjesta govori) Gospodine, biće upisano ono ako budemo glasali, što je sastavni dio stenograma, ništa drugo ne može biti. A taj uvid u stenogram možemo ostvariti svi. I ne vidim razloga, mada prihvatam ako... Da li prihvatate da se pročita ovo u stenogram da ne čekamo? Imamo još posla, mislim ... Prihvatate. Oni koji su tražili prihvataju. Izvolite.

VITO RAKIĆ:

Na bazi prijedloga g. Tokića prihvaćeno je sljedeće:

U članu 3. poslije „dva ministra koordinatora“, nastavlja “koji će, pored ostalih poslova, koordinirati područje ljudskih prava i evropskih integracija”.

U članu 6. ovde je upisano: Na mjesto predsjedavajućeg svakih osam mjeseci imenuje se predstavnik svakog konstitutivnog naroda – itd. Tu se išlo na ovaj dvogodišnji mandat, 24 mjeseca, pošto smo imali, znači, jedna trećina mandata. Znači, u jednoj trećini na mjesto predsjedavajućeg, ovde je upisano “svakih osam mjeseci imenuje se predstavnik drugog konstitutivnog naroda u BiH iz reda ministara koordinatora, tako da za 24 mjeseca tu funkciju obavljaju pripadnici sva tri konstitutivna naroda u BiH”.

Tu je Vaš prijedlog da se preformuliše sljedeće, Tokiću. Hoćete reći šta je tu Vaš prijedlog?

MIRKO BANJAC

Jednu trećinu mandata?

Znači, “jednu trećinu mandata Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH”, i u nastavku – “vodeći računa da predsjedavajući Vijeća ministara BiH i Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH nisu iz istog naroda”. Je li to u redu? Hvala.

MIRKO BANJAC

Čuli smo. Koliko je prisutnih poslanika? Prisutnih 26.

Pitam poslanike, ko je za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Savjetu ministara BiH i ministarstvima BiH, sa ugrađenim izmjenama i dopunama koje ste upravo čuli. Ko je, dakle, za? 16.

Protiv? Nema.

Uzdržanih 10.

Glasamo po entitetima jer je Zakon dobio potrebnu većinu.

Iz Republike Srpske, ko je za? (upadice) Neće Bog neg pravo. Osam. Hvala lijepo. Iz Republike Srpske ima potrebna većina.

Iz Federacije BiH – ko je za? Osam. Nema dovoljna većina iz Federacije BiH. Zakon ide na usaglašavanje. Izvolite.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici-poslanici,

Smatrajući vrlo značajnim da Predstavnički dom PSBiH razriješi postojeću situaciju, predlažem Predstavničkom domu PSBiH sljedeći zaključak: Za proces usaglašavanja ovog zakona da budu uključeni, pored Kolegija koji ide po Poslovniku, predstavnici svih predlagača zakona i Zakona o izmjenama i dopunama zakona koje smo imali danas na parlamentarnom zasjedanju i koji su u proceduri, tu mislim na prijedloge zakona koji su već upućeni u parlamentarnu proceduru – SDA, odnosno g. Genjca, koliko se sjećam, kako bismo u jednom tako širem krugu uspjeli doći do rješenja ovog vrlo značajnog pitanja. Jer mislim da imamo šansu da, kao Predstavnički dom PSBiH, razriješimo postojeću situaciju. Ako treba pismeno, ja to mogu formulirati.

MIRKO BANJAC

Nema potrebe. Ja prihvatam da prisustvuju, evo, Kolegij je saglasan da prisustvuju, sad smo se konsultovali. Dakle, prisustvuju Halid Genjac, kao predlagač jednog, jer je tako i dostavljeno, g. Havel kao predlagač još jednog, i Tokić i Rakić. Znači, evo, već smo definisali. Samo sekund, daću ja riječ. Znači, Tokić, Rakić, Genjac svakako prisustvuje i Havel. Ali, odluku će donijeti Kolegij, to nije sporno. To ne dolazi u upit. Evo, poslanik Špirić želi nešto da kaže.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Dame i gospodo, kod procesa usaglašavanja treba se, prije svega, držati Poslovnika. Ako će to ponovo biti šira rasprava, mislim da sve stranke koje imaju i koje nemaju klubove poslanika trebaju biti pozvane. To je jedna stvar, dakle, da se niko ne isključuje. Ali ja mislim da se treba striktno držati Poslovnika, jer ovaj prijedlog ide na usaglašavanje i primijeniti treba jasno Poslovnik. To je, dakle, moj prijedlog. A ako će se ići u neki širi kolegij, onda molim da se pozovu i ostali. Zahvaljujem.

MIRKO BANJAC

Ja imam jedan prijedlog. Kao predsjedavajući, tražim sastanak sa oba predlagača današnjih zakona na pet minuta.

/P A U Z A/

MIRKO BANJAC

Poštovana gospodo, predlažem da nastavimo sa radom. Obzirom da je ovde bilo više prijedloga, ja sam zvao predlagače, da ne idemo u vanposlovnički posao. Evo, predlažem da g. Rakić iznese stav. Jer, ipak, ne bi bilo u redu da se ide u rad van Poslovnika.

VITO RAKIĆ

Dame i gospodo poslanici, mi smo danas imali jedan konstruktivan pristup o približavanju dva zakona. Ja posebno ovde moram da zahvalim predstavnicima SDP-a

koji su sa svojim konstruktivnim pristupom ovom zakonu dali određena poboljšanja. Zato smatram da u procesu usaglašavanja ovog zakona, pored predstavnika SDP-a koji su imali svoj zakon u redovnoj proceduri, konsultovat ćemo i druge i na narednom zasjedanju odlučiti o sudbini ovog zakona, po poslovničkoj proceduri.

MIRKO BANJAC

Hvala. Molim, ja sam zaključio diskusiju. Molim Vas, poslaniče, hoćete li se izjasniti, da li odustajete od Vašeg ranijeg prijedloga? Izvolite.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici-poslanici, SDP je glasala, uz dopune i uz približavanje ova dva prijedloga zakonskog projekta vezano za Vijeće ministara BiH, prenesemo sa ciljem da se prevaziđu postojeće blokade. Mi stojimo na tom kursu. Naravno, mi smatramo da su rješenja koja smo dali u našem prijedlogu najbolja, ali u ovom trenutku smatram da je itekako bitno izaći iz postojeće ustavne krize, iz paralize, i u tom kontekstu, ne želeći da se vodi dalja rasprava, vjerujući da u saradnji svih parlamentarnih stranaka i u saradnji ova dva predlagača, možemo na narednoj sjednici usvojiti Zakon o Vijeću ministara BiH, odnosno Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara BiH i ja odustajem od prijedloga da se formiraju neka posebna tijela, to ćemo svakako u međusobnoj, unutarparlamentarnoj saradnji uspjeti prevazići.

MIRKO BANJAC

Moj cilj, kao predsjedavajućeg, upravo je bio da sa njima razgovaram, da se ne ide u nešto što, komisija je komisija, potpuno je autonomno i tražio sam da odustanu od prijedloga da oni dolaze na komisiju. To ne možemo prihvatiti jer ja to, kao predsjedavajući, nisam mogao prihvatiti. To je bio cilj i da kažem da nema nikakvih zakulisnih priča, jer jednostavno ima priča da se poštuje Poslovnik. Hvala vam lijepa. Zaključujem ovu tačku dnevnog reda. Prelazimo na 13. tačku dnevnog reda.

Ad.13. Zakon o praznicima i blagdanima BiH

Imamo u ovoj tački dnevnog reda Nacrt zakona o praznicima i blagdanima BiH, predlagača Sejfidina Tokića i Ive Divkovića pod a), i b) Nacrt zakona o praznicima i blagdanima BiH, predlagač je Vijeće ministara BiH.

Molim prvog predlagača da podnese uvodno izlaganje.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici-poslanici, Socijaldemokratska partija je već poodavno, ima tome već skoro godinu dana, inicirala raspravu o Zakonu o praznicima BiH. Danas imamo raspravu o Nacrtu ovog teksta, tako, dakle, imamo nakon silnih debata po medijima, prvi put da o tome raspravljamo na pravom mjestu, na meritornom mjestu i mi smo u tom kontekstu predložili Nacrt zakona o praznicima, koji uključuje četiri praznika koja bi se slavila na nivou BiH i imala karakter praznika

na nivou države BiH. To su, pored 1. i 2. januara, 1. maja Praznika rada, to je 1. i 2. maja, 14. decembar, Dan zaključivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma i 25. novembar, Dan zasjedanja ZAVNOBIH-a.

Mi stojimo na stanovištu da se oko ova četiri praznika može postići minimum konsenzusa i potrebe da na nivou BiH imamo ove zajedničke praznike, polazeći od pretpostavke da su do sada razlike bile u mnogo čemu iskazivane. Stojimo na stanovištu da u ovaj zakon ne bi trebalo uključivati vjerske blagdane, naprosto zato što ne smatramo da je Parlamentarna skupština BiH nadležna šta je vjerski blagdan, šta nije. S druge strane, pridržavajući se načela sekularnosti, želeći da se vjerski praznici slave odvojeno od državnih praznika, a imajući u vidu veći broj konfesija u BiH i takvu nemogućnost da se bilo koji vjerski praznik proglasi državnim praznikom, stojimo na stanovištu da u nacrtu ovog zakona ne bi trebalo ulaziti u ovu problematiku.

Bilo je u medijima, a i u nekim drugim prijedlozima, dan zaključivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma i dan parafiranja. Mi stojimo na stanovištu da je logičnije da se dan potpisivanja, kao oficijelni datum ovog Mirovnog sporazuma, uzme kao praznik. Međutim, ne insistiramo na tome, jer je suština de facto slična, da ne kažem ista, i u tom kontekstu, spremni smo, ukoliko postoji politička volja od Predstavničkog doma PSBiH i mijenjati u okviru rasprave Nacrta ovog zakona. Bila su različita mišljenja o 25. novembru, pa moram reći čak i u okviru ovog doma i u okviru tretmana različitog statusa. Da li je to Dan državnosti, kao što imamo u medijima insistiranje, ili je to dan zasjedanja ZAVNOBIH-a. Mi, kao predlagači, tu podcrtavam, kao Ivo Divković i Sejfidin Tokić, kao zastupnici. Predlažemo da se to tretira kao Dan ZAVNOBIH-a, kao nesporno važan, bitan datum za BiH kada, po mom ličnom mišljenju, nije nastala država BiH. Ona je nešto što je tog datuma, na tom mjestu verificirana kao jedna formula koja je u Dejtonskom mirovnom sporazumu našla svoje mjesto, a ako hoćete i u Ustavu BiH, a to je formula države BiH kao države tri ravnopravna naroda i svih njenih građana. U tom kontekstu, smatramo da ovaj praznik treba obilježavati kao dan ZAVNOBIH-a. Stojimo na raspolaganju, naravno, da eventualno i korigiramo ovo stajalište i da eventualno taj dan, 25. novembar, bude proglašen i Danom državnosti ili nekim drugim tretmanom.

Mislim da je vrlo značajno da Predstavnički dom PSBiH, u ovoj raspravi pokuša iskazati potrebu za sporazumijevanjem i da u ovoj raspravi ne robujemo nekim dnevno političkim antagonizmima i da odluku donosimo ovdje, da je nigdje nismo prethodno preuzeli i da smognemo snage da o ovom pitanju u javnosti vrlo iskazano nađemo zajedničko stajalište i zbog toga smo i ovaj zakon preinačili u nacrt, dakle, u načelnu raspravu, na bazi svih iznesenih prijedloga. Kao predlagači stojimo na usluzi da pokušamo naći maksimum konsenzusa i zajedničkog za ovaj visoki dom.

MIRKO BANJAC

Čuli smo.

IBRO SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, povodom ovog prijedloga, samo bih htio da komentiram jedan datum koji je ovdje spomenut, to je 14. decembar, ako sam dobro

pratio, to je datum potpisivanja Opšteg mirovnog sporazuma. Što se mene tiče lično, naravno da možemo različito stvari postaviti u vezi sa Mirovnim dejtonskim sporazumom, ali mislim da je prijedlog da se jedan takav nazvan je praznik mira, ili praznik okončanja svega onoga kroz što je prošla BiH, ovim Opštim mirovnim sporazumom, sasvim prirodno i logično bi bio vezan za rodno mjesto takvog jednog sporazuma, to je Dejton. Prema tome, to je jedan drugi datum. Ima više razloga zbog čega ne bi bio taj Pariški dogovor i sporazum osnova za usvajanje jednog državnog praznika u BiH. Zato što vi znate jedna međunarodna politička volja i konstelacija međunarodnih političkih odnosa, kao i unutrašnjih u BiH i u regiji je omogućila zakazivanje Dejtonske mirovne konferencije i taj dan bi se normalno mogao kao dan preferirati u odnosu na ono što je bio čin u Parizu. Ukoliko bi predlagači bili spremni da, u tom smislu budu, kao što je i gospodin Tokić rekao, sa obrazloženjem koje sam dao, spremni da bi se vezali za ovaj datum Dejtonskog mirovnog sporazuma, riječ je o 21. novembru, koliko mi se čini, mislim da bismo stvorili u ovoj proceduri pretpostavke za to da, naravno, za nesporne praznike kao što su kalendarski Nova godina, Praznik rada i 25. novembar, uvažimo kao sastavnicu ovog prijedloga. Povodom ove diskusije o onome što ste Vi predložili, što slijedi ponovo diskusija o jednom drugom prijedlogu u vezi sa praznicima i blagdanima vjerskim u BiH, nekako je tamo u drugom zakonu napisano Bosne i Hercegovine. Mislim da možemo, također, pristupiti na isti način približavanju stavova koji će omogućiti da se jasno definira pozicija ovog doma prema ovim prijedlozima zakona.

Pošto sad se radi o jednoj konkretnoj stvari, ja bih molio samo predlagače da se odrede, da li bi bili spremni da na ovaj način korigiraju svoj prijedlog, a onda ćemo nastaviti diskusiju o drugim pitanjima.

RASIM KADIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, ja prvo moram da kažem da izražavam zadovoljstvo što je ovaj zakon konačno u ovoj formi došao na dnevni red Parlamenta i mislim da BiH, nakon svih ovih godina, je zaslužila da usvojimo zakon o praznicima BiH.

Drugo što želim reći je da je ovaj Zakon o praznicima pa i onaj što će doći pod sljedećom tačkom, proizvod jedne dosta široke javne rasprave među intelektualcima, političkim strukturama, u medijima i da je ovo jedan od zakona koji je, ja bih rekao izfiltriran došao na sjednicu Zastupničkog doma PSBiH.

Treće što želim da kažem, da Prijedlog zakona dvojice poslanika, Tokića i Divkovića, je konzistentan i posebno želim da naglasim podršku za prijedlog odluke o državnom prazniku 25. novembar, Dan državnosti BiH, a veza između dva datuma koja su ovdje pomenuta, Dan državnosti na jednoj i dan zaključenja ili potpisivanja Mirovnog sporazuma na drugoj strani, pokazuje jednu logičnu vezu BiH, kao države, kontinuiteta u različitim nekim unutrašnjim oblicima koji su plod istorije u BiH.

Konkretno bih želio da dam i dva prijedloga:

1. Mislim da bi predlagači mogli, prvo predlažem da se, s obzirom da je sam predlagač rekao da ne postoji bitna razlika u pogledu na 21. novembar, kao dan zaključenja Mirovnog sporazuma, odnosno dan parafiranja. Ja bih podržao prijedlog gospodina Spahića da dan zaključenja Mirovnog sporazuma u Dejtonu, kao suštinska

tačka završetka rata u BiH, jer potpisivanje u Parizu je bila svojevrsna tehnička tačka završetka, da taj datum bude onaj datum koji će biti u ovom zakonu, to je jedna stvar i

2. S obzirom da je formuliran na jedan drugi način, predlažem da on bude vrlo precizno formuliran kao dan mira u BiH, odnosno dan mira.

Moj prijedlog je 21. novembar, kao dan mira, da predlagaču to predlažem da prihvati i nakon toga ovaj zakon bi bio prihvatljiv, što se mene tiče.

DESANKA RAĐEVIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege poslanici, pošto se radi o Prijedlogu zakona, ja bih uložila amandman.

MIRKO BANJAC

Nacrt je u pitanju.

DESANKA RAĐEVIĆ

Dobro, onda nije toliko bitno, bitna je suština šta hoću da kažem. Što se tiče ovog zakona, da vas obavijestim, govorim u svoje lično ime i u ime izborne baze sa kojom sam kontaktirala u vezi sa ovim nacrtom zakona.

Član 1., ovako kako je predložen, na član 1. ulažem amandman, dajem primjedbu. Prihvatljivo je, praznici BiH su Nova godina, 1. maj, Praznik rada, a zatim poslije toga da dođe 21. novembar, dan zaključenja Okvirnog mirovnog sporazuma za BiH, dakle, ne slažem se sa prijedlogom kolege Kadića da se on zove dan mira i da se tu stavi tačka. Dakle, izostavljam 25. novembar, dan prvog zasjedanja ZAVNOBIH-a, a obrazloženje je zato što smatram da ovaj datum nema nikakve veze sa dejtonskom BiH. Jasno je da je poslije 25. novembra došao i 29. novembar i Jugoslavija, koju danas ovdje nemamo ni razloga da spominjemo, a ta dva datuma su usko bila povezana i uslovljena, 25. novembrom uslovljen je bio 29. novembar.

Analogno tome, slažem se sa ovim koliko dana da se slavi, ali analogno tome trebalo bi i u ostalim članovima izostaviti ovaj praznik.

Također sam sklona podržati stav da u ovaj zakon ne ulaze vjerski praznici, da se ne regulišu ovim zakonom.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, ja mislim, takođe, da je jako bitno da BiH kao država dođe do praznika koji će biti obilježavani na cijelom prostoru BiH i slažem se, naravno, sa prijedlogom SDP-a da vjerski blagdani budu izostavljeni iz ovog zakona, naravno, zalažući se za onu tezu odvojenosti crkve od države i mislim da to ne treba definisati ovim zakonskim projektom. No, ono u čemu bih ja ispoljio svoju rezervu ili različito gledanje jeste da bi državni praznik BiH, u suštini, bio državni praznik i da bi ga svaki pojedinac doživljavao kao državni praznik, on mora biti voljno prihvaćen bez mogućnosti drugačijeg gledanja na taj

praznik. Bojim se da ako dođemo do nekih, a pretpostavljam takva je konstelacija odnosa snaga i u ovom parlamentu, da nećemo doći, zalažem se za princip da BiH dođe do državnih praznika, onih oko kojih se dogovorimo.

Dakle, neosporno je Nova godina i 1. maj da mogu biti državni praznici BiH i mislim da nema niko potrebe da spori, i da je koje sreće i do sada bi to bili državni praznici BiH, da se ne ide u paketu. No, ono što može biti sporno i što pretpostavljam oko čega će se, da iskreni budemo, voditi rasprava jeste 21. novembar, koji se predlaže ovdje da bude dan mira. Nekako mi dan mira, znači li to da su ostalih 365 dana, dani rata. Ili ćemo bilježiti dani rata, kakvog rata, sve su to stvari, a 21. novembar je neosporno za mene dan državnosti BiH. Tada su svi pristali, domaći politički stab, uz pomoć međunarodne zajednice, da se verifikuje BiH, onakva kakva je definisana Ustavom u članu 1., i mislim da nema potrebe pružati otpora tom datumu da bude datum državnosti BiH. To je ono sa čim se ja apsolutno slažem. Ne slažem se da se zove datum mira, nego dan državnosti BiH.

Što se tiče ovog prijedloga SDP-a, dan ZAVNOBIH-a da se obilježava pod nazivom dan ZAVNOBIH-a, dakle, da se ne daje ni državnost ni ... to je stvar o kojoj vrijedi raspravljati. Mislim da je neosporno da 21. novembar, pa vi se sjećate samo rasprave koja je u vrijeme posjete gospodina Holbruka BiH, kada su se članovi Predsjedništva BiH izjasnili da je to dan državnosti, da su sretni da je stvorena država, kada su se građani BiH zahvalili građanima Dejtona, kada je, u najmanju ruku, počelo slavljenje u BiH, sad na jednom i nije to dan državnosti, to je dan mira. Ja nisam za takav nepošten koncept i prema onima koji su učestvovali u kreiranju tog dokumenta i stvaranju mira u BiH. Dakle, predlažem da dan državnosti BiH bude 21. novembar, to je u čemu se vjerovatno razlikujemo i pošto se radi o nacrtu, pretpostavljam da ćemo na narednoj sjednici, kad to bude prijedlog, imati priliku da se, ili u paketu izjašnjavamo ili pojedinačno da bi BiH došla do državnih praznika.

MIRKO BANJAC

Replika, Spahić.

IBRO SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, prvo u vezi sa praznikom mira. Vi znate, mene se to jako tiče, kao čovjeka i kao nekog ko dijeli jedan Svjetski praznik mira, koji je početkom godine, znate da se taj praznik slavi, to je jedan univerzalni Svjetski praznik mira i prvog on se slavi kao takav i prihvaća se kao jedan Svjetski praznik mira i podrazumijeva se tako, u 1. januaru. U toku tih novogodišnjih praznika, također se obilježava Svjetski dan mira. O tome bih ja htio vama da kažem, da je to jedna opća čovječanska potreba, to je, također, jedno temeljno pravo kao i sva druga o kojima pričamo. Tako da je to jedna univerzalna stvar, kao Praznik rada o čemu ništa nije sporno.

Htio bih drugim povodom, povodom Vaše diskusije, gospodine Špiriću, kada ste rekli da bi taj praznik 21. novembra, o čemu smo se razumjeli da ste saglasni, da ta dejtonska Konferencija bude obilježena kao jedan važan opštedruštveni – državni praznik u BiH. Reći da, uistinu, u tom Dejtonskom mirovnom sporazumu, u vremenu od 1. do 21. novembra 1995. godine, prvi član Ustava BiH i to Aneksa 4. koji definira

poziciju BiH i kaže da Republika BiH, čije zvanično ime od sada će biti BiH, i nastaviti će svoje pravno postojanje po međunarodnom pravu kao država sa unutrašnjom strukturom, modificiranom, u određenim postojećim međunarodno priznatim granicama. Ona će ostati država članica UN i može kao BiH zadržati ili se prijaviti za članstvo unutar sistema i drugih međunarodnih organizacija.

Prema tome, država BiH je zvanično priznata kao država BiH, pod određenim imenom, prijemom u UN, to je nesporna međunarodna organizacija najvišeg autoriteta. Ona je uvažila sve one povijesne razloge koji su prilikom kandidiranja BiH, kao države, bili uvaženi i glasanjem i odlukom UN. Stoga bih želio reći da, unutar toga što jeste državni praznik BiH, mi možemo slaviti praznik koji se zove Dejtonska konferencija, mirovna, to je jedna prirodna stvar, kojoj je stalo do nekog konsenzusa još sa međunarodnom ravnotežom i interesima povezanim, slavi kao što se slave neki drugi mirovni sporazumi kod nas u bivšoj Jugoslaviji. Ono što bih želio da kažem jeste da je BiH, kao politički samostalni subjekt, kao nezavisna država prema Ustavu koji je ratificiran u Dejtonskom mirovnom sporazumu i na kojem mi počivamo, kao Parlament BiH, riječ je o jednom kontinuitetu državnom koji je nesporan. Nije to nastanak države BiH, tačno piše u članu 1. šta je to i kakva je vrsta karaktera mirovnog sporazuma. Nije bez razloga to zapisano u prvom planu, ne da bismo se podsjećali. Moje je stanovište da u vezi sa diskusijom koja je otvorena...

MIRKO BANJAC

Poslaniče, istekle su tri minute. Jeste li me čuli dobro? Prekidam diskusiju.

IBRO SPAHIĆ

Da ostanemo pri izvornom prijedlogu koji su dali gospoda iz SDP-a.

RASIM KADIĆ

Povodom ovog zakona i diskusija u vezi s tim, mi možemo otvoriti velika pitanja, a izgleda da će se otvoriti, sudeći po onom što je sad rekao Ibrahim Spahić, i neka se otvori. Ja još jednom želim da čestitam onima koji su smogli snage da povežu istorijske datume BiH, tako da iza jednog datuma stave riječi dan državnosti BiH, a iza drugog datuma ja im predlažem da za 21. novembar stave u produžetku ili dan mira ili praznik mira. Replika je gospodinu Špiriću, zbog toga što karikaturalizacijom, dan mira sa opaskom da su onda drugi dani nemira ili dani rata, istovremeno, gospodin Špirić dolazi u suprotnost jer prihvaća praznik rada nesporni datum, što onda znači da su ostali dani nerada. Dakle, karikaturalizacija u ovom slučaju nije jača strana, ukoliko želimo doći do zakona, pogotovo što znam da u nekim državama u SAD postoji dan zahvalnosti, a to ne znači da su ostali dani nezahvalnosti. Ja u tom pogledu, umjesto svog prijedloga dan mira, ukoliko takav ne može da prođe, predlažem da onda se formulira kao praznik mira, ukoliko je to prihvatljivije. U svakom slučaju smatram da iz naziva Opšteg okvirnog sporazuma za mir u BiH, izvlačim svoj zaključak o tome, da 21. novembar proglasimo takvim praznikom.

MIRKO BANJAC

Sve u redu, Rasime, samo da se pridržavamo, da ne držimo jedni drugima predavanje.

KASIM TRNKA

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, samo jedan ispravak krivog navoda poslanika Špirića. U ime Predsjedništva BiH, mogu sa punom odgovornošću izjaviti da na sjednici Predsjedništva BiH, na kojoj je prisustvovao i ambasador Holbruk, ni u jednom trenutku nije upotrijebljen pojam dan državnosti za 21. novembar, kao dan kada je parafiran Mirovni sporazum za BiH. Prema tome, ta dva termina nisu, ovaj termin nije bio vezan za pojam dana državnosti i nikad nije u tom smislu korišten. Usput da kažem da je Predsjedništvo BiH razmatralo Nacrt zakona koji je pripremljeno Ministarstvo za civilne poslove i komunikacije i da je Predsjedništvo BiH dalo svoje određene sugestije na ovaj zakon. Tada je, tom prilikom, jednoglasnom odlukom Predsjedništva BiH i podržan 25. novembar kao Dan državnosti BiH.

MIRKO BANJAC

Replika, Špirić i Rađević, poslaniče Malkiću, diskusija je bila u pitanju kod Vas.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Replika ili krivi navod, sasvim svejedno. Radi tih krivih, tih crnih navođenja je stradala i kineska ambasada u Beogradu, radi krivog navođenja, ali, evo da, dakle, nemam namjeru da stvaram karikaturu od ozbiljnih stvari, nije mi stvarno to namjera, ali, evo, brzo ćemo se ja i moj kolega Rasim Kadić složiti da, recimo, 21. novembar bude dan zahvalnosti, evo i ja se s tim slažem, da bude dan zahvalnosti. Pošto je rekao da postoje i dani zahvalnosti. Ja se apsolutno slažem da je 21. novembar dan kada je potpisan Dejtonski mirovni sporazum koji je umirio strasti u BiH, prekinuo rat, verificovao BiH, onako kako su se njihovi predstavnici, uz pomoć međunarodne zajednice pre svega, dogovorili da to bude dan zahvalnosti, a da ovo što govori gospodin Ibro Spahić, da ima međunarodni dan mira. Sve međunarodne praznike ja prihvatam da BiH obilježava. Međunarodni dan mira, ali ono oko čega se mi ne slažemo, oko čega će se možda voditi raznorazne rasprave na nivou BiH, a mi poslanici smo možda uvod ili proizvod političkog ambijenta BiH, jeste datum državnosti, ali dajte, ono oko čega se slažemo da dođemo do dijela državnih praznika koji će voljno biti prihvaćeni na cijelom prostoru BiH.

MIRKO BANJAC

Ja vas molim, bila je replika i ona je prošla, tri minuta.

DESANKA RAĐEVIĆ

Replika je, gospodinu Kadiću, ne replika u nekom žustrom smislu, nego čisto razgovor, dogovor, u principu, da se jedan dan zove danom mira, mislim da zaista i nema niko ništa protiv. Ali, ako Vi predlažete da se 21. novembar u BiH, između

ostalog zove i danom mira, onda smatram da to ne može prosto iz tog razloga što ne odgovara činjenicama i istini. Jer za jedan broj građana BiH, 21. novembra 1995. godine nije prestao rat i nije počeo mir. Ako pitate građane Sanskog Mosta, Donjeg Vakufa, vidjet ćete da je njima 21. novembra, tek počelo krvoproliće, zato mislim da prosto ovaj datum ne može nositi ime dan mira.

ABDURAHMAN MALKIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvaženi poslanici, ja ću prenijeti mišljenje, odnosno izvještaj Komisije koja je, takođe, raspravljala dva nacrtu zakona o vjerskim praznicima u BiH i rasprava je otprilike tekla slično kao i ovdje, s tim što nije bilo ovako uvredljivih tonova na jednoj i na drugoj strani. Poslije rasprave, Komisija je jednoglasno zauzela stav da zakon o praznicima u BiH treba donijeti i usvojiti takav zakon. Također, Komisija nije imala jedinstvenog stava i o sadržajima zakona nije raspravljala. To je stav komisije. Moje lično mišljenje je sljedeće, po pitanju nacrtu ovih zakona. Apsolutno se slažem s tim da državni praznici moraju i trebaju imati svoje nazive, pa između ostalog, Nova godina, možda je možemo zvati nekako drugačije. Prvi januar, neka stoji tako, a ne Nova godina. Također, smatram da 21.11., odnosno praznik mira, odnosno dan parafiranja Dejtonskog sporazuma treba da ima naziv dan mira, ili praznik mira, iz razloga što ne trebamo zaboraviti u kakvim smo belajima bili i šta nam se dešavalo, bez obzira koga to sve iritiralo ili diralo. Također, zalažem se da u nacrtu ovih zakona mora i treba stajati način na koji se državni praznici obilježavaju, te, takođe, i način na koji se obilježavaju vjerski praznici u BiH, da ne bi bilo eventualno nekog šarenila na određenim područjima.

IVO DIVKOVIĆ

Poštovane kolege, nama je drago što je ovaj zakon izazvao značajnu pažnju. Ja ću vas podsjetiti da smo mi ovaj zakon stavili u proceduru 7.6. prošle godine, poslije tog stavljanja u proceduru, poslanik Kadić je to primijetio, došlo je do jedne dosta interesantne rasprave koju smo mi pratili u medijima i okruglim stolovima, itd., i u samoj koncepciji Prijedloga zakona išli smo za tim da i definicije zakona i datume pokušamo predložiti da budu što manje iritirajući, odnosno da pokušamo doći, a svi se slažemo u tome da treba doći do zakona o praznicima i praznika u ovoj državi koji će, i ovo što gospodin Špirić kaže, biti, ako ne konsenzusom, a ono velikom većinom prihvaćeni od građana BiH u cjelini. To je razlog zašto smo mi stavljali nazive ove koje imate u Prijedlogu zakona, a uvijek smo naglašavali, a i sada ja to naglašavam, da ostajemo otvoreni, vrlo otvoreni za dogovore oko eventualno promjene termina naziva praznika i, jasno, oko samih datuma. Međutim, iz ove ukupne rasprave koja je vođena ovdje, drago nam je da, uglavnom, da datumi se ne spore, spore se praktično nazivi određenih praznika, pa mi smo vrlo raspoloženi da i sugestije gospodina Spahića vezano za 21. studeni, odnosno novembar, umjesto 14. decembra kad je potpisan u Parizu sporazum, da to bude datum praznika, apsolutno to ne sporimo i vidim da to, manje-više, ni drugi nisu sporili, ali polemicalo se oko naziva.

Kad je u pitanju ovaj naš zakon, meni je, takođe, drago što je on izazvao reakciju, čini mi se, Vijeća ministara BiH koje je predložilo, ovdje, evo, na sljedećoj tački ćemo imati Prijedlog zakona od Vijeća ministara koji je usaglašen na Predsjedništvu BiH, što je jako važno i ta dva zakona su dosta komplementarna, moram reći osim u ovom dijelu kad se radi o vjerskim praznicima, i mislim da ćemo

moći, obzirom da je i naš zakon u formi prijedloga, doći do kvalitetnog zajedničkog zakona koji ćemo svi prihvatiti. Ja očekujem, i kao predlagač, obećavam da ćemo sve ove sugestije, itd. bit ćemo vrlo otvoreni za razgovor i dogovor, ali očekujem da će Parlament u cjelini zaista doći do zakona o praznicima koji će zadovoljiti sve nas skupa.

MARA PERKANOVIĆ

Poštovano Predsjedništvo BiH, dame i gospodo poslanici, uvaženi gosti,

Mi se zalažemo za to da BiH ima svoj zakon o praznicima i da ima svoje praznike, ali se zalažemo za to da to budu praznici koji su neosporeni ni od bilo koga. Iz tih razloga, navodim da je nesporan datum potpisivanja Dejtonskog sporazuma i smatram da bi to mogao da bude, ne samo da bi mogao da bude, nego trebalo da bude datum državnosti BiH. Datum potpisivanja u Parizu, 14. decembar, isto tako je nesporan datum koji ima velikog značaja za BiH i mogao bi se ukomponovati u praznike BiH. Zatim međunarodni praznici Nova godina, Prvi maj su nesporni praznici koje, vidim, niko i ne osporava. Što se tiče 25. novembra, on je vrlo sporan, jer je datum vezan za komunističku partiju Jugoslavije i s obzirom da smo pobrisali sav taj period, ja mislim da je taj praznik zaista sporan i ne bismo njega uzeli u razmatranje.

Jedno moje obrazloženje i potvrda da je zaista BiH u statusu državnosti od potpisivanja Dejtonskog sporazuma. Nikad do tada BiH nije bila država. Hvala.

IBRO SPAHIĆ

Dame i gospodo, ja bih, gospodine predsjedavajući, da iskoristim nekoliko sekundi na Vas u okviru ove 2-3 minute.

Dame i gospodo, ja sam bio sasvim precizan u tome da je nesporan autoritet organizacije UN i dan kad je BiH primljena za članicu UN-a. U UN se ne prima ništa drugo nego države. Prema tome, priču o 21. novembru kao danu državnosti i drugo pakovanje 14. decembar kao važan trenutak potpisivanja, to, ili zaboravite ili nemojte da govorimo o stvarima koji nisu fakt. Međunarodnim priznanjem BiH, BiH, koja se zvala RBiH, je danom prijema u UN. To je nesporna činjenica. Što se tiče državnosti i države BiH, povijest BiH je potpuno suprotna od onoga kako vi vidite povijest BiH, suprotna. Jednostavno to dvoje ne ide čak ni paralelno. Bilo je nekih ideja i u tom predratnom dobu, prije ovog pluralizma o tzv. paralelnim historijama, o tom po tom. Suština jeste u tome da Ustav BiH na koji se pozivamo i mi radimo na osnovu Ustava, definiira poziciju države BiH na način kako sam to pročitao. Ako treba, možemo podijeliti ponovo Ustav svim poslanicima, koga to zanima.

Drugo, i osnovno i temeljno, na čemu nikako se ne možemo složiti, nesporna je Nova godina, nesporan je Prvi maj kao praznik, nesporan je 21. novembar, zašto da ne. Ima prijedlog zakona za 25. novembar. Molim da se pristupi, pošto nema nikakvih drugih prijedloga, kad je riječ o ovom zakonu. Mi smo se složili u Nacrtu, kad je riječ o Nacrtu, mi smo dali prijedloge, dali različite sugestije, dali različita mišljenja, možemo svesti ovu raspravu o nacrtu, postoji saglasnost od tri datuma, ako ne postoji saglasnost o jednom datumu, molim vas da se o državi BiH govori onako kako stoje činjenice.

MIRKO BANJAC

Poslaniče, nemojte koristiti dobru želju da Vam damo riječ. Drugi put ću Vam uzeti riječ. Upozoravam Vas, poslaniče, na ponašanje.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, replika je vrlo kratka, nekad se pita čovjek da li ima i smisla, ali ne može se povijest brisati. Može se kritički preispitivati i povijest i događaji u povijesti i davati svoj sud o njima i imati svoj stav o njima. Brisati se ne može i to je jedina moja replika. Ovaj 25.novembar je jedan od datuma kojeg mi, kao predlagači, osobito štujemo i cijenimo i zato smo ga predložili na ovaj način na koji jesmo, pri čemu dozvoljavam jasno da svako ima svoj stav oko toga.

VITO RAKIĆ

Ja moram da kažem da se nisam javio za repliku, nego jednostavno smatram da ova rasprava nema više smisla. Mi možemo koliko god hoćemo teoretisati i pričati o raznim varijantama, situacija je do kraja jasna i poznata. Braniti jedan i drugi stav, mi imamo jasan stav da nam treba zakon o državnim praznicima. Mislim da su svi argumenti iznijeti i da predlagač jednog i drugog zakona, na bazi toga može da predloži prijedlog o kojim ćemo se amandmanima izjašnjavati sledeći put. Voditi sad jednu mnogo širu raspravu, vraćati se u istoriju, dokazivati neke stvari, mislim da nije potrebno. Potrebno je možda nekim ljudima da nešto u javnosti stvore neke emocije, stvore ne znam ni ja šta, da ne dajem bilo kakve kvalifikacije o tome. Što se mene tiče, prvo smatram da je zakon potreban. Drugo, smatram da je zakon, da je potrebno razdvojiti zakon o praznicima BiH i ne miješati vjerske praznike. To je kao moj prijedlog za ono što treba uraditi i smatram da na bazi ovog što smo ovdje rekli, predlagač jedan i drugi ima dovoljno elemenata šta treba dograditi i da se sad izjasnimo o jednom i drugom zakonu, mislim da ne treba voditi raspravu ni o drugom, da je vođena i o jednom i o drugom.

MIRKO BANJAC

Gospođa Perkanović, replika, ali Vas molim da ta replika bude stvarno replika, a ne predavanje.

MARA PERKANOVIĆ

Samo sam htjela reći da razumijem gospodina Divkovića, jer oni vode kontinuitet te prošle politike i sasvim je razumno da će braniti datume koji su vezani za to.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici-poslanici, mislim da sam bio vrlo jasan prilikom izlaganja osnovnih motiva za ove datume. Ovdje bih, zaista, se

zahvalio svim poslanicima koji su sugerisali određena poboljšanja, dopune ovog zakona i mislim da postoji jedna vrsta prevladajućeg mišljenja da su ovo svakako četiri datuma oko kojih bismo se mogli usaglasiti kao značajne za BiH u različitim varijantama naziva. Mislim da je to jako dobro, utoliko prije što, evo, niko nije osporio Novu godinu, prvi i drugi januar i Prvi maj, a moram vam reći da je u proteklom periodu ovih isključivih politika bilo osporavanja i tog, da budemo sasvim jasni, ali sad ne bih želio da se vraćamo unazad, ne u smislu replike, nego u smislu samo pojašnjavanja motivacije. Mi smo se za 25. novembar, sa nazivom Dan ZAVNOBIH-a, opredijeli u Nacrtu kao prijedlog za državni praznik BiH, iz razloga formule koja je utvrđena za BiH kao države sa tri bosanskohercegovačka ravnopravna naroda i svih njenih građana i što je taj ZAVNOBIH izrastao na antifašističkoj borbi. Iako postoji taj naš neki kontinuitet, mi želimo taj kontinuitet tog ZAVNOBIH-a, tog antifašističkog pokreta i ne mislim da ima potrebe ovdje sad pretjerano polemizirati. U ime predlagača, predsjedavajući, ja bih zatražio da se Predstavnički dom PSBiH izjasni o prijedlogu zaključka da ovaj Nacrt izbornog zakona, uz izrečene sugestije i prijedloge, može biti osnova za izradu prijedloga zakona o praznicima BiH, a mi, kao predlagači, nastaviti ćemo komunikaciju sa parlamentarnim strankama, pogotovu sa poslanicima koji su iznosili konkretne prijedloge, sa željom da dođemo do rješenja o minimumu onog zajedničkog i podržavajući opredjeljenja da je jako bitno da imamo dane za koje ćemo svi osjećati, bar preovlađujuće, da su nam zajednički važni i bitni datumi.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Želim dati svoj doprinos i ovoj problematici. U cilju, dame i gospodo, u cilju dolaska do stvarno potrebnog zakona, nadam se da neću izazvati ničiju repliku i da neću nikog prozivati, ali vas molim, kad budete pravili, a ja mislim da treba da bude kao osnova za izradu prijedloga, kad budete pravili taj vaš prijedlog za koji smatram da je i potreban i da ima svoje mjesto i ulogu, vodite računa kada je BiH zvanično postala država, ako već tražimo datum državnosti. Ja sad, mogao bih navoditi niz istorijskih činjenica, ali ako priznajemo BiH kao državu, kao složenu državnu zajednicu, onda molim da se zvanično kaže kad je ona postala država, jer onda bi to najlogičnije bilo taj datum, dan državnosti. Kad je stvarno postala država, molim vas da stvarno to uzmete u obzir.

Drugo što smatram jako važnim. Ako priznajemo BiH, u skladu sa onim što je urađeno 21.novembra, odnosno 14.decembra, onda vas molim da u vašem članu 4., kod isticanja simbola, na svim se mjestima se ističu i simboli ovi koje ste vi naveli, ali i simboli entiteta, jer time priznajete da BiH ima i entitete. Ništa više.

Nema replike, gospodine, samo može krivi navod. A onda krivi navod. Samo morat ćete mi reći šta je krivi navod.

IBRO SPAHIĆ

Evo, sad ću Vam reći. Prvo, ovdje je rasprava o praznicima države BiH. Ako imate neki praznik u entitetima, u Federaciji BiH i RS, imate tamo parlamente i predložite. Što se tiče simbola BiH, za BiH kao državu poznati su simboli iza kojih Vi stojite: državni grb, državna zastava i himna.

MIRKO BANJAC

Pročitajte član 4., gospodine, molim Vas. Uzeću Vam riječ. Ne pričate krivi navod.

IBRO SPAHIĆ

Kao što ste pitali za datum postanka BiH, kao države. Ja podvlačim, ne znam da li su predlagači dobro razumjeli.

MIRKO BANJAC

Molim Vas, šta se odnosi na krivi navod?

IBRO SPAHIĆ

Krivo ste naveli da je potrebno da se u okviru državnih praznika ističu simboli entiteta, jer na taj način Vi ste uspostavili nekakav novi sistem vrijednosti koji ne postoji u pozitivnom zakonodavstvu BiH.

MIRKO BANJAC

Ne postoje, znači, entiteti.

IBRO SPAHIĆ

Postoje tri državna znaka: grb, zastava i himna. Oko toga smo se složili i ne otvarajte ta pitanja. Što se tiče drugih obilježja, o tome možemo govoriti kad budemo govorili o značajnim obilježjima BiH, a sad govorimo o jednom dokumentu, Zakon o državnim praznicima. Kako će ko okriti koji praznik i gdje, koliko će zastava izvjesiti, kantonalnih, općinskih i mjesnih organizacija i drugih, to je, naravno, stvar dekorativne sposobnosti svakoga onog ko učestvuje.

MIRKO BANJAC

Hvala Vam lijepa.

BRANISLAVA JOVANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, javila sam se da potkrijepim gospodina Spahića, da on ako smatra baš i da nema razloga za diskusiju srpskih poslanika iz RS, onda, ako ih nema, ako Vi tako smatrate, onda što tražimo naše glasove. Mi jesmo BiH, niko ne spori, zato sjedimo tu. Onog trenutka kad nas primijetite da mi stvarno tu sjedimo, onda ćete vjerovatno voditi drugačiju diskusiju.

Ono što smeta nekome mora biti kompromis. Ja neću gimnasticirati, što bi rekao naš zastupnik gospodin Tokić, ali ću jedno reći, da onog trenutka dok ne shvatite da postoji nekom nešto da smeta da se traži mogući konsenzus, onda nema ni dogovora. Stoga Vas molim, predsjedavajući, da privedete ovo kraju, jer gimnastika može biti još veća.

DESANKA RAĐEVIĆ

Nije replika, nego je krivi navod gospodina Spahića. BiH ima tri obilježja, reako je i pokazao rukom grb, zastava i himna i rekao je složili smo se oko njih. Krivo je naveo. Nismo se složili oko njih. Njih je nametnula Kancelarija visokog predstavnika. Pa i himna je, osporio ju je Dom naroda, čak i ona je još uvijek nametnuta iako ju je ovaj dom usvojio.

MIRKO BANJAC

Predlažem da se izjašnjavamo. Koliko ima prisutnih? – 25

Ko je za to da ovaj Nacrt zakona o praznicima BiH, uz sugestije, primjedbe i prijedloge poslanika, ide u izradu Prijedloga zakona o praznicima BiH. – 17

- Protiv – nema niko
- Osam uzdržanih glasova

Znači 17 za, osam uzdržanih, protiv nema. Entitetski.

Iz Federacije BiH, ko je za? – 11

Iz RS, ko je za? – 6

Hvala, ima dovoljan broj, gospodo, mi možemo raspravljati i o drugom zakonu, i moramo raspravljati, ali mislim da je sasvim jasno. Ja mislim da smo primjedbe, mislio sam ovo da skratimo, sačekajte da kažem. Mislim da možemo skratiti raspravu i ove silne dileme i da samo govorimo o onom što nije rečeno u ovoj raspravi. Zakon o praznicima i blagdanima BiH u vidu nacrt, samo da kažem. Pozivam predstavnika predlagača da podnese uvodno izlaganje.

NUDŽEIM REČICA

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, imajući u vidu već ovu raspravu koja je do sada bila, ja ću pokušati biti što je moguće kraći, dati samo neku fotografiju, činjenice. Imajući u vidu potrebu regulisanja praznika BiH, ali i blagdana, a poštujući zaključke i ranijih rasprava Parlamenta i posebno zaključke Predsjedništva BiH, Vijeće ministara BiH je raspravljalo i pokušalo pripremiti Nacrt zakona o praznicima u prvoj varijanti, a kasnije Zakon o praznicima i blagdanima. Rasprava je bila dosta konstruktivna, međutim, kao i danas sa raznim prijedlozima, a ponekad možda i malo i žučno oko nekih datuma se nisu mogli dogovoriti, i po našem Poslovniku, mi smo tražili, izvršili konsultacije i sa Predsjedništvom BiH. Predsjedništvo BiH je razmatralo sve sporne tačke koje smo i mi imali kao Vijeće ministara BiH u svojoj raspravi, i zauzelo jedinstven stav i odredilo se po pitanju praznika, po pitanju imena praznika i, znači, po pitanju datuma kada će se ti praznici slaviti. Pored toga, definisalo je i određene neke osnovne principe. Vijeće ministara BiH je na sjednici nakon toga razmotrilo sugestije i, na neki način, hajmo reći arbitražu Predsjedništva BiH, ugradilo to u Nacrt zakona i u potpunosti se suglasilo oko tog teksta. Tekst koji je usaglašen na Predsjedništvu BiH i usaglašen na Vijeću ministara BiH jednoglasno je poslan na Parlament BiH i danas je pred vama kao i što slijedi rasprava o njemu.

Moram reći da smo mi, pored praznika, željeli regulisati i način slavljenja blagdana, odnosno vjerskih praznika u BiH. Iz dosadašnjih rasprava, postavljeno je, eventualno, kod pojedinih poslanika da li to regulisati, da li ne regulistati. Mi smo smatrali da je to potrebno regulisati, ukoliko ništa drugo, definisati koji su to praznici i koji su to neradni dani u BiH, ako treba i praktično, ako ništa drugo radi, ako ne bilo šta drugo, a onda samo radi funkcionisanja i institucija i preduzeća i firmi i svega ostalog u BiH. Ovo što govorimo o nekom voljnom momentu, moram ponoviti još jedanput. Imali smo nakon rasprave, nakon nekad pojedinačnih i žučnih polemika, voljni momenat, postoje konsenzusi, usaglašenost na Predsjedništvu BiH i na Vijeću ministara BiH. Na vama je da se odredite po pitanju ovog nacrtu. Hvala vam.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Ko se javlja za diskusiju?

HILMO NEIMARLIJA

Gospodo predsjedavajući, kolege, kolegice poslanici, gosti, javio sam se za diskusiju povodom ovog drugog Prijedloga nacrtu, jer je u prethodnoj diskusiji ostalo nedorečeno, po mom sudu, ili moglo bi se možda krivo promisliti izjašnjavanje poslanika oko vjerskih blagdana i njihovog mjesta u ovakvom jednom Zakonu. Odmah da kažem, nemam uopće ni namjeru ni želju ni potrebu da polemiziram sa iznesenim mišljenjima, pogotovo ovo nije nekakva replika, nego pokušaj da pomognem da stvari malo razjasnimo u smislu potrebe za jednom novom osjetljivošću, prije svega, nas ovdje poslanika u Parlamentu BiH, za odnošenje prema pitanjima vjere, u ovom slučaju, vjerskih blagdana kod nas, koje ne bih da tako kažem robovalo, ipak, nečemu što imenujem stereotipima u svakom pogledu.

Naime, kada se kod nas pomene i implikacijama, naravno, tih stereotipa. Htio bih samo da kažem, kad se kod nas pomene, evo, riječ sekularizam. Ona znači mnogo štošta i ima uglavnom kriva razumijevanja i s njom se može određeno stanje stvari, poredak vrijednosti, mjesto vjere u nekom ambijentu i odrediti, ali s njom se može i falsificirati stvarnost, ona se može i zloupotrebjavati puno čega i da kažem da postoje tendencije kod nas, ima, zapravo, nastojanja čak da se pod sekularizmom iznova provlači i zavlači nešto što je jedan brutalni, ja bih rekao, antiteizam. Da ne bi to ostalo nedorečeno, naime, bez ambicije da sa bilo kim polemiziram, smatram da mi trebamo imati jednu novu osjetljivost, osjetljivost koja će biti slobodna od onih stereotipa kojima smo, u neku ruku, bili podređeni u ranijem periodu kada je, sad koristim jednu drugu frazu iz tog vremena, odvojenost države, odnosno vjere od države ili crkve od države, podrazumijevala, zapravo, jednu grupu opet, nažalost, varijantu guranja vjere u privatnost, u neku vrstu rezervata ili zabrana, iz koje ta privatnost, odnosno vjera je tzv. privatna stvar, nije imala pravo na javnost. Da bi se to otklonilo, po mom sudu, trebamo imati tu osjetljivost, jer ćemo na taj način onemogućiti i sve obrnute manipulacije i zloupotrebe vjere za netrpeljivosti i raznorazne druge stvari, jer mi nismo lišeni, naravno, nijednog ni drugog, iz tog razloga bih zamolio da kod razmatranja ovog zakona, a u želji da zaista gradimo jedan novi senzibilitet na ovom vrlo osjetljivom području, kao što je razumljivo pitanje određivanja državnog praznika, na jedan drugi način, po meni je jako važno i naše određivanje oko vjerskih blagdana, jer puno toga oni pretpostavljaju i predstavljaju. Upozorio bih samo da one stare sheme koje su, ipak, imale jedno karikaturalno

izvitoperenje, ja bih rekao, u sistemu u kojem smo ranije bili, u nekoj oštroj odvojenosti države od vjere, u normalnom svijetu odavno ne funkcionira, kao što ne funkcionira podjela sekularnog, svetog ili posvećenog, sakralnog, iz jednostavnog razloga, što je moderni život suviše kompleksan, suviše slojevit i te grupe, podjele koje su nekad funkcionirale, koje imamo, dobrim dijelom naslijedili smo iz vremena Njemačke i znate kojih perioda, zapravo, njezine povijesti, danas, jednostavno ne funkcioniraju. Zarad toga, ja bih samo pozvao poslanike da imamo jedan malo drugačiji odnos naspram tog pitanja odnosa vjere i države, odnosno mjesta reguliranja ili načina reguliranja vjerskih blagdana u BiH, nego što smo stjecajem svih tih povijesnih okolnosti, a i zbivanja ovih novih, imali do sada. Držim da je to vrlo značajno i da ovo nije jedno među drugim pitanjima koja se ovako pravno reguliraju, nego pitanje koje se tiče i odnosa kod nas i odnosa među nama, ali i odnosa u kojima, tako reći, privatno živimo. Hvala lijepa.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja se slažem sa mojim kolegom, gospodinom Neimarlijom, da treba imati dovoljno osjećaja za ovu vrstu problema i kad god jedna država, koja je složena kao BiH, nije imala dovoljno osjećaja na tom p... imala je nekad jače, nekad slabije probleme. Nisam za to da se te stvari stave na marginu, da se ne razgovara. Možda bi mogao biti kompromis, u tom smislu, da se donese poseban zakon o blagdanima i vjerskim praznicima u BiH, da on ne ide u sklopu ovog zakona o državnim praznicima BiH i mislim da i sada niko nema protiv da onaj ko drži do vjere, da drži do tradicije, do crkve, i ne znam, ostalih vjerskih objekata, džamija, itd., da nema nikakvih zabrana. Čini mi se da su i političari, najviši državni predstavnici na nivou BiH i do sada njegovali da jedni drugima čestitaju, što će reći da ulazimo u jednu novu, nadam se sasvim bitniju situaciju nego što je bila, što kaže gospodin Neimarlija, pa dajte da to bude poseban segment koji će Vijeće ministara BiH napraviti u vidu zakonskog projekta, pa ga predočiti ovdje. Pretpostavljam da niko nema potrebe da se suprotstavlja da se taj način, ali, vidite, nekad i nije dobro zakonskim projektima suviše duboko ulaziti u to jer ćemo dobiti bumerang s druge strane. Previše zakonske regulative koja ulazi u ove domene, odnosa religije, vjere itd. otvara blok s druge strane, ali, evo, slažem se da to bude posebno definisano, ne u sklopu zakona o državnim praznicima, ali da bude jedan zakonski projekat.

ADNAN JAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, obzirom da se pred nama nalazi Zakon o praznicima i blagdanima BiH u formi nacрта, ja bih iznio samo par nekih načelnih opservacija. Naime, želim reći da smatram opravdanim ove primjedbe od jednog broja poslanika koje pretpostavljaju da bi problematiku vjerskih blagdana trebalo regulirati posebnim zakonskim aktom. Međutim, čini se da je, ipak, suština šta bi taj zakonski akt u sebi sadržavao. Ukoliko bi on implicirao konkretizaciju vjerskih blagdana, onda je sasvim logično da bi jedan zaseban zakonski akt to mogao kvalitetno obraditi. Međutim, ukoliko bi on, prije svega, trebao da obradi, odnosno da tretira pitanje obilježavanja tih blagdana, onda bi, po mom jednom razmišljanju, on trebao da podrazumijeva samo jedan jedini član koji bi, recimo, mogao da glasi: Građani BiH imaju pravo na dva slobodna, odnosno neradna dana za obilježavanje svojih vjerskih blagdana. Ukoliko ne bi bilo konkretizacije vjerskih blagdana, onda bi

ovakav jedan član mogao biti integriran unutar zakona o praznicima, kako se ne bi stvarao novi zakon koji bi samo regulirao pitanje vjerskih blagdana.

U ovoj ovdje predloženoj varijanti, malo je, tako reći, problematična ova sintagma vjerski blagdani BiH, jer to u jednoj izvjesnoj mjeri implicira postojanje državne religije, odnosno, to na neki način inaugurira kategoriju državne religije, u smislu da država propisuje religiju koja ima oficijelno važenje i na osnovu toga proističu odgovarajući vjerski blagdani. Mislim da je ta kategorija sporna, eventualno bi mogla dobiti zeleno svjetlo kategorija vjerskih blagdana u BiH. Vjerski blagdani koje su propisale, naravno, odgovarajuće vjerske zajednice, a koje, tako reći, država na zakonskoj razini samo utvrđuje, konstatira njihovo postojanje i propisuje daljnji aspekt njihovog tretiranja na ovoj načelnoj državnoj i društvenoj razini.

Također, mislim da ova odredba koja čisto ovu radnu dimenziju, radno-socijalnu dimenziju obilježavanja vjerskih blagdana u članu 8. gdje se kaže da za druge vjerske blagdane, izuzev onih iz člana 5. ovog Zakona, lica koja ih praznuju, imaju pravo da, kao neradne dane, koriste dva radna dana u toku godine o čemu su dužni blagovremeno upoznati svog poslodavca, mislim da ovdje ima prizvuka neke diskriminacije, da za vjerske blagdane BiH tako nešto nije neophodno, a da je to potrebno za sve druge vjerske blagdane koje koriste građani BiH. Da sumiram, obzirom da je ovo načelna rasprava, bilo bi poželjno da se regulira pitanje vjerskih blagdana posebnim zakonskim aktom, a ostaje stvar dogovora među poslanicima hoće li tu tretirati vjerske blagdane samo isključivo s aspekta utvrđivanja prava građana na njihovo obilježavanje, ili će se, pak, raditi o nekom vidu konkretizacije, koji ne bi smio implicirati kategorije državne religije, odnosno vjerskih blagdana, koji na osnovu tog proističu.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici-poslanici, ja se uglavnom, da ne kažem, potpuno slažem sa ovim što je rekao gospodin Neimarlija i vjerovatno bih podržao i zaključak da je bilo sad konkretnog zaključka, ali mislim da je izlaganje, u stvari, ukazalo na potrebu da ovaj Predstavnički dom BiH, evo, otvori raspravu o tome i da pokuša iznaći rješenja da se na jedan sasvim drugačiji odnos tretiraju vjerski praznici, ali da opet taj način ne bude da Parlament preuzima ingerencije, da proglašava šta je značajniji vjerski praznik u okviru jedne religije u odnosu na druge praznike ili, pak, da postoji opasnost da se Predstavnički dom PSBiH ne stavi u funkciju da proglašava značajnije religije od drugih religija, itd. i mislim da su ove diskusije nekoliko poslanika ukazale na nekoliko mogućnosti. Jedna od mogućnosti jeste da se kroz Zakon o radnim odnosima striktno zahtijeva pravo vjernicima da imaju dane za slobodno slavljenje tih svojih vjerskih praznika, druga je mogućnost da se na poseban način regulišu prava ljudi vezana za vjerske blagdane, ali mislim da nikako ne bismo smjeli upasti u ove zamke o kojima je govorio gospodin Jahić i ja bih u okviru ove rasprave, da bismo došli do relevantnijih informacija i da bismo mi, kao poslanici, a i Vijeće ministara BiH, kad se bude ponovo pojavilo kao legitimno-izvršni organ BiH, mogli tragati za tim rješenjima, zatražio, ne mora se glasati o tome, a može se i kroz poslanička pitanja, može i Predstavnički dom PSBiH tražiti od entitetskih vlada da nam dostave u okviru zakonodavstava informaciju o pravima, ljudskim pravima s aspekta religioznih prava, odnosno prava korištenja praznika. Kako je to regulisano u entitetima, da vidimo da li bi onda naša intervencija išla u

pravcu Zakona o radnim odnosima ili, pak, sa posebnim zakonskim projektom na nivou BiH. Da vidimo tu informaciju od vlada, namjerno govorim vlada entiteta, zato što imamo Ministarstvo vjera, koliko znam, u RS, tako da će ona vjerovatno pripremiti tu informaciju, ali mislim da ima osnova da o tom pitanju vodimo raspravu i dobijemo više informacija i da na nivou BiH pokušamo to pitanje razriješiti, na način jednog novog odnosa, ali, istovremeno, ne sputavajući osnovna ljudska prava s aspekta značajnijeg pogoršavanja određenih vjerskih praznika u odnosu na druge.

PERO SKOLJAK

Hvala Bogu da je došlo vrijeme da se o ovom diskutira. Rasprava gospodina Neimarlije i odmjerena i ozbiljna i dostojanstvena, kakva jeste ova problematika je nešto što ja osobno želim podržati i na što se želim malo osvrnuti, samo nekoliko mojih opaski.

Partnerski odnos vjerskih zajednica i državne tvorevine, kakva god ona bila, jest najbolje rješenje u praksi. Prema tome, niti bih želio da se država miješa suviše u vjerske stvari, a uvjeren sam da nijedna vjerska zajednica, ako je ona u sebi zdrava, nikako ne želi da se njoj miješa suviše država u njene ingerencije. Postoje, naime, stvari koje crkva, govorim sad o crkvi, zato što to najbolje poznajem, ali volio bih da neko kaže i u ime svoje, i ja ću predložiti nešto u tom smislu što crkva ljubomorno čuva i što je per se, kako ona kaže, nešto što njoj pripada, nešto što nije za javnost i nešto na što vjernici, kao takvi, imaju pravo. I ja, u tom smislu, i podržavam, dakle, ovaj partnerski odnos, gdje crkva jasno i glasno može reći, ovo je moj dio, ovo je moja intima, u tu intimu ne dozvoljavam da se miješa ijedna država, ijedan ministar i ne znam ni ja tko, tko je oficijelno zadužen za državni život.

Dostojanstvo vjernika, vi znate kako je bilo. Ja bih čak rekao, u ovih proteklih 50 godina, bilo je mnogo zdravije, mnogo jače, mnogo časnije nego što je danas i zato bih ja, kad govorimo o vjericima, govorio o onima koji su bili vjernici i tada i ostali i sada. Hibridne svrstavajte vi gdje hoćete. Od njih je teško sad u crkvu i ući, moram priznati vama, što se mene tiče. Ne znam u drugim vjerskim zajednicama. Ne bih nikako htio da ovaj dio posla prave oni ljudi koji nemaju puno veze sa vjerskim praznicima, odnosno, u onom što vjernik, na vjerski blagdan doživljava i zbog toga ja predlažem da se ovdje uključe ljudi iz vjerskih zajednica, da oni kažu svoje. Odnosno, zašto ih mi ne bismo pozvali ovdje pa da kažu oni šta oni očekuju od nas i od ovog zakona. Nikako nisam za to da se pravi nekakva državna religija, jer to po sebi, svaki kvalitetan vjernik bi odmah odbacio. Kvalitetan vjernik ne želi biti privilegiran, ali ne osjeća se baš dobro ako je suviše zapostavljen. Neke nepravde može podnijeti u ime te svoje ideologije, ali suviše nepravde tovariti jednom čovjeku samo zato što je vjerski svrstan na jednu ili na drugu stranu, zaista je nepravda koja zadire u sva moguća ljudska prava. Određivati dva ili tri dana vjerskih blagdana, mislim da je isto tako pogrešno, jer smatram da tu treba imati i sluha i osjećaja i, konačno, imati u vidu da smo mi u Evropi.

Ja vas molim, kažite mi s kim ćete potpisati kakav ugovor, s kim ćete napraviti nekakve aranžmane, koga ćete podsjetiti između 21. prosinca i 2., hajmo reći, siječnja. Ovo samo govorim kao primjer, isto to može netko navesti, vjerovatno, u drugom smislu i ja bih to rado saslušao. Ako idemo u Evropu, ja smatram da trebamo i tu

tražiti evropske standarde, a oni baš nisu tako lako..., jednostavno riješiti ovako na jednostavan način kako mi ovdje predlažemo.

Konačno, sloboda je ono što karakterizira i vjernika i onoga ko nije vjernik i onoga ko ateizam stavlja na mjesto vjere, itd., prema tome, svi su ljudi ovdje podjednako zainteresirani da dođemo do pravog zakona, a smatram da možemo doći ovako kako sam predlagao.

HILMO NEIMARLIJA

Naime, podržavajući ovu sugestiju dopredsjedavajućeg gospodina Skopljaka, da bi trebalo uključiti ili konsultirati predstavnike vjerskih zajednica, htio sam samo da upoznam poslanike, neki možda znaju da teku sada aktivnosti oko izrade zakona o položaju vjerskih zajednica na razini BiH, koje vodi neka od ovih međunarodnih institucija, uz učešće eksperata iz sve četiri najznačajnije vjerske zajednice, odnosno, crkve katoličke, pravoslavne, islamske zajednice i jevrejske zajednice kod nas. To je jedna informacija i druga. Na razini onoga što sam ja govorio, naravno, ja sam namjerno izbjegao da zaključujem svoju diskusiju, odnosno da predlažem zaključak, ali sad ne mogu odoljeti da sa svoje strane ne izrazim, i kao vjernik i na liniji onoga što sam već kazao, svoj otpor prema reguliranju pitanja vjerskih blagdana Zakonom o radu. To nije stvar kojim se reguliraju radni odnosi. Vjerski blagdani su svečanost. Ja bih zamolio poslanike da tražimo rješenje, konsultirajući predstavnike vjerskih zajednica, a nemojmo vjerske blagdane svoditi ili u mjeri u kojoj to nije neophodno.

Na pitanje reguliranja naših radnih aktivnosti. Vjerski blagdani su kao i državni blagdani, stvari duše, osjećanja svečanosti. Ja se nadam da ćemo ih moći nekada razumijevati upravo s obzirom i na ovo, naš ambijent, da će i svečanosti svake vjerske zajednice biti u neku ruku svečanosti i za ostale, i stoga bih samo apelirao da se i ovo ima u vidu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, mislim da svi sa dosta pažnje raspravljamo o ovom pitanju. Ono jeste, rekao bih, osjetljivo pitanje i čini mi se da je najbliži bio nekoj realnosti gospodin Pero Skopljak, da ne bismo to na ovakav način pred očima javnosti i onih koji jesu vjernici i oni koji o vjeri brinu na drugi način, ulazili u neke rasprave, ja mislim da bi, kada biste sada posmatrali stvar, pretpostavljam da smo ušli u neku zonu, koja možda i nije prioritetna. Propovijedanje vjere, vjerovanje je sasvim privatna stvar. Dizati to na nivo nekog državnog zakona, bojim se da odudara, rekao sam da previše regulative u ovoj oblasti će izazvati otpor onih koji vjeruju, a želimo, pretpostavljam, da im pomognemo. Zato mislim, hoću da kažem da je ovo dosta osjetljivo pitanje o kojem bismo možda mogli na drugi način razgovarati. Možda bi najbolje bilo da se o tome vjerske zajednice dogovore i da idu sa predlogom, ako one misle da to područje treba zakonski urediti na nivou države da se ide, da ne ulazimo u neke šire, čak i ne polemišemo, osjetljiva problematika, i ja mislim da smo na tom polju. Bojim se da suviše zakonske regulative ne izazove više otpora i više štete od koristi. Hvala vam lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ja mislim da se, ipak, trebamo vratiti Poslovniku i poslovnički definisati. Mislim da nimalo nije u redu sad početi interpretirati diskusiju, a to je gospodin Neimarlija upravo uradio. Ja kad sam govorio, ne tvrdim da je Zakon o radnim odnosima jedini sadržaj tretiranja vjerskih praznika, ali je neophodan i ja sam želio jasno postaviti pitanje, umjesto ovih globalnih opredjeljenja koje niko ne dovodi u pitanje, da mi konkretno vidimo da li je neko natjeran da radi u vrijeme vjerskih blagdana, mislim da je to prioritet i zbog toga sam ja zatražio informaciju. Sadržaj vjerskih praznika, ne samo Zakonom o radnim odnosima, nego nijednim zakonom se ne može tretirati, tako da u ovom trenutku mislim da nema potrebe da vodimo tu debatu, pogotovo što mislim da imamo jedan konsenzus da ovo pitanje, na bazi svih diskusija, značajno pitanje, i da ga svakako treba, uz prikupljanje svima nama potrebnih informacija, ili rješavati kroz zakonske projekte ili kroz posebne inicijative.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, moja diskusija će više biti pitanje zbog razumijevanja zakona, konkretno Nacrta koji je došao od Vijeća ministara BiH. U tom nacrtu, u članu 5. su nabrojani vjerski blagdani, njih od 1-6 a ono u članu 6. kaže vjerski blagdani BiH iz člana su neradni dani, itd. Naime, postavlja se pitanje, meni je to sasvim logično, ovo je državni zakon, na državnoj razini, što bi značilo da su svi ovi praznici neradni u čitavoj državi i da praktično sve konfesije i pripadnici svih konfesija treba da ne rade, uvjetno da kažem, da slave i Ramazanski bajram i Kurban bajram, Božić katolički, Božić pravoslavni, Uskrs i Vaskrs. Ja stavljam na raspravu i na razmišljanje, osobito, što bi rekao, prateći pomno šta je gospodin Skopljak govorio, da li to, ipak, treba regulisati na takav način da to određene vjerske zajednice svoje praznike jasno poštuju na način kako žele, da ih slave da su to neradni dani i da se to reguliše na taj način. Nemam konačan stav o tome, ali ovo pojašnjenje mi je bilo drago da mogu shvatiti o čemu se zapravo radi u prijedlogu.

MARA PERKANOVIĆ

Na osnovu svih dosadašnjih diskusija, dala bih jedan predlog da se Zakon o vjerskim praznicima i blagdanima, iz praktičnih razloga, stavi na rješavanje u zakone entiteta, eventualno kantona. S obzirom da je BiH složena država i da imamo sve tri konfesije, nema logike da pojedine oblasti, entiteti ili kantoni praznuju dane koji za njih nemaju nikakvog smisla. Po pitanju Zakona o radu i radnim odnosima, podržat ću gospodu iz SDP-a i to ima veze sa odsustvom sa posla, ali ne u smislu regulisanja zakonom.

Moj prijedlog je, dakle, iz praktičnih razloga, iz različitih potreba, različitih slojeva stanovništva, ovaj Zakon o vjerskim praznicima i blagdanima treba da bude rješavan na nivou entiteta.

NEVEN TOMIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovani zastupnici, privodeći ovu raspravu kraju i slušajući sve primjedbe koje su na ovaj zakon koje je predložilo Vijeće ministara BiH izrečene, ja moram samo konstatirati sljedeće. Namjera Vijeća ministara BiH nije bila da predloži zakon o državnim i vjerskim praznicima ili o državnim religijama,

kao što je ovdje bilo pomenuto, jer kao što je već rečeno u diskusijama gospodina Neimarlije i gospodina Skopljaka, o statusu i poziciji religijskih zajednica i religije u BiH.

Međutim, jedan od razloga zbog kojih su i ovi blagdani tretirani u ovom Zakonu je jedna praksa, a to je, ja vam mogu reći da je prve godine rada Vijeće ministara BiH, kao zajedničke institucije BiH, jedno od glavnih pomagala, uz Ured visokog predstavnika, za održavanje naših sjednica su bili kalendari vjerskih blagdana u BiH, sve tri religije, jer ne treba ići u Evropu, da ne treba tamo razgovarati u periodu od 17. do Nove godine. U BiH, zajedničke institucije, od 20.12. do 20.1. najmanje ne mogu funkcionirati zbog neriješenog pitanja korištenja slobodnih dana, neradnih dana za vjerske blagdane, to je suština. Nije suština određivanje ljudima šta mogu da slave, a šta ne mogu slaviti, nije suština uplitati se u pravo vjerskih zajednica. Vjerske zajednice su svojim vjerskim kalendarom za svaku godinu točno utvrdile koji su dani vjerski i kako se oni po određenim religijama praznuju. Međutim, sada je to pitanje jednog spoja, jedne interakcije sa ovim državnim... Šta se dešavalo to kada se, recimo, u zgradu Predsjedništva BiH, u Sarajevu, za vrijeme Bajrama ne može ući, jer ne radi grijanje, jer ljudi nisu došli, a to su ljudi koji slave Bajram, a drugi ne mogu raditi. Ili, recimo, ne može se održati sjednica Vijeća ministara BiH ili Predsjedništva BiH, jer, po postojećim poslovnica i ovog parlamenta, ne može se imati kvorum jer ti ljudi nisu došli. Da li će se tim zaposlenicima onda po Zakonu o radu to ubrajati i koliko dana, odnosno odbijati, odnosno da li neko može zbog tih vjerskih blagdana doći u poziciju da ostane bez posla. To je suštinsko pitanje. Ili, primjera radi, ima i drugih, otišlo se u Lukavicu, gdje je sjedište Ministarstva za civilna pitanja i komunikacije, tamo nema nikoga, jer je Vaskrs i ne znam slične stvari. Prema tome, to je bila namjera i činjenica da je ovo pitanje jako osjetljivo i jedno od razmišljanja je bilo da bi možda bilo i više simbolike radi i nekakve, da kažem tako, BiH, onakve kakva ona i jeste, da ti, uvjetno rečeno najznačajniji blagdani budu neradni za čitavu BiH i da na taj način se pokaže da i u BiH te religije, normalno uz ostale koje su prisutne, i da značajno utiču na život u BiH.

Drugo pitanje, također, koje je nama ostalo nejasno i neriješeno, a koje samo ističemo u ovom trenutku, a to je pitanje sada odnosa, posebno zajedničkih institucija i sveukupno blagdana u BiH. To je jedno posebno pitanje. Recimo, šta raditi ako čovjek iz Federacije BiH, iz RS, ne dolazi na posao i kaže, ja sam državljanin Federacije BiH ili RS, a radim u zajedničkim institucijama, danas je naš blagdan taj i taj, koji je proglasila ili RS ili Federacija BiH. To je, takođe, jedno pitanje i zbog nepostojanja jednog zakona koji bi pratio ovaj zakon o državnim praznicima i, eventualno, blagdanima, dakle, jednog zakona o radu, odnosno jednog zakona koji bi regulirao rad uposlenih u zajedničkim institucijama, Vijeće ministara BiH je ponudilo ovaj jedan prijedlog kojem smo pokušali, tako da kažem, dati jednu inicijativu za rješavanje ovog problema i mislim da sve ove diskusije koje su rečene ukazuju na jedno, da smo bili na dobrom tragu, a sada da li to treba biti u jednom zakonu, da li to staviti u dva zakona, čak i tri zakona, što ima i smisla ukoliko se bude regulirao zakon o radu na nivou zajedničkih institucija, odnosno na nivou BiH, ostaje pitanje da u daljoj raspravi učinimo zajedno. Hvala vam lijepa.

MIRKO BANJAC

Ja mislim da bi trebalo ovu raspravu privoditi kraju. Mi sad imamo ovdje situaciju da smo čuli niz sugestija i prijedlog različitih mišljenja oko pristupa blagdanima. Mislim da, što se tiče pristupa praznicima, tu nije bilo nikakvih spornih stvari. Ostaje da, također, ja formulišem prijedlog za glasanje.

Ko je za to da ovaj Zakon o praznicima i blagdanima, kao nacrt, uz primjedbe i sugestije poslanika ide u izradu prijedloga zakona. Prije toga, samo da vidimo koliko ima prisutnih. – 26, naravno, to podrazumijeva i jednom i drugom predlagачu, gdje će stenogrami biti dostavljeni, to se apsolutno podrazumijeva.

Ko je za? – 14

Protiv –

Uzdržanih - 12

14 za, protiv nema, uzdržanih 12. Entitetski glasamo.

Ko je za iz Federacije BiH? – 10. Ima, dakle, većina iz Federacije BiH.

Iz RS, ko je za? – 4, nema potrebna većina i ide na usaglašavanje i ovaj nacrt. Ovu tačku ću ja zaključiti. Po ovoj tački nema pauze. Predsjednik kluba može da zatraži pauzu. Ja zaključujem ovu tačku dnevnog reda i

RASIM KADIĆ

Gospodine Banjac, gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, moram reći da sam malo kasno intervenirao, ali čini mi se da je zaključak predsjedavajućeg ove sjednice bio poprilično jednostavan u odnosu na bogatu i složenu diskusiju koja se vodila u vezi sa Nacrtom zakona. Naime, gospodin Neven Tomić, kao član Vijeća ministara BiH, ispred predlagачa ovog zakona, je vrlo jasno rekao u svom posljednjem obraćanju da će Vijeće ministara BiH uzeti u obzir sve ono što se danas čulo, a danas se čulo da se može desiti da se Nacrt ovog zakona razbije na tri prijedloga ili nacrtu zakona. Čak i to, i Vijeće ministara BiH je spremno da razmotri i tu opciju. Zbog toga, želim da, jednostavno, na kraju svega ovoga konstatujem da glasanje u vezi sa ovim tekstom ovog zakona još uvijek je tek načelno glasanje, jer je potpuno izvjesno da su razlike u vezi sa potrebom za reguliranje ove materije na određeni način takve da još uvijek je moguće da dobijemo potpuno drugačiji prijedlog zakona od strane nekog predlagачa u budućem periodu i, da budem otvoren, glasanje danas je bilo složeno i ja očekujem da će upravo tako i predlagач zakona se odnositi prema eventualnom daljnjem radu u vezi sa materijom koja je bila pokušana da se regulira u Nacrtu ovog zakona.

MIRKO BANJAC

Poslaniče, ne isključuje Vaše razmišljanje pravo predlagачu da postupi na način kako ste Vi mislili da treba da postupi. Prema tome, postoji redovna procedura, da postupi na taj način, obzirom da će stenogram biti dostavljen. Da li ostaje klub poslanika kod pauze. Pola sata. Pauza do 14.30, do 3 pauza.

/PAUZA/

PERO SKOPLJAK

Očito je da poslije ručka se teže sastajemo i ja vas unaprijed molim da se pridržavamo vremenskih ograničenja, odnosno termina. Budući da je moj kolega

Banjac zauzet, zamolio je da ja nastavim vođenje ove sjednice. Imamo dvije točke, valjda ću toliko izdržati ovako polovan kakav jesam.

Ad.14. Nacrt zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora

Predlagač ovog Nacrta je Vijeće ministara BiH, koliko ja znam. Ovdje ne vidim nikoga ko bi nam mogao referirati nešto o tomu, pa, evo, ja otvaram raspravu na ovu točku dnevnog reda.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ovo je Nacrt zakona i ja ću samo jednu sugestiju dati. Kod ratifikacije međunarodnih ugovora, dejtonsko je ovlaštenje Predsjedništva BiH da ratificira međunarodne ugovore, uz davanje i dobijanje saglasnosti, kako to stoji, od Parlamentarne skupštine BiH. Zbog toga se ja zalažem da u poglavlju V ovog zakona, ratifikacija međunarodnih ugovora, decidno stoji jedan član, jer to sad ne stoji, da Parlamentarna skupština BiH daje saglasnost na ratifikaciju međunarodnih ugovora u toj formi ili nekoj drugoj, obrađivač neka to pripremi, iz prostog razloga što kad se čitaju članovi 13. i 14. koji kažu da „Predsjedništvo BiH, radi dobijanja suglasnosti za ratifikaciju, dostavlja Parlamentarnoj skupštini BiH zaključene međunarodne ugovore“, to je član 13. i član 14. koji kaže “Predsjedništvo BiH, po dobijenoj suglasnosti Parlamentarne skupštine BiH odlučuje o ratifikaciji, itd. Stiče se dojam da Parlamentarna skupština BiH tu služi kao nekakav savjetodavni organ, a ne kao zakonodavni. Da bi Parlamentarna skupština BiH imala svoju pravu ulogu, da mi ovdje o tim sporazumima ne bismo neobavezno razgovarali i raspravljali, ja predlažem da se ugradi član koji je potpuno sukladan Dejtonskom mirovnom sporazumu i koji kaže da je funkcija i uloga Parlamentarne skupštine BiH u tome da daje suglasnost, kao poseban član.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Divkoviću, Vi ćete to dostaviti pismeno.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja mislim da ovaj zakonski projekat, koji je u nacrtu, spada u kategoriju zakonskih projekata koji su u interesu BiH i čim prije ga treba donijeti. Ja ću pokušati da dam svoje primjedbe koje idu u cilju poboljšavanja teksta ovog zakona, odnosno rješavanja izvjesnih nejasnoća koje mogu dovesti u dilemu. U tom smislu, predlažem da član 1., evo, ja ću ga pročitati kako glasi „Ovim Zakonom se uređuje postupak zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora i druge radnje u vezi za međunarodnim ugovorima“, ja predlažem da se tu stavi zarez i dodaju riječi “koje zaključuje BiH”, znači da se dodaju te riječi.

Stav 3. član 5. treba brisati jer nije u skladu sa Ustavom BiH, a ja ću pročitati taj stav.

„Kada se u međunarodnim ugovorima koje zaključuje BiH radi o pitanjima koje su u isključivoj nadležnosti entiteta, u izradu osnove uključuju se i nadležni organi entiteta. Nešto što je u isključivoj nadležnosti entiteta, ne može se preuzimati u

nadležnosti zajedničkih institucija, osim zakonom, izuzev Ustavom propisane procedure“, što znači da nije u skladu sa Ustavom.

Predlažem da član 8. ovog zakona, predlažem novi tekst, a, evo, ja ću reći šta piše u ovom Nacrtu zakona. „... bilateralnog međunarodnog ugovora, utvrđuje se na jezicima ugovornih strana ili na drugom jeziku prema njihovom dogovoru“. Ja predlažem da ovaj član glasi ovako: “Tekst bilateralnog međunarodnog ugovora utvrđuje se na jezicima i pismima ugovornih strana, što na strani BiH obavezno uključuje srpski, hrvatski i bosanski jezik, te ćirilično, odnosno latinično pismo“. To bi bio predlog novog člana.

U članu 23. u stavu 2. iza riječi „komitet“ treba dodati riječi “i nadležnim organima entiteta”, a, evo, ja ću pročitati kako ovaj član glasi u Nacrtu.

„Ovjerene kopije međunarodnih ugovora vojne prirode evidentiraju se i deponuju u Predsjedništvu BiH, u Stalnom vojnom komitetu“ i piše „i nadležnim organima entiteta“, jer moram vas podsjetiti da NSRS ima, takođe, Komisiju ili Komitet za vojna pitanja ili Komitet za nadziranje, civilno nadziranje vojne komponente. Takva dva komiteta imate i u sklopu Parlamenta Federacije BiH, u Predstavničkom vijeću i u Vijeću naroda, zato mislim da ovu dimenziju treba uključiti, jer pre par dana smo imali u Sloveniji jedno savjetovanje u organizaciji OSCE-a, vezano za civilno nadziranje vojne komponente u BiH, gdje su zaključci na liniji ovoga što predlažem.

Na kraju predlažem da stav 2., u članu 26. glasi: “Ako domaće pravno lice ne izvrši svoje obaveze koje proističu iz međunarodnih ugovora koje je zaključila BiH, te će obaveze izvršiti BiH, na temelju jednog od entiteta BiH, već zavisno od toga kome pripada to pravno lice“. Znači, izvršit će se na teret entiteta, s obzirom na lokaciju pravnog lica na koje se ta obaveza odnosi. To su moje sugestije Ministarskom vijeću BiH, s obzirom da se radi o Nacrtu, mislim da će stenogram biti dostavljen, pa ćemo vidjeti u smislu amandmana, kad dobijemo prijedlog zakona pa ćemo u vidu amandmana intervenisati, ukoliko to bude potrebe, odnosno ukoliko Ministarsko vijeće BiH bude da ove korekcije i izmjene ne može da prihvati kroz Prijedlog zakona.

PERO SKOPLJAK

Pošto se niko nije javio za diskusiju, evo malo vremena 3.02.200(?) godine od 11.30 do 12.30 sati, u OHR-u je sazvan je sastanak sa predsjednicima poslovnih klubova, pa vas molim, ko god može biti nazočan, to će biti u prostorijama OHR-a, vi bolje znate gdje je to nego ja, pa ko može neka izvoli doći.

Ima li još neko za raspravu? Možemo li smatrati, da privedemo ovu raspravu kraju. Prijedlog je da uz ove napomene koje su dali gospoda Špirić i ostali zastupnici, da to dostavimo Vijeću ministara BiH i da od njih očekujemo onda Prijedlog zakona, je li tako?

Ko je za ovakav prijedlog, imamo kvorum – 22

Hvala vam lijepo. Jednoglasno smo usvojili ovaj Zakon i nadamo se da će njegova sreća biti baš u našim rukama. Hvala lijepa.

Imamo konačnu, poslednju točku dnevnog reda, a ja smatram posljednju ovakvu točku, pitanja i odgovori zastupnika, tako smo i formulirali, premda, evo, odgovora nemamo, nažalost, tako sam ja informiran, pa vas molim ovaj put, još ćemo ovako imati zadnju točku dnevnog reda pitanja i odgovori zastupnika, a iduću sjednicu, ovu ćemo privesti kraju, ako Bog da, jasno. Iduću sjednicu ćemo imati aktualni sat, onako kako smo se dogovorili.

Ko ima pitanja danas?

Je li ja destruktivno djelujem pa niko se ne interesira, pa ne znam šta. Zadnja točka dnevnog reda. Evo, dobio sam i jednu obavijest u međuvremenu, oprostite, Špiriću, molim te, gospođa Suada Muminagić je dala pismeno jedno poslaničko pitanje koje ćemo mi, nadam se, razmatrati kad bude vrijeme.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja moram, dame i gospodo, da postavim svoje lično pitanje, ako postoji mogućnost pismenog, onda moram reći da posjedujem tri pitanja koja je ostavio gospodin Deretić, jer nije prisutan danas. Ta mogućnost postoji, ja ću je pročitati, ako ne postoji, neću čitati. Evo, da postavim svoje lično pitanje. Prvo moram da vam kažem, imam jednu dilemu da li uopšte vrijedi postavljati poslanička pitanja, s obzirom na kvalitet odgovora koje dobijamo, a u 99% slučajeva i ne dobijemo odgovor. Međutim, moje pitanje, čini mi se, ima jasnu adresu i moglo bi se doći do odgovora, ukoliko se uložiti truda. Mi smo od verifikacije mandata 42 narodna poslanika u Predstavničkom vijeću Parlamentarne skupštine BiH, evo, radimo godinu i dva mjeseca, uz verifikovan mandat poslaniku, bez tog poslanika. Vama, gospodo predsjedavajući, upućujem pismo vama i OSCE-u. Je li taj verifikovani mandat validan ili nije i zašto jedna politička opcija koja je na izborima dobila poslanika, nema političko pravo da brani svoje stavove u ovom parlamentu?

PERO SKOPLJAK

Ja se apsolutno slažem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Izvinjavam se, moram konkretno reći da se radi o poslaniku Đedoviću.

PERO SKOPLJAK

Ja se slažem sa ovakvom konstatacijom i zahvaljujem gospodinu Špiriću što se bar sjetio da ovakvu problematiku stavi pred nas, odnosno da se sjetimo, kad se o našoj koži radi da se drugačije ponašamo, a o nečijoj drugo malo drugačije.

Idemo dalje sa pitanjima.

IBRAHIM SPAHIĆ

Dame i gospodo, predsjedavajući, ja bih htio samo da podsjetim da je na prošlom sastanku našeg doma postavljeno pitanje i zahtjev da Vijeće ministara BiH, odnosno nadležno ministarstvo, kao i Predsjedništvo BiH, na prvoj januarskoj sjednici Parlamenta BiH, predoče ulogu koju BiH ima kao domaćin jednog od radnih stolova Pakta stabilnosti i da nas obavijesti u kojim projektima, u okviru tri radna stola, BiH učestvuje kad je riječ o bezbjednosti, kad je riječ o ekonomiji i kad je riječ o pitanjima koja se odnose na ljudska prava i slobode, jer smo tražili da se o tome izjasni Predsjedništvo BiH. Ako bih mogao dobiti informaciju, da li je u toku izrada te informacije i da li će u toku januara doći do razgovora o ovom vrlo važnom pitanju koje se odnosi na ono što smo zaključili u prethodnoj Rezoluciji o evropskim integracijama i Paktu za stabilnost, to je prvo.

Drugo, dobili smo uvjeravanje, nakon sastanka u Ministarstvu za spoljnu trgovinu i međunarodne odnose, da ćemo do polovine februara dobiti jedan papir koji govori o ekonomskoj strategiji i socijalnoj politici, na razini državnih institucija BiH, dakle, to su dvije stvari koje smatram važnim jer su vezane za odluke oba doma Parlamenta skupštine BiH i želim ovim istupom podsjetiti na obaveze ovih institucija u odnosu na ovih nekoliko važnih pitanja za život građana BiH.

ABDURAHMAN MALKIĆ

Ja u svoje ime, a i u ime određenih birača, odnosno glasača koji su glasali za izbor mene, a i druge, u Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, tražim da Parlamentarna skupština BiH, odnosno Predstavnički dom i druge institucije zauzmu odgovarajuće stavove na sve veće provokacije od pojedinih poslanika, odnosno članova Zastupničkog doma prema drugim članovima, odnosno poslanicima ovog Doma. Svjedoci smo ovih dana bili da je gospodin Tokić, čak staviše izjednačavao one koji su optuženi za ratne zločine sa gospodinom Silajdžićem, i u tom pravcu, tražim zaštitu svih nas poslanika, a pogotovu konsekvence koje treba polučiti prema takvim poslanicima koji bahato se ponašaju i poistovjećuju, kako poslanike, tako i druge prema kojima Haški tribunal ima sasvim korektno mišljenje.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Malkiću, to je i moja problematika, o tom po tom, ali ono što danas smo započeli, baš taj proces poštivanja jednih drugih, pa se nadam da ćemo u tom kontekstu i neke stvari decidirati, uz tačnost koju moramo malo podići u ovom domu. Hvala lijepa, gospodine Malkiću.

Nadamo se da ćemo i odgovore dobiti, kad li tad li, uradit ćemo nešto na tome.

VITO RAKIĆ

Prateći naš rad i ono što se objavljuje u “Službenom glasniku BiH”, a uglavnom se sve objavljuje izuzev nekih stvari koje ili nikome ne odgovaraju ili ne žele da objave. Postavljam sljedeće pitanje i na bazi toga ću vam reći svoj stav.

Mi smo 1. decembra donijeli Zakon o izbjeglicama i donijeli posebnu Odluku uz taj zakon koja je trebala biti objavljena u “Službenom glasniku”. Zakon je objavljen, Odluka nije objavljena. Prema tome, ako neko može iz stručnih službi da

bagateliše naš rad, onda ja postavljam pitanje i postavljam svoju rezervu da li ću doći na sljedeću Skupštinu koja se zakaže, ukoliko se naši dokumenti ne objavljuju. Ja odgovorno tvrdim da neću dolaziti na skupštine ako se naši dokumenti ne objavljuju. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepo, gospodine Rakiću. Gospodin Špirić. Ja se nadam da ćemo ovu komunikaciju uspostaviti i da ćemo zadovoljavajuće rješenje naći.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja, naravno, pošto su, pretpostavljam, poslanička pitanja zaključena i mislim da gospodin Rakić – ne znam da li je imao namjeru ovo kroz poslaničko pitanje ili prije zaključenja sjednice. Ali, ja hoću u ime Kluba kojeg zastupam i u svoje lično ime, kao poslanik, da kažem: ne treba ono zašto ne postoji politička volja svaljivati na pleća Sekretarijata i Zajedničke službe. Iza neobjavljivanja Odluke u “Službenom glasniku” stoji nečija politička volja, onih koji su ovdje učestvovali u donošenju Odluka. Zato je ozbiljno upozorenje, predsjedavajući, da nećemo dolaziti na sjednicu ukoliko se dokumenta koja su izglasana u ovom domu ne objavljuju u službenim glasnicima. Za mene je u redu ako ne dođemo usaglašeno do neke odluke. Ako neko ospori, ako ne dobije većinu. Ali Odluka koja je prošla u demokratskoj raspravi, pa se neko naknadno sjetio da se možda ne uklapa u politički program njegove stranke, nije uredu. I moramo vas upozoriti da je to stav Kluba poslanika – dok se ta Odluka ne objavi da nas slučajno ne zovete na konsultacije oko zakazivanja nove 17. sjednice. Izvolite, poštujujte dokumenta koja smo sami usvojili. Hvala vam lijepo.

PERO SKOPLJAK

Ja vas, ipak, molim, uvažavajući ovo što gospodin Špirić govori, da smo sada, ipak, na točki pitanja i odgovori. I hajmo se držati te točke. Ako treba staviti neku podtočku, ja sam vrlo voljan.

Izvolite dalje? Možemo li zaključiti ovu sjednicu? Ja vam se lijepo zahvaljujem. Ako ovako efikasno budemo radili, biće dobro.

/KRAJ 16. SJEDNICE/